

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

23'üncü Birleşim 26 Kasım 2024 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	660
II.- GELEN KÂĞITLAR	664
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	697
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>697:703</i>
1.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğum gününün 107'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması	697:698
2.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	698:700
3.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in, deprem sonrası Kahramanmaraş'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	700:703

IV.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

703,706,735,738,763,766

- 1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 703:705
- 2.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 705
- 3.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 706:707
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 735:736
- 5.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 738:739
- 6.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 740
- 7.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 740:741
- 8.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 763:764
- 9.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması 766:767
- 10.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 768:770
- 11.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşmaları nedeniyle konuşması 770:771

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**705,741,781,784****A) ÇEŞİTLİ İŞLER**

705:706

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Somali-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Sadak Omar Hassan ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

705:706

B) TEZKERELER

741

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay’ın, İtalya Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı ile İtalya Uluslararası Siyaset Çalışmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen Roma Akdeniz Diyalogu Parlamenter Forumu’na, beraberindeki heyetle birlikte, 25-26 Kasım 2024 tarihlerinde İtalya’nın başkenti Roma’ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmeleri hususuna ilişkin tezkeresi (3/971)

741

C) ÖNERGELER

781:783

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Ankara Milletvekili Murat Emir’in, (2/2120) esas numaralı İş Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/85)

781:783

D) DUYURULAR

784:785

1.- Başkanlıkça, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi’nin Genel Kuruldaki görüşme programının Türkiye Büyük Millet Meclisi internet sayfasında yayımlanacağına ve bastırılarak üyelere dağıtılacağına; bütçe üzerinde şahıslar adına söz almak isteyen üyelerin söz kayıt işlemlerinin 6 Aralık 2024 Cuma günü 11.00 ile 11.30 saatleri arasında Büyük Grup Toplantı Salonu’nda Başkanlık Divanı Kâtip Üyelerince yapılacağına; söz kaydını her üyenin bizzat yaptırması gerektiğine, başkası adına söz kaydı yapılmayacağına, belirtilen saatlerden sonra söz kayıtlarının Kanunlar ve Kararlar Başkanlığınca yapılacağına ilişkin bir duyuru

784:785

VI.- AÇIKLAMALAR**708,715,727,737,****749,771,773,785**

1.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

708:709

2.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez’in, kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin açıklaması

710

3.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer’in, İliç’le ilgili ÇED’i kapsayan bilirkişi raporuna ilişkin açıklaması

710

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da hafta sonu etkili olan kar yağışına ilişkin açıklaması	711
5.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, TARSİM sigortasına ilişkin açıklaması	711
6.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin açıklaması	711
7.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın elektrik kesintisi sorununa ilişkin açıklaması	711:712
8.- Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici'nin, olumsuz hava koşullarından etkilenen Kahramanmaraş'a ilişkin açıklaması	712
9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Tersakan Çayı'na ilişkin açıklaması	712
10.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 29'uncu Taraflar Konferansı'na ilişkin açıklaması	712
11.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kadına yönelik şiddete ilişkin açıklaması	713
12.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, ülkedeki hayvancılığa ilişkin açıklaması	713
13.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın kuru incir ihracatına ilişkin açıklaması	713
14.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, CHP'li belediyelerin açtığı kreşlere ilişkin açıklaması	713:714
15.- Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	714
16.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması	714
17.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde yaşananlara ilişkin açıklaması	714
18.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, CHP'li belediyelerin açtığı kreşlere ilişkin açıklaması	715
19.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın tünel ihtiyacına ilişkin açıklaması	715
20.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, bugün ziyaretlerine gelen CHP il örgütüne ve kuaförlerin ve berberlerin aldığı devlet desteğine ilişkin açıklaması	716
21.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, TARSİM sigortasına ilişkin açıklaması	716

22.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'de yaşanan şiddetli fırtınaya ilişkin açıklaması	716
23.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Çayırhan Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması	716:717
24.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Rize'nin Çayeli ilçesinde geçen hafta meydana gelen heyelana ilişkin açıklaması	717
25.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Mor Yuhanon Kilisesi'ne ilişkin açıklaması	717
26.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Marmara ilçesi Saraylar Mahallesi'ndeki maden ocağına ilişkin açıklaması	717:718
27.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Başbuğ Alparslan Türkeş'in 107'nci doğum gününe ilişkin açıklaması	718
28.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Derin Yoksulluk Ağının İstanbul'da yaptığı araştırmaya ilişkin açıklaması	718
29.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Başbuğ Alparslan Türkeş'in 107'nci doğum gününe ilişkin açıklaması	718
30.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Çayırhan Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması	718:719
31.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Saadet Partisinin 9'uncu Olağan Kongresi'ne, Esenyurt'ta bir vatandaşın gerçekleştirdiği katliama, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, Uluslararası Ceza Mahkemesinin İsrail Başbakanı Netanyahu ile eski Savunma Bakanı Yoav Gallant hakkında çıkardığı tutuklama emrine, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne ve kreşlerle ilgili tartışmaya ilişkin açıklaması	719:720
32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Saadet Partisinin gerçekleştirmiş olduğu kongreye, Alparslan Türkeş'in ad gününe, Millî Savunma Bakanının disipline sevk edilen teğmenlerle ilgili "25 Kasım bekleyin." ifadesine ve normalleşmenin nasıl olacağına ilişkin açıklaması	720:722
33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğumunun 107'nci yılına, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne; istek, arzu ve temennilerine ve İsrail Başbakanı Netanyahu ile eski Savunma Bakanı hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından alınan tutuklama kararına ilişkin açıklaması	722:724
34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, kayyum atamalarına, kumpas davalarına, tecride ve bunlarla yapılmak istenene, şafak operasyonu ile gözaltına alınanlara ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde yaşananlara ve birleşime ara verilme nedenine ilişkin açıklaması	724:726,727:728

- 35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, kreşlerle ilgili genelgeye, Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'in ve Hulusi Akar'ın teğmenlerle ilgili açıklamalarına, GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı ile Mersin Şube Başkanının gözaltına alınmalarına ilişkin açıklaması 728:731
- 36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne, birkaç gündür gündemde olan kreş meselesine, kent lokantalarına ve gerçekleri söylemeye devam edeceklerine ilişkin açıklaması 731:735
- 37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 737
- 38.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 749:751
- 39.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 751
- 40.- Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 771
- 41.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 772
- 42.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın babası Ethem Kasap'ın vefatına ilişkin açıklaması 773
- 43.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın babası Ethem Kasap'ın vefatına ilişkin açıklaması 773
- 44.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın babası Ethem Kasap'ın vefatına ilişkin açıklaması 773
- 45.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle usul tartışması açılmasına ilişkin açıklaması 785

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

715,727,773

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Anayasa'ya göre Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmî dilinin Türkçe olması nedeniyle bu hassasiyeti milletvekillerinin her birinin göstermesi gerektiğine, aksi takdirde İç Tüzük hükümlerini uygulayacağına ilişkin konuşması 715
- 2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, birleşime ara verme nedenine; Anayasa'ya göre resmî dilin Türkçe olması nedeniyle gerekli hassasiyeti her partideki milletvekillerinin gözetmesinin doğru olacağına ve Meclisin birleştirici, kucaklayıcı fonksiyonuna ilişkin konuşması 727

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması

773

VIII.- ÖNERİLER

742,751,764,772,

774,783

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

742:749,751:763,

764:765,772,774:781

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, vatandaşların vize işlemlerinde yaşadığı sorunların sebeplerinin araştırılması, bu sorunun ortaya çıkardığı zararların tespit edilmesi amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

742:749,751

2.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, eğitim sisteminde yaşanan sorunların ve okullarda yaşanan temizlik problemlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 18/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

752:757

3.- DEM PARTİ Grubunun, Tunceli Milletvekili Ayten Kordu ve arkadaşları tarafından, kayyım atamalarının yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

758:763,764:765,772

4.- CHP Grubunun, Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün ve arkadaşları tarafından, belediyelerin ve kamu kurumlarının yeterli sayıda kreş, anaokulu açmalarının yaygınlaştırılması amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

774:779

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına, tümü üzerinde yapılacak görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve teklifin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

780:781

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

783:784

1.- Danışma Kurulunun, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9 Aralık 2024 Pazartesi günü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer almasına; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulda görüşme usul ve takvimi ile konuşma sürelerine; kamu idarelerinin bütçeleri üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanmasına, turların bitiminden sonra bütçe ve kesin hesap kanunu tekliflerinin maddelerinin oylanmasına ilişkin önerisi

783:784

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

785,790

A) KANUN TEKLİFLERİ

785,790:817

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174)

785,790:817

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

786

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanıp başlanmamasına ilişkin tutumu hakkında

786:789

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

818

1.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Anayasayı ihlal etmek suçundan açılan davalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/18514)

818:820

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, vicdani ret beyanında bulunan bir kişiye ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/18893)

821:822

3.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/19146)

823:825

4.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, ihtisas komisyonu toplantılarının TBMM TV'den canlı yayınlanması talebine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/19373)

826:827

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulusal ve Resmi Bayram Tören ve Kutlama Yönetmeliği'nde değişiklik yapılması talebine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/19487)

828:830

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02'de açılarak altı oturum yaptı.

Tokat Milletvekili Cüneyt Aldemir, 22 Kasım Dış Hekimliği Günü'ne, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç, Kahramanmaraş'ın sorunlarına, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın, Edirne'nin sorunlarına, İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder; Saadet Partisinin kongresine,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, İlişkin birer açıklamada bulundu.

Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut;

Canlı hayvan ve et ithalatına,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, Tip 1 diyabet hastası çocukların şeker ölçüm sensörü ihtiyacına,

Malatya Milletvekili İnanç Sıraç Kara Ölmeztoprak, AK PARTİ hükümetlerinin engellilerle ilgili çalışmalarına,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, benzin fiyatlarına,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, ücretli doğum iznine ve kamuda aynı yerde zorunlu dört yıl çalışma şartına,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, öğretmen atamalarına,

Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül;

Dün Plan ve Bütçe Komisyonunda yaşananlara,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, infaz koruma memurlarına,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, Gebze OSB-Darıca Sahil Metro Hattı'na,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, 22 Kasım Dış Hekimliği Günü'ne,

Muş Milletvekili Sümeyye Boz, cezaevlerindeki uygulamalara,

İstanbul Milletvekili Celal Fırat, Adıyaman'daki deprem konutlarına,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, huzurevlerine,

Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı, Göbeklitepe'ye,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, esnaf ve sanatkârların sorunlarına,

Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan, Uğur Kaymaz'a,

Adana Milletvekili Bilal Bilici, Adana'da yaşanan asayiş sıkıntılarına,

İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu, Tokat Zile'nin Kervansaray köyü yakınlarındaki mermer ocaklarına,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, aile hekimlerinin ve sağlık emekçilerinin taleplerine,

İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, İstanbul'da suya yapılan zamma,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, deprem illerindeki mücbir sebep uygulamasına,

İstanbul Milletvekili Burak Akburak, yasa dışı bahis sitelerine,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, cezaevlerindeki ölüm oranlarına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, MİT Başkanının AK PARTİ'ye ve CHP'ye brifing vermesine, OHAL rejimine ve bu uygulamanın ortadan kaldırılması için verdikleri kanun teklifine,

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, kayyum atamalarına ve hazırladıkları teklife, gıda güvenliğine, vize problemine, Kaz Dağları'ndaki projeye, canlı hayvan ve et ithalatına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, çocuk ölümlerine, Niğde Engelsiz Yaşam, Bakım, Rehabilitasyon ve Aile Danışma Merkezinde yaşananlara, çocuklara yönelik istismar ve şiddet olaylarına,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Rojin Kabaiş'in ölümüne, cezaevlerindeki uygulamalara, Kürtçeye, görüş yasağı cezalarına, bugün Meclise tam mutabakatla verdikleri kanun teklifine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsil edilen 10 siyasi partinin ilkesel bir tutum alma konusunda birleştiğine, kayyum uygulamasına, Adalet Bakanının bugünkü açıklamasına,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, 6 Şubat depremlerinden sonra yapılan çalışmalara ve bugün Uluslararası Ceza Mahkemesinin Netanyahu hakkında verdiği yakalama kararına,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Faruk Dinç, kadın doktor sayısına,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, ortak verilen kanun teklifine oy veren ve grubu bulunmayan siyasi partilerin milletvekillerine,

İstanbul Milletvekili Doğan Bekin,

Ankara Milletvekili İdris Şahin,

İstanbul Milletvekili İskender Bayhan,

İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş;

Kayyum uygulamalarına ve konuyla ilgili olarak verdikleri kanun teklifine,

Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül, Erzincan'ın yollarına ve açılacak hastanesine,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, bahis çetelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonunda İstanbul Milletvekili Kadri Enis Berberoğlu'ndan boşalan üyelik için Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Başkanlığınca bildirilen Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun üyeliğinin Başkanlık Divanında yapılan incelemede uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Bazı Özel Sağlık Kuruluşlarında Yaşanan Bebek Ölümünün Tüm Yönleriyle Araştırılması, Özel Sağlık Kuruluşlarının Yenidoğan, Çocuk, Engelli ve Yaşlılarla İlgili Bakım Servislerindeki Uygulamalarının ve Mevzuatın İncelenerek Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Kadınların Her Türlü Şiddet ve Ayrımcılığa Maruz Kalmalarının Önlenerek Bu Alandaki Mevcut Düzenlemelerin Gözden Geçirilmesi ve Alınması Gereken Ek Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun Geçici Başkanlığının, Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip Üye seçimini yaptığına ilişkin tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder, kadınlarla ilgili olarak kurulan komisyonun başkanının da kadın olması gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Saadet Partisi Grubunun, 21/11/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, terör, şiddet, çatışmanın sona erdirilmesi ve toplumsal huzuru temin etmek adına meşru zeminde atılması gereken adımlar ve çözüm önerilerini görüşmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 21/11/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Çayırhan Termik Santrali ve Linyit İşletmelerinin özelleştirilmesinin zararlarının belirlenmesi, enerji arz güvenliği üzerindeki olası olumsuz etkilerinin tespit edilmesi, çalışanların hak kayıplarının ve mağduriyetlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 20/11/2024 tarihinde Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ve arkadaşları tarafından, kadına yönelik şiddetin önlenmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 19/11/2024 tarihinde Grup Başkan Vekilleri Ankara Milletvekili Murat Emir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır tarafından, Millî Eğitim Bakanının laiklik karşıtı söylemlerinin çocukları olumsuz etkilemesi nedeniyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder, İstanbul Milletvekili Mustafa Hulki Cevizoğlu'na ilişkin bir açıklamada bulundu.

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Esenyurt İlçe Eş Başkanlarına,
İlişkin birer açıklamada bulundular.

MHP Grubuna ait olup boş bulunan:

İçişleri Komisyonu üyeliğine Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu,

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyeliğine Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük,

Çocukların Her Türlü Şiddet, İhmal ve İstismardan Korunarak Akıl, Ruh ve Beden Sağlıklarının Gelişimi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu üyeliğine Gümüşhane Milletvekili Musa Küçük,

Seçildiler.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kocaeli Milletvekili Veysel Tipioğlu ve Çorum Milletvekili Yusuf Ahlatcı ile 85 Milletvekilinin Dahiliye Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2660) ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 166) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

İğdır Milletvekili Yılmaz Hun, eğitim politikalarına,

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, Erzurum Milletvekili Selami Altınok'un 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 166 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 25'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 26 Kasım 2024 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 22.45'te birleşime son verildi.

Sırrı Süreyya ÖNDER
Başkan Vekili

Elvan IŞIK GEZMİŞ
Giresun
Kâtip Üye

Mahmut Atilla KAYA
İzmir
Kâtip Üye

Kurtcan ÇELEBİ
Ankara
Kâtip Üye

Rümeysa KADAK
İstanbul
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 36****22.11.2024 Cuma****Milletvekili Teklifleri**

1.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün; Katma Değer Vergisi Kanunu ile Özel Tüketim Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2704) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:21.11.2024)

2.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun; 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2705) (Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:21.11.2024)

3.- Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin; Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Yerel Yönetimlere Devredilmesine Dair Kanun Teklifi (2/2706) (İçişleri; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:21.11.2024)

4.- Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin; 5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ve Diğer Bazı Kanunlar ile 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2707) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:21.11.2024)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, bazı özel hastaneler hakkında teşhis ve tedaviyle ilgili yapılan şikayetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19143) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

2.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, bazı özel hastanelerin yenidoğan ve yoğun bakım servisleri ile ilgili yapılan şikayetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19144) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

3.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 23 Ekim 2024 tarihinde TUSAŞ'ta gerçekleşen terör saldırısına ve TUSAŞ'da çalışan yabancı mühendislerle ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19145) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

4.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19146) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

5.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Karatepe Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19147) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kavak S Tipi Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19148) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 7 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliyesinin ertelendiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19149) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin maliki olduğu taşınmaz hakkında devam eden hukuk davasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19150) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

9.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İnan uyruklu bir kişinin ikamet izni başvurusunun sonulandırılmamasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19151) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

10.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, cezaevlerindeki kadın mahkumlara kişisel hijyen malzemelerinin ücretsiz temin edilmesine dair düzenlemeye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19152) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

11.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'in, otizmli bir çocuğu bulunan mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19153) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

12.- Diyarbakır Milletvekili Berdan Öztürk'ün, son 1 yılda bazı cezaevlerine nakil olan mahkum sayısına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19154) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19155) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir 1 Nolu Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19156) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Burdur Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19157) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

16.- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, Bodrum Devlet Hastanesinin mahkum bekleme alanı, mahkum koğuşu ve mahkum muayene odası eksikliğine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19158) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkumun ölüm nedeninin araştırılması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19159) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tokat Çamlıbel Cezaevinde yařandđı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19160) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesindeki bir alanda kesilen ağaçlara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19161) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun mağduriyetine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19162) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yařandđı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19163) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

22.- İstanbul Milletvekili iek Otlu'nun, Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevinde yařandđı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19164) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

23.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesi üzerine yürütölen soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19165) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

24.- şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, kamuda engelli personel istihdamına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19166) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

25.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 3 Kasım 2024 tarihinde Çorum'da bir binada yaşanan doğal gaz patlamasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19167) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

26.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19168) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

27.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, evde yalnız kalmak zorunda olan çocuklarla ilgili yapılan çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19169) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

28.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyazar'ın, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19170) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19171) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

30.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19172) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, emekli veteriner hekimlerin mağduriyetine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19173) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

32.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ili Gebze ilçesinde bulunan bir fabrikada kurulan sendikanın yetkisine işveren tarafından itiraz edilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19174) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

33.- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Paris İklim Anlaşması çerçevesinde net sıfır emisyon hedefine ulaşmak için yapılan çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19175) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

34.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, afet riskini azaltma yönetimi kapsamında ülke genelindeki okul binalarının depreme karşı güçlendirilmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19176) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

35.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Afet Yeniden İmar Fonuna ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19177) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

36.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Hatay'ın Antakya ilçesinde deprem sonrasında inşa edilen konutların akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19178) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

37.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 3 Kasım 2024 tarihinde Çorum'da bir binada yaşanan doğal gaz patlamasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19179) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

38.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, millet bahçesi projeleriyle ilgili çeşitli verilere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19180) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

39.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, yerleşim yerlerindeki asbest ve eriyonit riskine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19181) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

40.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir ilinde yapımı tamamlanan veya devam eden millet bahçelerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19182) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

41.- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilen konserlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19183) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

42.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari'de bulunan Nehil Sazlığında çıkan yangınlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19184) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

43.- Ankara Milletvekili Sadullah Ergin'in, Hatay'da 6 Şubat 2023 tarihli depremlerde zarar gören Antakya Küçük Sanayi Sitesindeki iş yerlerinin yeniden inşasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19185) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

44.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İETT'nin yeni bir otobüs hattı başlatması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19186) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

45.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilindeki hava kirliliğine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19187) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

46.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki bir köyde bulunan bazı binaların yıkılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19188) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

47.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki bir köyde bulunan hazır beton firmasıyla ilgili iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19189) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

48.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Irak'ta tutuklu olan Türk vatandaşlarının Türkiye'ye nakledilmesi talebine ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19190) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

49.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Suudi Arabistan'da tutuklu olan bir Türk vatandaşına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19191) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

50.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, enerji sektöründe yerli üretimin artırılması için yapılan çalışmalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19192) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

51.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, 5 Kasım 2024 tarihinde Kocaeli ilinde bulunan TÜPRAŞ tesislerinde yaşanan patlamaya ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19193) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

52.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli ilinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19194) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

53.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 3 yılda faturalarını ödeyemediği için elektrik, su ve doğal gazı kesilen abone sayısına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19195) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

54.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 10 Kasım 2024 tarihinde oynanan bir futbol maçında çıkan olaylara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19196) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

55.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, yükseköğrenim öğrencilerinin barınma ihtiyacına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19197) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

56.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, Beşiktaş-Maccabi Tel Aviv maçına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19198) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

57.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Van'daki bir KYK yurdunda yaşanan su kesintisini protesto eden öğrencilerle ilgili soruşturma başlatılmasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19199) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

58.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19200) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

59.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'daki bir KYK yurdunda yaşanan su kesintisini protesto eden öğrencilerle ilgili soruşturma başlatılmasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19201) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

60.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, e-haciz uygulamasının sebep olduğu sorunlara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19202) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

61.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Afet Yeniden İmar Fonuna ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19203) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

62.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, yeni nesil ödeme kaydedici cihaz sistemi uygulamasının başlangıç tarihinin ertelenmesi talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19204) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

63.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir'in Alsancak ilçesine bağlı Bornova Sokak'ta kolluk kuvvetleri tarafından yapılan denetimlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19205) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

64.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Büyükşehir Belediyesi iştiraki olan şirketlerin yönetim kurullarına yapılan bazı görevlendirmelere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19206) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

65.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 10 Kasım 2024 tarihinde oynanan bir futbol maçında çıkan olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19207) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

66.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gebze'de 7 Kasım 2024 tarihinde gözaltına alınan kişilere kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19208) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

67.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Göle ilçesinde bulunan Çakıldere köyünün ulaşım sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19209) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

68.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, afet riskini azaltma yönetimi kapsamında ülke genelindeki okul binalarının depreme karşı güçlendirilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19210) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

69.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yasa dışı olarak ölkemizde bulunan fentanil maddesi ile ilgili çeşitli verilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19211) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

70.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, İzmir'de kaçak yapıldığı tespit edilen bir yurt binasının yıkımının ertelendiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19212) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

71.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmayla ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19213) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

72.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Tıraz Yeraltı Şehrinde yürütülen arkeolojik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19214) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

73.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi ile Bardakçı Mahallesi arasındaki yolun kapatılması sonucu yaşanan mağduriyetlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19215) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

74.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, halk eğitim merkezlerinde görev yapan usta öğreticilerin yaşadıkları mağduriyete ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19216) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

75.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun'un Tirebolu ilçesine bağlı Şenyuva köyündeki taşınmalı eğitim sorununa ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19217) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

76.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, afet riskini azaltma yönetimi kapsamında ülke genelindeki okul binalarının depreme karşı güçlendirilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19218) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

77.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, öğrenci affı talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19219) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

78.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Marmara 2 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19220) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

79.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, LGMD hastalığının tedavisi konusunda yapılan çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19221) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

80.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19222) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

81.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun ili Görele ilçesine bağlı İnanca köyünün sağlık tesisi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19223) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

82.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, yerleşim yerlerindeki asbest ve eriyonit riskine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19224) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

83.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, patoloji teknikeri istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19225) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

84.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlık yönetimi ve sağlık kurumları işletmeciliği bölümlerinden mezun olan kişilerin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19226) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

85.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlık yönetimi bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19227) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

86.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 3 yılda ülkemizde fentanil kullanımından hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19228) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

87.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlık yönetimi ve sağlık kurumları işletmeciliği bölümlerinin meslek tanımlarının yapılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19229) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

88.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlık yönetimi bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19230) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

89.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ilinde bulunan kamu hastanelerinin yatak sayısına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19231) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

90.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, Tip-1 diyabet hastası çocuklar için glikoz izleme vericisi temin edilmesi talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19232) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

91.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, radyoterapi teknikerlerinin atama ve istihdam sorununa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19233) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

92.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, diş protezi teknikerlerinin istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19234) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

93.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19235) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

94.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da bulunan Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsüne ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19236) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

95.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, veteriner hekimlerin istihdam oranlarının artırılması ile özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19237) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

96.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyazar'ın, Şanlıurfa'nın Birecik ilçesinde tarımsal sulama projesi gerçekleştirilmesi talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19238) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

97.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, çiğ süt destekleme priminin artırılması talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19239) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

98.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Ordu-Giresun Havalimanında bulunan bazı sistemlerin yenilenmesi ve geliştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19240) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

Süresi İçinde Cevplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcısı (Cevdet YILMAZ)

1.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avcı'ın, kamuya işe alımlarda yapılan mülakatlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18483)

2.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, Şanlıurfa İl Müftülüğü bünyesinde yapıldığı iddia edilen bir atama işlemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18484)

3.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 2024 Yılı Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye'nin sıralamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18486)

4.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, yerel basın kuruluşlarında çalışan gazetecilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18488)

5.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Cumhurbaşkanlığı Külliyesinin çeşitli giderlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18666)

6.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Türkiye Varlık Fonu'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/18669)

7.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, savunma sanayii firmaları ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18671)

8.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, açılması planlanan TRT Farsça kanalına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18672)

9.- Ankara Milletvekili Mesut Doğan'ın, 23 Ekim 2024 tarihinde TUSAŞ'ta gerçekleşen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18675)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, hukuk mezunlarının istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18678)

11.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, fahri Kuran kursu öğreticilerinin özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18679)

Adalet Bakanlığı

12.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bazı mahkumlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18489)

13.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Batman'ın Kozluk ilçesinde cinsel istismara uğrayan bir çocukla ilgili yapılan soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/18490)

14.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, bir mahkumun babasının cenazesine katılmasının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18491)

15.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bir mahkumun babasının cenazesine katılmasının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18492)

16.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, kadına karşı işlenen suçlarda verilen cezalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18493)

17.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18494)

18.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkum tarafından yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18495)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Boğazlıyan T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18496)

20.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, iki Yargıtay üyesi için düzenlenen bir yemeğin maliyetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18497)

21.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Bolu F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18498)

22.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18499)

23.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/18500)

24.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18501)

25.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, son 10 yılda verilen adli cezaların infaz süreçlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18502)

26.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Suluca 1 Nolu Cezaevinde bulunan bir mahkumun bazı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18503)

27.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Kırşehir Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18504)

- 28.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18505)
- 29.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, İskenderun T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18506)
- 30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kelepçeli tedavi edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18507)
- 31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ordu Üniversitesi öğrencisi bir kadının cinsel istismara uğradığı ve tehdit edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18508)
- 32.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18509)
- 33.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18510)
- 34.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18511)
- 35.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, İzmir 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18512)
- 36.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, uluslararası bir suç örgütü liderinin Türkiye'de yaşadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18513)
- 37.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, UYAP sisteminde yaşanan teknik bir soruna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18515)
- 38.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Kavak S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18516)
- 39.- Hakkari Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18517)
- 40.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18518)
- 41.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Suluca Y Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18519)
- 42.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Gebze Kadın Kapalı Cezaevinin fiziki koşullarının engelli mahkumlar için iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18520)
- 43.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Patnos L Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18680)
- 44.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Van T Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18681)
- 45.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde şartlı tahliye taleplerinin reddedildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18682)
- 46.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt'in Eruh ilçesinde yaşanan bir cinsel istismar vakasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18683)
- 47.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin E Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18684)
- 48.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 3 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18685)
- 49.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri 1 Nolu Kadın Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18686)

50.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vakıf ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18687)

51.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Karatepe Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18688)

52.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya L Tipi Kapalı Cezaevi yönetimi ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18689)

53.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18690)

54.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Edirne L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18691)

55.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kürkçüler F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18692)

56.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ E Tipi Kapalı Cezaevinde hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18693)

57.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Akçadağ T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18694)

58.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18695)

59.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18696)

60.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bitlis E Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18697)

61.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Balıkesir L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun tedavi sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18698)

62.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Maltepe Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevinde bulunmakta iken hayatını kaybeden bir mahkuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18699)

63.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18700)

64.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Van Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18701)

65.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Kırşehir S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliyesinin ertelenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18702)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

66.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ve Ardahan'daki sel felaketleri sonrası yapılan sosyal yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18521)

67.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum ilinde atıl vaziyette duran eski bir huzurevi binasının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18522)

68.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2024 yılı itibarıyla sosyal yardımlardan yararlanan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18523)

69.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi öğrencisi bir kadının hayatını kaybetmesi üzerine yürütülen soruşturmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/18703)

70.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18704)

71.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, liseye geçen çocuklara verilen sosyal ve ekonomik desteğin kesilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18705)

72.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, doğum yardımı ücretlerinin artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18706)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

73.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, çalıştığı fabrikada hayatını kaybeden bir işçiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/18524)

74.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bakanlık tarafından bir şirkete yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18525)

75.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bir şirkette çalışan işçilerin haksız olarak işten çıkarıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18526)

76.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen maden kazasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18527)

77.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, emeklilik sisteminin iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18528)

78.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, kademeli emeklilik sistemi düzenlenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18529)

79.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Türkiye Taşkömürü Kurumu Armutçuk İşletmesinde çalışan bazı işçilerle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18707)

80.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18708)

81.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18709)

82.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 65 yaş üstü emeklilerin iş gücüne katılım oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18710)

83.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, emekli aylıklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18711)

84.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, hukuk mezunlarının kamuda istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18712)

85.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, genel sağlık sigortası prim borcu olan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18713)

86.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, emekli aylıklarına ve çalışanların maaşlarına uygulanan vergi dilimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18714)

87.- Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'ın, kadınların doğum sonrası izinlerinin artırılması ve doğum borçlanması hakkından yararlanmaları talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18715)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

88.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Nilüfer ilçesinde kaçak olarak faaliyet gösterdiği iddia edilen bir beton santraline ilişkin yazılı soru önergesi (7/18530)

89.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'da yapılması planlanan Merkez Atıksu Arıtma Tesisi Projesi'nin iptaline ilişkin yazılı soru önergesi (7/18531)

90.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ve Ardahan'daki sel felaketlerinin çevreye olumsuz etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18532)

91.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, son 10 yılda ülkemizde taşınmaz edinen yabancı uyruklu kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18533)

92.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'da yürütülen TOKİ projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18534)

93.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'nın Ilgın ilçesinde bulunan bir gölün kuruma tehlikesine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18535)

94.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Harran ilçesinin altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/18536)

95.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesinde yapılan TOKİ konutlarının çeşitli sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18537)

96.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Haliliye Belediyesi Yapı ve Kontrol Müdürlüğünde görevli personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/18538)

97.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, 31 Mart 2024 tarihi itibarıyla Kars Belediyesince yapılan arsa satışlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18539)

98.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Azatlı Belediyesinin araç ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18540)

99.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta'nın Sütçüler ilçesinde bulunan ormanlık alandaki ağaçların kesilmesi kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18541)

100.- İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek'in, İstanbul'un Beşiktaş ilçesinde yapılacak imar planı değişikliğinin askıya çıkarılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18542)

101.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, 17 Ağustos 1999 depremi sonrasında Sakarya ilinde alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18543)

102.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, Sapanca Gölü'nde yaşanan kirliliğin azaltılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18544)

103.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün, Kırsal Dönüşüm Projesi'ne ve akıllı köy evlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18545)

104.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, 2011 yılında Van'da gerçekleşen depremler sonrası yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18546)

105.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Diyarbakır'daki abonelik işlemleriyle ilgili yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18547)

106.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'nın Meram ilçesinde bulunan İplikçi Camiinin restorasyon ve bakım çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18716)

107.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 ve 2024 yıllarında satışı yapılan Hazine arazilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18717)

108.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Manavgat ilçesinde yapılması planlanan güneş enerjisi santraline ilişkin yazılı soru önergesi (7/18718)

109.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde bulunan lavanta bahçelerinin işletme hakkının devredilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18719)

110.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bingöl-Muş Bulvarında hayatını kaybeden bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/18720)

Dışişleri Bakanlığı

111.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, yabancı ülke vatandaşlığına geçmek isteyen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18549)

112.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Schengen vize sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18550)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

113.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Bartın'ın Amasra ilçesinde 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen maden kazasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18551)

114.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, kalıcı yaz saati uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18552)

115.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Bartın'ın Amasra ilçesinde 14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen maden kazasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18553)

116.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, EPDK'ya depolama tesisi kurmak için yapılan başvuruların sonuçlandırılmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18554)

117.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhâl Karakoç Dora'nın, lisanssız GES süreçleri ile ilgili alınan durdurma kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18555)

118.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Türkiye Taşkömürü Kurumu Armutçuk İşletmesinde çalışan bazı işçilerle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18721)

119.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya'nın Manavgat ilçesinde yapılması planlanan güneş enerjisi santraline ilişkin yazılı soru önergesi (7/18722)

120.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, SEDAS'ın sunduğu hizmet nedeniyle bazı kişilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18723)

121.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, dar gelirli kişilere yakıt desteği sağlanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18724)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

122.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 15 Temmuz 2016 tarihinden sonra el konulan öğrenci yurtlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18556)

123.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari Üniversitesi öğrencilerinin barınma ve ulaşım sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18557)

124.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, tasarruf tedbirleri kapsamına alınan yaygın eğitim kurslarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18558)

125.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Munzur Üniversitesinde öğrencilerin yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18725)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

126.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Havalimanında yapılan aramada üst düzey bir kamu görevlisinin üzerinde altın bulunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18559)

127.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek'in, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18560)

128.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, kamuya elektronik uygulama yapan bir firmanın yabancılara satıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18561)

129.- İstanbul Milletvekili Hasan Karal'ın, bir kamu bankasının reklam anlaşmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18562)

130.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, bazı kişilerce kamu ihalelerinde sahte kefalet senetleri kullanıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18563)

131.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 2024 yılı bütçesinde kar amacı gütmeyen kuruluşlar adı altında faaliyet gösteren yapılara aktarılan paya ilişkin yazılı soru önergesi (7/18564)

132.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmiz'in, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Sermaye Piyasası Kurulu ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18565)

133.- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri'de kiralık taşınmazlarda hizmet veren kamu kurum ve kuruluşlarının sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18566)

134.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya ilinde bulunan kamu kurumlarının tasarruf miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18726)

135.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 ve 2024 yıllarında kamu bankalarının reklam giderlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18727)

136.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 65 yaş üstü emeklilerin iş gücüne katılım oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18728)

137.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 5 milyon lira ve üzeri vergi borcu olan mükelleflerin isimlerinin açıklanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18729)

İçişleri Bakanlığı

138.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Havalimanında yapılan aramada üst düzey bir kamu görevlisinin üzerinde altın bulunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18567)

139.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Nilüfer ilçesinde kaçak olarak faaliyet gösterdiği iddia edilen bir beton santraline ilişkin yazılı soru önergesi (7/18568)

140.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, uyuşturucu ile mücadele kapsamında alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18570)

141.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 10 Ekim 2024 tarihinde Gaziantep'in Nurdağı ilçesinde meydana gelen bir olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/18571)

142.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 13 Ekim 2024 tarihinde Diyarbakır ilinde yaşanan olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18572)

143.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, 15 Ekim 2024 tarihinde bazı illerde düzenlenen gösterilerde gözaltına alınan kişilere kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18573)

144.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, son 5 yılda emniyet mensuplarının meşru müdafaa kapsamında silah kullandığı olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18576)

145.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ve Ardahan'daki sel felaketlerinde AFAD'ın etkinliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18577)

146.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18578)

147.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, organ kaçakçılığının önlenmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18579)

148.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ordu Üniversitesi öğrencisi bir kadının cinsel istismara uğradığı ve tehdit edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18580)

149.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'da uyuşturucuyla mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18581)

150.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, son 5 yılda yurt dışına gidip ülkeye dönmeyen Türk vatandaşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18582)

151.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, ateşli silahlarla yaşanan şiddet olaylarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18583)

152.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, son 5 yılda vatandaşlık verilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18584)

153.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Sahil Güvenlik Komutanlığının imkan ve kabiliyetlerinin artırılması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18585)

154.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Afganistan'dan gelen yasa dışı göçmenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18586)

155.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2011 yılından bu yana yakalanan göçmen ve göçmen kaçakçılara dair verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18587)

156.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ülkemizde bulunan sığınmacılara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18588)

157.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa otogarında yaşanan güvenlik sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18589)

158.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, bir öğretim görevlisi hakkındaki bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18591)

159.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18592)

160.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18730)

161.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Zonguldak İl Özel İdaresine yapılan işçi alımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18731)

162.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, Mersin Taşucu Limanından Türkiye'ye girdikleri iddia edilen mültecilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18732)

163.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Erzurum Horasan Belediyesi ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18734)

164.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, 23 Ekim 2024 tarihinde TUSAŞ'ta gerçekleşen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18736)

165.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, yivsiz av tüfeği sahibi kişi sayısı ile bu tüfeklerle işlenen suçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18737)

166.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon İl Risk Azaltma Planı'na göre gerçekleştirilen eylemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18738)

167.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sahte alkollü içki üretimi ve satışını önlemek için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18739)

168.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arhavi ilçesine bağlı Dereüstü köyünde yaşanan heyelanın yarattığı hasarın giderilmesi için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18740)

169.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, Sosyal Uyum Yardımı Projesi kapsamında verilen yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18741)

170.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, ikamet izni bulunan Suriye uyruklu kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18742)

171.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Bolu ili Gerede ilçesinden geçen çayın temizlenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18743)

172.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 16.10.2024 tarihinde İzmir'de bir restoranda yapılan sigara denetimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18744)

173.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Karaköprü ilçesinde kolluk kuvvetlerinin bir grup işçiye şiddet uyguladığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18745)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

174.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18593)

175.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Merkez ilçesine bağlı Hasaköy köyündeki tarihi yapıların restorasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18746)

Milli Eğitim Bakanlığı

176.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Muğla ilinde bulunan Datça İmam Hatip Lisesinde bir öğretmene baskı yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18594)

- 177.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vakfın okullarda okullarda yaptığı bazı çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18595)
- 178.- Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar'ın, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Eskişehir Teknik Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18596)
- 179.- Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu'nun, Datça İmam Hatip Lisesinde yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18597)
- 180.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Etkili Öğretmenlik İçin Dış Görünüm ve Giyim Kodları Seminerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18598)
- 181.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Munzur Üniversitesinde düzenlenen bir sempozyuma ilişkin yazılı soru önergesi (7/18599)
- 182.- İstanbul Milletvekili Keziban Konukcu Kok'un, Etkili Öğretmenlik İçin Dış Görünüm ve Giyim Kodları Seminerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18600)
- 183.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir okul müdürü ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18601)
- 184.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'in, Etkili Öğretmenlik İçin Dış Görünüm ve Giyim Kodları Seminerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18602)
- 185.- İstanbul Milletvekili Özgül Saki'nin, Ustalık Telifi Programı'na ilişkin yazılı soru önergesi (7/18603)
- 186.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Muş'un Varto ilçesindeki Çaylar Yatılı Bölge Ortaokulunun eğitime açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18604)
- 187.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, ücretli usta öğreticilerin maaş ve özlük haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18605)
- 188.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin İzmit ilçesindeki bir KYK yurdunda yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18606)
- 189.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana İl Milli Eğitim Müdürlüğünde usulsüzlük yapıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18607)
- 190.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Harran Üniversitesi Eczacılık Fakültesinin fiziki eksikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18608)
- 191.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Hacettepe Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18609)
- 192.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Aksaray Üniversitesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18610)
- 193.- Muğla Milletvekili Gizem Özcan'ın, özel gereksinimli bireyler için halk eğitim kurslarının açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18748)
- 194.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Etkili Öğretmenlik İçin Dış Görünüm ve Giyim Kodları Seminerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18749)
- 195.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van ilinde taşınabilir eğitimle ilgili yaşanan bazı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18750)
- 196.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18751)
- 197.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 14-17 yaş aralığındaki kız çocuklarının okullaşma oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18752)
- 198.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, engelli öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18754)

199.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 2023 KPSS'ye giren öğretmen adaylarının mülakatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18755)

Milli Savunma Bakanlığı

200.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, Kara Kuvvetleri Komutanlığında görev yapmakta olan bazı subayların görevlerinden alındığına dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18611)

201.- Antalya Milletvekili Cavit Ar'nın, şehit yakınları için kuvvet komutanlıkları arasındaki uygulama farklılığının ortadan kaldırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18757)

202.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 23 Ekim 2024 tarihinde TUSAŞ'ta gerçekleşen terör saldırısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18758)

Sağlık Bakanlığı

203.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, kamuya elektronik uygulama yapan bir firmanın yabancılara satıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18614)

204.- Kırklareli Milletvekili Fahri Özkan'ın, kamuya elektronik uygulama yapan bir firmanın yabancılara satıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18615)

205.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edilen bir doktora çalışma izni verilmemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18616)

206.- Kars Milletvekili Güllüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ve Ardahan'daki sel felaketleri nedeniyle sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18618)

207.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adana F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/18620)

208.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Kandıra 2 Nolu F Tipi Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18622)

209.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18623)

210.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun hak ihlaline uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18624)

211.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, vatandaşlarımızın Lübnan'dan tahliyesi için görevlendirilen hekimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18626)

212.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18627)

213.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Bakanlık bünyesine TSK'dan gelen sağlık personellerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18628)

214.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18629)

215.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Harran Üniversitesi Hastanesinin fiziki yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18630)

216.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ameliyathane teknikerlerinin görev tanımının güncellenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18631)

217.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, son 5 yılda gerçekleştirilen mide küçültme ameliyatlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18632)

218.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, emeklilerce ödenen ilaç katkı paylarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18633)

219.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yılda kamu hastanelerinde tedavi olan yabancı uyruklu kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18634)

- 220.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu hastanelerinin doktor eksikliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18635)
- 221.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu hastanelerinden özel hastanelere sevk edilen hastalara ve SGK ödemelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18636)
- 222.- Kocaeli Milletvekili Nail Çiler'in, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18638)
- 223.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, İstanbul'da yenidoğan yoğun bakım ruhsatı olan hastanelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18639)
- 224.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, sağlık sektöründe kar odaklı gerçekleştirilen operasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18640)
- 225.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılacağı iddia edilen değişikliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/18759)
- 226.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18760)
- 227.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, inşaat halindeki Ordu Şehir Hastanesinin ihale sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18761)
- 228.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, e-Nabız uygulamasının fikri mülkiyet haklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18762)
- 229.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18763)
- 230.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18764)
- 231.- Mersin Milletvekili Perihan Koca Doğan'ın, 2002 yılından bu yana özel hastanelerin sayısında yaşanan artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/18765)
- 232.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18766)
- 233.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18767)
- 234.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı bazı hastanelerle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18768)
- 235.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, bazı hastanelerde hastalardan usulsüz olarak talep edildiği iddia edilen ücretlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18769)
- 236.- İstanbul Milletvekili Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu'nun, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/18770)
- 237.- Muğla Milletvekili Cumhuri Uzun'un, Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesinin sağlık personeli ihtiyacına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18771)
- 238.- Ankara Milletvekili Aylin Yaman'ın, odyolog istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18773)
- 239.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, DMD ve SMA hastalarının tedavi giderlerinin devlet tarafından karşılanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18774)
- 240.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Adıyaman Kadın Doğum ve Çocuk Hastanesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18775)
- 241.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, paramedik atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18776)

242.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çocuk gelişimi bölümü mezunlarının istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18777)

243.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, diyaliz teknikeri atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18778)

244.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, tıbbi laboratuvar teknikerlerinin atanma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18779)

245.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari ve ilçelerinde yaşanan doktor ve tıbbi teçhizat eksikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18781)

246.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde sağlık sektöründe yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18782)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

247.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18641)

Tarım ve Orman Bakanlığı

248.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, mısır ithalatı için açılan ek kontenjane ilişkin yazılı soru önergesi (7/18642)

249.- Van Milletvekili Pervin Buldan'ın, Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Han köyünde yaşanan su baskınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18643)

250.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ve Ardahan'daki sel felaketlerinin tarım arazilerine verdiği zarara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18644)

251.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, mısır ithalatında yapılan gümrük vergisi indirimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18645)

252.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tarımsal zararlılar nedeniyle oluşan ürün kaybına ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18646)

253.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2024 yılında meydana gelen tarımsal ürün kayıplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18647)

254.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, patates üretimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18648)

255.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kahverengi kokarcaya karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18649)

256.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, gıda mühendislerinin istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18650)

257.- Edirne Milletvekili Ediz Ün'ün, Kırsal Dönüşüm Projesi'ne ve akıllı köy evlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18651)

258.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, eski bir Bakan'a tahsis edilen makam aracına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18783)

259.- İstanbul Milletvekili Birol Aydın'ın, Bakanlık bünyesinde bulunan makam araçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18784)

260.- Aksaray Milletvekili Turan Yıldır'ın, mısır üretiminde alınan ithalat kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18785)

261.- İzmir Milletvekili Deniz Yücel'in, toplu yemek hizmeti veren bir şirketin sunduğu etlerin içeriğinde domuz eti tespit edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18786)

262.- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kulp ilçesinde petrol arama faaliyetleri kapsamında kesilen ağaçlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18787)

263.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Genç Çiftçi Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18788)

264.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Tarım Kredi Kooperatiflerinin iştiraki olan bir şirketin satışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18789)

265.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, orman yangınları ile mücadele konusunda yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18790)

266.- İstanbul Milletvekili Salih Sera Kadıgil'in, Niğde Belediyesince toplu şekilde köpek öldürüldüğü iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18791)

Ticaret Bakanlığı

267.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, İstanbul Havalimanında yapılan aramada üst düzey bir kamu görevlisinin üzerinde altın bulunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18652)

268.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, ülkemize son 7 yılda yapılan yatırımlara ve şirketlerinin üretim merkezini yurt dışına taşıyan Türk vatandaşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18653)

269.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, mısır ithalatında yapılan gümrük vergisi indirimine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18654)

270.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'da 2011 yılında yaşanan depremden etkilenen esnaflara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18655)

271.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, İsrail ile ticari ilişkilerin devam ettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18792)

272.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya ilinde son 10 yılda mülteciler tarafından açılan iş yerlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18793)

273.- İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, Filistin üzerinden İsrail'e gönderildiği iddia edilen mallara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18794)

274.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ili Dilovası ilçesinde bulunan bir fabrika ile ilgili bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18795)

275.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Türk firmalarının ürettikleri ürünlerde Türkçe isim kullanması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/18796)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

276.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, özel firmalar tarafından işletilen bazı köprü ve otoyollarda farklı ücret tarifesi uygulandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18656)

277.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kars ve Ardahan'daki sel felaketleri nedeniyle yaşanan altyapı sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/18657)

278.- Van Milletvekili Pervin Buldan'ın, Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Han köyünde yaşanan su baskınlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18658)

279.- Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın, Çorum iline yapılması planlanan demiryolu ve havaalanı projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18659)

280.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, uçuş esnasında hayatını kaybeden bir pilota ilişkin yazılı soru önergesi (7/18660)

281.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, SHGM tarafından havacılık yetki sertifikası verilen hastanelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18661)

282.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, gemi kazalarına karşı alınacak önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/18662)

283.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, TÜVTÜRK tarafından kredi kartı ile ödemelerde komisyon ücreti alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/18663)

284.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Bursa'dan Rize-Artvin Havalimanına olan uçuşların artırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18664)

285.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, Sakarya ilinde yapılması planlanan raylı sistem projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18665)

286.- Ankara Milletvekili İdris Şahin'in, Çankırı Kuzey Çevre Yolu Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18798)

287.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, Muş ilinde yaşanan demir yolu kazalarının önlenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/18799)

25.11.2024 Pazartesi

No: 37

Milletvekili Teklifleri

1.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın; Çalışma Yaşamının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2708) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

2.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın; Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2709) (İçişleri; Milli Savunma; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

3.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın; Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2710) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

4.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in; Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurt Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2711) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

5.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in; Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2712) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

6.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala ve 7 Milletvekilinin; Umumi Hıfzıssıhha Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2713) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

7.- İYİ Parti Grup Başkanvekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2714) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

8.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2715) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

9.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın; 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun Geçici 10. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2716) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:22.11.2024)

10.- İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı ve Sivas Milletvekili Hakan Aksu ile 77 Milletvekilinin; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2717) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:25.11.2024)

Yazılı Soru Önergeleri

1.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, Boğaziçi Üniversitesine yapılacak yeni kütüphanenin akıbetine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19241) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.11.2024)

2.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, bir maden projesi için acele kamulaştırma kararı verilmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19242) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

3.- İstanbul Milletvekili Ali Gökçek'in, TRT'nin radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19243) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

4.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Cevdet Yılmaz) yazılı soru önergesi (7/19244) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

5.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'in, Hakkari'nin Derecik ilçesinde düzenlenen futbol turnuvasında yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19245) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

6.- Iğdır Milletvekili Yılmaz Hun'un, Iğdır S Tipi Kapalı Cezaevinde meydana gelen intihar vakalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19246) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, gözaltına alınırken kötü muameleye maruz kaldığı iddia edilen bir kişiye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19247) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

8.- İstanbul Milletvekili Salih Sera Kadıgil'in, yabancı uyruklu bir kişinin Türkiye'de organ kaçakçılığı yaptığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19248) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

9.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, Ankara'nın Sincan ilçesindeki özel bir yurttan meydana geldiği iddia edilen olaylara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19249) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

10.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, bazı belediyelere yapılan kayyım atamalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19250) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

11.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, bazı belediyelere yapılan kayyım atamalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19251) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

12.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bazı belediyelere yapılan kayyım atamalarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19252) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde hayatını kaybeden bir kız çocuğuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19253) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

14.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, eski Ankara Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19254) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

15.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kandıra 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19255) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

16.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Batman'ın Kozluk ilçesinde cinsel istismara uğrayan bir çocukla ilgili yapılan soruşturmaya ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19256) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bursa H Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19257) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19258) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Dalaman Açık Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebinin reddedildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19259) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Balıkesir L Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlikten yararlandırılması talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19260) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir inşaat firması tarafından dolandırıldığını iddia eden bir kişiye ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19261) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Nevşehir E Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yargılanma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19262) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

23.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 2023 yılında Trabzon'da suça sürüklenen çocuklarla ve çocukların cinsel istismarı suçuyla ilgili çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19263) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

24.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Erzincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19264) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

25.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, Ankara'nın Sincan ilçesindeki özel bir yurttan meydana geldiği iddia edilen olaylara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19265) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ilinde bulunan bir rehabilitasyon merkezinde zihinsel engelli bireylere kötü muamelede bulunduğu iddiasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19266) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

27.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Batman'ın Kozluk ilçesinde cinsel istismara uğrayan bir çocukla ilgili yapılan soruşturmaya ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19267) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

28.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19268) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

29.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 2024 yılı itibarıyla ülke genelinde huzurevi ile huzurevi yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde kalan yaşlı vatandaşlara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19269) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

30.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, huzurevlerinin kapasite sorunları ile huzurevlerine başvuru sayılarının yıllara göre dağılımına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19270) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

31.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kayıp çocuk vakalarına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19271) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

32.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Kore Gazisi bir vatandaşın Cumhuriyet Bayramı kutlamalarına çağırılmamasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19272) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

33.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19273) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

34.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, engelli memur adaylarının atanma takvimine ve kontenjan sayısına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19274) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

35.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19275) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

36.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19276) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

37.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, İzmir'in Selçuk ilçesinde 5 çocuğun hayatını kaybettiği bir yangına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19277) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

38.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Tuzla Serbest Bölge'de yer alan bir fabrikanın işçilerini haksız şekilde işten çıkardığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19278) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.11.2024)

39.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in, İş Kanunu'yla ilgili yapılması planlanan düzenlemeye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19279) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

40.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, staj ve çıraklık başlangıcının sigortalılık ve emeklilik süresinden sayılması talebine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19280) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir ilçe belediye başkanı ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19281) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

42.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesindeki Halilağa Bakır ve Altın Madeni Projesi'ne ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19282) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

43.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, TOKİ'nin personel alım sürecine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19283) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

44.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çanakkale'nin Bayramiç ilçesindeki Halilağa Bakır ve Altın Madeni Projesi'ne ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19284) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

45.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ili Alay Belediyesinin taşıt ihtiyacına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19285) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

46.- İzmir Milletvekili Rıfat Turuntay Nalbantoğlu'nun, İzmir'de bulunan atık su arıtma tesislerinin standartlara uygunluk açısından denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19286) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

47.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'un Araklı ilçesinde bulunan bir katı atık tesisinin oluşturduğu sorunlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19287) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

48.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon ilindeki hidroelektrik santral projelerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19288) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

49.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, Adana'nın Seyhan ilçesindeki bir TOKİ şantiyesinde meydana gelen kazaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19289) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

50.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli ili Çayırova ilçesi Kent Meydanı Projesi'nin akıbetine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19290) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

51.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, bir maden projesi için acele kamulaştırma kararı verilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19291) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

52.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, 22 Ekim 2024 tarihinde Gebze'de bir binada meydana gelen doğal gaz patlamasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19292) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

53.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 2014'ten bu yana Trabzon'da verilen maden arama ve işletme ruhsatlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19293) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

54.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, Kocaeli ilinde bulunan bir KYK yurdunda yaşanan asansör kazasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19294) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

55.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, KYK yurtlarının kapasitelerine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19295) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

56.- Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan'ın, Beşiktaş-Maccabi Tel Aviv maçına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19296) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

57.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş'a yeni bir stadyum yapılması talebine ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19297) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

58.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, vergi muafiyeti tanınan bir vakfa ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19298) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

59.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, TÜVTÜRK tarafından kredi kartı ile ödemelerde komisyon ücreti alınmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19299) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

60.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, Şırnak'ın Cizre ilçesinde bir çocuğun polis tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19300) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

61.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, Şırnak'ın Cizre ilçesinde bir çocuğun polis tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19301) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

62.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak'ın Cizre ilçesinde bir çocuğun polis tarafından kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19302) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

63.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 13 Ekim 2024 tarihinde Ümraniye'deki bir bakımevinde hayvanların öldürüldüğü iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19303) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

64.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari'nin Derecik ilçesinde düzenlenen futbol turnuvasında yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19304) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

65.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, gözaltına alınırken kötü muameleye maruz kaldığı iddia edilen bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19305) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

66.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bazı belediyelere atanan kayyımlara dair çeşitli iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19306) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

67.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 2022 yılında Kayseri'de kaybolan bir kişiye ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19307) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

68.- Ankara Milletvekili Deniz Demir'in, Ankara'nın Sincan ilçesindeki özel bir yurttan meydana geldiği iddia edilen olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19308) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

69.- Batman Milletvekili Keskin Bayındır'ın, Batman Belediyesine yapılan kayyım atamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19309) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

70.- Şırnak Milletvekili Ayşegül Doğan'ın, bazı belediyelere yapılan kayyım atamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19310) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

71.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, bazı belediyelere yapılan kayyım atamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19311) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

72.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, bazı belediyelere yapılan kayyım atamalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19312) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

73.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi'nin, Batman Belediyesine yapılan kayyım atamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19313) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

74.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki'nin, Batman Belediyesine yapılan kayyım atamasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19314) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

75.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Şanlıurfa'nın Halfeti ilçesinde gözaltına alınan bazı kişilerin kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19315) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

76.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, bir terör örgütü mensubu hakkındaki bazı iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19316) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

77.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, Batman'da kendilerini polis olarak tanıtan kişilerce gözaltı işlemi yapıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19317) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

78.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, uyuşturucu ile mücadele kapsamında yapılan yakalamalara ve alınan önlemlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19318) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

79.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yabancı uyruklu bazı kişilerin ikamet izinlerinin iptal edilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19319) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

80.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Mardin Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19320) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

81.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Mardin Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19321) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

82.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesinde bulunan Hacıbekirli-Yeni yıldız arasındaki yolun asfaltlanması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19322) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

83.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Göle ilçesine bağlı Dengeli köyünün yol sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19323) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

84.- Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu'nun, Ardahan'ın Göle ilçesine bağlı Çayırbaşı köyünün yol sorununa ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19324) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

85.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, 2023 yılında Trabzon'da meydana gelen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19325) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

86.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kayıp çocuk vakalarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19326) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

87.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun kırsal bölgelerde yaşayan vatandaşlara etkilerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19327) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

88.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Ankara'da gerçekleşen bir cinayete ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19328) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

89.- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Sayıştayın 2023 yılı Denetim Raporu'nda Eleşkirt Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19329) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

90.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, bir film festivalinde gösterilecek bazı filmler için Kadıköy Kaymakamlığının aldığı karara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19330) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

91.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon'da bulunan Kostaki Konağının restorasyon projesinin akıbetine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19331) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

92.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Marmara Üniversitesi yerleşkesinde bulunan bir kız yurdunun taşınması kararına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19332) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

93.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, lise öğrencilerinin taşınmalı eğitim sistemine dahil edilmesi talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19333) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

94.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, ülkemizde eğitim gören öğrenci sayısının yıllara göre dağılımı ile taşınmalı eğitim uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19334) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

95.- Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın, halk eğitim merkezlerinde görev yapan usta öğreticilerin maaş ve özlük haklarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19335) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

96.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Muş'un Varto ilçesinde bulunan Çaylar Yatılı Bölge Ortaokulunun yeniden eğitime açılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19336) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

97.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın'ın, Hakkari'nin Derecik ilçesinde düzenlenen futbol turnuvasında yaşandığı iddia edilen olaylara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19337) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

98.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, vicdani ret beyanında bulunan bir kişiye ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19338) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

99.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesinde bulunan bir özel hastanenin yenidoğan yoğun bakım ünitesindeki eksikliklere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19339) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

100.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, yenidoğan bebeklere sağlanan sağlık hizmetleri üzerinden haksız kazanç elde eden bir suç örgütüne ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19340) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

101.- İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'nin, aile hekimliği sisteminde yapılan değişikliklere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19341) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

102.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo'nun, Aile Hekimliği Sözleşme ve Ödeme Yönetmeliği'nde yapılan değişikliğe ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19342) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.11.2024)

103.- Bartın Milletvekili Aysu Bankoğlu'nun, Batman'ın Kozluk ilçesinde cinsel istismara uğrayan bir çocukla ilgili yapılan soruşturmaya ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19343) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

104.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir hemşirenin mobbinge uğradığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19344) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.11.2024)

105.- Düzce Milletvekili Talih Özcan'ın, DMD hastalığına yönelik tanı ve tedavi yöntemlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19345) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

106.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon Şehir Hastanesi inşaatının akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19346) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

107.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, SGK'nın geri ödeme yükümlülüğü olan ilaçların reçetelendirilmesinde yaşanan sorunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19347) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

108.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, aile hekimleri için getirilen performans kriterlerinin sebep olduğu mağduriyetlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19348) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

109.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli ilindeki kamu hastanelerinin yoğun bakım ünitelerinde yaşanan kapasite sorununa ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19349) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

110.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Bakanlık tarafından diyabet hastalığı ile mücadelede alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19350) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

111.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz Çakı'nın, odyolog istihdamına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19351) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

112.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, yüksek teknolojlili sanayi üretimine ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19352) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

113.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, 2024 yılında Bolu'da yatırım teşvik belgesi alan firmalara ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19353) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

114.- Balıkesir Milletvekili Burak Dalgın'ın, Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesine karar verilen projelerin Resmi Gazete'de ilan edilmesi zorunluluğunun kaldırılmasına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19354) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.11.2024)

115.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 13 Ekim 2024 tarihinde Ümraniye'deki bir bakımevinde hayvanların öldürüldüğü iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19355) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.11.2024)

116.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir ilindeki mera vasfına sahip arazilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19356) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

117.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde düzenlenen bir altyapı işi ihalesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19357) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

118.- Konya Milletvekili Ali Yüksel'in, Beyşehir Gölü'nde yaşanan kuraklık ve kirlilik sorununa ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19358) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

119.- Muğla Milletvekili Metin Ergun'un, tarımsal üretimde kuraklıktan kaynaklanan sorunlara karşı alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19359) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

120.- Konya Milletvekili Hasan Ekici'nin, et fiyatlarındaki artışın önlenmesi amacıyla alınan tedbirlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19360) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

121.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Saraylar Uluslararası Gümrüklü Limanında yaşandığı iddia edilen bazı olaylara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19361) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

122.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, İsrail ile ticari ilişkilerin devam ettiği iddiasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19362) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

123.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023'ten bu yana iflas eden ve konkordato başvurusu yapan firmaların sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19363) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

124.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Türkiye'den ihraç edilen bazı ürünlerde yüksek seviyede aflatoksin bulunduğu iddiasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19364) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

125.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, TÜVTÜRK tarafından kredi kartı ile ödemelerde komisyon ücreti alınmasına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19365) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

126.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, telekomünikasyon şirketlerinin yaptıkları fiyat artışına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19366) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

127.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, zirai ilaç kalıntısı veya hastalık sebebiyle ülkemize iade edilen bazı gıda ürünlerinin miktarına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19367) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

128.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in, İsrail kargo gemilerinin Türk limanlarını kullandığı iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19368) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.11.2024)

129.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, bir kamu bankasının çalışanlarına promosyon vermediği iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19369) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.11.2024)

130.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Trabzon Raylı Sistem Hattı Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19370) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

131.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Samsun-Trabzon-Sarp Hızlı Tren Projesi'nin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19371) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

132.- Sakarya Milletvekili Ümit Dikbayır'ın, telekomünikasyon şirketlerinin yaptıkları fiyat artışına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19372) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.11.2024)

133.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, ihtisas komisyonu toplantılarının TBMM TV'den canlı yayınlanması talebine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19373) (Başkanlığa geliş tarihi: 12.11.2024)

134.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulusal ve Resmi Bayram Tören ve Kutlama Yönetmeliği'nde değişiklik yapılması talebine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/19487) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.11.2024)

Genel Görüşme Önergesi

1.- SAADET Partisi Grubu adına Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, İsrail'in Filistin'e yönelik saldırılarına karşı TBMM'nin tutumu ve atılması gereken adımlar konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/52) (Başkanlığa geliş tarihi:12.11.2024)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp ve 19 Milletvekilinin, Türkiye ile İsrail arasındaki ticaretin devam ettiği yönündeki iddiaların tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2024) (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.2024)

2.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit ve 23 Milletvekilinin, bazı şehirlerde uyuşturucu kullanımının artmasının nedenlerinin tespit edilerek alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2025) (Başkanlığa geliş tarihi:31.10.2024)

3.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın ve 20 Milletvekilinin, kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2026) (Başkanlığa geliş tarihi:8.11.2024)

4.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, kayyum uygulamalarının incelenerek hukuka aykırılık iddialarının araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2027) (Başkanlığa geliş tarihi:11.11.2024)

5.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve 21 Milletvekilinin, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda ücretsiz öğle yemeği verilmesi konusunda yaşanan sorunların tespit edilerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2028) (Başkanlığa geliş tarihi:12.11.2024)

6.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık ve 20 Milletvekilinin, kayyum atanan belediyelerdeki uygulamaların incelenerek hukuka aykırılık iddialarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2029) (Başkanlığa geliş tarihi:12.11.2024)

7.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu Kutevi ve 19 Milletvekilinin, kayyum atamaları sonrasındaki uygulamaların başta kadınlar olmak üzere toplumsal etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2030) (Başkanlığa geliş tarihi:13.11.2024)

8.- SAADET Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, eğitim alanında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2031) (Başkanlığa geliş tarihi:13.11.2024)

9.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya ve 20 Milletvekilinin, kadın ve çocuk yoksulluğunun önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2032) (Başkanlığa geliş tarihi:13.11.2024)

10.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 20 Milletvekilinin, şüpheli kadın ve çocuk ölümlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2033) (Başkanlığa geliş tarihi:13.11.2024)

11.- Hakkari Milletvekili Öznur Bartın ve 19 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli depremler sonrasında yaşanan şüpheli ölümlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2034) (Başkanlığa geliş tarihi:13.11.2024)

12.- SAADET Partisi Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, gıda enflasyonunun ekonomik ve yapısal nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2035) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

13.- DEM PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Grup Başkanvekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, ekonomide yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2036) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

14.- İYİ Parti Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, ekonomi politikalarının vatandaşlar üzerindeki etkisinin araştırılması ve asgari ücretin belirlenme koşullarının değerlendirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2037) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

15.- Çanakkale Milletvekili İsmet Güneşhan ve 25 Milletvekilinin, Kazdağları'nda yürütülen madencilik faaliyetlerinin ekosisteme etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2038) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

16.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut ve 21 Milletvekilinin, Burdur Gölü ve çevresinde yaşanan kuraklık ve ekolojik sorunlar ile göldeki çekilmenin sebeplerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2039) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

17.- Aydın Milletvekili Ömer Karakaş ve 19 Milletvekilinin, Aydın'ın Sultanhisar ilçesinde bulunan bazı mahallelerde DSİ tarafından yapılan kapalı sulama sisteminin kullanılmamasının nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2040) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

18.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu ve 20 Milletvekilinin, çocuklara yönelik her türlü şiddet ve istismarla mücadele edilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2041) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

19.- Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 Milletvekilinin, kuraklık konusunda alınması gereken tedbirlerin belirlenerek toplumsal farkındalık oluşturulması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2042) (Başkanlığa geliş tarihi:14.11.2024)

26.11.2024 Salı**No: 38****Milletvekili Teklifi**

1.- Saadet Partisi Grup Başkanı Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin ile 8 Milletvekilinin; Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2718) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:25.11.2024)

Rapor

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S.Sayısı: 174) (Dağıtma tarihi: 26.11.2024) (GÜNDEME)

26 Kasım 2024 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı birinci söz, Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğum gününün 107'nci yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a aittir.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A.- MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğum gününün 107'nci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

25 Kasım, ömrünü Türk milletine adanmış, gösterdiği irade ve cesaretiyle Türk milletinin ve Türk dünyasının son Başbuğ'u olan babam Alparslan Türkeş'in doğumunun 107'nci yıl dönümü. Bu vesileyle, yüce Türkiye Büyük Millet Meclisinde 5 dönem görev yapmış Başbuğ Türkeş'in bu kürsüden yaptığı konuşmalardan oluşan bir derlemeyi okumak istiyorum. Bu konuşmanın, onun yolunda yürüyen bizlere rehber, şirazesini kaybederek yoldan şaşanlara ibret olmasını diliyorum.

Başbuğ diyor ki: "Büyük Meclisin muhterem milletvekilleri, televizyonları başında bizi seyretmekte olan kıymetli vatandaşlarım; konuşmama girişirken hepinize derin sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Bizleri bugünlere kavuşturan, bu vatan topraklarını emperyalist çizmelerinden kurtarmak, yeni bir devlet kurmak için cepheden cepheye koşan Millî Mücadele'nin bütün kahramanlarını, Kuvayimilliyenin bütün mücahitlerini, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve devletimizin kuruluşuna vesile olanları hayırla anıyor ve bu vesileyle, aziz hatıraları önünde saygıyla eğilerek kendilerini selamlıyorum.

Bizler, o iradenin ürünü olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin bugünkü üyeleriyiz, üniter Türkiye Cumhuriyeti devleti Meclisinin temsilcileriyiz; bu bakımdan, devletimizin üniter niteliğini bozmaya, eyalet sistemi veya federasyon gibi şeyleri dile getirmeye kalkışanlara karşı Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak büyük görev ve sorumluluk taşımaktayız. Üyesi olmaktan şeref duyduğumuz bu yüce Meclis bizlere Millî Mücadele'nin ve bu mücadeleyi yürüten Kuvayimilliyecilerin hediyesidir. Onların hatıralarına saygılı olmak, onların iradelerini zedelememek hepimizin görevidir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin bugün de ciddi sosyal, siyasi ve ekonomik meseleleri vardır. Bu temel problemlerimizin başında vatanımızın bölünmez bütünlüğünü tehdit eden, birliğimizi ve beraberliğimizi bozmaya yönelik eylemler gerçekleştiren bölücü terör örgütü gelmektedir. Bölücü

terörü ortadan kaldıracak tedbirleri de yine bu Meclis bulacak ve uygulamaya sokacaktır. PKK terörü uzun yıllar gündemimizde durmuş ve durmaya da devam etmektedir. PKK terör örgütüyle çoğunluğu Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan ve Kürtçe konuşan vatandaşlarımızı birbirinden ayırarak emmek büyük bir gaflettir. Biz, Kürtçe konuşan vatandaşlarımıza ne kadar yakınsak, onları ne kadar seviyorsak PKK terör örgütüne karşı da o kadar nefret doluyuz ve onlara şiddetle karşıyız. Bu ayrımı yapmadan hareket etmek gaflet olduğu kadar da ihanettir. Kürtçe konuşan kardeşlerimiz ne kadar Kürt'se biz de onlar kadar Kürt'üz, biz ne kadar Türk'sek onlar da bizim kadar Türk'tür.

Bugüne kadar bazı şeyleri hoş karşıladık. Bu kürsüye çıkıp masum üsluplar içinde Kürt halkı, Türk halkı ayrımlarını söyleyenleri dinledik. Sanılmasın ki ne yapılmak istendiğini anlamamışım. Herkes haddini bilmelidir. Burası Türkiye'dir. Bu kutsal vatanın adı köyümüz, kentimiz, bölgemiz ne olursa olsun Türkiye'dir. Türkiye'de yaşayan herkesin ailesi, sülalesi, aşireti, kabilesi, etnik kökeni ne olursa olsun müşterek adı Türk'tür. Bu gerçeği kabul etmeyenlerin, Türk gerçeğini kabul etmeyenlerin bu ülkede hiçbir hakları olamaz. Bu ülkede tek bayrak vardır, o da ay yıldızlı Türk Bayrağı'dır. Bu ülkenin resmî dili Türkçe'dir. Herkes evinde ve kendi arasında istediği lisanı kendi lehçesiyle konuşabilir ancak Türkiye'de eğitim Türkçe yapılır. Millî birliğimizin, vatanımızın bütünlüğünün korunmasının temeli resmî dilimiz olan Türkçe'ye dayanmaktadır, millî kültürümüzün temeli de Türkçe'mizdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kalkınmanın, güçlü olmanın en önemli unsuru birlik ve beraberliktir. Millî birlik ve beraberlik her konuda aynı düşünmek, aynı hareket içinde olmak demek değildir ancak hepimizin Türkiye ve Türk milleti gerçeğinde beraber olmak mecburiyetimiz vardır. Her görüşün, her fikrin, her eylemin, her ideolojinin dayanağı Türkiye ve Türk milleti olmalıdır. Bu noktada hepimiz el ele verebilmeliyiz, dış meselelerimizde bir olmalıyız. Anayasa'mızın temel hükümlerinden hiçbir taviz vermemeliyiz. Demokrasiye, hukukun üstünlüğüne ve insan haklarına inanmalı, saygılı olmalıyız.”

Sözlerimi burada tamamlarken Başbuğ Alparslan Türkeş'in liderliği ve öngörüsü milletin bekasına adanmış bir yol haritasıdır diyor, o yoldan sapmak yalnızca geçmişe değil, geleceğe de ihanet etmektir.

Ruhun şad olsun, Türk milleti ve Türk devleti sonsuza dek var olsun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, teşekkür ediyorum.

Şimdi, gündem dışı ikinci söz, Kırşehir'in sorunları hakkında söz isteyen Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'a aittir.

Sayın İlhan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- *Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'in sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

METİN İLHAN (Kırşehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde ne yazık ki son yıllarda yabancı şirketlerin yerli taşeronları aracılığıyla altın arama ve çıkarma faaliyetlerinde önemli bir artış söz konusudur. Öncelikle şu bilinmelidir ki bu şirketlerin kârlılıkları Türkiye ekonomisine doğrudan bir katkı sağlamamaktadır. Bununla ilgili, dünyadan ders alınması gereken çok trajik bir örneği buradan ifade etmek isterim: Dünyanın değerli madenlerinden, cep telefonlarının vazgeçilmez metali olan koltan cevherini bulandıran Demokratik Kongo Cumhuriyeti dünyanın en yoksul ülkelerinden biridir. Sömürge madencileri kendileri zenginleşirken Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ne acı ve göz yaşından başka bir şey vermediler. Umarım, bu bize ders olur.

Madencilik faaliyetleri elbette önemlidir. 1935'te Atatürk tarafından yer altı kaynaklarımızın devlet eliyle çıkarılması ve değerlendirilmesi amacıyla enstitü kurulmuştur. 1963'te madenlerin yüzde 75'i kamunundu, geldiğimiz noktada altın madenlerinin yüzde 100'ü yani tamamı özel sektörün elinde.

Buradan açıkça söylemek isterim ki yirmi iki yıllık AKP iktidarı Türk halkına sürekli petrol ve doğal gaz hikâyeleri anlatırken ülkemizdeki altın madeni ruhsatlarının ise tamamını özel şirketlere ve bunların da önemli bir kısmını yabancı şirketlere vermiştir. Yerlilik ve millilik bu mudur, olmayan petrol ve doğal gazla halkı uyutup Türkiye'deki ekonomik değeri yüksek altın kaynaklarını ise yabancı şirketlerin tekeline bırakmak? Yani biz "Türkiye'de vahşi sömürge madenciligi var ve iktidar bunu görmezden geliyor." derken bunları kastediyoruz.

Ekonomik kriz sebebiyle can çekişen esnaf, çiftçi ve KOBİ'lerimiz destek beklerken ülkemiz topraklarını zehirleyen bu yabancı menşeli şirketlerin faaliyetleri vergi istisnalarıyla hükümetlerce desteklendi.

Değerli milletvekilleri, bu ağgözlü şirketler şimdi de tertemiz doğası ve havasıyla Türkiye'de hep en yaşanır yerlerden biri olan, bozkırın cenneti Kırşehir'imize göz dikmişler. (CHP sıralarından alkışlar) Bu şirketler birinci derece doğal sit ve tabiat koruma alanı olarak ilan edilen, Orta Anadolu'da kuşların göç yolunda bulunan ve dünyanın en büyük flamingo topluluğu dâhil olmak üzere yaklaşık 200 kuş türünü barındıran, dünyanın önemli sulak alanlarından biri olan Seyfe Gölü havzasında madencilik faaliyetlerini büyük bir cüretle de yapmaktadırlar.

Buradan soruyorum: Ramsar ve Bern Sözleşmeleri'yle uluslararası koruma kapsamında olan birinci derece doğal sit alanına altın arama izni verirken hiç mi vicdanınız sızlamadı? (CHP sıralarından alkışlar) 14 Eylüldeki Cumhurbaşkanlığı kararıyla Seyfe Gölü'nün doğal koruma alanı neden daraltıldı? Hâlbuki, Türkiye, taraf olduğu Ramsar Sözleşmesi'yle koruma kapsamına alması gerektiği Seyfe Gölü'nü besleyen su kaynaklarının kurumasını engellemek için çalışmalar yapmalıydı ancak bunun tersi oldu ve ilmek ilmek dokunarak Seyfe Gölü'nün kurumasının önü açıldı ve daha da vahimi, Cumhurbaşkanlığı kararı sonrası buralar için maden işletme ruhsatları da verilecek.

Bakınız, altın madeni şirketleri sadece kuş cenneti olan Seyfe Gölü'nde değil, gölün havzasında bulunan Karacaören, Boztepe, Çimeli üçgeninde her tarafı delik deşik edip büyük bir kararlılıkla su aramaktadırlar. Aynısını Karahadır ve Çuğun bölgesinde de yaptılar. Son olarak da Akçakent ilçemizde, Kırşehir'in oksijen deposu meşe ormanlarının bulunduğu bölgeyi bu yandaş şirketlere peşkeş çektiler.

Ayrıca, altın madeni şirketleri bölgede bulunan ve şehir ekonomisine büyük katma değer oluşturan besi çiftlikleri sahiplerine ve tarımla uğraşan köylülerimize de su tedarigini Hirfanlı Barajı, Yamula Barajı ve benzeri alternatiflerle sağlayacakları yalanını da söylediler ancak gerçek bunun tam tersi; zira, altının ayrıştırılmasında çok fazla suya ihtiyaç var ve maden şirketleri bölgede her tarafı delik deşik etmelerine rağmen anlaşılan o ki istenilen düzeyde su bulamadılar; inşallah da bulamazlar. (CHP sıralarından alkışlar) Maden şirketleri için su ruhsatı verenler, Kırşehir için önemli bir ekonomik değer oluşturan besi çiftlikleri için ruhsat vermekten imtina etmektedirler.

Buradan uyarıyoruz: Altın madeni şirketlerinin su aradıkları ve işletmelerini kuracakları bölgede yaklaşık 200 bin insanımız yaşıyor. Hâlihazırda su yoksulu olan bir yerde para hırsı için bölgedeki su kaynaklarını tüketmek, hayvancılığı ve tarımı bitirmek, şehir merkezi başta olmak üzere Kırşehir'de her yeri olumsuz etkileyecektir. Bu durumda, gerek maden aramasında gerek çıkarılmasında gerekse ayrıştırılmasında ortaya çıkan çevre ve hava kirliliği, bölgede yaşayan yaklaşık 200 bin insanı etkileyecektir.

Buradan Kırşehir Milletvekili olarak ifade etmek isterim ki bedeli her ne olursa olsun tertemiz havamızı kirliletecek, yemyeşil doğamıza zarar verecek, Kırşehir'in temel geçim kaynaklarından hayvancılık ve tarımı bitirecek altın madeni şirketlerinin faaliyetlerine asla müsaade etmeyeceğiz; zira Kırşehir sahipsiz değildir, Kırşehir sahipsiz değildir! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın İlhan.

Gündem dışı üçüncü söz, deprem sonrası Kahramanmaraş'a yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'e aittir.

Sayın Şahin, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in, deprem sonrası Kahramanmaraş'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; deprem sonrası Kahramanmaraş'a yapılan yatırımlar hakkında gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Pazar günü memleketimiz Kahramanmaraş'ta meydana gelen şiddetli fırtınadan dolayı can kaybı ve mal kaybı olmuştur; şehrimize büyük geçmiş olsun diyorum.

Değerli milletvekilleri, 6 Şubat 2023 tarihinde hepimizi derinden yaralayan tarihin en büyük deprem felaketlerinden birini yaşadık. Dünyada eşine belki de hiç rastlanmayan ve 11 ilimizi etkileyen iki büyük depremle yerle bir olduk.

Kahramanmaraş'ımızda depremden hemen sonra inşa ve ihya çalışmaları tüm kurumlarımızla birlikte topyekûn devam etmektedir. Vakti verimli kullanmak açısından sadece Kahramanmaraş'ımıza yapılan yatırımları özetlemeye çalışacağım.

Değerli milletvekilleri, TOKİ tarafından 33.625 adet kentsel konut ve iş yerinin ihalesi yapılarak sözleşmesi imzalandı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ne zaman bitecek? Ne zaman bitecek?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Bunlardan 23.899 adedinin kuraları çekilerek hak sahiplerine teslim edildi, hafta sonu yeni konutlar teslim edilecek. 2025 yılı sonuna kadar 63.030 konut ve 5.846 iş yeri olmak üzere toplam 68.876 adet konut ve iş yeri vatandaşlarımızın hizmetine sunulacak. Toplamda 347 köyümüzde 13.807 adet konutun inşası planlandı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Hikâye anlatma burada.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Söylediği bilgilerden rahatsız mı oluyorsunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yanlış söylüyor.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - 281 köyümüzde 12.036 adet konutun yapımına başlandı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Perşembe günü ben Maraş'taydım...

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Yıl sonuna kadar 9.193 adet kırsal konutun teslimi yapılacak.

Geçen hafta bir Kahramanmaraş Milletvekili arkadaşımızın...

BAŞKAN - Sayın Şahin, izin istiyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - İsim ver Hocam, isim. "Biri" deme, isim ver. Korkma isimden, söyle!

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Perşembe ben Maraş'taydım...

BAŞKAN - Sayın Vekilim, bakın, hatibi saygıyla dinleyelim. Sizin söyleyecekleriniz varsa siz de doğru olduğunu düşündüklerinizi söyleyebilirsiniz ama hatibi saygıyla dinleyelim, meramını anlatsın, söyleyeceklerini anlatsın.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yanlış bilgi veriyor, yanlış bilgi. Yanlış bilgi veriyor, millet perişan oldu, perişan!

BAŞKAN - Onu siz takdir edemezsiniz ama buranın bir suhuletle çalışmasına ihtiyaç var. Lütfen, sabırla hatibi dinleyelim.

Sayın Şahin, buyurun.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Geçen hafta bir Kahramanmaraş Milletvekili arkadaşımızın özellikle yapılanları görmediği konusunda bazı sözlerine şahit olduk.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - İsim ver Hocam, isim! İsim ver Hocam, korkma! “Ali Öztunç” de Hocam, korkma! İsmimi ver Hocam, korkma, korkma! “Ali Öztunç” de, korkma!

YUNUS EMRE (İstanbul) - Niye korkuyorsun, söylesene, “Ali Öztunç” desene!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Hükümetimiz o arkadaşımızın mahallesi Zillihan’da 30 konut 21 hak sahibi var. O milletvekili arkadaşımızın köyü burası.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Kim o?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Bunlar proje değil, yapılmış hâlleri, devam ediyor 30 konut; bu bir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ya, yalan söyleme, yaşanan şeye bak!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Sadece konut ve iş yerinin inşasıyla kalmıyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Vekil, bak, bak!

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Dinle de gör! Resim gösteriyor sana.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Aynı zamanda planlı şehirleşmeyle de uğraşıyoruz; 549 mahalle ve 79 köyümüzün altyapı çalışmaları devam ediyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Yalan yanlış bilgi!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Kent merkezinde Azerbaycan Mahallesi ve kent merkezi kent tasarımı çerçevesinde yeniden ayağa kalkıyor. Görmek isteyenler olabilir, Azerbaycan Mahallesi’nin ayağa kalkmış hâli. Bu, projeden alınmadı, doğrudan resmi çekildi, iyi bakın. Bu, Hükümet Bulvarı kentsel tasarım çerçevesinde bitmiş hâli, buna da iyi bakın. Kapalı Çarşı ve Demirciler Çarşısı başta olmak üzere tüm tarihî alanlarda çalışmalar devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, gelelim şimdi sağlık yatırımlarına, geçen hafta görülmeyen sağlık yatırımlarına.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - İsim ver Hocam, isim ver! Korkma benden ya! Benden bu kadar korkma, isim ver!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - 97 dekar alan üzerine inşa edilen 400 yataklı Merkez Acil Durum Hastanesi -kendisini de davet edeceğiz- Ocak ayında hizmete giriyor. Geçen hafta “Sadece fore kazık.” diyordu, bir haftada fore kazık hastaneye dönüşmüş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Birazdan cevabını vereceğim senin!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - İşte bu, 400 yataklı, ocak ayında açılıyor. Toplamda 600 adet yatak kapasitesine sahip bulunan Ferihs Sağlık Kompleksi 2025 yılında hizmete giriyor. Arkadaşlar, projeden bahsetmiyorum, hâlimden bahsediyorum, bu da Ferihs.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Birazdan ben sana cevabını vereceğim, merak etme.

YUNUS EMRE (İstanbul) - CNN’de anlatsan daha iyi olurdu ya!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - 14 bin metrekare alana sahip Türkoğlu, 120 yataklı Acil Durum Hastanesi Ocak ayında hasta kabulüne başlıyor.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Acil hastane...

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Arkadaşlar, yalandan ve hayalden bahsetmiyorum, son hâli.

Nurhak ilçemiz... Geçen hafta, o değerli arkadaşımız “Nurhak’ta hastane mi? Tövbe, ne hastanesi?” dedi. Biz de acaba yerinde mi diye geçen hafta Nurhak’a gittik arkadaşlarımızla beraber, ne görelim? “Hastane yok.” denilen yerde Nurhak Hastanesi... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Nurhak Devlet Hastanesi 56 yataklı, 12 bin nüfuslu ilçeye 56 yatak, sadece Nurhak’a değil, Malatya dâhil olmak üzere çevre ilçelerin de faydalanabileceği bir hastane, on gün içinde hasta kabulü başlıyor; sizleri de davet ediyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - 56 yatak! Tebrikler ya!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, gelelim eğitime. 541 adet derslik yapılmış. 900 öğrenci kapasitesinde 5 adet pansiyon...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Devam edeceğim.

Esas konu, önümüzdeki birkaç gün içinde müjde geliyor. Eleştiriyi kabul ederiz ama yalanı hiç kabul etmeyiz, hiç kabul etmeyiz.

Spor Vadisi adı altında Kahramanmaraş’ın spor konusundaki eksiklikleri gideriliyor.

Diğer bir konu, işin ilginç yanı ne, biliyor musunuz? İşin ilginç yanını söyleyeceğim size: Bir heykel açılışına milyonlar harcayıp konser düzenlemeye benzemez bu iş. Bunlar kısa zamanda yapılan devasa hizmetler. Bunlara abaküsü verin, 130’a kadar sayamazlar, bizim bir buçuk yılda yaptığımız konut sayısı 130 bin. Abaküs saymaya devam edin, yıl sonuna kadar 200 bini bulacak bu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Valla, sayma işinde mahir olduğunuz gerçektir!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Başarır...

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Bugün Türkiye dünyanın en büyük şantiyesini kurdu. Sadece Kahramanmaraş’ta Maraş’ı ayağa kaldırmak için, Maraş’ımızı, memleketimizi ayağa kaldırmak için çalışan insan sayısı 160 bin. Yalanları değil hizmetleri takip edelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Daha devam ediyor!

BAŞKAN - Evet, Sayın Şahin, süreniz doldu, lütfen...

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Önümüzdeki günlerde, gözleri görmeyen arkadaşımızı, hizmetleri görmeyen arkadaşımızı bu açılışlara davet edeceğim, beraber resim çektireceğiz onların önünde.

Saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, konuşmacı “Geçen hafta konuşan bir Kahramanmaraş milletvekili.” dedi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - O benim.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - İsim vermedi, isim vermedi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Gündem dışı konuşan Milletvekili Sayın Ali Öztunç. Kaldı ki böyle iddialarda bulunuyorsa her Kahramanmaraş milletvekilinin bir açıklama hakkı vardır, açıklama hakkını kullanmasını talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztunç, Sayın Başarır; izin verir misiniz.

Şimdi, tabii, şahsınıza dönük bir sataşmada bulundu mu? Ne dedi? (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Evet “Yalancı.” dedi. Hemen söyleyeyim bıraksalar.

BAŞKAN - Ne dedi?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Dedi ki efendim...

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sataşma yok bunda, açıklama yaptı sadece.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Evet “Gözleri görmeyen.” dedi.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - İsim vermedi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Arkadaşlar, bir dakika...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ali Bey “Gözleri görmeyen.” dedi.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Yapılanları anlattı, hiçbir şey yok ya.

BAŞKAN - Bir dakika, izin verin, Sayın Öztunç meramını gayet düzgün anlatan bir vekilimiz.

Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Efendim, dedi ki: “Gözleri görmüyor, yalan söylüyor, yalancı.”

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Öztunç’un avukata ihtiyacı yok.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin’in yaptığı gündem dışı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yanlış milletvekilini çıkarmışsınız AK PARTİ Grubu, keşke Sayın Debgici’yi çıkarsaydınız; Maraş’ı tanıyor, Kahramanmaraş’ı iyi biliyor. Beyefendi İstanbul’dan Maraş’a gelemediği için Maraş’ı tanımaz, Maraş’ın kaç mahallesi var bilmez, Maraş’ın bir yerine koy, öbür tarafı çıkaramaz. (CHP sıralarından alkışlar)

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Ali Bey, resim var mı resim? Ali Bey, bak işte, bak buraya.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Bakın, diyor ki: “Nurhak Devlet Hastanesi, gittik, baktık.” İşte, bakın, AK PARTİ’nin şu anki Büyükşehir Belediye Başkanı Fırat Görgel, zamanında Fırat Görgel il başkanıydı, diyor ki Fırat Görgel...

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Buraya cevap ver buraya. Buraya cevap versene. Bu resimlere baksana, resimlere.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Veriyorum, veriyorum Yahya Bey.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Resimlere bak, resimlere!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Diyor ki Fırat Görgel: "Nurhak Acil Durum Hastanesi, teslimat şubat 2024." Biz hangi aydayız, hangi aydayız? On ay geçmiş, diyor ki: "2025'te teslim edeceğiz."

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Resimlere baksana.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Bir yıl gecikmiş, bir yıl. Diğerleri, acil durum hastanesi, ne zaman? Şubat 2024'te teslim edilecekmiş. Hangi aydayız? Kasım 2024'teyiz.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Yapıldı mı?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Yapılmadı, bitmedi.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Yapıldı işte, al sana resimleri.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Bitmedi daha, daha sürüyor. Bakın, bir yıl geçmiş, daha hasta kabul etmemiş, diyorlar ki: "Biz yaptık, ettik, bitti."

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - On gün sonra gidersin, bakarız seninle, on gün sonra bakarız.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Benim köyümü söylüyor: Zillihan köyü. Bir defa "Zillihan" diye bir köy yok, orası köy değil mezra. Onu bile bilmiyorsun, tamam mı?

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Vekilin köyü.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Ondan sonra çıkmış, diyor ki: "30 tane konut yapıldı." Arkadaşlar, çevre köylere konut yapmadılar, benim köyüm diye, 20 kişinin ihtiyacı varken 30 tane yaptılar; sırf bu lafi etmek için biliyor musunuz, sırf bu lafi etmek için.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Ya ne alakası var ya!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Ama sana bir şey söyleyeyim mi? Şimdi de diyorlar ki...

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Ali ağabey, teşekkür et, teşekkür et!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - "Ya köye evler fazla yapıldı, bu evleri kim alacak, kime satılacak?" diye dert yaniyorlar ama o evler de bitmedi.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Teşekkür etsene. Ya, şuna bir teşekkür et.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Bitmedi kardeşim.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Yapılana teşekkür et.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Daha onu yapamadınız.

Ey Kahramanmaraşlı! Ben sizin hakkınızı savunuyorum "Bunlar yapamıyor." diyorum, Mehmet Şahin, yolda görseniz tanımayacağınız Mehmet Şahin gelmiş burada "Yaptık." diyor, tamam mı? (CHP sıralarından alkışlar)

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Onu tüm Türkiye tanır, merak etme.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Hadi gel, buyur, beraber Maraş'a gidelim. Maraş'a gidelim de gör bakalım kaç kişi seni tanıyacak, kaç kişi senin Maraş Milletvekili olduğunu bilecek?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Maraş da tanıyor, Türkiye de tanıyor.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Hadi oradan, hadi!

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan...

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Benim emeğimin, benim yaptığım hizmetlerin sadakası sana yeter sadakası, hadi oradan! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Yalan söylemek yerine...

BAŞKAN - Sayın Öztunç, teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin, buyurun, niçin söz istediniz?

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, ismimi söyledi, bir dakikalık konuşma istiyorum.

BAŞKAN - Ne dedi sana?

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - “Mehmet Şahin Maraş’ı bilmez.” dedi.

BAŞKAN - Buyurun.

2.- *Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin’in, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Mehmet Şahin Maraş’a gittiği zaman köyünde kalır; sorun.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Misafir gidiyorsun, misafir! Köye misafir gidiyorsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kadıköy’de kalıyor, Kadıköy’de!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Mehmet Şahin’i sadece Maraş değil Türkiye ve dünya tanır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Aynen öyle.

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - İki: 2 dönemdir milletvekilisin, Kahramanmaraş’a boş boş laf konuşmaktan başka hiçbir şey yapmadın, hiçbir şey yok, bir tek eserin yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sen ne yaptın, sen? Tepeden indin, tepeden!

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Ben bir buçuk yıllık vekilim, eğer yapılanları şöyle bir dizsem kaldığın eve kadar yol olur, onu da söylemekte fayda var.

ALİ KARAOBA (Uşak) - Sen mi yaptın, sen mi?

MEHMET ŞAHİN (Devamla) - Ama şunu söylüyorum: Ben bundan sonraki süreçte yapılacak her açılışa sizi davet edeceğim, sizinle resim çekineceğiz, inşallah, teşekkür edersiniz.

Yalanların peşinde koşmayın, gerçeklerin peşinde koşun. Yalanların peşinde koşmayın, bir dakikalık vekil olmayın, hizmeti takip edin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Boş boş konuşma!

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bir izin verin, izin verin lütfen.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- *Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif etmiş bulunan Somali-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Sadak Omar Hassan ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi*

BAŞKAN - Somali-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı Sadak Omar Hassan ve beraberindeki heyet Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir; kendilerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu adına hoşgeldiniz diyorum. (Alkışlar)

Evet, Sayın Başarır, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - 2 şey söyledi, şahsına açık sataştı. Bir: “Boş boş konuşuyor.” dedi. İki: “Bir dakikalık milletvekili olmayın.” dedi. Bence de ağır bir hakaret bu, cevap hakkı istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Başarır, şu anda burada bir sataşma yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Açık, sataşma değil hakaret var.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Var “Boş boş konuşuyorsun.” dedi Başkanım, yapma.

BAŞKAN - Çok net efendim yani. Ama sataşmadan ne anladığınıza bağlı. Size “Değerli Vekilim” dedi, sizi açılışa...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, Kahramanmaraşlı seçmenlerime benim boş boş konuştuğumu iddia etti, olur mu! Yapmayın, kurban olurum ya, olur mu öyle iş!

BAŞKAN - O zaman biz ne zaman bitireceğiz bu Meclisin çalışmasını?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Biter, biter, hep böyle olmuştur.

BAŞKAN - Her laftan alınganlık yaparsak bitmez ki bu.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, böyle başlar, böyle biter, siz merak etmeyin. Bitiyor, hep bitmiştir.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sataşmadan konuşursa biter.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Efendim, söz istiyorum tekrar.

BAŞKAN - Sayın Öztunç, lütfen... Ben bir sataşma görmüyorum burada.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, yapmayın. Sayın Başkan, bana “Boş boş konuşuyorsun.” diyor.

BAŞKAN - Bir sataşma yok efendim, bir sataşma yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - “Bir dakikalık milletvekilisin.” diyor.

BAŞKAN - Sayın Öztunç, lütfen... Bakın, çıktınız meramınızı anlattınız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Siz milletvekilinin hakkını savunmak zorundasınız. Sayın Başkanım, siz milletvekilinin hakkını savunmak zorundasınız. Bir dakika konuşuyorsun, bir dakika...

BAŞKAN - Ben savunuyorum, sizin hakkınızı savunuyorum, demin söz verdim ben size.

LÜTFİYE SELVA ÇAM (Ankara) - Burası inat güdülecek bir yer değil, inadına yapıyor. İnatlaşacak mıyız Başkanım?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, dinlemediniz demek ki. “Bir dakikalık milletvekilisin.” diyor, olur mu öyle iş! Burada bir dakika söz alan milletvekillerine bu laf edilir mi?

Sayın Başkanım, ben hakkımı istiyorum, sataşmadan söz talep ediyorum.

BAŞKAN - Peki, buyurun bakalım.(CHP sıralarından alkışlar)

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Başkanım, ne yumuşaksınız siz de ya!

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Ali ağabey, bunlardan biri senin ev mi?

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Şahin'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Şahin dedi ki: “Ben Maraş’a gidince köyümde kalıyorum.” Ben de Maraş’a gidince evimde kalıyorum. Nerede evim? Kahramanmaraş Onikişubat Zekeriyaköy’de yani orada ben evimde kalıyorum. Siz köyünüzde kaldığınızı söylüyorsunuz, siz köyünüzde kalıyorsunuz da sizin köylüleriniz bana oy veriyor, bu nasıl olacak? (CHP sıralarından alkışlar)

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Olabilir.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Öyle mi, bakalım mı?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Sandığa bak. Benim köyümde...

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Bakalım mı? Bakalım mı?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Evet, bakacağız, bakacağız.

O gösterdiğin Zillihan köyünde sana oy çıkmadı ama senin köyünden bana oy çıktı.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Bakacağız, bu sözlerini sana yedireceğim, bu sözlerinizi yedireceğim.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Bak hadi, bak! Hadi oradan, hadi; köylülerinle aran yok bir defa! "Dünya tanır beni." diyor. Bakın...

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Bunu nasıl yediysen o söz de yiyeceksin!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Ya, şimdi sana bir laf ederim çok ağır gelir Hocam, çok ağır gelir.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Söyle! Söyle onu!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Sus, sus, sus! Fazla laf atma!

"Boş boş konuşuyorsun, ne yaptın Maraş'a?" diyor.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Ne yaptın?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Arkadaşlar, boş boş konuştuğumu iddia etti milletvekili...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Zaten konuşuyorsun!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Son seçimde Kahramanmaraş'ta 2 milletvekili çıkardık, onların 7'ydi 5'e düştüler. Son seçimlerde...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Her zaman boş konuşuyorsun, her zaman!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Ya, sen bir dur Allah aşkına ya! Bir dur, bir dur, sen bir dur! Sen laf atıcısın, başka bir işin yok!

Son seçimlerde 9 tane belediyesi vardı AK PARTİ'nin, bu beyefendiler milletvekili oldu 3'e düştü, 3'e, 3'e! (CHP sıralarından alkışlar) Benim 1 tane belediyem vardı CHP'li, 4'e çıktı, 4'e, 4 tane belediyem var. Elbistan'ı kaybetti senin yüzünden, sana söyleyeyim. Ekinözü senin yüzünden. AK PARTİ...

Ey Tayyip Erdoğan, senin bu vekillerin yüzünden belediyeleri kaybettin, milletvekilini de kaybetmeye devam edeceksin.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Burada size ait yer var mı?

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Ben gittiğimde Maraş'ta 7 milletvekili vardı AK PARTİ'nin, düştüler 5'e; belediyeleri 9'du, düştüler 3'e. Gidişat ne biliyor musunuz? Kahramanmaraşlı bunlara Maraşlı tokadı vuracak, Sütçü İmam'ın tokadını vuracak. Hadi oradan, hadi! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Size ait yer var mı burada?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Benim yok.

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) - Akrabalarının da mı yok? Akrabalarının yeri var mı?

BAŞKAN - Lütfen Sayın Şahin Usta'yı dinleyelim.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nun, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir milletvekili geçen hafta çıktı, Maraş'la ilgili birtakım iddialarda bulundu, bunun üzerine Maraş milletvekilimiz de gayet medeni bir şekilde... (CHP sıralarından "Maraş milletvekili" sesleri)

Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, siz buyurun, Genel Kurula hitap edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Eğer konuşacaksak burada herkes birbirine saygı duymak zorunda.

Maraş Milletvekilimiz Sayın Mehmet Şahin de çıktı, görselleriyle birebir, geçen hafta "Sadece fore kazık çakıldı." denilen hastanelerin bitmiş hâllerini gösterdi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yok, orası değil o. Orası o değil Başkanım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Şimdi bunları kabul etmeyebilirler; tamam, onlara da bir şey demiyorum. Ama bir milletvekilinin çıkıp bir başka milletvekiline "Seni Maraş'ta kim tanır? Kimsin sen? Köyünde bile bilinmezsin, beni herkes bilir."

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ucuz siyaset, ucuz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Böyle bir siyaset dili bu Millet Meclisine yakışmıyor, bu ancak... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ KARAOBA (Uşak) - "Boş boş konuşuyor." ne demek Başkanım? "Boş boş konuşuyor." diyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sizin vekiliniz dedi "Boş boş konuşuyor." diye!

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen son sözlerinizi söyleyin.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ucuz siyaset sana yakışıyor!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Yahu sen aynaya bak, sana yakışıyor her şey be! Laf atmaktan başka bir işin yok senin. Sürekli laf atıyorsun ya, sürekli. Yeter be! Nedir bu Meclisin senden çektiği ya! Yeter, terbiyeni bileceksin! Hadi işine git!

BAŞKAN - Sayın Öztunç... Sayın Öztunç...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - İşi gücü laf atmak ya! Terbiyesiz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bakın, Ali Bey... Anladığım kadarıyla Ali Bey konuşacak...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, siz Genel Kurula...

Sayın Başarır, lütfen ikaz edin yani böyle bir usul olmaz.

Sayın Öztunç, lütfen, bakın, sizi herkes dinledi, siz de dinleyin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Grup Başkan Vekili olarak konuşmama dahi Ali Bey tahammül edemiyor. Biraz saygı, biraz saygı Ali Bey..

YUNUS EMRE (İstanbul) - "Boş boş konuşuyorsun." diyen milletvekiliniz saygısızlığı başlattı!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sırf siz konuşacaksınız, bütün Genel Kurul sizi dinleyecek değil. Eğer konuştuklarınızın doğruluğu varsa çıktınız, söylediniz, bizim vekilimiz de çıktı elinde fotoğraflarla, neyse doğru bunu söyledi; konuyu iki taraflı konuşunuz. Ama kişisel olarak bir milletvekilinin bir diğer milletvekiline...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - "Boş boş konuşuyorsun." diyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz de ona gereksiz laflar...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - “Bir dakikalık milletvekilisin.” diyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ali Bey, siz başlattınız. Siz ilk önce vekilimize ağza alınmayacak, siyaseten doğru olmayan sözleri söylediniz, o da sizin söylediklerinizin boş olduğunu söyledi. Bunun üzerine tekrar sataşmadan konuşmanızı yaptınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki, Sayın Şahin Usta, lütfen, lütfen...

YUNUS EMRE (İstanbul) - Hayır, efendim, ilk konuşmacı sataştığı için zaten Başkan söz verdi, sataşma nedeniyle Başkan söz verdi.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Baştan sataşma yoktu ki, adam resimleri gösterdi sadece.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ya Sayın Başkan, ilk o konuştu, ben konuşmadım.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Başkan sataştığı için söz verdi.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Bir kelime yoktu, konuşmada bir kelime sataşma yoktu.

BAŞKAN - Evet, son sözlerinizi alalım, lütfen...

YUNUS EMRE (İstanbul) - Nasıl söz aldı, kürsüye çıktı? Sataştığı için söz verdi Başkan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sataşmadan sözünü alan tekrar sataşıyorsa bir daha söz almak diye bir usulümüz var mı, bilmiyorum ama şunu söylemeye çalışıyorum: Burası Genel Kurul, burası, evet, siyaset yapılan bir yer ama bu ucuz siyasetten bir vekilin bir diğer milletvekiline bu tür çirkin sözler kullanmasını doğru bulmuyorum. Bakın, çalışan, üreten bir şehirden, yapılan binalardan, hastanelerden, evlerden bahsediyoruz, Ali Bey diyor ki: “Sırf ben böyle söyleyeyim diye gittiniz, ev yaptınız.” Ya, biz depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaçlarına göre planlama yapıyoruz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ya, çevre köylere yapılmadı, bir tek köye yapıldı ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Demek ki biz ev yapmışız, hastane yapmışız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Bir tek köye yapıldı Başkanım ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bak, kendi söylediğini kendin yalanlıyorsun. Önce “Yapmadınız.” dediniz...

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ya, ben o köye ev yapılmadı mı dedim Başkanım?

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Belediyeleriniz ne yaptı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...şimdi dediniz ki: “Fazladan ev yaptınız, sırf ben söyleyeyim diye.” Biz bu köylere de şehirlerimize de evlerimizi yapıyoruz. Lütfen, burada temiz bir dille konuşma üslubuna dikkat edelim. Bir vekil bir diğer milletvekilinin siyaseti hakkında “Seni şehirde kim tanır, kim bilir?” laflarını kullanma hakkına sahip değildir. Bu işi uzatmak niyetinde değilim ama karşılıklı saygıya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Orada bir dalarım sana, görürsün, tamam mı!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hadi gel, çık dışarı, görüşelim!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Ne görüşeceğiz ya, ne görüşeceğiz? Ne görüşeceğiz be! Çık dışarı... “Çık dışarı, görüşürüz.” diyor ya, bu ne biçim bir adam ya!

BAŞKAN - Evet, birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.31

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.48****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'e ait.

Sayın Söylemez, buyurun.

2.- Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez'in, kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin açıklaması

HAVVA SİBEL SÖYLEMEZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Kadına yönelik şiddet, coğrafi sınırları aşan, tüm toplumların ortak sorunu olan en yaygın insan hakları ihlallerinden biridir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği gibi, kadına yönelik şiddet insanlığa ihanettir. Kadına karşı şiddetle mücadeledeki kararlılığımızı, partimizin 2002 yılındaki ilk seçim beyannamesinden itibaren açıkça ortaya koyduk. 2002 yılından itibaren Anayasa'dan TCK'ye, İş Kanunu'ndan sosyal politika uygulamalarına kadar yüzlerce düzenleme ve kanunu hayata geçirdik. Ülkemizde kadına yönelik şiddetle mücadelede en büyük devrimi 2012 yılında çıkardığımız 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'la yaptık. Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında kadına yönelik şiddetle mücadelede "sıfır tolerans" ilkesiyle bir tek kadın dahi şiddet mağduru olmayıncaya kadar bugüne kadar yürüttüğümüz mücadeleyi aynı kararlılıkla yürütmeye devam edeceğiz.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

3.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, İliç'le ilgili ÇED'i kapsayan bilirkişi raporuna ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Bakanlıkların görevleri ve sorumluluk alanları da belirlenmiştir. İliç'le ilgili ÇED'i kapsayan bilirkişi raporu yayımlandı. Bu konuda iddia edildiği gibi kapasite artırımına karar verilmemiştir. Hiçbir projede de bu kararı Çevre Bakanlığı vermiyor. Bu işletme tam 135 kez incelenmiş ve en üst sınırdan idari para cezası uygulanmıştır. Kapısına üç ay mühür vurularak suç duyurusunda bulunulmuştur. İncelemelerin ardından işletmenin çevre izin ve lisans belgesi de iptal edilmiştir. Bakanlığımız kanunda öngörülen bütün cezai süreçleri hiçbir müsamaha göstermeksizin uygulamıştır. Bilirkişi raporunda işletme aşamasında meydana gelen kazaların doğrudan ÇED raporunun sorumluluğu altında olmadığı ifade edilmiş olup bu elim olayda vefat eden vatandaşlarımızın üzerinden siyaset yapmak ne kadar doğru takdiri milletimize bırakıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Konya'da hafta sonu etkili olan kar yağışına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hafta sonu Konya'da etkili olan kar yağışı kent merkezi ile ilçeler ve diğer kentler arasındaki ulaşımı felç etmiştir. Konya-Karapınar-Ereğli, Konya-Seydişehir, Konya-Ankara, Konya-Aksaray, Konya-Afyon, Hadim-Alanya, Altınkekin-Sarayönü, Emirgazi-Aksaray, Yunak-Akşehir, Çumra-Bozkır ve Bozkır-Taşkent yolları saatlerce ulaşımına kapanmıştır. Yüksek kesimlerimizdeki ilçelerimizin birçok köy yolunda da benzer sorunlar yaşanmıştır. İlgin ilçemizin Avdan köyünde ise yaylada mahsur kalan bir çoban ve küçükbaş hayvanlar donmak üzereyken büyük zorlukla kurtarılmıştır. Bu tablo kar yağışının sınırlı olmasına rağmen Konya'da kış hazırlıklarının yeterince yapılmadığını açıkça göstermektedir. Daha yoğun bir yağış yaşanması hâlinde Konya'nın dış dünyayla bağlantısının tamamen kopması kaçınılmazdır. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Konya'da yaşanabilecek kar yağışıyla etkin mücadele için hazırlıklarını ivedilikle tamamlamalıdır.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen...

5.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, TARSİM sigortasına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, hafta sonu Mersin'imizde yaşanan kötü hava şartlarında can kaybı ve yaralanmalar yaşanmış, özellikle Erdemli, Silifke, Anamur ve Mut başta olmak üzere Torosların içinde ve eteğindeki ilçelerde tarım alanları büyük zarar görmüşlerdir. Bu vesileyle ifade etmek gerekir ki Anamur Bozyazı Ziraat Odası Başkanı Sayın Ahmet Şeref Gümüş'ün de ifade ettiğine göre çiftçi çok zor şartlar altında hayatını sürdürmekte, özellikle benzer durumlara karşı TARSİM sigortasını pahalı bulduğu için yapamamaktadır. TARSİM sigortası mevcut hâliyle yüzde 50 destekli olmasına rağmen çiftçinin mevcut şartlarda bu sigortayı yapamamasına karşı yeni bir yapılanma ihtiyacı açıktır. Özellikle, zorunlu trafik sigortasındaki güvence hesabına benzer bir şekilde TARSİM sigortası zorunlu hâle getirilmeli ve güvence hesabıyla desteklenmelidir.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı...

6.- İstanbul Milletvekili Şengül Karşlı'nın, kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Kadına yönelik şiddetle mücadelede devletimizin geliştirdiği mekanizmalar karanlık hikâyelere umut ışığı olmakta. Özellikle 81 ilimizde hizmet veren Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri yani kısa adıyla ŞÖNİM'ler kadınların yalnız olmadığını gösteren, devletimizin bu mücadeledeki kararlılığını gözler önüne seren en somut örneklerden sadece biridir. Başvuranlara hukuki ve psikolojik destek sunan ŞÖNİM'ler onların yeni bir başlangıç yapmaları için kapsamlı bir yol haritası çizmektedir. Şiddet her yerden kökü kazınması gereken habis bir illettir. Şiddet mağduru tek bir vakaya dahi tahammülümüz yoktur. Şiddetin karşısında evinde şefkatli bir anne, okulunda özverili bir öğretmen, hastanede hayat kurtaran bir doktor, tarlasında alın teri döken bir çiftçi, kamuda sorumluluk sahibi bir yönetici, özel sektörde çalışan bir emekçi ve hayatın her alanında olan tüm kadınların güçlü bir şekilde yanındayız, olmaya da devam edeceğiz.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur...

7.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay'ın elektrik kesintisi sorununa ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Sayın Başkan değerli milletvekilleri; Hatay karanlıkta, iktidarın umurunda mı? Depremin üzerinden yirmi bir ayı aşkın bir zaman geçti, elektrik altyapısında hâlâ insanca bir yaşam için iyileşme sağlanmadı. Bir yağış oluyor, bir rüzgâr çıkıyor, hemen elektrikli kesiliyor, bir anda onlarca mahalle karanlığa bürünüyor. Hâlâ 224 bin insanın konteynerde yaşadığı Hatay'da elektrik kesintisi yalnızca karanlığa mahkûmiyet değildir, konteynerlerde elektrikle ısınan depremzede soğuğa mahkûm oluyor. Elektrik olmayınca sular kesilir, internet kesilir, öğrenci ders çalışamaz, elektrik olmayınca hasta nefes alamaz.

Depremden önce ve depremde Hatay'ın yanında olmayanlara sesleniyorum: Bari deprem sonrası Hatay'ın yanında olun, elektrik kesintisi sorununu depremezdenin gündeminden çıkarın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici...

8.- Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici'nin, olumsuz hava koşullarından etkilenen Kahramanmaraş'a ilişkin açıklaması

ÖMER ORUÇ BİLAL DEBGİCİ (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ülke genelinde olumsuz hava koşullarından Kahramanmaraş'ımız da etkilenmiş, çatılar uçmuş, ağaçlar devrilmiş, yollar kapanmış, vatandaşlarımız yollarda mahsur kalmış, elektrikler kesilmiş, büyük ölçüde maddi hasarlar oluşmuştur. Maalesef, can kayıplarımız ve onlarca yaralı vatandaşımız var. Vefat eden hemşehrilerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

AFAD, Karayolları, belediye ekipleri ve ilgili diğer kurumların ekipleri yoğun bir gayretle çalışmışlar, mahsur kalan vatandaşlarımızı kurtarıp uygun yerlere yerleştirmişlerdir. Yol açma, elektrik kesintilerini giderme, barınma kaynaklı sorunlar ile hemşehrilerimizin her türlü mağduriyetini giderme noktasında çalışmalar devam etmektedir. AFAD ekipleri hasar tespit çalışmalarına başlamış ve sonuçlar ilgililerce paylaşılmıştır. Bu vesileyle, hâlâ çalışmalarına devam eden kamu çalışanlarına ve gönüllü kardeşlerimize şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

9.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Tersakan Çayı'na ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Samsun Lâdik'ten, doğarak Amasya'da Yeşilirmak'la birleşen, Türkiye'nin tersine akan tek akarsuyu olma özelliği taşıyan Tersakan Çayı'ndan âdeta zehir akıyor. Çayın havzadaki bölümü tertemizken akış yolu boyunca sanayi tesislerinin atıkları, kanalizasyon suları ve hayvan çiftlikleri atıkları nedeniyle Karadeniz'in en kirli akarsuyu hâline gelmiştir. Çocukluğumuzda içinde yüzülen, balık tutulan ve pek çok canlıya ev sahipliği yapan Tersakan bugün sinek dışında hiçbir canlının yaşayamayacağı kadar kirlenmiştir. Özellikle, Göllü Bağları, Bahçeleriçi ve Ellibeşevler Mahallelerinde yaşayan vatandaşlar, dayanılmaz boyuttaki kötü kokudan şikâyetçidir. Akarsu yatağı boyunca faaliyet gösteren hayvan çiftlikleri ve sanayi tesisleri sıkı denetime tabi tutulmalı, çevreyi kirletenlere caydırıcı cezalar uygulanmalıdır. Ayrıca, bölgede modern bir arıtma tesisi kurulmalı ve Tersakan Çayı yeniden eski doğal güzelliğine kavuşturulmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım...

10.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 29'uncu Taraftar Konferansı'na ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen haftalarda Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin 29'uncu Taraftar Konferansı can Azerbaycan'da yapıldı. Başarıyla geçen, cuma günü tamamlanan bu konferansa Türkiye'den, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, Bakanlar ve milletvekilleri seviyesinde katılım sağlandı. Cumhurbaşkanımız Türkiye'mizin "net sıfır emisyon" hedeflerini açıkladı. Biz de parlamenterler toplantısında ülkemizin bu hedeflerinin yanında Filistin'de devam eden zulmü açıklama fırsatını bulduk ve bu savaşın çevreye ne kadar zarar getirdiğini ve çocukların geleceğini nasıl kararttığını bir kez daha ifade etme fırsatını bulduk.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

11.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kadına yönelik şiddete ilişkin açıklaması

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, ülkemiz kadına şiddet oranında OECD ülkeleri ve G20 ülkeleri arasında 1'inci sıradadır. Hayatı boyunca her 3 kadından 1'inin şiddet gördüğü ülkemizde yalnızca 1 Ocak-31 Ekim 2024 tarihleri arasında 357 kadın katledilmiştir. Münevver Karabulut, Özgecan Aslan, Şule Çet, Esin Güneş, Ceren Damar, Aylin Sözer, Ferdane Çöl, Pınar Gültekin, Güldünya Tören, Gülşah Sarcan, Emine Bulut, Rabia Naz, Ceren Özdemir, Ecem Balcı, Azra Gülendamar, Narin Güran, Şirin Elmas, Sıla bebek, İkbal Uzuner, Ayşenur Halil, Necmiye Aladağ, Sevim Aladağ, Türkan Soylu ve nice kadınlar; bu gurur iktidarındır. Dün 25 Kasım nedeniyle sokaklarda dayanışmayı yükselten kadınlara şiddet uygulatanları kınıyor; Adalet Bakanını, İçişleri Bakanını, Sağlık Bakanını, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanını istifaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

12.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, ülkedeki hayvancılığa ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

AKP Hükümeti ülkedeki hayvancılığı bitirmek için yeni adımlar atmaya devam ediyor. Bunun en somut örneği, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının isminden "hayvancılık" kelimesinin silinmesidir. Bu isim değişikliğiyle neyi planlıyorsunuz, hayvancılığı tamamen yok etmeyi mi? Gerçekler ortada. Son altı ayda 3 milyondan fazla hayvan yok oldu, yerli üreticiler iflas ederken yurt dışından hayvanı 3 dolara getirip Türkiye'de 15-20 dolara satan rantyeciler türedi. Bu rant düzenini kim besliyor? Bu rantyecileri destekleyen AKP iktidarı, dar gelirli vatandaşın değil zenginlerin hükümeti olduğunu bir kez daha göstermiştir. Saray ve hükümeti vatandaşın sofrasından bir lokma daha eksiltirken rantyecilere servet kazandırıyor. Halkın emeğini hiçe sayan, küçük üreticiyi yok eden, sadece zenginlerin çıkarlarını koruyan bu düzen halk düşmanıdır. Bu ülkenin çiftçisini, üreticisini, dar gelirli vatandaşını yok sayarak kalkınamazsınız. Halkın emeği ve alın teri üzerinden kurulan bu düzenin hesabını sandıkta vereceksiniz.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

13.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın kuru incir ihracatına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Dünyaca bilinen, yaklaşık 107 ülkeye ihraç edilen memleketim Aydın'ın sarı lop kuru incirinin ihracatı bitme tehlikesiyle karşı karşıya; ihracatçılar isyanda. Kuraklık ve aşırı sıcaklar nedeniyle dönemsel olarak incirin kendi içerisinde oluşan okratoksin incirin en büyük ihraç pazarımız olan Avrupa'ya ihraç edilmesini engelliyor; ülkeler farklı limitler uyguluyor. Tarım ve Ticaret Bakanlığı duymuyor. Nasıl oluyor da ABD, Rusya, Çin ve Arap ülkelerine ihraç edilebilen incir, Avrupa Birliği tarafından gümrükten geri döndürülüyor? Ürünün kendi doğasında olan, kuraklıkta dönem dönem ortaya çıkan bu durumu Tarım ve Ticaret Bakanlığı bu ülkelere iyi anlatmalı, Bakanlıklar bir an önce devreye girmeli, 400 milyon dolara yaklaşan incir ihracatı baltalanmamalı. İstihdam da sağlayan incir üreticilerine, ihracatçılara destek verin, sorunu çözün, incirin kalbinin hançerlenmesine göz yummayın.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Murat Çan...

14.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, CHP'li belediyelerin açtığı kreşlere ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin açtığı kreşleri yalan ve iftira ile kapatmaya yeltenecek kadar alçalan bu iktidar, bizim belediyeçilik anlayışımızı sorgulayacak, yargılayacak en son adrestir çünkü bu iktidarın belediyeçilik anlayışı, yönettiği kentleri FETÖ'ye parsel parsel satmaktır. AKP belediyeçiliğinin sloganı ranttır, talandır, vurgundur. Yönettiği kentlere ihanet ettiklerini kendi ağızlarıyla itiraf edenler, şimdi çıkıp da Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin

halka dokunan, halkın ihtiyaçlarını karşılayan, halkın dertlerine derman olan uygulamalarını engellemeye çalışıyor. Bu gözü dönmüş zihniyet kirli kayyum postallarıyla kreşlere girmeye çalışıyor; buna müsaade etmeyeceğiz. Millilikle, cumhuriyetle uzaktan yakından alakası olmayan Eğitim Bakanı bu işleri bıraksın, tarikat, cemaat görünümlü şebekelerin açtıkları yasa dışı, merdiven altı tekkelerin kökünü kurutsun.

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak...

15.- Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sabır, emek ve sevgiyle öğrencilerin kalbine ilim, irfan tohumları eken tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Mesleğin getirdiği sorumluluğu omuzlayan öğretmenlerimizin haklarını koruyacak, mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak tarihî adımlar atıyoruz. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde derslik inşasından öğretmen atamalarına, fiziki altyapıdan müfredat reformlarına kadar her alanda atılımlar gerçekleştirdik. Son yirmi iki yılda derslik sayımızı 367 binden 735 bine çıkardık, 800 bin öğretmen atadık. Öğretmenler Günü öncesi 962'si Gaziantep'e olmak üzere 20 bin öğretmenimizin daha atamasını gerçekleştirdik. Bu atamayla gazi şehrimizin eğitim ordusu 35 bine yükseldi. Öğretmenlerimizle el ele bu yüzyılı, eğitimin yüzyılı yapacağız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

16.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Tüm öğretmenlerimizin ve atanamayan öğretmenlerimizin geçmiş 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Bireylerin ve yeni nesillerin geleceğini inşa eden ve şekillendiren tüm öğretmenlerimize sahip çıkılmalıdır diyorum. Torpil, adam kayırmacılık ve ayrımcılığa yol açabilen mülakat düzenine son verilmeli, başka iş ve sektörlerde çalışmak zorunda kalan öğretmenlerin atamaları bir an önce yapılmalıdır diyorum. Altını çizerek bir kez daha ifade etmek istiyorum: Mülakat sistemine son verilmeli, minimum 60 bin öğretmen bir an önce atanmalıdır diyorum.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu...

17.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde yaşananlara ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kadınlar katledilirken, şiddet görürken erkeklere barikat kurmayan, gözaltına almayan polis, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde kadınlara Taksim'de barikat kurdu, 150 kadın arkadaşımızı işkenceyle gözaltına aldı.

Kadın özgürlük mücadelesinin evrensel sloganı olan "..."¹ Diyarbakır Valiliğince yasaklandı. Mirabal kardeşlerin mücadelesinin izinde, erkek egemen iktidara karşı isyanımızı büyüteceğiz, eşit ve özgür yaşamı kuracağız.

Kadınlar olarak 25 Kasım'da yasağa rağmen Diyarbakır'dan İstanbul'a, İzmir'den Mardin'e kadar hep birlikte tek bir ses haykırdık: "..."²)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Anayasa'ya göre Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmî dilinin Türkçe olması nedeniyle bu hassasiyeti milletvekillerinin her birinin göstermesi gerektiğine, aksi takdirde İç Tüzük hükümlerini uygulayacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Anayasa'mıza göre Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmî dili Türkçedir. Bu hassasiyeti milletvekillerimizin her birinin göstermesi, Mecliste göreve başladığımızda yaptığımız yeminin doğal sonucudur. Hep beraber bu Anayasa'ya sadık kalacağımıza ve gereğini yapacağımıza dair yemin ettik.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Bu, çok evrensel bir slogan Başkan.

BAŞKAN - O yüzden, Meclisimizde Anayasa'mıza bağlılık ve sadakat içerisinde bunu yapmamızın doğru olduğunu ifade ediyorum. Tabii, bu tür çıkışların Meclisimizin saygınlığına da zarar verdiğini ifade etmek isterim. Bir daha tekrar edilmemesini umarım.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Valla kadınlar her yerde atıyor, atmaya da devam edeceğiz. "Kadın, yaşam, özgürlük" demek bu slogan.

BAŞKAN - Aksi takdirde, İç Tüzük hükümlerini uygulayacağımı buradan ifade etmek isterim. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, konuşulan dil Türkçedir.

Şimdi, Mersin Milletvekili Gülcan Kış'a söz veriyorum.

Sayın Kış, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

18.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, CHP'li belediyelerin açtığı kreşlere ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Cumhuriyet Halk Partili belediyelerimiz bugüne kadar 653 çocuk bakımevi, 75 yurt açarak kadınların ekonomik ve sosyal hayata eşit katılımını desteklemiştir.

Murat Kurum yerel seçimlerde her mahalleye kreş sözü vermişti, şimdi ise seçimlerde belediyeleri kaybetmenin acısıyla halkın ihtiyaçlarına yanıt veren kreşleri kapatarak kadınların mücadelesine zarar vermeye çalışıyorlar, biz buna asla müsaade etmeyeceğiz. İktidara sesleniyoruz: CHP'yle mücadele etmenin yolu kreşleri engellemek değildir, rekabet etmek istiyorsanız siz de belediyelerinizde kreş açın, yurt yapın, halka hizmet götürün. Atatürk'ün muasır medeniyet hedefi doğrultusunda kadınların, çocukların ve gençlerin çağdaş hizmetlere erişim hakkını savunmaya devam edeceğiz. Anneler çalışsın, geleceğin aydınları yetişsin diye belediyelerimizin açtığı kreşleri değil bu karanlık zihniyet kapatılmalıdır. Kreş bir haktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül...

19.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın tünellerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Dün Ulaştırma Bakanlığı bütçesini Komisyonda dinledim, bir kitapçık dağıtıldı, bu kitapçıkta yaptıkları var, yapacakları var ama son derece üzgünüm, can Erzincan'ın adı yok. Türkiye'yi tünellerle donattıysanız can Erzincan'da neden 1 tane tünel yok? Yirmi iki yılda 423 tünel yaptınız, can Erzincan'a 1 tane düşmedi, ben de bunun için son derece üzgünüm. Sünebeli Tüneli'ndeki ışığı gördük ama sonrasını göremedik; Sakaltutan, Kızıldağ, Ahmediye tünellerinin bir an önce yapılması şart. Kış geldi, kar yağdı, tünelsiz Erzincan'da ne yazık ki yollar yine kapandı. Sayın Başkan, sabrımız giderek azalıyor. Can Erzincan'a tünellerin yapılması şart. Ulaştırma Bakanlığına yağın yağmurdan can Erzincan'a da tüneller düşsün lütfen.

BAŞKAN - Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

20.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, bugün ziyaretlerine gelen CHP il örgütüne ve kuaförlerin ve berberlerin aldığı devlet desteğine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün ziyaretimize gelen Cumhuriyet Halk Partisi il örgütünü saygıyla selamlıyorum.

Usta-çırak ilişkisi tarihi bir gelenektir. Anadolu coğrafyasının ve kültürümüzün de bir parçası olan bu gelenekte, kuaför ve berberlerimizin 30 Ekim 2023'ten itibaren aldığı devlet desteği kaldırılmış durumdadır. Ekonomik krizi derinden hissederek esnaflarımız yeni çırak istihdam edememekte, mesleği devam ettirecek gençleri yetiştirememektedirler. Diğer meslek gruplarında devam eden bu ödeneğin, bir an önce kuaför ve berberler için de tekrar başlaması gerekmektedir. Esnafımızın ve ustalarımızın sesini lütfen duyun, bir mesleğin göz göre göre ölmesine izin vermeyin. Türkiye'deki tüm kuaför ve berberleri saygıyla selamlıyorum. Kuaförler hakkını alacak.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

21.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, TARSİM sigortasına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Geçtiğimiz hafta sonu Antalya genelinde, özellikle Aksu, Serik, Manavgat, Alanya ve Gazipaşa'da oluşan doğal afetler nedeniyle üreticilerimiz büyük zarar gördü ve ne yazık ki üreticilerimizin sadece yüzde 20'sinin TARSİM sigortası var. Birçok üreticimiz TARSİM sigortası yaptırmak istese de ya maliyetlerden ya da prosedürlerden dolayı yaptırmakta zorlanıyor. Üreticilerimiz için TARSİM sigortasındaki prosedürlerin kolaylaştırılması ve sübvansiyon oranının yüzde 50'den yüzde 75'e çıkarılması gerekmektedir. Teknik ya da fiziki koşullardan dolayı sigorta yaptıramayan üreticilerimizin TARSİM sigortasına ulaşması kolaylaştırılmalıdır. Zarar gören, TARSİM sigortası olmayan üreticilerimize özellikle afet koordinasyon biriminden gerekli desteğin sağlanması, yine zarar gören tüm üreticilerimize Ziraat Bankasından yedi yıl vadeli, yüzde sıfır faiz oranı ile iki yıl geri ödemesiz kredi desteği sağlanmalıdır. Tarım ve Orman Bakanlığını göreve davet ediyoruz.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz...

22.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin'de yaşanan şiddetli fırtınaya ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Mersin'de meydana gelen şiddetli rüzgâr ve fırtınada Akkuyu Nükleer Santrali'nde çatı uçması sonucu ne yazık ki 1 işçimiz hayatını kaybetmiş, 4 işçimiz de yaralanmıştır. Hayatını kaybeden işçimiz Ahmet Çiftçi'ye Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı ve yaralı işçilerimize acil şifalar diliyorum.

Yaşanan şiddetli fırtına Mersin'in diğer ilçelerinde de etkili olmuştur. Silifke'de devrilen ağaçlar 3 otomobilde maddi hasara yol açmış, Bozyazı ilçesinde ise bir iş yerinin çatısı Antalya-Mersin kara yoluna uçmuş, kara yolunun bir süre kapanmasına neden olmuştur. Erdemli ilçemizde de Kocahasanlı, Üçtepe, Çiriş, Arslanlı, Arpaçbahşiş, Batusandal, Gücüş, Tömük, Keşli ve Alata Mahallelerindeki seralar büyük zarar görmüştür. Zarar tespitlerinin acilen yapılarak seraları zarar gören vatandaşlarımızın yaralarının bir an evvel sarılması için yetkililere buradan çağrıda bulunuyor, hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş...

23.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın, Çayırhan Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yaklaşık elli yıl önce o günkü Başbakanımız rahmetli Süleyman Demirel'in temelini attığı Çayırhan Termik Santrali'nde devam eden direnişe dikkat çekmek ve oradaki işçi kardeşlerimizin haklı mücadelesine ses olmak

istiyorum. Bugün Çayırhan'da yükselen ses, emeğin onurunu savunan, toplumun vicdanına dokunan bir çılgıktır. Çayırhan Termik Santrali'nin özelleştirilmesine karşı çıkan 500'den fazla maden işçisi, kendilerini madene kapatarak direnişe başlamış durumda. İşçilerimiz yerin 300 metre altında zor şartlarda çalışmalarının bedellerini öderken şimdi de iş güvencelerini kaybetme riskiyle karşı karşıya kalmışlardır. Hükümet, halkın alın teriyle kurulan bu tür santralleri kamu yararını gözetmeden satmayı politika hâline getirmiştir. Enerji ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Burak Akburak...

24.- İstanbul Milletvekili Burak Akburak'ın, Rize'nin Çayeli ilçesinde geçen hafta meydana gelen heyelana ilişkin açıklaması

BURAK AKBURAK (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Geçtiğimiz hafta Rize'nin Çayeli ilçesinde meydana gelen heyelan, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin doğal risklerini bir kez daha hatırlatmıştır. Rize'nin, coğrafi yapısı, sürekli yoğun yağış olması ve arazinin eğimli olması nedeniyle heyelanların ve kaya düşmesi gibi olayların en fazla yaşandığı illerden biri olduğunu biliyoruz. Son heyelanda 1 vatandaşımızın hayatını kaybetmesi hepimizi derinden üzdü. İncelemelere göre, istinat duvarının sürekli yağışa maruz kalması sonucunda ömrünü tamamladığı ifade edilmiştir. İnşaat faaliyetlerinden önce kapsamlı zemin etütlerinin yapılması ve bölgenin coğrafi özelliklerine uygun mühendislik standartlarının eksiksiz uygulanması zorunluluktur. Doğu Karadeniz gibi yüksek riskli bölgelerde alınacak önlemler hayati önem taşımaktadır. Yerel yönetimler ve merkezî idare arasında koordinasyonun artırılmasını bekliyoruz. İhmale yer yok. Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliği için gereken adımlar ivedilikle atılmalı.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili George Aslan...

25.- Mardin Milletvekili George Aslan'ın, Mor Yuhanon Kilisesi'ne ilişkin açıklaması

GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde Mardin'in Savur ilçesinin Kılılt, diğer adıyla Dereiçi köyüne turistik gezi amacıyla gelen bir grup, köyde bulunan tarihi Mor Yuhanon Kilisesi'nin içinde yoga yaptı, ardından da fotoğrafları sosyal medyada paylaştılar. Bunun üzerine özellikle sosyal medya ortamında doğal olarak pek çok tepki gelmeye başladı. Bir yanlış anlaşılma sonucu kilise görevlisinin bu etkinliğe izin vermiş olduğu anlaşılmaktadır. Ancak ister izin alınsın veya alınmasın, kilise, cami, sinagog, cemevi fark etmeksizin her ibadethaneye yönelik böylesi bir saygısızlığın yapılması kabul edilemez. Yetkililerin camilere yönelik en ufak uygunsuz bir görüntüye karşı gösterdikleri hassasiyeti bu kilise için de göstermelerini bekliyoruz.

BAŞKAN - Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

26.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Marmara ilçesi Saraylar Mahallesi'ndeki maden ocağına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz pazar günü Marmara ilçemizin Saraylar Mahallesi'ndeki maden ocağında meydana gelen kaza sonucunda 2 işçimiz yaşamını yitirmiştir. Bu maden ocağı kime aittir? AKP Marmara İlçe Başkanı Ediz Öztürk'e. Hukuk tanımaz ilçe başkanı, geçtiğimiz günlerde gümrük sahasına ne yazık ki izinsiz girerek yükleme yapmış, bu konudaki itirazlarımız sonucunda Valilik makamı şirket hakkında değil ne yazık ki Belediyemiz hakkında işlem yapmaya karar vermiştir. Ama bugün görüyoruz ki bu çöken maden ocağı 2022 yılında ilgili Bakanlık tarafından denetlenmiş, cezası kesilmiş ve kapatılma kararı alınmış. Aradan geçen iki yılın sonunda, maden ocağında herhangi bir denetim yapılmadığı için,

kaçak olarak çalıştığı iddia edilen bu maden ocağında meydana gelen kazanın sorumlusu bugün görev ve sorumluluklarını yerine getirmeyen yetkililerdir. AKP ilçe başkanı olmak bir imtiyaz sahibi olmak anlamına mı geliyor? Bu konuda herhangi bir yaptırım uygulanmayacak mı?

BAŞKAN - Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

27.- *Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Başbuğ Alparslan Türkeş'in 107'nci doğum gününe ilişkin açıklaması*

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, o bizi sokaklarda ıspanak fiyatına satılan demokrasiye, rüşvetle ve hileyle çiğnenen, çiğnetilen hukuka, ahlaktan mahrum hürriyete, tefeciliğe, karaborsaya yer veren bir iktisadi yapıya çağırmadı; o bizi Türklük gurur ve şuuruna, İslam ahlak ve faziletine, yoksullukla savaşa, adalette yarışa, birliğe, kardeşliğe, kısacası hak yolu, hakikat yolu, Allah'ın yoluna çağırıldı. 107'nci doğum gününde Başbuğ Alparslan Türkeş'i rahmetle anıyorum; mekânı cennet olsun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

28.- *Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Derin Yoksulluk Ağının İstanbul'da yaptığı araştırmaya ilişkin açıklaması*

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, "laiklik" kavramı üzerinden Türkiye'nin sınır uçlarıyla oynayan Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e Derin Yoksulluk Ağının İstanbul'da yaptığı araştırmadan birkaç tespiti hatırlatmak istiyorum: Öğrencilerin yüzde 43,2'si okula aile ferdiyle yaya olarak gitmek zorunda kalıyor. Öğrencilerin yüzde 50'si okulda geçirdiği uzun saatlerde yalnızca ekmek arası ya da tost yiyebiliyor. Öğrencilerin yüzde 43,7'si kantinden hiç alışveriş yapamıyor. Evinden yemek götürürken öğrencilerin çoğu makarna, pilav ve börekle besleniyor. Öğrencilerin yüzde 90'ının kendine ait çalışma masası yok, salonda veya oturma odasında ders çalışıyor. Velilerin yüzde 75'i maddî imkânsızlıklar sebebiyle çocuklarının eğitime devam edemeyeceğinden endişe ediyor. Öğrencilerin yüzde 11'i ev ekonomisine katkıda bulunmak için atık toplayıcılığı, çiçekçilik, hurdacılık, esnaf çırağı, temizlik gibi işlerde çalışıyor. Yoksulluk tüm evleri sarmışken iktidar çıkıp "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli"nden bahsediyor. Ülkemiz AKP döneminde yüzyılın yoksulluğunu yaşıyor.

BAŞKAN - İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt...

29.- *İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Başbuğ Alparslan Türkeş'in 107'nci doğum gününe ilişkin açıklaması*

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Sayın Başkanım, dünya Türklüğünün tartışılmaz Başbuğ'u, 21'inci yüzyılın Dede Korkut'u, özülü sözüyle büyük devlet adamı ve bizim Türk milliyetçisi olmamızda en önemli liderimiz olma özelliğini taşıyan Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğum yıl dönümünde onu bir kere daha rahmetle, minnetle, şükranla anıyorum. Türkiye ve Türk milliyetçileri onu çok özlemiştir, ruhun şad olsun Başbuğ Alparslan Türkeş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Umut Akdoğan...

30.- *Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, Çayırhan Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması*

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, Çayırhan Termik Santrali ve Nallıhan'daki kömür ocağında büyük bir direniş var, işçilerimiz grevdeler. 4 Aralıkta bir ihale yapılacak, Çayırhan Termik Santrali'nin ve kömür ocağının satılması söz konusu. Burası altın yumurtlayan bir tavuktur; yirmi sene kirada kaldı, daha sonra devlete geçti, devlet tüm eksiklerini tamamladı. İşçilerimizin iş güvenliği ve bir millî servet sorunu vardır.

İktidar partisi temsilcilerine sesleniyoruz: Çayırhan Termik Santrali de kömür ocağı da Ankara'nındır, Ankaralınındır.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e ait.

Sayın Şahin, buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Saadet Partisinin 9'uncu Olağan Kongresi'ne, Esenyurt'ta bir vatandaşın gerçekleştirdiği katliama, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, Uluslararası Ceza Mahkemesinin İsrail Başbakanı Netanyahu ile eski Savunma Bakanı Yoav Gallant hakkında çıkardığı tutuklama emrine, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne ve kreşlerle ilgili tartışmaya ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşık bir buçuk yıldır Türkiye Büyük Millet Meclisinde Gelecek Partisi-Saadet Partisi iş birliğinde demokrasinin farklı bir tecrübesini yaşıyoruz, yaşatmaya çalışıyoruz. Grubumuzun ortağı Saadet Partisinin 9'uncu Olağan Kongresi gerçekleşti ve Kayseri Milletvekili Sayın Mahmut Arıkan Genel Başkan olarak seçildi; ben, Sayın Arıkan'ı tebrik ediyorum ve başarılar diliyorum. Yine, kongreyle birlikte aktif siyasete veda eden dava insanı Sayın Temel Karamollaoğlu'na ülkemize ve demokrasimize katkılarından dolayı şükranlarımı sunuyorum.

Evet, gün geçmiyor ki bir katliam haberi kanımızı dondurmasın. Esenyurt'ta bir vatandaş cinnet hâlinde resmen toplu katliam gerçekleştirdi; 8 canımıza kıydı, en sonunda kendi canına kıydı. Sebebi, gerekçesi ne olursa olsun ülkemizde maalesef bir öfke sorunu var, bir cinnet sorunu var, bir silahlanma sorunu var, bir kamu düzeni sorunu var; biz hep beraber bu soruna bir çözüm bulmak zorundayız.

24 Kasım Öğretmenler Günü'nü geride bıraktık; -öğretmenlerimizin gününü tebrik ediyorum- geleceğimizi şekillendiren ve evlatlarımıza her zaman yol gösteren öğretmenlerimizi andık, çiçek aldık, teşekkür ettik ve görev tamamlandı(!) Öğretmenlerimizin sorunları ne olacak, bu soruyu sormamız lazım. Tüm sorunlar bir buket çiçek alınca ortadan kalkacak mı? Öğretmenlerimizin yoğun iş yükü, yetersiz maddi imkânlar ve eğitim sistemindeki yapısal eksiklikler nedeniyle önemli sorunları var, ek ders sorunu var; bunlar ne olacak? Öğretmenlerimiz ülkemizin dört bir yanında, dağ köylerinde, uzak mezralarda, şehirlerin kalabalık okullarında fedakârca çalışırken onların sorunlarını çözmeden sadece bir gün onları anarak öğretmenlik mesleğine gerçek anlamda değer verdiğimizizi söyleyebilir miyiz? Maalesef, hayır. "Bize bir harf öğretmenin kırk yıl kölesi oluruz." diyorsak işe önce öğretmenlerimizden başlamak zorundayız. Bu vesileyle, tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü tekrar kutluyorum.

Bir sorun daha, Milli Eğitim Bakanlığımızı okullar açıldıktan üç ay sonra öğretmen atamalarını nihayet gerçekleştirdi ama bu süreci de maalesef yüzüne gözüne bulaştırdı. Bir konuya dikkat çektik, bölgeler arasındaki farklı puanlama sistemine, buradaki haksızlığa dikkat çektik ve bu haksızlıktan dolayı, bakın, bu subjektif değerlendirmeden dolayı binlerce öğretmen adayımız kontenjan dışında kaldı ve bakın "Torpil oldu." demiyorum, farklı bir şeyden bahsediyorum; buradaki haksızlığın giderilmesi için, öğretmenlerimiz için ek bir atama yapılması zaruridir, bunun altını özellikle çiziyorum ve zaten Milli Eğitim Bakanı da "68 bin öğretmen ihtiyacımız var." demişti.

Uluslararası Ceza Mahkemesinin İsrail Başbakanı Netanyahu ve eski Savunma Bakanı Yoav Gallant hakkında çıkardığı tutuklama emri insanlığa karşı işlenen suçların ve savaş suçlarının cezasız kalmayacağı mesajını herkese ama özellikle de katil Netanyahu ve çetesine anlatmıştır diye düşünüyorum. Uluslararası Ceza Mahkemesinin bu kararı sivillere yönelik sistematik ve kasıtlı saldırıların hiçbir gerekçeyle meşrulaştırılmayacağını göstermektedir. Elbette İsrail Hükûmeti bu

kararı tanımayacağını ilan etmiş ve uluslararası hukuku bir kere daha yok saymıştır ve zaten bu sorun İsrail'in uluslararası hukuku yok saymasının da bir sonucudur ancak tarih er ya da geç adaletin yerini bulacağını defalarca göstermiştir. Netanyahu gibi liderler bugünkü gücün sonunun olduğunu bilmelidir; bu dünya kimseye kalmadı, onlara da kalmayacak! Bu tutuklama kararı sadece bir başlangıçtır, asıl adaletin gerçekleşmesi ise uluslararası toplumun kararlılığı ve dayanışması ile mümkün olacaktır. Bu bağlamda, Netanyahu ve diğer yetkililer adalet önünde hesap verene kadar hem diplomatik hem de hukuki mücadelemiz sonuna kadar devam etmelidir.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü geride bıraktık. Maalesef, çok sayıda kadın hayatlarını etkileyen fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddetle mücadele etmek zorunda kalıyor. Bu hem insanlığın hem de ülkemizin önemli bir sorunu olarak önümüzde duruyor ve bu sorunun çözümü için konu siyasetüstü olarak ele alınmalı ve çözüm de toplumun bilinçlenmesi ve eğitilmesi yolundan geçer. Bu anlamda ne diyordu Neşet Ertaş? "Kadın insandır, biz ise insanoğlu."

Evet, son olarak -İstanbul Milletvekili olarak- İstanbul'da kreşlerle ilgili bir tartışma yaşandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Toparlıyorum Başkanım.

Gerçi Millî Eğitim Bakanlığımız bir açıklama yaptı, bir düzeltme yaptı "Biz esasında bunu kastetmedik." gibi. Arkadaşlar, her yönergeden, her genelgeden sonra dikkat ediyor musunuz bir açıklama yapmak zorunda kalıyorsunuz, burada bir sorun var demek ki. En baştaki sorunlardan biri, maalesef, doğru bürokratlarla çalışmıyorsunuz, size hata yaptıran insanlarla çalışıyorsunuz; buradan çıkan sonuç bu eğer sizin dediğinizi kabul edersek. Burada bu tartışmalarla biz enerjimizi kaybetmemeliyiz, bu tartışmalarla siyaseti kısır bir döngüye sokmamalıyız.

İktidar partisindeki arkadaşlarımıza, bakanlıklara, bakanlara uyarımız; doğru insanlarla, liyakatli, ehil insanlarla çalışın; size hata yaptıran insanlarla çalışmayın diyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İstanbul Milletvekili ve İYİ Parti Grup Başkan Vekili Buğra Kavuncu'ya ait.

Sayın Kavuncu, buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Saadet Partisinin gerçekleştirmiş olduğu kongreye, Alparslan Türkeş'in ad gününe, Millî Savunma Bakanının disipline sevk edilen teğmenlerle ilgili "25 Kasımı bekleyin." ifadesine ve normalleşmenin nasıl olacağına ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Saadet Partisinin gerçekleştirmiş olduğu kongrede seçilen yeni Genel Başkan Mahmut Arıkan'a başarılar diliyoruz, hayırlara vesile olsun ve mücadelesini artık başka bir mecrada yürütecek olan Sayın Temel Karamollağlu'na da başarılar diliyoruz, hayırlara vesile olsun ve bütün Saadet Partisi teşkilatını bu vesileyle kutlamış oluyorum.

Bizim kendisinden çok şey öğrendiğimiz, özellikle Türkiye'de bugün bir Türk dünyası konuşuluyorsa, "Türk Devletleri Teşkilatı" gibi bir kavram bugün Türkiye'de yaşıyorsa; bu, rahmetli Alparslan Türkeş sayesinde ve ben de onun ad gününü bu vesileyle kutluyorum.

Bu gün aslında hepimizin merakla beklediği, Millî Savunma Bakanının vermiş olduğu bir tarihi, 25 Kasım; disipline sevk edilmiş olan teğmenlerle ilgili “25 Kasımı bekleyin.” dedi fakat 25 Kasımda hiçbir karar alınmadı. Bu teğmenlerin avukatları savunma yapabilecekleri herhangi bir belgeyi, bilgiyi dahi alamadıklarını söylüyorlar. Millî Savunma Bakanı “25 Kasım tarihini bekleyin.” dediği hâlde bugün herhangi bir sonuç ortaya çıkmaması gerçekten düşündürücü. Neden milleti geriyorsunuz, neden bunun tartışılmasını istiyorsunuz? Acaba amaç gene bu konu üzerinden Türkiye’de bir kutuplaştırma mı yaratmak? Milletın nabzını mı ölçmeye çalışıyorsunuz? Eğer milletin nabzını ölçmeye çalışıyorsanız ben size bizim bu konuda nabzımızın nasıl attığını söyleyeyim: Türk milleti ordusuna çok önem verir ve Türk Kara Kuvvetleri, kuruluş tarihine baktığımız zaman da milattan önce 209 tarihini göreceğiniz ve dünyadaki hemen hemen bütün ordulara ilham vermiş, kuruluşlarına örnek olmuş bir yapıdır. Bir ordu-devlet-millet yapımız vardır ve orduyla alakalı bu milletin hassasiyeti vardır; kendi çocuğunu askere gönderirken eline kına yakar “kınalı kuzum” diye askere gönderir. Bu kadar hassas ve bu kadar değer verdiği bir kurumdur. Tabii, zaman zaman her yerde olduğu gibi burada da yani bu güzide kurumda da rotasını şaşırınlar olmuş, siyasete batanlar elbette olmuştur. Daha da ötesinde -ki bunu burada söylemek durumundayım- sizlerin yani iktidarın önünü açtığı cemaat görünümü terör organizasyonları da buraya bulaşmıştır. Şimdi, bu konu tartışmaya açıldığı günden beri, işte, “Tarihimiz darbelerle, hafızamız darbelerle, vesayetlerle vesairelerle dolu.” deniliyor ama bizim hafızalarımız başka şeylerle de dolu. Mesela, bizim hafızalarımız “Ergenekoncu” “Balyozcu” “darbeci” diye pranga vurulan askerler -ki bunlar Mustafa Kemal’in askerleriydi- milletiyle kol kola girdi ve o 15 Temmuz gecesi bu ülkeyi bu teröristlere teslim etmedi. “Milleti ezecekler.” “Camileri bombalayacaklar.” dediğiniz o askerler 15 Temmuzda okunan selalarla milletle kol kola bir terör eylemini engellemiş oldu. Tabii, ben bunları anlatıyorum ama aslında -AK PARTİ sıraları boş- sizin aranızda bu konuyu benden çok daha iyi bilen bir milletvekili var, o da Teğmen Mehmet Ali Çelebi; kendisi Kara Harp Okulunu dereceyle bitirmiş, beratını dönemin Genelkurmay Başkanının elinden almış, sonra da ona kumpas kurup “darbeci” demişler. Bu söylediklerim size inandırıcı gelmiyorsa şu anda sizde siyaset yapan Mehmet Ali Çelebi’ye bu soruları sorabilirsiniz.

Tabii, biz bütün bunları konuşurken, bir taraftan bir terör örgütünün liderine umut hakkından bahsedilirken bu öz evlatlarımıza, onlara bu umut hakkını tanıyacak bir sabrı, tanıyacak bir genişliği bile gösteremiyoruz. Tabii, bunları söylüyorum, bunlar ne anlam ifade ediyor? Genelkurmay Başkanının hapse atıldığı, teröristler için çadır mahkemelerinin kurulduğu, sizin iktidarınız döneminde bunların olduğu bir ortamda biz bu konuda ne kadar konuşsak size herhâlde boş gelecektir. Tabii, neyi sorguluyoruz biz burada? Acaba şu olamaz mıydı -ki bakın, biz Gezi Parkı hadiseleri olduğunda da bunu bekledik “acaba” diye bu soruyu da sorduk- Cumhurbaşkanı şu cümleleri kuramaz mıydı? Bu çocuklar başarılı olmuşlar, heyecanlılar, aktifler, istekliler, üstelik bu isteklerini de öğrencilik sırasında şehit olmuş bir arkadaşları için dile getirmişler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen tamamlayın

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yani onun için yemin töreninde böyle bir yemin etme konusunda talepte bulunmuşlar, izin verilmemiş ve bu teğmenlerimiz de bu izin verilmediği için tören bittikten sonra, her şey bittikten sonra böyle kendilerince her mezun öğrencinin yapacağı gibi kendi aralarında bir kutlama yapmışlar. Bakın, buna Cumhurbaşkanının bu şekilde göstereceği bir yaklaşım şu anda bu konu üzerinden yaratılmış olan bütün kutuplaşmayı başka bir mecraya, başka bir yere sevk edecekti.

Ben Meclisimizdeki kadın milletvekillerine seslenmek istiyorum: Bütün bu olaylar tartışılırken, okulunu 1'incilikle bitirmiş bu kadın teğmenimiz hakkında sosyal medyada alçakça, şerefsizce, adice ve ağza alınmayacak şekilde isim vermeden hakaretlerde bulundular ve bu konu yargıya gitti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, lütfen toparlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Ne oldu biliyor musunuz? Herkesin de bildiği, malum olduğu bir konuda "İsmi zikredilmedi." diye hiçbir ceza almadı bu ahlıksız adam. Hanginiz okusanız yüzünüz kızarır, şu Mecliste hangimize, hangimizin yakınına böyle bir hakarete bulunulsa yüzümüz kızarır ama hiçbir şey olmadı.

Tabii, daha önce de yaşadık biz bunları, hatırlayanlarınız vardır; Nazlıgül Daştanoğlu. Kendisine FETÖ'cüler tarafından iğrenç iftiralarda bulunuldu, iğrenç iftiralar sonucunda ordudan atıldı ve atıldığı gün kendi silahıyla intihar etti. Bunları Türkiye'ye yaşatmaya kimsenin hakkı yok ama eğer vicdanlar bunu alıyorsa ben buna bir şey demeyeceğim fakat sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: Her konu üzerinden Türkiye'yi germenin, Türkiye'yi kutuplaştırmanın bir anlamı yok. Eğer normalleşme böyle olacaksa bu normalleşme falan değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Son cümle...

Yani, MİT Başkanının, Millî İstihbarat Başkanının ana muhalefet partisi liderini ziyaret etmesiyle normalleşme falan olmaz; normalleşme, önce toplumun vicdanının kanadığı, yaralandığı bu konular üzerinden olur. Bunun dışındaki her adım samimiyetten uzak bir tavidir. Eğer normalleşeceksek bu ülkenin öz evlatlarını, onların kıymetini bilmek durumundayız ve bizi kutuplaştırmaya sevk edecek başta Sayın Cumhurbaşkanı olmak üzere bütün yetkililerin bu konuda üzerine düşen sorumluluğu göstermesi gerektiğini düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kavuncu.

Diğer söz talebi, Nevşehir Milletvekili ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Filiz Kılıç'a ait.

Sayın Kılıç, buyurun.

33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Başbuğ Alparslan Türkeş'in doğumunun 107'nci yılına, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne; istek, arzu ve temennilerine ve İsrail Başbakanı Netanyahu ile eski Savunma Bakanı hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından alınan tutuklama kararına ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; kurucu Genel Başkanımız, merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'i doğumunun 107'nci yılında rahmet, minnet ve özlemle anıyorum; aziz ruhu şad, mekânı cennet olsun. Merhum Başbuğ'umuzun bıraktığı miras nesiller boyu korunacak, Türk milleti Başbuğ'umuzu asla unutmayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri "Öğretmen bayraktır; onun için, öğretmenin olduğu yer vatandır." şiarıyla hareket eden; her ilimizde, her ilçemizde, her mahallemizde, belde ve köylerimizde, cennet vatanımızın her köşesinde genç nesillerimizin yetişmesinde öncü rol oynayan; yeri geldiğinde şehit, yeri geldiğinde anne-baba ve yeri geldiğinde kahraman olan öğretmenlerimiz şüphesiz başımızın tacıdır.

“Cumhuriyetimizin Yüzüncü Yılında Milliyetçi Hareket Partisinin 100 Sözü” başlıklı seçim beyannamemizde eğitimle alakalı problemlerinin çözümü hususunda Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyet İttifakı olarak elimizi taşın altına koyacağımızı söylemiştik. Cumhuriyet ittifakı sözlerimizi yerine getirecek güçte, kudrette ve iradededir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün “Öğretmenler, cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister.” sözünün her daim öğretmenlerimize ilham verdiğini, bu ilhamın her bir öğretmenimizde mevcut olduğunu bilmek bizleri ziyadesiyle memnun etmektedir. Başta Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Rahmetirahman’a irtihal eden öğretmenlerimizi saygı ve minnetle anıyor, vatanımızın her köşesinde görevlerini büyük bir özveriyle gerçekleştiren kıymetli öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü’nü içtenlikle kutluyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1999 yılında 25 Kasım gününü Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü olarak ilan etmiştir. Kadına yönelik şiddet yaygın bir toplumsal sorundur. Unutmayalım, kadına yönelik şiddet ve baskı sadece ülkemizin değil, tüm dünya kadınlarının sorunudur. Hemen hemen her toplumda mücadele edilen sosyal sorunların başında gelen, şiddetin en yoğun uygulandığı kesimin başında maalesef kadınlar gelmektedir. Kadına yönelik şiddet, temel insan hakları ve özgürlüklerin ihlali olup kadın ve erkek arasında eşit olmayan güç ilişkilerinin sonucu ortaya çıkan toplumsal bir sorun ve önemli bir halk sağlığı problemidir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede sadece hukuki önlemler yeterli değildir, aynı zamanda toplumsal bilinçlenmeye ve eğitime de çok çok ihtiyaç vardır. Bir akademisyen olarak özellikle vurgulamak isterim ki eğitim en güçlü silahımızdır çünkü bilgi, değişim ve toplumsal kalkınmanın anahtarıdır. Şiddete zemin oluşturan her türlü psikolojik ve sosyolojik faktörlerin köreltilmesi için Milliyetçi Hareket Partisi olarak kadına yönelik şiddetle olan mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğimizi bir kez daha buradan ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memur ve emeklilerimizin 2025 yılında nefes almalarının sağlanması amacıyla kamu çalışanlarına geçmiş dönemde yaşanan kayıpların telafisi için ek zam yapılması, memur maaş zamlarının orta vadeli programda hedeflenen enflasyonun altında kalmaması için maaş zamlarının en az, gerçekleşen enflasyon düzeyine çekilmesi, gelir dağılımındaki durumun daha da kötüye gitmemesi, gelir gruplarının ülkenin bütçesinden aldıkları payın azalmaması için orta vadeli programda hedeflenen yüzde 4 büyüme oranının emekli ve çalışan maaşlarına yansıtılması, kamu çalışanları ve emeklilerin alım gücünün yükseltilmesi için bu artışlara ilave olarak refah payı verilmesi, 2023 yılı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararında en geç 2024 yılı sonuna kadar çözüme kavuşturulacağı ifade edilen, Sayın Cumhurbaşkanımızın da uygulanacağı hususunda taahhütte bulunduğu birinci dereceye gelen bütün kamu görevlilerinin ek gösterge rakamlarının 3600 olarak belirlenmesi hususunun hayata geçirilmesi, sosyal adaletin vücut bulması ve dengeli bir vergi sistemi oluşturularak herkesten geliriyle orantılı vergi alınmasının temini için çalışanların gelir vergisi oranlarının yüzde 15’te sabitlenmesi, sosyal devlet ilkesinin hayata geçirilmesi, çalışma ve emeklilik hayatında dengenin sağlanması ve emekli kamu görevlilerinin durumlarının düzeltilmesi için ilave ek ödeme başta olmak üzere, tüm ödemelerin emekli maaşı ve ikramiyesi hesabına dâhil edilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - ...mali, sosyal ve özlük hakları bakımından mağdur durumda olan yardımcı hizmetler sınıfı personelinin bir defaya mahsus olarak genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmesi, kamuda bayram ikramiyesi ödemesinden faydalanamayan tek kesim olan memurlara da bayram ikramiyesi verilmesi istek, arzu ve temennimizdir. Ülkemizin her köşesinde deprem, sel, yangın, afet demeden en iyi kamu hizmetini üretmek için çaba sarf eden ve millî gelire büyük katkıda bulunan memurlarımızın beklentilerine cevap verecek güç Cumhurbaşkanlığımızda mevcuttur diyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen haftanın umut verici gelişmelerinden biri, İsrail Başbakanı Netanyahu yani “caniyahu” ve eski Savunma Bakanı aleyhine Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından alınan tutuklama kararıdır. Bu karar, insanlık adına küçük de olsa umut vericidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum.

“Caniyahu” köşeye sıkışmış, sonu görünmüştür. İsrail yönetiminde soykırım suçuna karışmış failler, dökülen her masum kanın damla damla hesabını verecektir ve bugünler uzak değildir.

Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye söz veriyorum.

Sayın Temelli, buyurun.

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, kayyum atamalarına, kumpas davalarına, tecride ve bunlarla yapılmak istenene, şafak operasyonu ile gözaltına alınanlara ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde yaşananlara ve birleşime ara verilme nedenine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; evet, bir darbe suçuyla karşılaşmaya devam ediyoruz. 4 Haziranda Hakkâri'de başlayan, sonrasında Esenyurt'ta devam eden, sonrasında Mardin, Batman, Halfeti'de kayyum atanan süreçle en son Dersim ve Ovacık'a da kayyum atayarak âdeta yoluna devam etmek istiyor darbeciler. Evet, bir darbe suçudur dedik, burada defalarca dile getirdik, maalesef bu vesayet rejiminin altında bu Meclis buna karşı herhangi bir adım atmadı.

Şimdi, tüm muhalefet partileri olarak bir kanun teklifini hazırladık ve Meclise sunduk. Dolayısıyla, bu darbe suçunu ortadan kaldırmak adına birlikte hareket etme zamanı gelmiştir. Bu çağırımı biz iktidar partisine ve ortağına da yapıyoruz. Bu Meclis üzerindeki vesayete hep birlikte son vermek zorundayız, son vermezsek bu darbeler devam eder.

Size bir darbe fotoğrafı göstereyim. Bakın, burası Dersim, dolayısıyla kayyum darbesinden sonra belediye binasını görüyorsunuz; binayı göremiyorsunuz çünkü belediye binası polis barikatının ve betonların arkasında. Tıpkı oraya atanan kayyum gibi, belediye binasında saklanan kayyum gibi belediye binasını âdeta ablukaya almışsınız; işte bu, darbenin fotoğrafıdır. Bu darbeye karşı çıkmadığımız sürece bu vesayet buranın iradesini de gasbetimeye devam edecektir. Meclisin önemli sorumlulukları vardır ve bundan kaçamaz.

İçişleri Bakanlığına tabii ki defalarca bu görüşümüzü ilettik. İçişleri Bakanı bir seçilmiş olmadığı için, dolayısıyla halkın iradesi ve onun sandığa yansması ve onun sonuçlarının ne olduğu konusunda bir fikri olmadığı için bu darbe kanunlarına sınımsız sarılıyor olabilir ama Anayasa'ya aykırıdır, hukuka aykırıdır, dolayısıyla kuvvetler ayrılığının en önemli merkezi olan Meclisin iradesine de aykırıdır.

Evet, dönüp baktığımızda, Dersim’de yaşanan gerçekten içler acısı bir durumdur. Belediye Eş Başkanımız Cevdet Konak yolda yürürken ölü kesiliyor, trafikte karar tebliğ ediliyor kendisine. Telaşa bakın, neden bu telaşa, devletin bu uygulamasının altında ne yatıyor; bunu anlamakta zorluk çekiyoruz. Ama bunu anlayabileceğimiz iki tane fotoğraf var; bir tanesi 1920’lerin umumi müfettişlerinin atıldığı illerin haritası yani yüz yıl öncenin haritası, diğeri sizin döneminizde kayyum atan illerin haritası. Şimdi, biz, trafikte yol kesmenin tarihi hafızasının izini işte burada görüyoruz. Yüz yıl geçmiş, tam yüz yıl sonra cumhuriyetin demokratikleşme konusunda bir arpa boyu yol gidememesinin size iki tane fotoğrafını aynı anda gösterdim umumi müfettişlikten kayyuma kadar. Dolayısıyla, Kürt meselesinin çözümsüzlüğü devam ettikçe Türkiye neden demokratikleşemiyor, işte cevabı bu haritada. Bu illere kayyum atadığınız sürece aslında Kürt meselesinin demokratik çözümünün, barışçıl çözümünün önünü tıkamaya devam ediyorsunuz. Demek ki niyetiniz bu. Eğer niyetiniz başkaysa “Tunç Eli” denen operasyonun takipçisi değil, Dersim halkının özgürlük mücadelesine, Dersim halkının iradesine saygı duyan bir yerde yer alırsınız. İç barış işte böyle sağlanır ama iç barış yeterli değildir, topyekûn barış için Kürtlerle barışın zamanı gelmiştir. Barış eli uzatılmışsa, biz de bu eli tutmuşsak -hani son günlerin tartışması- o zaman gereğini yapın. Bunun gereği kayyum atamak mıdır? Bunun gereği bu tür kumpas davaları mı açmaktır?

Bakın, size çok daha çarpıcı bir şeyden bahsedeceğim. Belediye Eş Başkanı Cevdet Konak ve Ovacık Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül’le ilgili bu kayyum atama gerekçesi olarak gösterilen dava. Bu soruşturma ne zaman açılmış? 2012, 2013’te; hatırlıyorsunuz o yılları değil mi? O yıllarda bu soruşturma açılırken neler gerekçe gösterilmiş? Bir tanesi çok tartışıldı basında. İşte bir cenazeye katılmışlar, savcı rica etmiş, kaldı ki ölüm hakkı, gömülme hakkı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Her şeyden önce, dindar insanların hassasiyetini bile yok sayacak bir hâle gelmiş durumdasınız, vahim durum bu. Bunu kendi içinizde mutlaka tartışmalısınız. Ama daha vahimleri var, mesela, özellikle Peri Suyu üzerindeki Pembelik Barajı inşaatına karşı çıkmış. Hani, bu sizin 5’li çetenin Limak’ı var ya, Limak’ın inşaatına çünkü doğayı koruyorlar, doğa yürüyüşü yapıyorlar, basın açıklaması yapıyorlar. Bütün gerekçeler bunlar ama vahim olan bundan öte bir şey var. Bu soruşturmayı açan savcılar, hâkimler, Fetullah Gülen’in müridi. Bununla yargılanmışlar ve siz alıyorsunuz, kopyala-yapıştırta bu davalardan dolayı hüküm vermeye kalkıyorsunuz. Sonra da burada Fetullah Gülen öldükten sonra arkasından işte yok “Oğunu bol olsun.” yok “Cehennemde yansın.” diye kendinizi kurtarmaya çalışıyorsunuz, kurtaramazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Mesele uzun Başkan.

Böyle kurtaramazsınız kendinizi, eğer gerçekten karşıysanız o Gülen’in aklına, onun yaptıklarına, sonuçlarını ortadan kaldırırsınız. Siz onun yaptıklarının izinden gideceksiniz, Kürt meselesinin demokratik çözümünü onun yaptıklarıyla tıkayacaksınız, sonra geleceksiniz, burada arkasından beddua edeceksiniz; mesele o değil. Mesele nerede, biliyor musunuz? Bir de Sincan’da, Kobani kumpas davasında. Orada da aynı meseleyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla kayyumuyla, kumpas davalarıyla, tecridiyle aslında bu ülkenin barışı dinamitlenmeye devam ediliyor. Buna son verme zamanı gelmiştir. Böyle yola devam edemezsiniz. Bunu defalarca burada dile getirdik, bir kez daha dile getiriyoruz.

Tabii, sadece kayyum meselesi değil. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu sabah yine şafak operasyonuyla uyandık. Kesintisiz bir şafak operasyonu, 50 kişi gözaltına alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kayapınar Belediye Eş Başkanımız Cengiz Dünder, Mezopotamya Kadın Gazeteciler Derneği Başkanı Roza Metina, Gazeteci Ahmet Sümbül, İHD kurucularından Nimet Tanrikulu ve Eş Genel Başkan Yardımcımız Sevtap Akdağ. Yine on iki yıl önce açılmış bir soruşturma bahane ediliyor yani bitpazarını tarıyorsunuz size bir şey çıksın diye. Fetullah'ın bitpazarından malzeme toplamaya devam ediyorsunuz; bu gözaltılara, bu anlayışa son verin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'ydü. Yine kadınlara şiddet uygulandı. Bu şiddet türlü türlü. 25 Kasım'a yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde alanlarda tüm kadınlar seslerini yükselttiler ve hep beraber haykırdılar: "..."³

[DEM PARTİ sıralarından "..."⁴ şeklinde slogan atmalar]

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.49

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁴ Bu bölümde DEM PARTİ milletvekilleri tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.06****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, birleşime ara verme nedenine; Anayasa'ya göre resmî dilin Türkçe olması nedeniyle gerekli hassasiyeti her partideki milletvekillerinin gözetmesinin doğru olacağına ve Meclisin birleştirici, kucaklayıcı fonksiyonuna ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, biraz önce sizlerin de tanıklık ettiği üzere birleşime ara verdim ama Sayın Temelli'nin uzatma sırasında verdiği söz süresi doldu, o sırada ortaya çıkan gürültüler, sloganlar nedeniyle ara verdim. Sayın Temelli'nin sözünü kapatmak, kesmek maksadıyla ara vermediğim özellikle altını çizmek isterim. Bizim, bu noktada sayın hatiplerin sözlerine gösterdiğimiz saygıyı, Grup Başkan Vekillerimizin sözlerine gösterdiğimiz saygıyı bizzat kendileri bilirler. Bu aramenin sebebi gürültü ve atılan sloganlardır, onu ifade edeyim.

İkincisi, tabii, Meclisimizin çalışmalarının Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun bir şekilde yürütülmesi için hepimizin uyması gereken asgari kurallar var. O kurallara uydüğumuzda Meclisimiz daha sağlıklı çalışma imkânı bulur. Daha önce de ifade ettik, Anayasa'mıza göre bizim resmî dilimiz Türkçedir, hepimiz Mecliste buna sadık kalacağımıza dair yemin ettik. O nedenle, bu husustaki hassasiyeti her partideki milletvekili arkadaşlarımızın gözetmesi doğru olmalıdır.

Ben, bunu, tekrar, bir kez daha Genel Kurulun bilgilerine sunuyor ve herkesin bu konuda hassasiyet göstermesini özellikle istirham ediyorum çünkü bu tartışmalar, bu konular Türkiye'de -buranın üzerinden- daha farklı tartışmalara da yol açar. Biz, Meclisimizin bu birleştirici, kucaklayıcı fonksiyonunu göz önünde tutarsak çok hayırlı olur.

Şimdi, sizin sözünüzü tekrar ilave edeceğim.

Beş dakikanızı tamamlamıştınız, ondan sonra da iki dakika uzatmıştım. Tekrar uzatma kısmına kaldığımız yerden devam edeceğim.

Sayın Temeli, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, kayyum atamalarına, kumpas davalarına, tecride ve bunlarla yapılmak istenene, şafak operasyonu ile gözaltına alınanlara ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü'nde yaşananlara ve birleşime ara verilme nedenine ilişkin açıklaması (Devam)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, ben bunu bir ara olarak kabul etmedim ve o yüzden de yerimden kalkmadım sözüme devam edebilmek için. Neden? Meclisin hukukunu savunmak için, siyaseti savunmak için, sözün gücünü savunmak için yerimden kalkmadım. Burada sözlerin kesilmesini istemiyoruz; tam tersine, sözlerin çoğalmasını istiyoruz. Demokrasi için şiddete karşı, kayyuma karşı verdiğimiz mücadele bir siyaset mücadelesi olmalıdır, sözün gücüyle olmalıdır. O yüzden de kaldığım yerden devam edeceğim.

Bakın, kadına yönelik şiddet... İstanbul'un göbeğinde 3 ilçeyi dolaşarak 8 kişiyi katleden bir insan var; kadınları katletti, çocukları katletti. Daha geçen hafta, burada, evde tek başına kaldığı için yanan 5 çocuktan bahsettik. Anneleri aslında bir şiddet girdabı içinde, yoksulluktan çalışmaya gitmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen toparlayın.

Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Tüm bunlar, bu sorunlar ortadayken biz burada işte "Türkiye'nin resmî dili Türkçedir." Bunu tartışın yok ki. Ya da "Meclisin çalışma dili Türkçedir." Bunu da tartışın yok. Biz burada evrensel, artık Latin Amerika'dan Uzak Doğu'ya, Hindistan'dan Güney Afrika'ya kadar bütün kadınların özgürlük mücadelesinin şiarı olmuş, tıpkı 1930'larda "...(*)" gibi, bugün de dünyanın ortak sloganı hâline gelmiş bir sözü söylediğimizde siz sözümüzü kestiniz dolayısıyla buna katılmıyoruz. Bu söz dünyanın bütün sokaklarında duvarlara "...(*)" olarak yazılır "...⁵" olarak da okunur. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şimdi söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanı Vekili ve Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'a ait.

Sayın Başarır, buyurun.

35.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, kreşlerle ilgili genelgeye, Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'in ve Hulusi Akar'ın teğmenlerle ilgili açıklamalarına, GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı ile Mersin Şube Başkanının gözetimine alınmalarına ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime Millî Eğitim Bakanlığının, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının akıl, mantık dışı bir kararı, genelgesiyle başlamak istiyorum.

Öncelikle şunu söylemek isterim: Ülkede inanılmaz bir yoksullukla, ekonomik krizle, insanların, emeklinin, özellikle işçinin sıkıntısıyla karşı karşıyayız. Maalesef ki bu ülkeyi yönetenler çalışanları çok rahat olarak düşünüyor; her çalışanın evinde bir bakıcının, çocuklarına bakan ayrı bir işçinin olduğunu düşünüyor herhâlde. Daha çok yakın bir tarihte İzmir'de 1 ile 5 yaş arası 5 çocuk, annesi sokakta hurda toplamak zorunda kaldığı için evde yalnız bırakıldı ve yanarak öldü o çocuklar. Niye? Ne Millî Eğitim Bakanlığının ne Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının ne de belediyenin de diyebilirim bakın, kreşi yoktu. Şimdi Millî Eğitim Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında bir yazı yazıyor; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bir genelgeyle belediyelere bu yazıları yolluyor. En son şu anda elime ulaştı, Antalya Büyükşehir Belediyesine ulaşmış, aynen şu: Belediyelere bağlı "kreş" adı altında açılan yerler olduğu tespit edilmiş, bunlar okul öncesi eğitim faaliyeti gösteriyormuş.

Bakın, yazı aynen bu: "Kreş..." Ben bunu anlamakta gerçekten zorluk çekiyorum. Bir ülkeye, yönetenler bu kadar kötülük yapabilir mi? Düşünün, bir bebek İstanbul'da dünyaya geliyor, yenidoğan setini yani tüm kremi, pudrasını, ilacını, çocuk bezini belediye veriyor; o çocuk büyümeye başlıyor, sütünü veriyor; 3 yaşına geliyor, kreşini veriyor; ilköğretim, ortaöğretim, lisede çantasını, kırtasiye malzemesini veriyor. Bunu o belediye başkanı yapıyor, Millî Eğitim Bakanı "Kreşleri kapat." diyor.

Türkiye'de 653 tane kreş var, bunun 210 tanesi İstanbul'da, 105 tanesi İstanbul Büyükşehir Belediyesinin; 4 defa yemek veriliyor bu çocuklara ama bugün okullarda, ilköğretimde çocuklara bir dilim ekmek veremeyen Millî Eğitim Bakanı bu kreşleri sorguluyor. Sen kimsin kardeşim! Sen ne hakla bunu yapıyorsun!

⁵ Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Peki, bu Millî Eğitim Bakanına -aslında bu yazı şöyle başlaması gerekirdi, İçişleri Bakanına yazması gerekirdi- sormak isterim: “Tarikat” adı altında bu ülkede ticaret, siyaset yapan, eğitim veren, örnek olarak Aladağ’da çocukların yanmasına sebebiyet veren, örnek olarak Hiranur Vakfı gibi bir tarikatın 6 yaşındaki bir çocukla çocuk gelin vakasını bu ülkeye yaşatan ya da Ensar Vakfında olan rezalet durumlardan dolayı ticaret, siyaset ve bu eğitimle ilgili tüm alakalarının kesilmesi... Ha, bu Bakan bunu yapamaz, bu Bakan bunu yapamaz, bu Bakanın yegâne görevi bu ülkedeki tarikatlar ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında “STK” adı altında sözleşme imzalamak.

Şimdi, öyle bir noktadayız ki devlet kreş açmaz, devlet okulda yemek vermez, devlet hurda toplamak zorunda kalan bir kadına çocukları için bakım ücreti vermez, para vermez. Kim bunu yapar? Belediye. Belediyeye de “Kreşi kapat.” Ölsün mü bu insanlar, ben soruyorum ya? Bu nasıl bir hastalıklı kafa, bu nasıl bir sorunlu kafa?

Sonra, gelen tepkiler üzerine akşam saatlerinde “Kreşler bu kapsamda değil, biz bunu demedik.” diye sarayın İletişim Başkanlığı -yanılmıyorsam- bunu yalanladı. Ama bakın “kreş” yazıyor “kreş”, iki yerde.

Ben beklerim ki bu ülkede belediyeler ve iktidar yani Ankara beraber bu işleri yürütsün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - “Kreş mi açacaksın kardeşim? Çevre ve Şehircilik Bakanlığının binlerce dönüm arazisi var, ben veriyorum Sayın Başkan, kreşi aç. Teşekkür ediyorum, helal olsun sana.” demesi lazım. Millî Eğitim Bakanının “Ya, ben öğretmen veriyorum sana, hoca veriyorum -teşekkür ediyorum- o çocukların başında dursun.” demesi lazım. “Kapatalım.” Niye? Cumhuriyet Halk Partili belediyeler bunu yapıyor. Bu anlayış bir felakettir, çok zor durumda olan 86 milyonun durumunu çok daha vahim hâle getirir. O zaman, kent mutfaklarını yasaklayalım, kreşleri yasaklayalım, erzak vermeyi yasaklayalım, çiftçiye desteği yasaklayalım -beyefendi de vermiyor, Sayın Cumhurbaşkanı- ne olacak bu insanların hâli? Aç kalacak. Bir koltuk için, o koltukta kalmak için bunları yapmaya değmez. Belediyelere dokunmayın, karışmayın diyoruz çünkü bu insanlar işlerini iyi niyetle yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bugün Millî Savunma Bakanlığının bütçesi görüşülüyordu, herkes Sayın Bakandan genç teğmenlerle ilgili bir açıklama bekliyordu, ne olacak durumları? Sayın Bakan sadece soruşturmanın aralık ayında sonuçlandırılacağını söyledi. Oysa, biz “Ben bu üniformayı giydim, teğmenlikten general, Genelkurmay Başkanı oldum, bugün de Bakanım, Mustafa Kemal’in evlatlarına ben sahip çıkıyorum. Ben bu koltukta olduğum sürece kimse onlara dokunamaz.” demesini beklerken aralık ayında soruşturmanın yapılacağını söyledi. Sonra bu işe kim cevap verdi? Hulusi Akar, Plan ve Bütçe Komisyonunda Millî Savunma Bakanlığını temsilen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bana göre, bize göre buna en son cevap vermesi gereken kişi Sayın Hulusi Akar ve öyle bir cevap vermiş ki, demiş ki: “Siz Atatürk’e saygı duruşu yaparken bir grup asker çıkıp ‘Bir de İstiklal Marşı okuyalım.’ derse olur mu?” Olmaz da o kulları 1’incilikle bitirmiş bu askerler, teğmenler önce saygı duruşunda bulunup ondan sonra İstiklal Marşı’nın okunacağını Hulusi Akar’dan daha iyi bilir; bu bir.

İki: Disiplinden bahsediyor, yaveri ve korumaları, çevresindeki birçok asker FETÖ'cü çıkmış, 15 Temmuzda derdest edilmiş adam disiplinden bahsediyor. Beraber eğitim aldığı silah arkadaşları, kendisi görev yaparken Genelkurmay Başkanlığı yapan bir kişi FETÖ tarafından kumpasla tutuklanırken buna seyirci kalan bir milletvekili, eski Bakan, eski Genelkurmay Başkanı disiplinden bahsediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sarıklı bir amiral olmadık görüntüleri verirken bir tek kelime etmeyen bu Bakan disiplinden bahsediyor. Bu ülkede Mustafa Kemal'in askerleri, yıllardır cephede savaşmış komuta kademesindeki generaller tutuklanırken, FETÖ tarafından bir darbeye maruz bırakılırken ağzını açmayan bir kişi disiplinden bahsediyor ve bir yandan da bu askerlerin cezalandırılması gerektiği yönünde bir rey, düşünce ortaya koyuyor. Olmaz, olmaz, olmaz! Hepimiz, bu Mecliste Cumhuriyet Halk Partisi grubu da muhalefet grubu da o askerlerle onur duyuyor, o askerlerin söylediği o cümlelerle gurur duyuyor. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür için açıyorum, lütfen yeni bir uzatma ihtiyacı olmasın.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama Hulusi Akar bu konuda, bir anlamda kararı Plan ve Bütçe Komisyonunda vatandaşlarla, 86 milyonla paylaşıyor. Ya, sen niye görüş veriyorsun orada bir bakan varken? Ve disiplinden bahsediyor, yaveri tarafından derdest edilmiş bir asker bunu söylüyor. Hulusi Akar'ı da, bu konuda görüş veren insanları da bu konuda görüş vermeyi bırakın, konuşmaktan ve düşünmekten bile bence men etmeleri, hayâ duymaları lazım. O yüzden, Türkiye'nin gündemi bu değil, bu genç askerlerle hiç kimse uğraşmasın. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir dakika daha alacağım Sayın Başkanım.

Şimdi, GENEL-İŞ Sendikası Genel Başkanı, DİSK Mersin Şube Başkanı gözaltına alındı sabah saatlerinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Peki, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir ülke düşünün, televizyon sahipleri kürsüden tehdit ediliyor. Bir ülke düşünün, belediye başkanları sabah beşte alınıyor. Bir ülke düşünün, milletvekili cezaevinde. Bir ülke düşünün, sendika başkanları saat beşte gözaltına alınıyor. Bir ülke düşünün, bunların haberini yapan gazeteci tutuklanıyor. Bir ülke düşünün, bunlarla ilgili milletvekillerini, gruplarını Cumhurbaşkanı alenen tehdit ediyor. Şimdi, Türkiye, sıkıyönetim döneminden, 80 ihtilal döneminden çok daha geri durumda. Utanç duyuyorum ya; sendika başkanını alıyorsun, belediye başkanını alıyorsun, gazeteciye alıyorsun, milletvekili cezaevinde. Türkiye böyle karanlık bir dönemi gördü mü sayın milletvekilleri? Utanç verici bir manzara; hiçbiri davet bile edilmiyor, sabah saat beşte evlerine zorla girerek yatağından alınıp götürülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Başarır, on beş dakikaya doğru gidiyorsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son otuz saniye Başkanım...

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Benim hakkımı da verin Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son otuz saniye...

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ülke bu durumu yüz bir yıllık cumhuriyet tarihinde yaşamadı, ülke bu durumu asla hak etmiyor, yurttaşlarımız hak etmiyor; aydınlar, gazeteci, milletvekili, belediye başkanı, sendikacı, TV sahipleri hak etmiyor. Türkiye, günden güne karanlığa gidiyor; buna hep beraber direnmeliyiz. Bu direnci gösterenlere birileri sarayda “eşkîya” diyor ama bu bir hak aramadır; bu hak aramaya da hep beraber devam edeceğiz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Başarır.

Şimdi, diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya ait.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, 24 Kasım Öğretmenler Günü'ne, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne, birkaç gündür gündemde olan kreş meselesine, kent lokantalarına ve gerçekleri söylemeye devam edeceklerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sizleri ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Pazar günü 24 Kasım Öğretmenler Günü'ydü. Bu vesileyle, tüm öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyorum. Gençcecik yaşında terör örgütü tarafından şehit edilen Aybuke Öğretmen ve Necmettin Öğretmenin nezdinde Rahmetirahman'a kavuşmuş tüm öğretmenlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nü dün bütün dünyada kadına yönelik şiddetle mücadele olarak konuştuk, andık. Kadına yönelik şiddet, yalnızca bireylerin değil tüm toplumun huzurunu bozan, insana ve toplumsal barışa karşı işlenmiş büyük bir suçtur. Bu nedenle de biz AK PARTİ hükümetleri olarak, kadına yönelik şiddetle mücadelede “sıfır tolerans” ilkesiyle hareket ediyoruz; kadınların toplumsal hayatta güçlenmesi için eğitimden iş gücüne, siyasetten sosyal hayata kadar her alanda reformlarımızı da gerçekleştirdik. Bazı çevreler, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararımızı kadına yönelik şiddetle mücadelede bir geri adım olarak göstermeye çalıştılar ancak bu iddialar asılsızdır. 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Kanun'umuz, şiddetle mücadeledeki kararlılığımızı en kuvvetli şekilde göstermektedir.

Yine, Avrupa Parlamentosunun 24 Mayıs 2024 tarihinde onayladığı ve kabul ederek yayınladığı bir direktifi var. Bu direktifte, kadına yönelik şiddetle mücadeleyle ilgili olarak Avrupa Parlamentosuna üye olan ülkelerle ilgili, bu konudaki gerekli kendi iç mevzuatlarını ve kanuni düzenlemelerini yeteri derecede yapmadıkları için Haziran 2027 yılına kadar bir ek süre verilmiş. Bu direktifte yaklaşık 51 madde var, bunları yerine getirmeleri için bu süre tanınmış. Avrupa Birliği'nin yayınlamış olduğu bu direktifteki maddelerin tamamını 6284 sayılı Kanun'da ve 2005'ten beri bugüne kadar yaptığımız gerek anayasal gerekse yargı süreçlerindeki kanuni düzenlemelerimizde hepsini yapan tek bir ülke var, o da Türkiye. O yüzden, kadına yönelik şiddetle ilgili mücadelemizde “sıfır tolerans” ilkesiyle hareket ettiğimizi...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, ne diye kadınların yürümesi engellendi o zaman?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...bu konuda çok ciddi adımlar attığımızı ve aynı kararlılıkla devam ettiğimizi bir kere daha Türkiye Büyük Millet Meclisinden hatırlatmak istiyorum.

Evet, birkaç gündür bu kreş meselesi gündemde. Şimdi, kreş kurmakla ilgili, Çalışma Bakanlığının bünyesinde 150'nin üzerinde kadın çalışanı bulunan gerek kamu kurumu gerek özel sektör gerekse belediyede çalışan kadın sayısına göre bu çocukların bakımıyla ilgili kreş kurulmasını getiren biziz zaten

ama kreşten bahsediyorum. 2005 yılında CHP Samsun Milletvekili Haluk Koç, Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 112 milletvekili beraber Anayasa Mahkemesine bir başvuru yapıyorlar. Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Okul öncesi eğitim kurumları açabilir." maddesinin iptaline yönelik bir dava açıyorlar, CHP açıyor bunu; bu evrak, resmî evrak olarak duruyor. Bunun üzerine belediyelerin okul öncesi eğitim kurumu açma hakları ellerinden alınıyor; bunu yapan CHP. Bugün çıktılar, diyorlar ki: "Kreş açıyoruz, kreşlerimizi kapatıyorsunuz." Şimdi "Millî Eğitim Bakanlığında gönderildi." dedikleri yazı -bir kere, hata baştan orada- Millî Eğitim Bakanlığında gönderilmiyor. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden, usulüne uygun açılmayan, "kreş" adı altında açılan, "çocuk bakım merkezleri" veya "çocuk eğlence merkezleri" adı altında açılan yerlerle ilgili bir yazı gönderiliyor. CHP'nin gösterdiği yazı benim elimde de var ve yazıda "kreş" denilmiyor, "kreş adı altında açılan" deniliyor. Okul öncesi eğitim verme hakkının da Anayasa Mahkemesinin iptal kararıyla birlikte sadece ve sadece Millî Eğitim Bakanlığında olduğunu vurgulayarak bunu söylüyorlar. Şimdi, bu kadar kreş açmaya hevesliler, kimse engel değil ama anladığımız şey şu: Kreş açmıyorlar, "kreş" adı altında aslında fiziki şartları da Bakanlığımız tarafından belirlenen kreş şartlarına uygun olmayan birtakım mekânları "kreş" diye göstererek orada çocuklarla ilgili birtakım düzenlemeler yapıyorlar. Bu konuda Millî Eğitim Bakanlığının hiçbir yetkisi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hani "Anlayamıyoruz." diyorlar ya, onun için tek tek anlatıyorum, biraz uzun sürüyor Başkanım; kusura bakmayın.

Hepimizin çok iyi bildiği bir şey, belediyelerimizin kreş kurma...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kreşleri kapatırmayız size, kreşleri kapatırmayız!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - ...kamu kurumlarının kreş kurma, özel sektörün de kreş kurma hakları var, buna kimse dokunmuyor ancak İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de vadettikleri kreşleri kuramadıkları için "Engelleniyoruz." marifetiyle böyle yavuz hırsız gibi üste çıkmaya çalışıyorlar.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kreşleri kapatırmayız size, hiç uğraşmayın!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ayrıca, bu "kreş" adı altında açtıkları yerlerin başına getirdikleri sorunlu insanların da LGBT faaliyeti içerisinde olan bir derneğin, bir vakfın mensubu ve üyesi olduklarını çok iyi biliyoruz. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, yazık ama ya, böyle olur mu ya!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İnsanların aklıyla dalga geçmeyin ya! Bütün Komisyon boyunca "LGBT" deyiş durdunuz ya!

YUNUS EMRE (İstanbul) - İftiraya da başladı.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yalan söylüyorsunuz, yalan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yetti ama ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunlardan bir tanesi sessiz sedasız görevden alındı, diğeri de aynı şekilde devam ediyor.

Şimdi, bu kreş meselesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

YUNUS EMRE (İstanbul) - İftiraya da başladınız. Hanımefendi, kul hakkına girmeyin. Yazık, yazık! Ayıp, ayıp!

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyin.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yalan söylüyor Sayın Başkan, yalan söylüyor!

BAŞKAN - Cevap verilir onlara.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - İyi ki 4 tane harfi öğrenmişler, başka bir şey yok yani, içeriğini de bilmiyorlar.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Sayın Başkanım, iftira atıyor ya! Herkesin çoluğu var, çocuğu var; ayıp ama ya!

BAŞKAN - Lütfen Sayın Şahin Usta...

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Gerçekleri duymak maalesef acı geliyor ama bunların hepsi kendi paylaşımlarında da var; kendi yaptıkları faaliyetleri göstermişler, çocuklara neler yaptıklarını, hepsini görüyoruz.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Şimdi çıkıyor ortaya niye kreşleri kapatmak istedikleri; zihniyetin dışı vurumu.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - LGBT+ olmak bulaşıcı değil, bir hastalıktan söz eder gibi etmeyin ya gerçekten.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunlar kreş çocuğu değil, bunların hepsi anaokulu çağındaki... Ve anaokulu açma görevi olmayanların yaptığı işler. Biz hiçbir şekilde nefsimizin bu tip insanların eline teslim edilmesine müsaade etmeyeceğiz.

Burada, kreş açma niyetleri varsa buyursunlar, açsınlar; kreşlerini görelim.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Ne kadar ayıp bir şey ya!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, siz önce Ensarı, Hiranuru kapatın ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bir tane düzgün bir örnek gösterebilirler, helal olsun diyelim. Ancak şunu söylemek istiyorum: Bakın, bugün...

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Açacağız, açacağız, açacağız!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kreşler kapatılamaz!

YUNUS EMRE (İstanbul) - Hadi gelin, kapatın bakalım!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Engelleyin de görelim, kapatın da görelim!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Açamıyorsunuz ki kapatalım; açmamışsınız zaten, açılmış kreşiniz yok.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ya, mesele açıp açmamak değil; mesele sizin bunu kapatmak için gündeme getiriyor olmanız, yasakçı anlayışınız.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hiranuru da Ensarı da kapatacak mısınız? Çocuklara tecavüz edildi oralarda!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tekrar söylüyorum “kreş” adı altında birtakım çocuk faaliyet merkezleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - O zaman niye füzuli yatırım yaptınız?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yirmi iki yıllık iktidarınızda kaç tane kreş açtınız ya!

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen toparlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Aile Bakanlığımıza bağlı kreşlerimiz var. Şunu söylemek istiyorum: Belediyelerimizin kreş açmasında hiçbir engel durum yok, açabilirler; kuralına uygun olacak, kuralına uygun işletecekler; buna uymayan kim olursa olsun elbette ki gereği yapılır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siz gidin, cemaat ve vakıfların yurtlarını kapatın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bir diğer meselemiz: Hizmet etmekten bu kadar endişe ettikleri ve korktukları için, yapamadıkları için, bu milletin bütçesini konserlere harcadıkları için yapamadıkları işlerin üzerini böyle örtmeye çalışıyorlar. Bakın, İstanbul'da "kent lokantası" diye millete parayla yemek sattıkları yerlerin daha öncesinde bizim 1,5 milyon insana ücretsiz aşevini olarak hizmet verdiğimiz yerlerin bütçesini alıp şimdi yemek satıyor hâle getirdiler.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben hiç görmedim.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - O yüzden vatandaş oy veriyor!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Daha yeni, Üsküdar Belediyesinin aşevini yeni seçilen CHP'li Üsküdar Belediye Başkanı kapattı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - İnsanları aşevinden yemek almaya muhtaç ettiğiniz için utanmalısınız!

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın; yeni bir uzatmaya ihtiyaç vermeyin.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Grup Başkan Vekilleri konuşurken böyle söz kesiliyor mu sürekli?

BAŞKAN - Sayın Başkan, herkese eşit uyguluyorum, beş dakika limitsiz veriyoruz, sonra birer dakika uzatıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O, Meclise pek uğramadığı için bilmiyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan, gündeme dair konuları izah etmek için süremi kullanmak istiyorum. Ben herkesi saygıyla dinledim, kimseye itiraz etmedim, dinlenmesi için de ricada bulunuyorum.

"Bu aşevlerini kapatarak kent lokantalarını kurduk." deyip ücretli yemek satmakta hiçbir engelleri yok, devam edebilirler ama bu gerçeği de bilmek zorunda kamuoyu.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Kent lokantalarına devam edeceğiz, kreşlere devam edeceğiz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İstanbul'da yanan otobüsler, çalışmayan metrolar, yollar, Ankara'da çöken her yol, asfalt; bunlara engel olan ne var, bunları niye yapmıyorlar?

YUNUS EMRE (İstanbul) - Onları yerel seçimlerde anlattınız, boyunuzun ölçüsünü aldınız yerel seçimlerde, bütün belediyeleri kaybettiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Buna da mı biz engel oluyoruz? Olmuyoruz ancak iş bilmezlik, kaynakların doğru kullanılmaması, bunların hepsiyle beraber...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bu anlattıklarınızın yalan olduğunu halk gördü ve Ankara dâhil olmak üzere, İstanbul dâhil olmak üzere bütün belediyeleri Cumhuriyet Halk Partisine verdi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Hiçbiri yalan değil. Çıkın, İstanbul'a gidin, metrobüslerin hâline bir bakın, yanan otobüsleri bir görün, su basan, sel basan metroları bir görün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (İstanbul) - Ankara'da bizim adayımızın yarısı kadar oy aldınız, yarısı kadar.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, teşekkür için açıyorum, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu gerçekleri görmekten korkanlara gerçekleri söylemeye devam edeceğiz ve şundan emin olun, kimseyi engellemek gibi bir derdimiz yok. İşini düzgün yapan, kreşini açan belediye başkanlarımızı tebrik ediyoruz; bu çocuklarımıza bakmak hepimizin görevi.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kayyum atıyorsunuz, en büyük engelleme o değil mi? Kayyum atıyorsunuz, her şeyi engellemeye çalışıyorsunuz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Önce kadın kurumlarını kapatıyorsunuz; kayyum atayıp önce kadın kurumlarını, çocuklarla ilgili belirlediğimiz politikaları yok ediyorsunuz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O yanan 5 çocuğun olduğu yerde, Aile Bakanlığımızın 18 kere ziyaret ettiğini ama o Belediyenin, Selçuk Belediyesinin Belediye Başkanının cenazede dahi bulunmadığını, o ilçede bir tane bile kreşin olmadığını da kamuoyunun bilgisine sunarım.

Teşekkür ederim.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Biraz da Ensardan bahsetseniz, ahlaksızlıklardan bahsetseniz, Ensarda yaşanan ahlaksızlıklardan bahsetseniz; yurlarda yanan çocuklardan bahsetseniz; “1 kereden bir şey olmaz.” dediklerinizden bahsetseniz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Sayın Başarır.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sataşmayla ilgili hangi birini söyleyeyim bilmiyorum ama...

BAŞKAN - Evet, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamaları sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Sayın Başkan, evet, okul öncesi eğitimle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Anayasa Mahkemesine gitti. İlköğretimdeki, anaokulundaki çocukların tarikat ya da benzeri yapıların elinde olmaması...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ha, LGBT'lilere verince haklı...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - ...eğitimin Millî Eğitim Bakanlığında görülmesi gerektiğini söyledi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Neye itiraz ediyorsunuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, kreşler yani çocuk bakımevleri... Çalışan insanların evlatlarını teslim edileceği hiçbir yer yok. Birçok kişinin annesi yaşamıyor, babası yaşamıyor, çalışanı yok. Bu kreşlere teslim ediyoruz, diyorsunuz ki: “Burada ahlaksızlık yapılıyor.” Ya, çok yazık gerçekten, gerçekten çok yazık! (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, siz yine milletvekiliydiniz, Hiranur Vakfında 6 yaşındaki kız çocuğu istismar edilirken “Bu bir ahlaksızlık.” demediniz...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dedik, dedik; hepsini dedik.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Üstünü kapatmaya çalıştılar!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - ...söylerken midemin bulanacağı Ensar Vakfındaki o olayları bir kez konuşmadınız; Aladağ'da bu ülkenin çocukları ihmal yüzünden yanarken hiçbirinin yüzü kızarmadı; İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, Mersin'de, Adana'da çağdaş, çocuklara 4 kez yemek veren, çocukları gerçekten sahiplenen bu kurumlara dil uzatıyorsunuz. Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! Yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sen meseleyi anlamamışsın.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Yazıklar olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Yahu, “sapkınlık” nedir biliyor musun? Sapkınlık, 6 yaşındaki çocukla evlenmeye kalkan, dinî nikâh kıyan ahlaksız bir tarikatın yöneticisidir; gidin, onlara konuşun. Bu ülkede insanları yiyecek ekmeğe muhtaç ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Anayasa Mahkemesine niye götürdünüz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Sayın Başkanım, bir dakika istiyorum çünkü çok şey var.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Hiç satışma olmadı Başkanım, hiç kimse ağzını açmadı.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Anayasa Mahkemesine hangi saikle gittiniz o zaman?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Çocukları tecavüzden kurtarmak üzere Anayasa Mahkemesine gidildi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Lütfen, bir dakika verebilir misiniz; 4 tane konu var çünkü.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Başkanım, önemli konular bunlar, kreşler kapatılmak isteniyor. Seçim meydanlarında bas bas bağırdınız “Kreş yapacağız.” diye.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sayın Grup Başkan Vekiline soruyorum: O gün Anayasa Mahkemesine hangi saikle başvurduunuz?

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Anayasa Mahkemesine hangi saikle gittik biliyor musun? Aynen de “Anaokullarındaki, ilköğretimdeki çocukları Millî Eğitim Bakanlığında başka kimse eğitemez.” dediğimiz için; bugün de aynı noktadayız. Bunlar kreş değerli dostum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - O zaman niye bağıırıyorsunuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bunlar, ana-babanın bakamadığı 3 yaşındaki, 2 yaşındaki çocuklar.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Tecavüzleri önleyelim diye gittik.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ülkeyi bu hâle getirdiniz, ülkeyi getirdiğiniz nokta.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ya, yok öyle bir şey, manevra yapmayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Çocuklara bir dilim ekmek veremezsiniz, 4 öğün yemek veren belediyeleri suçlarsınız. Çanta veremezsin, kalem veremezsin, defter veremezsin; bunları veren belediyeleri suçlarsın.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Hepsini verdik!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - 653 tane kreş var. Çatlasanız da patlasanız da bu 1.653 olacak; bu çocukları sizlere, sizin o tarikatlardaki zalim zihniyete teslim etmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Usta, söz vereceğim, bir dakika... Sezai Temelli Bey'in söz talebi var.

Sayın Temelli, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, önce “6284 sayılı Kanun var, İstanbul Sözleşmesi’ne ne gerek var...” Fakat sözleşmeler kanundan daha güçlüdür çünkü hem toplumsal mutabakat anlamında hem de kanunların ona uyması anlamında.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Şimdi, İstanbul Sözleşmesi’ni iptal ettiniz, kanunu getirdiniz, “sıfır toerans” diyorsunuz. O tarihten bugüne istatistiklere bakın, o tarihten bugüne kadar katledilen kadın sayısına bakın, şiddete uğrayan kadın sayısına bakın; hem de TÜİK’e bakın, hadi bize inanmıyorsunuz. Bakın bakalım, sizin yasanız ne kadar engellemiş, sizin sıfır toleransız ne kadar toleransmış, bir ölçün.

İkincisi, kreş konusunda... Şimdi, Sayın Usta, dediniz ki: “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yollamış.”

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yerel yönetimler...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Murat Kurum bunu yalanlıyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yalanlamıyor.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sosyal medyada takip edin birbirinizi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sizin birbirinizden haberiniz yok. O, Millî Eğitim Bakanlığına topu atıyor; Millî Eğitim Bakanlığı ona topu atıyor; topu atmadıkları bir yer var ama: Diyarbakır Büyükşehir. Yani dolayısıyla bizim belediyelerimizdeki kreşleri kapatmak için bir kılıf uydurmaya çalışmışlar. Şimdi onu da ayrımcılıkla aslında dile getiriyorlar ama niyet bellidir. Niyet, yine her zaman olduğu gibi, bu kreşlerde çocukların ana dilinde eğitim hakkının gasbedilmesidir; bunu çok iyi biliyoruz, sizin bu yerel yönetimlere karşı tavrınızdan da biliyoruz. Her türlü yerel demokrasiye dair bu merkezîyetçi, vesayetçi, ceberut anlayışınızda şimdi de kreşleri hedefe koydunuz; bu da çok açık ortadadır.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan, ben de kürsüden cevap vermek istiyorum Sayın Ali Mahir Bey’e.

BAŞKAN - İnşallah burada biter.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İnşallah.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yani bu anlayış oldukça bitmez.

BAŞKAN - Evet, sataşmadan, buyurun.

IV.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, Anayasa Mahkemesine gidip kendilerinin iptal ettirdiğini kabul etmeleri doğru bir şey, güzel bir şey. Bakın, anaokullarından bahsetmiyoruz, kreşlerden bahsediyoruz. Kreş açma yetkisini tekrar söyledim.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Duyan da Anayasa'ya çok uyuyorsunuz zannediyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Sibel hanım, dinler misiniz. Bak, sizin Grup Başkan Vekiliniz kürsüden konuşurken kimse bir şey söylemedi; lütfen dinleyin. (CHP sıralarından gürültüler)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Hiçbir şey söylemedi mi! Amasya orada oturuyor, Amasya!

YUNUS EMRE (İstanbul) - Lütfen ama ya...

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Kreş açmak için kanuni düzenlemeyi yapan da iş sağlığı ve güvenliği açısından kreşlerin açılması gerektiğini dile getiren de biziz. Biz kreş açılmasına engel olacak hiçbir şey yapmıyoruz; kreş açın diyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Vallahi, okullar temizlenmiyor ya, okullar temizlenmiyor. Hangi sağlıktan söz ediyorsunuz siz?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ya, yapıyorsunuz işte, Diyarbakır'a gidin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bakın, bunun hiçbir sakıncası yok, bunu teşvik ediyoruz. 150'den fazla kadın çalışanın olduğu her yerde kreş açılması için düzenlemeyi getiren biziz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, kadınlara "Eve git." diyorsunuz ya, "Ev kölesi ol." diyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ancak "kreş" adı altında farklı faaliyetlerin yapıldığını...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Neymiş o? O faaliyetleri bir anlat. Ayıptır, ayıp, ayıp!

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Ne o faaliyetleri, bir alabilir miyiz? Ne faaliyeti oluyormuş?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Siz şimdi hâlâ diyorsunuz ki: "Hiranur hakkında bir şey konuşmadınız." Hiranurda yapılan olayın asla kabul edilebilir olmadığını...

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - "Bir kereden bir şey olmaz." dediniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - ...bunun yanlış olduğunu bağıra bağıra hiç çekinmeden söyledik ama duymadınız, duymazsınız, işinize gelmeyen şeyi duymazsınız. Hiç kusura bakmayın, bu iddialarınızın hiç biri doğru değil.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Niye bize söylüyorsunuz?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne oluyormuş, ne oluyormuş orada?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ne oldu? Yargılanıyorlar, hapse de gittiler. Bunlara müsaade etmiyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, hayır; kreşlerde ne oluyor, kreşlerde?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Kreşlerde ne oluyor? Sizin görevlendirdiğiniz adamların ne yaptığına dönün bakın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne yapıyor ya, ne yapıyor çocuklara?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - "Kreş" adı altında açtıkları yerlerde yaptıkları faaliyetlere bir bakın. (CHP sıralarından gürültüler)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ensardaki çocuklara istismar var ya, çocuklara tecavüz ettiler ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Madem öyle, tekrar belediyelerin, yerel yönetimlerin anaokulları açmasıyla ilgili, ana sınıfı açmasıyla ilgili düzenlemeyi getirin yapalım; götürüp de Anayasa Mahkemesine iptal ettirtmeyin o zaman.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, araştırma komisyonu kuralım.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Bari sözünü tamamla, arkasında dur!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bir işi yapıyorsanız 2005 yılında yaptığınız işin sonucunda şimdi kendi yerel yönetimlerinizde hata yaptığınızı anlayayıp üstünü bir şekilde kamufle ederek, örtmeye çalışarak düzeltemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kreşlerde ne oluyor onu söyleyin Sayın Usta; bakın, siz bir ithamda bulundunuz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kreşlerde ne oluyor onu söyle, duysun halkımız.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ensarda ne oldu biliyoruz, Hiranurda olanı biliyoruz. Sen önce kreşlerde ne olduğunu söyle!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bu ülkede “Her mahalleye kreş açacağız.” diye söz verenlerin açamadıkları kreşler üzerinden kendilerini manipüle etmek için bu yollara başvurmaları hiç hoş değil.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siz söz verdiniz, Murat Kurum söz verdi.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Murat Kurum’un seçim vaadiydi, “Her yerde kreş açacağız.” dedi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Çıkın deyin ki “Evet, söz vermiştik ama her mahalleye kreş yapamadık, yapacağız.” sözünüzü tazeleyin...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - O Kurum’un sözü, Kurum’un.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - ...bu millet sizi alkışlasın ama “kreş” adı altında fiziki şartları uygun olmayan, çocuklara ne eğitime verildiği bilinmeyen yerlere de “kreş” demeyin.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Ya, herşeyi karıştırdınız Leyla Hanım.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tespitinizi yaptığınız yerler neler, açıklayın hemen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Aynı konuları bir daha söylüyor. Bakın, bahse konu...

BAŞKAN - Sayın Başarır, tamam, meram kayda geçti; sizin ki de geçti, onlar da geçti.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Çocukları devlet okuluna gitmediği için bilmiyorlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, çocuklarla ilgili, partimizle ilgili gerçekten akıl almaz iddialar var; bu, bir sataşma ve ben buna cevap veririm. Vermese... 3 yaşındaki çocuktan bahsediyor Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

6.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, 2005 yılında Anayasa Mahkemesine gitmişiz, Anayasa Mahkemesi bunu iptal etmiş; aradan on dokuz yıl geçmiş, Sayın Bakanınız güya Anayasa Mahkemesi kararına göre genelge yollamış.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - E, doğru işi yapmış.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Doğru işi yapmışsa Can Atalay'la ilgili Anayasa Mahkemesi kararını niye tanımadınız? (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Anayasa Mahkemesi kararına bu kadar saygılıydınız da niye Can Atalay cezaevinde? Anayasa sizin istediğiniz zaman gözünüzün içine sokup okuyacağınız, istemediğiniz zaman bir tarafa atacağınız bir olgu değildir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Aynen, siz de öyle yaptınız, görüyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, 3 yaşındaki çocuklardan bahsediyorsunuz. Şu ana kadar 653 tane kreş açılmış, 210 tanesi İstanbul'da açılmış, 105 tanesini İstanbul Büyükşehir Belediyesi açmış.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Allah razı olsun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - 653 tane kreşte binlerce çocuk kalıyor; şükürler olsun ki birisinin burnu bile kanamadı, birisinin kılına zarar gelmedi. (CHP sıralarından alkışlar) Bir tanesiyle ilgili -AKP'li, CHP'li, DEM'li, İYİ Partili, MHP'li ailelerin çocukları var orada- tek bir şikâyet gelmedi. Tek şikâyeti siz yaptınız biliyor musunuz! Ben size gerçekten yakıştıramadım. Gelin, beraber gidelim; o çocuklara el bebek gül bebek bakılıyor, 4 öğün yemek veriliyor. O çocukların hepsinin başında bir uzman görevli var. Aileler mutlu, mutlu ki İstanbul'da Sayın Ekrem İmamoğlu'nu bir kez daha seçti. Mutsuz olan sizsiniz; saraydaki beyefendi, onun bakanları. Yetersizliklerini onları suçlayarak kapatmaya çalışmazsınız! (CHP sıralarından alkışlar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - O yüzden mi yirmi iki yıldır iktidarda? Yirmi iki yıldır iktidarda ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İyi yoldasın, laf atmaya başladın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun.

7.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başkanım, tekrar söylüyorum: Kimsenin burada kreşlerle ilgili söylediği bir şey yok, bunu anlamak çok zor değil herhâlde. Kreş açılırsa belediyelerin buna yetkisi var, açabilir. Bunu bizim belediyelerimiz de açıyor; yüzlerce belediyemiz, yüzlerce kreş açmış ve hepsi de -dediğiniz gibi- kurallara uygun, fiziki şartlara uygun; başında eğitimci, öğretmeni; yemesi içmesi, hepsi verilerek yapılıyor.

Meselemiz, anaokulu çağındaki çocuklara "kreş" adı altında açılan yerler, zaten yazıda da bahsedilen bu. Bu gerçeği görmezden gelerek yapılan hatadan dönmeye çalışıyorsunuz.

YUNUS EMRE (İstanbul) - "Yenilerini açtırmayacağız." diyor bu yazıda.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ama tekrar söylüyorum: Kimsenin açılan kreşlerle ilgili söylediği bir şey yok. "Kreş" adı altında açılan ve anaokulu çağındaki çocuklara Millî Eğitim Bakanlığından habersiz ne eğitim verilebileceği...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sübyan okullarındaki eğitimler yetiyor(!)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kreşlerde ne oluyor, onu bir söyle.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - ...ve sizin Anayasa Mahkemesine götürüp iptal ettirdiğiniz kanun gereğince yapılan açıklamadan rahatsız olmamanız lazım.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Burada sizi rahatsız eden ne?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Şunu demeniz lazım: “Evet ‘kreş’ adı altında açılan yerler varsa ve bunlar anaokulu çağındaki yerlerse bunları kapatalım, biz kreş açmaya devam edelim.” Bunu deyin, biz de sizi alkışlayalım.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - Ya, şunu alın da şu kürsüden bir yorumlayın! Şu genelgeyi yorumlayın kürsüden ya! Allah aşkına ya, alın şunu yorumlayın! Haksız yere çok ayıp ya! Töhmets altında bırakıyorsunuz, hiç yakışmıyor ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, şu “Yakışmıyor.” lafından da lütfen vazgeçin.

TEKİN BİNGÖL (Ankara) - “Farklı işler yapılıyor.” falan ne demek ya! Yazık, insanları töhmets altında bırakıyorsunuz ya!

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Tezkereyi okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışışleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay'ın, İtalya Dışışleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı ile İtalya Uluslararası Siyaset Çalışmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen Roma Akdeniz Diyalogu Parlamenter Forumu'na, beraberindeki heyetle birlikte, 25-26 Kasım 2024 tarihlerinde İtalya'nın başkenti Roma'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmeleri hususuna ilişkin tezkeresi (3/971)

22/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışışleri Komisyonu Başkanı Fuat Oktay'ın, İtalya Dışışleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı ile İtalya Uluslararası Siyaset Çalışmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen Roma Akdeniz Diyalogu Parlamenter Forumuna beraberindeki heyetle birlikte 25-26 Kasım 2024 tarihlerinde İtalya'nın başkenti Roma'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmeleri planlanmaktadır.

Davete icabet hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisininin Dış İlişkilerininin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 9'uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Şimdi, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, vatandaşların vize işlemlerinde yaşadığı sorunların sebeplerinin araştırılması, bu sorunun ortaya çıkardığı zararların tespit edilmesi amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/11/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, vatandaşlarımızın vize işlemlerinde yaşadığı sorunların sebeplerinin araştırılması, bu sorunun ortaya çıkardığı zararların tespit edilmesi amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 26/11/2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Saadet Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e söz veriyorum.

Sayın Şahin, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Eğitim, ticaret, spor vesaire sebeplerle yurt dışına seyahat etmek isteyen vatandaşlarımızın son dönemlerde yaşadığı vize sorunlarının sebeplerinin araştırılması, bu sorunun ortaya çıkardığı maliyetlerin tespit edilmesi, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması önergemiz var; onunla ilgili söz almış bulunuyorum.

Bugün karşımızdaki sorun, yalnızca bireysel haklarımızla ilgili bir sorun değildir; aynı zamanda ülkemizin ekonomik, sosyal ve eğitim alanlarındaki geleceğini etkileyen bir sorun var karşımızda. Değerli milletvekilleri, tam da burada, mesele, Türkiye'nin itibarı meselesi diyoruz. Bu konuda herkes dertli; nakliyat firmalarında çalışan tır şoförü dertli; uluslararası festivale katılmak isteyen yönetmenimiz, sanatçımız dertli; bilimsel kongrede sunum yapmak isteyen dünyaca ünlü akademisyenlerimiz dertli -ihracat diyoruz, ekonomi diyoruz- fuara katılıp ürününü tanıtmak isteyen, ekonomimizi büyütme isteyen iş insanımız dertli. Satraç Millî Takımı'mız turnuvaya katılmak için ABD'den vize alamıyordu; geçen gün bir millî sporcumuz sosyal medyadan çağrıda bulundu ve Dışişleri Bakanlığı devreye girdi, sorun çözüldü. Allah aşkına, biz bu sorunları bireysel tedbirlerle mi çözeceğiz yoksa sistematik, sistemsel çözümlerle mi çözeceğiz? Sorunun kökten çözümü için bir araştırma komisyonu kuralım diyoruz, sorunları ve çözümleri birlikte tespit edelim diyoruz.

ABD vizesi büyük problem, 2026'dan önce randevu yok. Avrupa Birliği vizesi iler acısı, "Çin vizesi" deseniz tam bir Çin işkencesine dönüşmüş durumda. Bakın, bu bölgeleri rastgele saymıyorum; bu bölgeler, ülkemizin karşılıklı olarak en yoğun ticaret, akademik ve sanatsal faaliyetlerinin yapıldığı coğrafyalar.

Bakın, geçtiğimiz temmuz ayında bir rapor yayınlandı; "2024 Henley Pasaport Endeksi" adlı bu rapor, ülkelerin pasaportlarına vizesiz seyahat edebilme sayılarına göre bir sıralama yapıyor. Peki, Türkiye bu listede kaçınıcı? 45'inci. Şimdi, iktidar partisindeki bazı arkadaşlarımız oradan sataşabilir, "İsa Bey, aynı raporda geçen sene 53'üncüyüdük." diyebilirler.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başka istatistikler de var.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Allah aşkına arkadaşlar, taşıdığımız bu pasaport, ay yıldızlı al bayrağımızı temsil ediyor, bu aziz vatani temsil ediyor! Bu listenin başında olduğumuz günlere kadar sevinmek bize, size haramdır; ideal bir iktidar anlayışı da bunu gerektirir. Gerekirse başka ülkelerde "Türkiye vizesi alınamıyor." haberleri gündem olacak ama kendi vatandaşlarımızı el kapısında muhtaç bir görüntüye sokmayacağız.

Yine, son günlerde bu konuyla bağlantılı bir gündem var; İtalya'nın çeşitli üniversitelerinden kabul alan pırl pırl çocuklarımız, İtalya'da akademik yıl açılışı başlamasına rağmen kayıt yaptırdıkları okullarına gidemiyorlar. Neden? Çünkü İtalya, bırakın vize vermeyi randevu bile vermiyor arkadaşlar.

Bakın, bu önergeyi reddedecekseniz bile bari bir grup AK PARTİ'li milletvekili arkadaşımızla benim de seçim bölgem olan İstanbul Mecidiyeköy'deki iDATA aracı kurumuna gidelim, sorunu bizzat yerinde görelim; belki o zaman siz "Araştırma komisyonu kuralım." dersiniz, biz de size destek verimiz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Biz yapıyoruz bunu, yapıyoruz; yapıyoruz Başkan, yapıyoruz.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Yapıyorsanız çözümü de ortaya koymanız gerekir.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Şu anda yapıyoruz, çözümü de var merak etme.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Sakın burada çocuklarımızı da suçlayıcı bir ifade kullanmayın, "Ne işleri var yurt dışında?" demeyin; elbette gidecekler, eğitim için gidecekler, eğitim Çin'de bile olsa gidip alıp geri gelecekler.

Burada bir sorunumuz da elbette şudur: Beyin göçü sorunu. Bu gençler neden gidiyor, bu gençler gittiğinde neden geri dönmek istemiyor; bunu da ayrıca tartışmamız gerekir. Şehir Üniversitesi gibi marka üniversiteleri kapatırsanız, bu ülkede iklimi bozarsanız elbette bu gençler yurt dışına giderler, geri de dönmek istemezler. Şimdi üzerimizde bir sorumluluk da bu iklimi düzeltmektir. Gençlerimize uygun bir iklim oluşturamazsanız, onlara bir gelecek umudu veremezsiniz, istihdam koşulları oluşturamazsanız gidişlerini çaresizce izler durursunuz.

Gençlerin sorunlarını elbette dile getirmeye devam edeceğiz ama önce şu vize sorununu çözelim; çözelim ki gençlerimiz eğitim için, dünyayı gezmek için gitsinler; ülkelerine geri dönsünler, beyin göçü sorununu tersine döndürsünler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - İş adamımız gitsin, döviz getirsin; sporcumuz gitsin, madalya getirsin; sanatçımız gitsin, ödöl getirsin. İşte, itibarlı Türkiye bu.

Son olarak, AB'yle şu vize sorununu çözün, ABD'yle şu vize sorununu çözün; şayet çözemiyorsanız bari mütakabiliyet ilkesinin gereğini lütfen yerine getirin; vakur bir devlet anlayışı budur.

Evet, önergemize milletvekillerimizden destek beklediğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz talebi, İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'a ait.

Sayın Kırkpınar, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün ülkemizde vize talebinde bulunanların önemli bir kısmı vize randevusu alamıyor; randevu almayı başarabilenlerin ekseriyetine de vize verilmiyor. Şüphesiz, vizede yaşanan sıkıntılar her kesimden insanımızı elbette ki etkiliyor. Bilim insanlarımız, iş insanlarımız, sporcularımız, sanatçılarımız ve öğrencilerimiz bile birçok ülkeye vizesiz gidemiyor. Bizler milletvekili olduğumuz hâlde diplomatik pasaportlarımızla Amerika'ya ve İngiltere'ye hâlâ vizesiz gidemiyoruz. Daha on gün önce İtalya'da eğitim hakkı kazanan 900 Türk öğrencisine İtalya'dan eğitim vizesi çıkmadı. Vize başvurularında en fazla ret yanıtı da İzmir Konsoloslukunda yaşanıyor. Hiçbir Türk vatandaşı böyle bir ayrımcılığı ve muameleyi hak etmiyor.

Tabii, bu durum elbette ki tesadüf değil. 30 Ekimde, Avrupa Komisyonu Türkiye için hazırladığı raporda Avrupa Birliğinin demokratik standartları, hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığıyla ilgili temel haklar konusunda Türkiye'deki geriye gidişle ilgili kaygılarının dile getirildiğini kayda geçirdi. Mesela Avrupa Birliğiyle imzalanan Geri Kabul Anlaşması Türkiye'ye hangi menfaati sağladı? Para karşılığında Türkiye'yi Avrupa Birliğinin mülteci deposu hâline getirdiniz, vize muafiyetine dair herhangi bir kolaylık sağlandı mı? Hayır; aksine, ülkemizi itibar kaybına uğrattığı gibi, Kapikule kapı duvar oldu. Demek ki Avrupa Birliğine ne taviz verirseniz verin, Avrupa Birliği Türklere uyguladığı vizelerde daha da sertleşmeye devam edecek. Bakın, 2024 Henley Pasaport Endeksi'nin dünyanın en güçlü pasaportları sıralamasında Türkiye 45'inci sırada yer aldı. Türk pasaportuyla vizesiz gidilebilen ülke sayısı 116 oldu. Türkiye'nin Schengen vize başvurusu ret oranı yüzde 15,7 iken yüzde 16,1'e yükseldi. Bu oranla Türkiye, İran'ın ardından vize başvurusu en çok reddedilen 2'nci ülke oldu. Bu retleri önlemek ve vatandaşlarımızın vize konusunda yaşadığı zorluklarla ilgili ülkelerin somut adımlar atmaları için ne gibi çözüm önerilerini getirdiniz, sormak istiyoruz.

Bahsettiğim konulardan dolayı Meclis araştırması açılmasını önemli buluyor, Saadet Partisinin vermiş olduğu önergeyi destekleyeceğimizi ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kırkpınar, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; niye rekor sayıda insan yurt dışına gitmeye çalışıyor? Niye rekor sayıda ülke Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını kabul etmiyor? İşte, bundan dolayı: Kayyım değil, demokrasi istiyoruz. "..."⁶ diyoruz.

(Mikrofon kapandı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Uyduruk gerekçelerle kayyım atıyorsunuz ve ardından da "Neden Avrupa bizi kabul etmiyor?" "Neden insanlarımız gidiyor?" diyorsunuz. İnsanlar kıpır ana dilleriyle "..."⁷ diyor.

(Mikrofon kapandı)

⁶ Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁷ Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Aa, artık!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Kapat, kapat, kapat Başkan, kapat! Ayıp yok sizde çünkü ayıp yok!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, bu ne hâldir?

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen; lütfen İç Tüzük ve Anayasa'ya uygun konuşalım.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Ya, lütfen artık!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ayıp yok yani!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Vallahi arkadaşlar Meclis tarihi bunu da gördü. Ben bir Türk'üm, Kürtçe konuştum; bir Kürt olan Sayın Bekir Bozdağ sesimi kesti. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) İşte, AK PARTİ'nin hâli budur arkadaşlar; işte, görüyorsunuz. Sorun bizde arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin en büyük beyin göçü işte son yıllarda bundan dolayı yaşanıyor. Ülkede demokrasi yok, Meclis Başkanı böyle önlemler almak zorunda hissediyor kendisini.

Şimdi, Türkiye diyor ki vatandaşına: "Gidersin ama gelmezsin." Pasaport, idari tahditlerle insanları yurt dışına göndermediler yıllardır OHAL zulmüyle. Avrupa da diyor ki: "Gelirsin ama gitmezsin." Şimdi, değerli arkadaşlar "Bundan dolayı ben seni kabul etmiyorum; sana güvenmiyorum, ülkene güvenmiyorum; gelirsin ama gitmezsin." diyor.

Şimdi, bakın, rakamlara baktık: 2023'te yüzde 82, 100.870 başvuru var, yurt dışına insanlar gitmeye çalışmış. Derece de ne biliyor musunuz? 3'üncüyüz; Suriyeliler, Afganlardan sonra Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları dünyada 3'üncü sırada ülkelerinden kaçmaya, gitmeye çalışan insanlarda; düşünebiliyor musunuz? Ülkeyi bu hâle düşürdünüz. AK PARTİ-MHP cumhur zulüm ittifakına bunu söylüyorum: Binlerce insan, bilim insanı ülkeden çıkmaya çalışıyor.

Avrupa Birliği Sığınma Ajansının rakamlarını söylüyorum: 2019'da yüzde 54 kabul varmış ama ülke kötü gittiği için 2023'te yüzde 25 kabul ediyorlarmış vatandaşlarımızı. Bakın, nasıl bir kötüye gidiş var? Ya, Nijerya'dan bile yurt dışına çıkışlar azalmış ama Türkiye'den artmış, böyle bir ülke değerli arkadaşlar.

Şimdi, geçen gün Sayın Hakan Fidan geldi, kendisine bol miktarda Schengen vizesiyle ilgili sorular soruldu ve kendisinin verdiği rakamlar veyahut da anlatımlar gerçeği yansıtmıyordu aslında, işte, "Dünyada da azalıyor." gibi bir açıklama yapmaya çalıştı; bunlar doğru değil.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Doğru! Doğru!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Türkiye'den yoğun bir şekilde bilim insanları yurt dışına gidiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bakın, yüzlerce öğrenci İtalya'ya gitmeye çalıştı, altı aydır iktidarın zulmü yüzünden İtalya onları kabul etmedi, eğitim haklarını kaybettiler. İşte, böyle bir ülke burası.

2014'te ret oranı yüzde 4 iken 2023'te yüzde 16'yla Avrupa ve dünya, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını reddediyor; 2014'ten 2023'e 4 kart artış var.

Bakın, Grup Miraz Almanya'ya gitmeye çalışıyor, beş yıldır Almanya vize vermiyor; müzik üreten bir ekip. Bu ülkenin antidemokratik olmasından, güven vermemesinden kaynaklı tüm dünyada kredisinin azaldığını görüyoruz. Öncesinde, İkinci Dünya Savaşı'nda Alman bilim insanları Türkiye'ye gelirdi, şimdi bizim bilim insanlarımız Almanya'ya gidiyor. İşte ülkeyi bu hâle getirdiniz, mahvettiniz, perişan ettiniz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Yunus Emre'ye ait.

Sayın Emre, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Vize sorununu, vatandaşlarımızın yaşadığı vize sorununu yıllardır gündeme getiriyoruz. Değerli milletvekilleri, dikkatinizi çekmek istiyorum: Bu sorun bugünün meselesi değil, iki yılı aşkın süredir Türk vatandaşlarının vize sorununu gündeme getiriyoruz. Ben az önce baktım, ilk önergeyi iki buçuk yıl önce vermişim ama şunu hatırlatmak istiyorum: Bir anlaşma vardı, ne kadar çabuk unuttuk. 18 Mart 2013 tarihinde imzalanan bir geri kabul anlaşması vardı Avrupa Birliğiyle ve bu anlaşmaya göre 2018 yılında vatandaşlarımız için vizesiz Avrupa kapıları açılacaktı. Bu anlaşmanın metni duruyor burada. Bu anlaşmanın sonucu olarak vatandaşlarımızın Avrupa'ya vizesiz gitmesinin sağlanması amacıyla 72 kriter konulmuştu. Bu kriterlerin büyük çoğunluğu yerine getirildi ama değerli milletvekilleri, sormak istiyorum: Bu 6 kriter neden yerine getirilmiyor? Üzerinden on yıl geçmiş bir anlaşmadan bahsediyoruz, 2018'de vatandaşlarımızın vizesiz Avrupa hakkını elde etmeleri gerektiğini anlatıyoruz. Merak ediyorum: Bu 6 kriter arasında iktidarı rahatsız eden, yıllardır bu kriterlerin yerine getirilmesini engelleyen bir şey mi var acaba? Bunu sormak istiyorum çünkü biliyoruz ki bu kriterlerden biri, Avrupa Konseyinin yolsuzlukla mücadele eden ülkeler grubunun -kısa adıyla "GRECO"- Türkiye'nin de yirmi yıldır bir parçası olduğu GRECO'nun Türkiye'den beklentilerinin karşılanmamış olması yani yolsuzlukla mücadele alanında bugün iktidarda bulunanların yükümlülüklerini yerine getirmemiş olması, gerekli düzenlemeleri yapmamış olması; şeffaflık, hesap verebilirlik, etik ilkelerin yerine getirilmesi adımları atılmadığı için bugün vatandaşlarımız bu vize sorunuyla karşı karşıya. Değerli arkadaşlarım, şunu açıklıkla söylemek istiyorum: İtalya'ya okuluna gidemeyen öğrenci, Almanya'ya spor müsabakasına gidemeyen sporcu, Fransa'ya fuara gidemeyen ticaret erbabı bugün iktidarda bulunanlar rahat rahat yolsuzluklara devam edebilsinler diye o vizeleri alamıyor. Tekrar ifade ediyorum: Bakın, o vizelerin alınmamasının başlıca sebeplerinden biri, bu GRECO şartlarının yerine getirilmemiş olmasıdır.

Değerli arkadaşlarım, sadece bugünün sorunu değil, birkaç yıldır vatandaşlarımız bu sorunla karşı karşıya. Peki, bu şartlarda iktidarda bulunanlar ne yapıyorlar? Az önce, benden önce değerli bir hatip söyledi; geçtiğimiz günlerde Sayın Dışişleri Bakanı Plan ve Bütçe Komisyonuna geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emre, lütfen tamamlayın.

YUNUS EMRE (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşan bizim Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı mı, başka bir devletin dışişleri bakanı mı anlamak mümkün değil. Avrupalıların tezleri neyse, Türkiye'ye vize verilmeme, Türkiye'ye vize başvurusunun çok uzun süre sürmesinin nedeni olarak bize Avrupalılar ne anlatıyorsa bizim Bakan geldi, Komisyonunda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bunları anlattı değerli arkadaşlar.

Bu sorunu çözemiyorsunuz, vatandaşlarımızın karşı karşıya bulunduğu vize sorununu çözemiyorsunuz. Bu sorunu çözmek adına hiçbir olumlu adım atmış değilsiniz ve sadece bugün değil, aşağı yukarı iki-iki buçuk yıldır vatandaşlarımız bu sorunla karşı karşıya. Sizler yolsuzluk yapabiliyorsunuz diye, Türkiye'de bir siyasi ahlak kanunu çıkmasın, Türkiye'de şeffaflık olmasın diye vatandaşlarımız bu sorunlarla karşı karşıya. Bu memlekete, bu millete bu zulme daha ne kadar devam edeceksiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) - Bu geri kabul anlaşmasının bir gereği olarak mültecileri bu memlekette tutuyorsunuz. Vatandaşlarımızın Avrupa'ya vizesiz seyahat etmesi için gerekli adımları neden atmıyorsunuz?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Emre, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'e ait.

Sayın Canbey, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün vize sorunları hakkında verilen önergeyle ilgili konuşmak üzere söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, vatandaşlarımızın vize süreçlerinde karşılaştığı sorunların hepimiz için hassasiyet gerektiren bir mesele olduğunun farkında olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Bu sorun yalnızca bireysel seyahat yapan vatandaşlarımız için engel teşkil etmiyor elbette; bu işin insan kaynakları boyutu var, ekonomi boyutu var; bütün alanlarda zorluklar çıkarmaktadır.

Değerli milletvekilleri, vize meselesini sadece salt idari bir sorun ya da tek taraflı bir meseleymiş gibi görmeye çalışmak çok doğru olmayacaktır, bizi çözüme götürmeyecektir. Bu konu, uluslararası ilişkilerin çok boyutlu doğası içinde şekillenmekte ve karşılıklı diplomatik müzakereleri, iyi niyeti ve iş birliğini gerektirmektedir.

Türkiye olarak, Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde meselenin çözümünüyle ilgili Dışişleri Bakanlığımız sürekli bu konuyu değerlendirmekte ve bununla alakalı çalışmalarını yapmakta, adımları atmaktadır.

Bugün dünya geneline baktığımızda değerli arkadaşlar, Türkiye dış politikada o kadar güzel şeyler yapıyor ki 261 dış temsilcilik ağıyla dünyanın en fazla dış temsilcilik ağı olan ilk 3 ülkeden 1'i olmuş durumdayız.

Bakın, ben size şimdi bazı rakamlar vereceğim. Az önce burada rakamlar söylendi ama değerli arkadaşlar, rakamları, istatistikleri doğru bir şekilde milletimize anlatmamız gerekiyor. 2024 yılı itibarıyla konsolosluklarımızda 2,5 milyon üzerinde işlem gerçekleştirilmiş, 35 gezici konsolosluk hizmetiyle vatandaşlarımıza buldukları yerlerde hizmet verilmiş, ayağına hizmet götürülmüş.

Yine, Bakanlığımızın çağrı merkezi aracılığıyla 660 bin başvuru değerlendirilmiş ve vatandaşlarımıza yanıt verilmiştir. Bu rakamlar devletimizin vatandaşına gösterdiği değer en önemli ifadesi, en somut ifadesidir. Bizler, çözüm odaklı bir yaklaşımla vatandaşlarımızın sorunlarını çözmeye gayret ediyoruz.

Vize sorunlarını, arkadaşlar, salt Türkiye'nin çabalarıyla ya da bir ülkenin, sadece bir ülkenin çabasıyla anlamak ya da çözmeye çalışmak maalesef mümkün olmuyor; karşı tarafın da aynı meseleye çözüm odaklı yaklaşması gerekiyor, iş birliği yapması gerekiyor.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sorun burada zaten.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Bu, sorunun çözümünde belirleyici ve biz bunun mücadelesini veriyoruz arkadaşlar.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sorun bu zaten.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Şimdi, bakın, burada bazı rakamlar verdiniz.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - "Mütekabiliyet ilkesi" diye bir şey var Beyefendi.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Sanki Avrupa, özellikle Türkiye'ye vize vermiyor gibi bir algı oluşturunuz.

Şimdi, mesela burada rakam söyleyeceğim: 2023'te Türkiye'de yapılan tüm Schengen başvurularının yüzde 16,1'i reddedilmiş, 16,1'i reddedilmiş. Dünya ortalaması ne? Yüzde 16. Dünya ortalaması da aynı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Canbey, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Neden sadece Türkiye'ye özgü bir meseleymiş gibi bu sunuluyor, bunu anlamak mümkün değil.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Mustafa Bey, randevu alınmıyor; randevu, randevu alınmıyor. Randevu yok Mustafa Bey, randevu yok, randevu.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Ayrıca, size bir istatistik daha vereceğim, bu istatistik gerçekten önemli: Türkiye, verilen Schengen vizelerinin dünya toplamının yüzde 10'unu almış arkadaşlar, Çin'den sonra 2'nci sırada; tüm dünyada verilen Schengen vizelerinin yüzde 10'unu Türkiye almış.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Ya, Avrupa ülkelerinin tezlerini anlatıyorsunuz. Siz hangi ülkenin milletvekilisiniz ya! Kendinize gelin ya!

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Böyle bir istatistik de var, bunu da doğru değerlendirmek gerek. Avrupa'dan bahsediyorum arkadaşlar, Avrupa'dan bahsediyorum.

Şimdi, bununla birlikte 2023'te Schengen vize başvurusu...

YUNUS EMRE (İstanbul) - Avrupalılar söylüyor bunları. Avrupalıların gerekçelerini burada bize anlatıyorsunuz.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - ...yüzde 36 artmasına karşılık, arkadaşlar, ret oranı kaç biliyor musunuz?

YUNUS EMRE (İstanbul) - Onların sözcülüğüne mi soyundunuz? Avrupalıların sözcülüğüne mi soyundunuz? Onları dinliyoruz zaten, Allah Allah!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Dinle, dinle...

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - 0,4; ret oranı 0,4. Yani milletimizle doğruları paylaşalım.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Avrupa'nın sözcülüğüne soyundunuz değil mi? Avrupa'nın sözcülüğüne soyundunuz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Gerçekler acıdır.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Buraya çıkıp demagoji yapıyor, algı yapıyor.

Bakanlığımız, sorunun çözümüyle alakalı, arkadaşlar, zaten muhataplarıyla yoğun bir diplomatik mücadele veriyor, gerekli çalışmaları yapıyoruz.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Avrupa'nın sözcülüğüne soyundunuz. Ya, vatandaşlar vize alamıyor, vize.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Gerçekleri söylüyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) - Vize başvurusu alamıyorlar ya!

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Matematik, matematik bunlar, dinleyin öğrenirsiniz.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Bakın, arkadaşlar...

Sayın Başkanım, lütfen... Arkadaşlar gürlütu yapıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Süren doldu senin.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Arkadaşlar, şimdi, bizim...

BAŞKAN - Sayın Canbey süren doldu, bir dakika da uzattım. Sayın Canbey, heyecandan süre uzatıldığımı fark edemediniz; bitti, bir dakika da bitti.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Çok sataşma var Başkanım.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Sataşmadan konuşamıyor.

BAŞKAN - Efendim, sataşma yok, laf attılar.

MUSTAFA CANBEY (Devamla) - Özellikle önergeyi veren daha çok sataştı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Efendim, bir iki dakika daha hatibe verseniz bir şey olmaz ki Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii, biz de alırız, yol açılır, bence verin söz.

BAŞKAN - Sayın Şahin, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in Saadet Partisi grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Şimdi, AK PARTİ adına konuşan hatip arkadaşımız “Doğruları söyleyin.” dedi. Evet “En çok temsilciliği olan 3’üncü ülkeyiz.” dedi. Bunlara itirazımız yok arkadaşlar. Ancak şöyle bir sorun var: Sorunlarla ilgili biz muhalefet partileri olarak, muhalefet partisinin bir Grup Başkan Vekili olarak büyükelçilerimize ulaşamıyoruz.

Bir başka sorun: Bakın, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü’nü burada andık yani kadına karşı şiddetle ilgili bir konuyla ilgili Kıbrıs’taki Büyükelçimizi üç gün boyunca aradım, ulaşamadım; üç gün boyunca resmî toplantısı bitmedi beyefendinin. Bir muhalefetin Grup Başkan Vekiline bir büyükelçinin dönmemesi gibi devlet terbiyesine aykırı bir şey olamaz. Burada, bakın, bunun gibi birçok sorun sayabiliriz. Ben, en sonunda sorunumu Dışişleri Bakanına ileterek çözmek zorunda kaldım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, toparlıyorum...

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Şahin...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, bir şey daha söylemem lazım. Başkanım, lütfen...

BAŞKAN - Lütfen, lütfen... Şimdi bu, usul dışı bir iş biliyorsunuz ama...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Çok kısa Başkanım, sataşmayacağım.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Şimdi, arkadaşlar, bizim önerimiz üzerine, önergemiz üzerine hiçbir sorun olmadığı gibi buradan bir konuşma yaptılar. Bakın, ben çok naif bir öneride bulundum. “Sorun yok.” diyorsanız, hatta reddedecekseniz bile -bakın, Adem Bey karşımda, 2’nci bölgenin milletvekili- birlikte Mecidiyeköy’deki iDATA aracı kurumuna gidelim. Oradaki vatandaşlarımızın İtalya’ya nasıl randevu alamadıklarını, nasıl vize alamadıklarını, sorunu görelim. Ya, akademik yıl başlamış, öğrenciler İtalya’ya gidemiyorlar. Bu sorunlardan bahsediyoruz.

Biz, bir sorun var, bu sorunu birlikte çözelim diyoruz. Amacımız, iktidarı dövmek, sizi dövmek değil. Derdimiz burada bağcıyı dövmek değil, üzüm yemek. Ya, biz sorunu çözmeye çalışıyoruz, siz sorunu dahi kabul etmiyorsunuz; nasıl anlaşacağız bilmiyorum.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Yok öyle bir şey ya, nereden çıkarıyorsunuz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bakın, biz sorunu burada gündeme getirdik, siz reddediyorsunuz; takdiri biz milletimize bırakıyoruz.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Ya matematiğe de mi inanmıyorsunuz? Matematik veriler verdi bize ya!

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Temelli, söz talebiniz mi var?

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Yok.

BAŞKAN - Yok.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başkanım, ben satışmadan dolayı Sayın Mustafa Canbey'e söz verilmesini talep ediyorum.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Ama ben satışmadım ki Başkanım.

BAŞKAN - Satışma var mı?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Satışma yok ki.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, satışma yok.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - "Satışma var." dedi.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım dedi ki..

BAŞKAN - Ne dedi?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Başkanım, öneri sundum, satışmadım.

BAŞKAN - Sayın Şahin, bir dakika, bırakın...

Sayın Canbey, ne dedi?

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Başkanım, söyledi, dedi ki: "Siz meseleyi burada anlatamıyorsunuz hatta karşı çıkıyorsunuz, kabul etmiyorsunuz." İtalya meselesiyle alakalı ben cevap vermek istiyorum Başkanım.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kabul edin o zaman.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - E "Kabul etmiyorsunuz." satışma mı? Arkadaşlar, lütfen ama yani.

BAŞKAN - Arkadaşlar, şu anda bu tartışmayı...

Sayın Canbey, burada...

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Ama direkt bana söyledi Başkanım. "Hatip gerçekleri söylemedi." dedi Başkanım ya.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - "Gerçekleri söylemedi." diye bir cümle yok ki. Lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, ortada bir satışma yok.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - “Gerçekleri söylemedi.” demek sataşma değil mi Başkanım? Bana söyledi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, ortada bir sataşma yok.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Soru sordunuz, cevap veriyor işte. Ne istiyorsunuz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Tane tane, çok naif konuştum ben.

BAŞKAN - Sataşmadan vermiyorum, yerinden, bir kısa açıklama için veriyorum.

Yeni bir sataşmaya mahal vermeyiniz.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Tamam, çok kısa Başkanım.

39.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey'in, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii ki benim konuşmamın bütünlüğüne bakarsa eğer önergeyi veren arkadaşımız, Grup Başkan Vekilimiz, benim oradaki ifademi çok net bir şekilde görecektir, meseleyi derli toplu değerlendirdiğimi görecektir.

İtalya meselesiyle ilgili biz ailelerle bire bir şu anda irtibata geçiyoruz, meseleyi çözmeye çalışıyoruz. Orada öğrencilerin sorunlarını çözmeye ilgili de önemli mesafeler katettiğimizi özellikle söylemek istiyorum, altını çizmek istiyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Rüşvet verdi ya, rüşvet verdi. Benim Çorumlu hemşerim rüşvet verdi.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Arkadaşlar, bu karşılıklı bir konu. Türkiye kendi meselesini çözmeye çalışıyor ama karşı tarafta da bir ülke var. İş birliğini sağlamaya çalışıyoruz, bunun mücadelesini biz veriyoruz.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Bunu söylüyoruz zaten.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) - Tamam, çözüyoruz yani şu anda çözmüyormuşuz gibi bir şeyi kabul etmiyoruz, böyle bir şeyi kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Çözüm... Alamayanlar rüşvet vererek çözüyor, rüşvet vererek. İsim veririm, rüşvet vererek çözüyorlar. Çorumlu hemşerim alamadı, 1.000 euro rüşvet verdi.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, vatandaşların vize işlemlerinde yaşadığı sorunların sebeplerinin araştırılması, bu sorunun ortaya çıkardığı zararların tespit edilmesi amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Peki, şimdi Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, eğitim sisteminde yaşanan sorunların ve okullarda yaşanan temizlik problemlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 18/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/11/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın ve 19 milletvekili tarafından, eğitim sistemimizde yaşanan sorunlar ve okullarda yaşanan temizlik problemlerinin giderilmesi için alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 18/10/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 26/11/2024 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'a söz veriyorum.

Sayın Aydın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına vermiş olduğum önerge üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, geleceğimizi inşa eden öğretmenlerimizin Öğretmenler Günü'nü kutluyor, başta Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm öğretmenlerimizi saygı ve minnetle anıyorum. PKK'lı teröristlerce şehit edilen Şenay Aybüke Yalçın ve Necmettin Yılmaz gibi tüm şehit öğretmenlerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın milletvekilleri, eğitim sadece bir kalkınma aracı değil aynı zamanda bir ülkenin geleceğine yazılmış bir kaddedir ama ne yazık ki ülkemizde bu kader, yıllardır systemsizliğin ve politikasızlığın esiri olmuştur. Türkiye'de eğitim sistemi AK PARTİ iktidarı döneminde âdeta yazboz tahtasına dönmüştür. Yirmi iki yılda tam 18 kez değişen eğitim sistemi, öğrencilerimizi ve öğretmenlerimizi istikrarsız bir sürecin içine hapsedmiştir. AK PARTİ hükümetleri yirmi iki yılda 9 Millî Eğitim Bakanıyla çalışarak kırılması güç bir rekora da imza atmıştır. Her gelen Millî Eğitim Bakanı kendi ideolojisine göre sistemi yeniden şekillendirmiş, eğitimde kaliteyi değil günü kurtarmayı hedeflemiştir.

Bugün dünya eğitim sıralamalarında hızla gerileyen bir Türkiye'yle karşı karşıyayız çünkü bu Hükümet, eğitimi siyasetin bir aracı olarak görmektedir ancak biz eğitimi bilim, liyakat ve akılla yönlendirilen bir alan olarak görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, bugün öğretmenlerimiz eğitim sistemimizin en büyük mağdurlarından biridir. Maaşları yetersizdir, ekonomik krizle birlikte geçim sıkıntıları daha da artmıştır. Birçoğu ikinci bir iş yaparak ailesine bakmaya çalışmaktadır. Ancak öğretmenlik, bu ülkenin geleceğini şekillendiren kutsal bir meslek ve bir yaşam biçimidir. Bu mesleği icra edenler ekonomik kaygılarla değil toplumun saygısını kazanarak yaşamalıdır. Atanamayan öğretmenlerimizin yaşadığı mağduriyet ise hepimizi derinden yaralamaktadır. Binlerce öğretmen adayı yıllarca okullarından mezun olup büyük umutlarla atama beklemektedir ancak bu süreçte “mülakat” adı altında yapılan adaletsiz uygulamalarla karşılaşmaktadırlar. Sayın Erdoğan mülakat sistemini kaldırma sözü vermişti fakat verilen bu sözler de tutulmamış, öğretmenlerimizin umutları bir daha kırılmıştır.

Muhterem milletvekilleri, eğitimde bir diğer büyük sorun fırsat eşitliğinin sağlanamamasıdır. Kırsal kesimde okuyan öğrenciler ile şehir merkezlerindeki öğrenciler arasındaki uçurum giderek büyümektedir. Devlet okulları temel ihtiyaçlarını karşılamakta bile zorlanırken özel okullara yönelen ailelerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bugün Türkiye, OECD ülkeleri arasında ilkökul seviyesinde en az kamu harcaması yapan ancak özel okul harcamalarında en üst sıralarda yer alan ülkedir. Bu tablo, AK PARTİ'nin eğitim politikalarının iflasının açık bir kanıtıdır. Sayın Erdoğan'a ve Hükûmetine buradan sesleniyorum: Eğitimde fırsat eşitliği sağlanmadan ülkemizin geleceğini inşa edemezsiniz. Okulların fiziki koşullarını düzeltmeden, öğretmenlerin ekonomik ve sosyal haklarını korumadan, çağdaş ve bilimsel bir eğitim sistemi kurmadan kalkınmayı başaramazsınız çünkü eğitim yalnızca bireylerin değil, milletlerin kaderini değiştiren bir alandır. Bizler, İYİ Parti olarak, eğitimi siyasetin gölgesinden çıkaracak, bilimin ışığına teslim edeceğiz, eğitimde liyakati esas alacağız, mülakat sistemini tamamen kaldırarak adil ve şeffaf bir atama sistemi oluşturacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

YAVUZ AYDIN (Devamla) - Öğretmenlerimizin kadrolu, sözleşmeli, ücretli gibi ayrımlara maruz kalmasına son vereceğiz, kırsalda eğitim gören çocuklarımızın şehirdeki akrabalarıyla aynı imkânlarla sahip olması için kaynaklarımızı seferber edeceğiz, eğitim bütçesini artıracak, özel okul bağımlılığını azaltacağız. Devlet okullarını güçlendirmek, ülkemizin geleceğini güçlendirmektir çünkü eğitimde tasarruf değil, yatırım yapılır.

İYİ Parti olarak, eğitim sistemimizi modern dünyanın gereklerine uygun hâle getirecek, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştirme hedefini kararlılıkla hayata geçireceğiz diyor, Genel Kurulu ve tüm öğretmenlerimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a ait.

Sayın Karaman, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmet ve muhabbetle selamlıyorum. İYİ Partinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesine binaen söz almış bulunmaktayım.

Hepimizin bildiği gibi, temiz ve hijyenik bir ortam hem öğrencilerimizin sağlığı hem de onların öğrenim süreçlerinin verimli bir şekilde devam etmesi için vazgeçilmezlerimizdendir. Ancak ülkemizdeki okulların büyük bir kısmında temizlik ve hijyen standartlarının oldukça yetersiz olduğunu üzülerek görüyoruz. Eğitim, yalnızca ders kitaplarıyla sınırlı değildir. Eğitim, öğrencilerin fiziksel ve psikolojik olarak gelişimini destekleyen bir süreçtir. Bu süreçte çocuklarımızın zamanlarının büyük

bir kısmını geçirdikleri okullarda hijyenin sağlanamaması onların sağlığını tehlikeye sokmaktadır. Maalesef, birçok okulda yeterli sayıda temizlik personeli bulunmamaktadır. Çoğu zaman birkaç kişiden oluşan temizlik ekipleri yüzlerce öğrencinin bulunduğu geniş alanları temizlemekle sorumlu bırakılmaktadır. Bu durum, yalnızca temizlik personeline ağır bir yük getirmekle kalmaz, aynı zamanda etkin bir hijyenin sağlanmasını da imkânsız hâle getirir. Haydi, bu 1-2 kişi de bir şekilde bu sorumluluğun üstesinden gelecek desek o da maalesef mümkün değildir çünkü İŞKUR üzerinden çeşitli projelerle ve oldukça düşük ücretlerle çalıştırılan personel, eğitim dönemine geç başlamakta ve düşük maaşlarından ötürü bu süreci de tamamlayamamaktadırlar. Sonucunda ise öğrenci, veli, hatta görevini bırakmak zorunda kalan personel dahi mağdur olmaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, temizlik hem imanımızın hem ahlakımızın hem de kültürümüzün olmazsa olmaz bir parçasıdır. Nitekim pandemi sürecinde temizlik ve hijyenin önemini hepimiz bir kez daha fark ettik ancak bu farkındalığın geçici olmaması, kalıcı çözümlerle desteklenmesi gerektiğini unutamayız. Okul temizliği yalnızca fiziksel bir gereklilik değil aynı zamanda eşitlik meselesidir; İstanbul'daki bir özel okulda her gün temizlenen, dezenfekte edilen sınıflar ve tuvaletler varken Anadolu'nun bir köy okulunda öğrencilerin hâlâ suya erişim zorluğu yaşadığı gerçeği bu eşitsizliği gözler önüne sermektedir. Bir çocuğun eğitim alacağı yerin hijyenik koşulları, ailesinin gelirinine ya da yaşadığı bölgenin imkânlarına bağlı olmamalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, bizim çözüm önerimiz şunlardır:

- 1) Öncelikle okulların temizlik bütçeleri artırılmalıdır.
- 2) Temizlik personelinin sayısı öğrenci ve okul büyüklüğüne göre planlanmalıdır.
- 3) Proje bazlı personel istihdamı yerine kadrolu personel istihdamı öncelenmelidir.
- 4) Millî Eğitim Bakanlığı bu konuda kapsamlı bir denetim uygulamalıdır.
- 5) Öğrencilerimize ve öğretmenlerimize hijyenin önemi anlatılmalı, bu konuda farkındalık kazandırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karaman, lütfen tamamlayın.

MEHMET KARAMAN (Devamla) - Kıymetli milletvekilleri, birçok öncül daha sayılabilir ama şunu unutmamalıyız: Çocuklarımızın hijyenik şartlarda eğitim alma hakkını sağlamak sadece bir tercih değil, bizlerin en büyük sorumluluğudur. Bir toplumun geleceği sağlıklı bireyler yetiştirmekten geçer, sağlıklı bireylerse daha güçlü bir toplumun teminatıdır.

Değerli milletvekilleri, aslan yattığı yerden belli olur. Geleceğimiz olan öğrenci kardeşlerimize ne kadar değer verildiğini, onlara layık görülen okulların hâlimden anlayabiliriz. Aslana aslan gibi değer verilmelidir.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'a ait.

Sayın Güneş Altın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, eğitim emekçileri, sevgili çocuklar, gençler; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bugün İYİ Partinin vermiş olduğu "okullarda temizlik sorunu" isimli önerge üzerine konuşacağız.

Açıkçası ben bu önerge üzerinde konuşuyor olmaktan utanç duyuyorum. Ben bugün burada okullardaki temizlik sorunlarının çocukların eğitim kalitesini nasıl düşüreceğini, onların sağlığını nasıl olumsuz etkileyeceğini ve onların mekânsal hafızası üzerinde bırakacağı olumsuzlukları aktarmaktan gerçekten utanç duyuyorum ve bu utanç sebebiyle de bütün çocuklardan AKP ve MHP iktidarı döneminde yaşadıkları sebebiyle bir kez daha özür diliyorum.

Şimdi, Bakanlık okullarda en temel ihtiyaç olan temizlik ve hijyeni dahi tasarruf tedbirleri hâline getirerek okulların günün belirli günlerinde temizlenmesi kararını aldı ve bu geri kalan günlerdeki temizlenme meselesini de bir okul müdürü değilmiş, bir şirket yönetiyormuş gibi okul müdürüne bıraktı. Hem sağlık sisteminde hem eğitim sisteminde gördüğümüz şey şu ki: Neoliberal politikalarla bütün kurumlar aslında şirketleştiriliyor. “Bağış” adı altında velilerden para toplanıyor, bu toplanan paralarla okullar temizletilmeye çalışılıyor. Temizlik yapmaya çalışan belediyeler ise bir beka sorunu meselesi hâline getirilip engelleniyor. Peki, ben sormak istiyorum: Her yerde “beka meselesi” diye dolaşıyorsunuz, beka meselesi aslında okulların kir içerisinde olması değil midir? Asıl beka meselesi açıktan bayılan çocuklar değil midir? Ve yine asıl beka meselesi milyonlarca çocuğun yüz yıldır kendi ana dilinde eğitim alamıyor olması değil midir? Beka meselesi cayır cayır yanan çocuklar değil midir? Ve bizatihi asıl beka meselesi, sizin yirmi beş yıldır aslında kadın ve çocuk düşmanı politikalarınızdır demek istiyorum.

Şimdi, sizin bu kadın ve çocuk düşmanı politikalarınızı dün yani 25 Kasım'da bütün kadınlar alanlarda, meydanlarda 21'inci yüzyıla, çağa damga vuran sloganlarla aslında bir kez daha teşhir ettiler. Kadınlar ne dediler? Çocukları ve kadınları aslında doğrudan hedef alan bu sisteme karşı başkaldırdılar ve 25 Kasım'da, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde uluslararası bir slogan atıldılar. O slogan neydi? “...”⁸ sloganıydı.

(Mikrofon kapandı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Ve bu slogan, 21'inci yüzyıla aslında damgasını vuran ve ruhunu taşıyan bir slogandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Güneş Altın, lütfen tamamlayın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - Bizim bugün burada bu sloganı söylediğimiz için eğer sesimiz kesiliyorsa bu demektir ki ve bize düşen budur ki her alanda, her meydanda “...”⁹ demeye...

(Mikrofon kapandı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) - ...devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerinde diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş'a ait.

Sayın Özçağdaş, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Okullarda temizlik konusu üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini dile getirmek amacıyla söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve sizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekillerimiz, Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarının 22'nci yılındayız. Hepimiz devlet okullarında büyüdük, buralarda öğrenim gördük ve bu seneye kadar hiç bu derece temizlikle ilgili problemleri görmedik.

⁸ Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

⁹ Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Okullarımız 2 Eylül tarihinde açıldı. Rehberlik ve uyum programıyla beraber 9 Eylülde bütün sınıflar okula geldiler ve maalesef ciddi bir temizlik sorunu bütün okullarda gözle görülür bir şekilde yaşandı. Dijital teknolojilerin, yapay zekânın, öğretmenlerin sorunlarının, bilişim teknolojilerinin konuşulması gereken bir çağda temizliği, güvenliği, açlığı, yoksulluğu, MESEM öğrencilerinin ölümünü konuşmak durumundayız.

Birçok demokraside siyasetçiler görev alırlar, bakanlar görev alırlar, milletvekilleri görev alırlar. İşini yapmayanlar, asgari düzeyde bir iş onuruna sahip olanlar işlerini yapamadıklarında istifa ederler.

Sayın milletvekilleri, okullar 2 Eylülde açıldı, 19 Eylülde yani okullar açıldıktan on yedi gün sonra Millî Eğitim Bakanının Türkiye gazetesinde röportajı var, on yedi gün sonra. Okullar açılmış ve Bakan diyor ki: “Hazine ve Maliye Bakanıyla konuştum, Çalışma Bakanıyla konuştum; 120 bin kadro olursa işimizi görür.” Yani şöyle düşünün: Burası açılmış ama on yedi gün sonra temizlik kadrosu alınmamış; burası açılmış, on yedi gün boyunca stenograflar alınmamış; burası açılmış, on yedi gün boyunca elektrik teknisyenleri kadrosu açılmamış. Bu ülkeyi... Bu Millî Eğitim Bakanlığını Yusuf Tekin yönetiyor arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) On yedi gün...

Sayın Bakan bu gerçek karşısında bana bir cevap verdi, onu da söyleyeyim, Plan ve Bütçe Komisyonunda dedi ki: “19 Eylül değil.” Ne dedim? “1 Eylül.” dedi. Yani 1 Eylülde 120 bin kişiyi almaya kalkmış -2 Eylülde okullar açılıyor- bir günde çağrıya çıkacakmış, 120 bin kişi alacakmış. O 120 bin kişinin kayıt işlerini yapamazsınız. Bu ciddiyet seviyesinde yönetiliyor bu Millî Eğitim Bakanlığı, bu ciddiyet seviyesinde yönetiliyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ne yapmak istediniz? 8 bin liraya personel almaya kalktınız. Ya, hiç vicdan yok sizde. 8 bin liraya çalışan insan olur mu? Bu dönemde insanlar 8 bin liraya yaşar mı? Tabii ki olmadı, 120 bin kişi başvurmadı ve bundan utanan bir Millî Eğitim Bakanı da olmadı. Ne dedi bu Millî Eğitim Bakanı? “Bizim 55 bin norm kadromuz var, 60 bin Toplum Yararı Programı’ndan alacağız bir de bu 120 binden tamamlayacağız.” dedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özçağdaş, lütfen tamamlayın.

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (Devamla) - Okullar temizlenemedi, okulları öğrenciler temizlediler, okulları öğretmenler temizlediler, okul yöneticileri temizlediler. Bu Bakan istifa etmeyip ne dedi biliyor musunuz? Okulları temizlemek isteyen belediyelere “Ne demek efendim, valiye gidecekler, rica edecekler.” dedi. Halkımızın bir sözü var hem kel hem fodel. (CHP sıralarından alkışlar) Hem kendisi bir iş yapmayan, yaparı da beğenmeyen demek. Kendisi okulları temizleyememiş, yirmi iki yıllık AK PARTİ iktidarında okullar temizlenememiş, on yedi gün sonra 120 bin kişi almayı hedef koymuş, bir de kalkmış diyor ki: “Validen rica edecekler, bizden rica etsinler.” Bu derece beceriksizlik ancak sizin iktidarınıza nasip oldu. Aylar boyunca uyardık, dinlemediniz ama Bakanınızda da yaptığı işe asgari düzeyde bir saygı olmadığı için istifasını ya da affını istemedi. İşte, iktidarınız budur. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özçağdaş.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Kemal Karahan’a ait.

Sayın Karahan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL KARAHAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; okullarımızın temizliği konusunda Meclis araştırması açılması talebiyle ilgili olarak Grubum adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Millî Eğitim Bakanlığımız ülkemizin geleceği olan sevgili öğrencilerimizin en güzel şartlarda eğitim alması için her türlü imkânı seferber etmiş ve etmeye devam edecektir. Bugün, AK PARTİ iktidarlarıyla birlikte, okullarımızın binaları en modern şartlarda büyük oranda yenilenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığımızın 60.544 resmî örgün eğitim kurumlarındaki 164 bin bina ve 605.506 dersliğinde 15 milyon 915 bin 620 öğrenciyle eğitim öğretim hizmetleri yürütülmektedir. Önceki yıllarda okullarımızda temizlik hizmetleri 110 bin personelle yürütülmekteydi; bu personelin 50 bini kadrolu, 60 bini ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca TYP kapsamında tahsis edilen personelden oluşmaktaydı. 2024-2025 eğitim öğretim yılında ise, Bakanlığımızın resmî örgün eğitim kurumlarında temizlik hizmetleri 50 bini kadrolu, 25 bini TYP'li, 88 bini de İş Gücü Uyum Programı kapsamında olmak üzere toplamda 163 bin personel tarafından yürütülmektedir. Geçmiş yıllarda okullarımızda 110 bin temizlik personeli varken bu yıl bu sayı 163 bine çıkarılmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - En az 300 bin olmalı yoksa okulları temizleyemezsiniz.

KEMAL KARAHAN (Devamla) - Söyleyeceğim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığımız temizlik malzemeleri alımı için 2022 mali yılında 1 milyar TL, 2023 mali yılında 1,5 milyar TL harcamıştır, bu rakam bu yıl eylül ayı itibarıyla 1,5 milyardır. Yıl sonuna kadar temizlik hizmetleri için 2,5 milyar TL harcama öngörülmektedir, bütçe yetersizliği söz konusu değildir. Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığımız okullarımızın temizlik ve hijyen durumunun takibi amacıyla Okulum Temiz Tetkik Görevlileri Projesi'ni yürütmektedir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Usta öğrenciler hâlen başlamadı, yüz bine yakın insan bekliyor.

KEMAL KARAHAN (Devamla) - Bu proje kapsamında Bakanlığımız ve TSE tarafından eğitilen 8 bin görevli okullarımızın temizlik ve hijyen şartlarını bizzat yerinde takip etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Eğitim Bakanlığımız birçok Avrupa ülkesinin nüfusundan fazla öğrencimizin en güzel şartlarda ve ortamda eğitim alması için gece gündüz çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karahan, lütfen tamamlayın.

KEMAL KARAHAN (Devamla) - Millî Eğitim Bakanımız Sayın Yusuf Tekin ile çalışma arkadaşlarına, okullarımızın hijyen ve temizliği için özveriyle çalışan görevlilerimize teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, muhalefet partilerinde eğitim camiasından gelen çok değerli arkadaşlarımız var, bilirler, 605 bin dersliğimiz var; 10 dersliğe 1 görevli olursa 60 bin, 5 dersliğe 1 görevli olursa 120 bin, şu anda Millî Eğitim Bakanlığımız 160 bin görevlendirme yaptı, daha ne yapсын diyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - 16 derslikli bir okul için en az 5 kişi lazım, bunu siz de biliyorsunuz ya! Okul sayısı kadar kadrolu hizmetli yok, neyi anlatıyorsunuz?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Tunceli Milletvekili Ayten Kordu ve arkadaşları tarafından, kayyım atamalarının yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

26/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/11/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

26 Kasım 2024 tarihinde Tunceli Milletvekili Ayten Kordu ve arkadaşları tarafından (9281 grup numaralı) Dersim'deki kayyım atamalarının yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 26/11/2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e söz veriyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, AKP, hukuksuzluklarla yirmi iki yıldır iktidarda kalmayı başardı. Hâlihazırda 31 Mart yerel yönetim seçimlerinden sonra da dönüp topluma “Mesajı aldık, söylediğinizi anladık, kendimizi gözden geçireceğiz.” gibi bazı mesajlar verdiler. Biz de “Herhâlde gerçekten hukuka dönecekler, demokrasiye dönecekler. Muhtemelen, herhâlde bundan sonra Anayasa'yı uygulayacaklar.” gibi iyimser yorumlar yaptık ama ne kadar büyük yanıldığımızı... Bu iyimserliğin, aslında AKP gibi bir parti söz konusu olduğunda asla olmaması gerektiğini bir kez daha bütün Türkiye halkları gördü. 22 Kasım'da Dersim'e kayyum atadınız, hem Dersim Belediyesine hem de Ovacık'ta CHP'li Ovacık Belediyesine kayyum atadınız yani bir kez daha halkın haklarını gasbettiniz, bir kez daha iradeyi gasbettiniz, bir kez daha demokrasiye darbe yaptınız ve bundan zerre kadar utanmıyorsunuz, bundan zerre kadar sıkılmıyorsunuz. Kendiniz için hukuksuzluğu bir yol bellemişsiniz, kanunsuzluğu bir yol bellemişsiniz.

Şimdi, şunu söyleyelim: Ben bir Dersimliyim, bir Dersim evladıyım, bir ocakzadayım, bir ocak evladıyım; bunu buradan söyleyeyim. Sizin Dersim'e yaptığınız zulüm herhâlde taşta verirse taş çekmezdi. O kadar büyük zulümler ettiniz ki “Yüz yıllık cumhuriyet tarihi aslında Kürt'e neyi reva görmüş, Alevi'ye neyi reva görmüş, ötekine neyi reva görmüş?” diye soracak olursak, işte, Dersim onun cevabıdır.

Dersim katliamında 70 bin insanımızı katlettiler, katledildi; 70 bin kefensizimiz var oradaki her dağın, her taşın altında. Toprakların, taşın, kurdun kuşun dili olsaydı orada tanıklıklarını anlatırdı, o zulmü anlatırdı. İşte, 38'i yapan anlayış aynı, geçmişte 38 katliamıyla halkımızı katlettiniz, bugün kayyum atayarak halkımızın iradesini gasbediyorsunuz.

Peki, Dersim neden bu kadar özel? Çünkü siz bu coğrafyada Kızılbaş Aleviliği yok etmek istiyorsunuz, siz Kürt Aleviliği, "rehak" inancını bu topraklardan söküp atmaktasınız. Bakın, saldırı üzerine saldırı yapıyorsunuz; bir taraftan Kültür Bakanlığına bağlı uyduruk bir Alevi-Bektaşî Kültür Başkanlığı kurmuşsunuz, gelip Dersim gibi Kızılbaş Aleviliğin merkezinde Horasan ve Türklük üzerinden, İslam ve Türklük üzerinden, Sünnilik ve Türklük üzerinden bir öğreti yapıyor, anlayış söylüyor. E, arkadaşım, Sünni değil, Dersim Sünni değil, zorla mı yapacaksınız? Dersim Türk değil, zorla mı yapacaksınız? Değil. Dersim'in inancına, itikatına, yoluna, erkânına, pirine, ulusuna, anasına ne zaman, ne zaman saygı duyacaksınız ya? Dersim sadece bir coğrafyanın adı değil, Dersim bir hakikat aynı zamanda. Biz oradaki dağa taşta, ziyaretgâhlarımıza niyaz oluyoruz ya.

Bakın, meseleniz sadece Dersim'in kültürünü, tarihini yok etmek de değil, aynı zamanda oradaki kaynaklara da çökmek istiyorsunuz. Şimdi, tespit etmiş sizin uluslararası tekelleriniz ve onun yerli iş birlikçi maden şirketleri, bütün Munzur Dağları'na maden sahası açmak istiyorsunuz. Munzur Baba'nın, Munzur Gözeleri'nin statüsünü değiştirdiniz, birinci derecede sit alanı olmaktan çıkardınız; işte, bunun için Mustafa Sarıgül'ü koltuğundan ettiniz ve kayyum atadınız çünkü Ovacık'ta iştahınızı kabartan maden şirketleri var, orada maden damarları var ve siz oranın yer altı, yer üstü bütün kaynaklarını sömürmek istiyorsunuz.

Ama şunu da söyleyelim: Şimdi, 38'de yaptınız, ne oldu? Bizim Pir'imiz Seyit Rıza darağacına çıktığında ilmeği boynuna geçirip taburesine kendisi ayak vurdu ya! Size boyun mu eğdi, size yalvardı mı? Yalvarmadı. Bakın, Kerbelâ'dan bugüne nice Yezidler gördük, nice Muaviyeler gördük, nice firavunlar gördük ama asla ve asla Hüseyini duruştan vazgeçemedik. Boynumuzu verdik, başımızı verdik ama baş eğmedik, eğmeyiz de, eğmeyiz de! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Sanmayın ki Dersim'i alırsınız! Alamazsınız. Bütün halkın nefretini bir kez daha kazandınız. Bir kez daha o kurduğunuz, o kayyum efendiniz var ya, kendini neyle koruyor, biliyor musunuz? Beton duvarlarla.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Tamamlıyorum.

Niye betonun arkasına, niye beton bariyerin arkasına saklanıyorsunuz? Çünkü gaspçısınız çünkü meşru değilsiniz çünkü halk sizi seçmedi çünkü siz atanmış bir memuru getirip orada halkın iradesinin üzerine oturtmaya çalışıyorsunuz, bunun için beton bariyerlerle belediyenin etrafını kapatıyorsunuz.

Ve şunu unutmayın: Günü geldiğinde, bu halk yarın da öbür gün de sonraki gün de siz o sandığı kurduğunuzda o sandıktan size o tarihî cevabı verecek ama hukuksuzluğu yol eylemişsiniz; hem kayyum atıyorsunuz hem de kayyum hukuksuzluğunu protesto edenleri, anayasal demokratik hakkını kullananları da işkenceyle gözaltına alıp tutukluyorsunuz. Ne diyelim biz size ya, ne diyelim! Söyleyecek söz bırakmadınız; tuz koktu, su çürüdü, söz bitti. Bundan sonra mücadele, mücadele, mücadele! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç Koçyiğit.

Öneri üzerinde, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya söz veriyorum.

Sayın Kaya, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında bir şeye karar vermemiz lazım. Türkiye hâlâ olağanüstü hâl dönemini mi yaşıyor, yoksa gerçekten normal bir hukuk dönemini mi yaşıyor?

Hepinizin malumu olduğu üzere, 20 Temmuz 2016 tarihi itibarıyla Türkiye’de bir olağanüstü hâl ilan edildi; üçer aylık periyotlarla, 7 kez uzatıldı ve 20 Temmuz 2018 yılında resmî olarak olağanüstü hâl kaldırıldı. Anayasa Mahkemesi, hani aradan on yedi yıl geçtikten sonra dün hatırlayıp genelge gönderdiğiniz, “Kararına uymak zorunda olduğumuz için aslında size genelge gönderiyoruz, yoksa biz de kreşlere, anaokullarına karşı değiliz ama ne yapalım, elimiz mahkûm, Anayasa Mahkemesi böyle buyurdu, hukuka olan saygımız gereği biz de bu karara uymak zorundayız.” dediğiniz Anayasa Mahkemesi var ya, diyor ki: “Olağanüstü hâl döneminde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelemler olağanüstü hâl amacıyla ve süresiyle sınırlıdır.”

Dolayısıyla, değerli AK PARTİ’li kardeşlerim, bir şeye karar vermek durumundayız: 20 Temmuz 2018 itibarıyla ülke olağanüstü hâl rejiminden çıktı mı, yoksa hâlâ devam ediyor mu? Devam ediyorsa, 2016’da Belediye Kanunu’nun 45’inci maddesine eklediğiniz fıkrayla hâlâ belediyelere kayyum yapma uygulamasını nereye koymuş olacağız? Hadi geçtim, diyelim ki Ovacık Belediye Başkanı on iki sene önceki bir cenazeye katıldığı için terör örgütü üyeliğinden ceza aldı. Peki, Ovacık Belediyesindeki meclis üyelerinin kabahati ne? Peki, Ovacık Belediye Başkanına ya da meclis üyelerine oy veren Ovacık halkının iradesini nereye koyacağız? Hadi, belediyeyle ilgili bir yolsuzluk olsa “Ya, belki meclis üyeleri de acaba bu yolsuzluğu örter mi?” endişesiyle belediye meclisinden bir isim atanmamasını kısmen de normal karşılayabiliriz. Bizim normal karşılama imkânımız yok da sizin için şartları zorlayarak bunu söylüyorum ya da Tunceli Belediye Başkanı bir suç işledi daha önceki tarihlerde -ki bu suç dün de işlediği bir suçtu, bugün de- biz ilk derece mahkemelerinin verdiği kararları ne zamandan beri kesin hüküm olarak gördük? Burada aramızda değerli AK PARTİ’li hukukçu arkadaşlarım var, elinizi vicdanınıza koyun, ne zaman Yargıtayın ve istinafin bozma ihtimali olan bir karara biz gerekçe kılarak hüküm verir hâle geldik? Eğer bu arkadaşımız gerçekten bir dakika bile o Belediye Başkanlığını ifa etmek durumunda değilse bu suçu dün işlemedi ki, bu suçu on-on iki sene önce işledi. Nisan 2024’ten bu yana bu adam belediye başkanlığı yapıbiliyorsa mahkeme hükmü kesinleşinceye kadar da bu belediye başkanlığını yapabilir. Yani neresinden tutarsanız tutun tutarsız bir davranış içerisindeyiz. Buradan ses geliyor ama hukuktan ses gelmiyor. Buradan ses geliyor, vicdandan, merhametten, sağduyudan ses gelmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Daha ne yapmamız lazım bu hukuksuzlukları size anlatmak için? Bunlar sizin sicillerinize isteniyor değerli vekil arkadaşlarım.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - DEM’le daha yakın olun, anlarız o zaman.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Efendim?

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - DEM’le devam edin yakınlığa, anlayacağız o zaman.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen Genel Kurula hitap edin.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Biz haktan yanayız, haktan! Kim haktan yana bizimle beraberse oradayız. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Biz, sizin gibi, safımızı muhataplarımıza göre belirlemiyoruz. Zalim kim olursa olsun zalime karşı çıkarız, mazlum kim olursa olsun mazlumdan yanayız; bizim şiarımız bu. Biz, zalim bizden olursa alkışlayalım, mazlum bizden yana olursa sahip çıkalım anlayışında olan kişiler değiliz. Biz ilkeli bir siyaset yapıyoruz. Biz dik durmaya çalışıyoruz.

Yarın öbür gün biz “Bizim arkadaşlarımız hırsızlık yaptı. Canım, ne olur, bizim arkadaşlarımız.” deyip uğursuza sahip çıkmadığımız gibi “Canım, ne yapalım, bizim arkadaşlarımız hukuka aykırı davranıyor.” diye, o hukuksuzluğa sahip çıkmayız. Bu çok ilkel, çok vicdanlı bir şeydir, size de tavsiye eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin’e söz veriyorum.

Sayın Çirkin, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her ne kadar araştırma önergesinde “Dersim” denilmişse de Tunceli ve Ovacık Belediyelerine yapılan kayyum ataması üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Öncelikle, İYİ Parti kayyum konusunda iradesini ortaya koymuş ve kayyum atanmaması noktasında kanun teklifi vermiş bir siyasi harekettir. Ayrıca, olağanüstü hâl döneminde çıkmış, olağanüstü şartlarda çıkmış bir kanun hükmünde kararnameyle, ülke olağan şartlara kavuştuktan sonra kanun çıkarmadan devleti yönetemezsiniz; bu, yanlıştır ve netice de alamıyorsunuz.

Şimdi, niçin kayyum atıyoruz? Orada bölücülükle iltisakı olduğunu iddia ettiğimiz, mahkeme kararları olan, hüküm yiyen ya da mahkemesi devam eden belediye reisleriyle ilgili, o kişinin ve devamında o partinin elinden alıyoruz -hangi parti olursa olursun- meclis üyelerini de bu noktada bir kenara bırakıyoruz ve kayyum atıyoruz. Arkasından da “Bu, geçici bir uygulamadır, mahkeme sonuçlandığında aklanırsa geri görevine iade edilecek.” diyoruz ama bu mahkemeler bir türlü aklamıyor, bitmiyor ve seçime kayyumla giriyoruz. Bunun sonucunun alındığı bir bölge görmedim, bir il, ilçe görmedim. Seçim geliyor ve aynı parti seçimi orada tekrar kazanıyor, demek ki amaca hizmet etmiyor. O zaman düşünmemiz gereken konular var ve sorunlar başka.

Değerli milletvekilleri, iki çift lafımız da DEM PARTİ’ye var. Önergenin 14 yerinde “Dersim” denilmiş. Burası Türkiye Cumhuriyeti devleti ve orası Tunceli. Öncelikle devletin kanunlarına uymak zorundasınız ve Meclisin de bunu, bu önergeyi aslında kabul etmemesi gerekir, bunu da ifade etmek isterim.

Bunun yanı sıra nerede bir sabıkalı varsa, nerede bir mahkemesi olan, mahkemesi devam eden varsa bunları aday gösteriyorsunuz; bu, mahzurlu. Yani AK PARTİ’nin kayyum atamak üzere pusuda yattığını ifade ediyorsunuz, AK PARTİ’ye fırsat veriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çirkin, lütfen tamamlayın

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Kendi deyiminizle ifade ediyorum efendim.

Bunun yanı sıra burada zaten seçimlerden sonra eş başkan atamakla, kanunda, hukukta yeri olmayan eş başkan atamakla 1’inci kayyum siz atamış oluyorsunuz, hiçbir yetkisi olmayan, hukukta yeri olmayan atamayı siz yapmış oluyorsunuz; bunu da Türkiye Cumhuriyeti devletinin huzuru açısından mahzurlu görüyoruz.

Genel Kurula ve Sayın Başkanım size teşekkür ediyorum.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çirkin.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal’a söz veriyorum.

Sayın Tanal, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Herhâlde bir önceki sayın vekilimiz “Sabıkalı kişileri bularak niye yapıyorsunuz?” dedi. Değerli kardeşim, sabıkalı bir arkadaşımız değildi Sayın Belediye Başkanımız, devam eden bir yargılaması vardı. İsnat edilen suçlar 2012, iddianamenin açıldığı tarih 2022. Türkiye Cumhuriyeti’nin savcısı, hâkimi varsa on yıl sonra neden soruşturma açılıyorsunuz? Soruşturmayı, sonuçta sabıkanın ne olduğunu Anayasa’nın 38’inci maddesi açık ve net söylüyor: Mahkûmiyet kesinleşinceye kadar kişi masumdur. Masum ilkesini ihlal edemezsiniz. “Eş Başkan kimdir?” diyor “Hukukta yeri yoktur.” diyor. Siz o dönem MHP’nin sıralarında milletvekilidiniz, o dönem bu kanunu siz kanunlaştırmadınız mı? Kanundan haberiniz yoksa şimdi ben size neyi öğretmeye çalışacağım?

Gelelim konumuzla ilgili... Değerli arkadaşlar, iddianamenin konusu şu: Maden ocağının açılmasını engellemek. “Maden ocağı açılması” dedikleri maden ocağı kim? Maden ocağında açık, net Rio Tinto şirketinin hedef alındığı... Rio Tinto şirketi kim? “İngiltere-Avusturya merkezli çok uluslu bir maden şirkettir.” diyor. Yani Türk yargısı, AKP Hükümeti emperyal güçlerin, uluslararası bir şirketin taşeronluğunu mu yapıyor diyeyim, onu mu koruyor diyeyim; bunu Türk milletinin vicdanına havale ediyorum. Yani burada uluslararası şirketin ve hak arama özgürlüğü çerçevesinde Belediye Başkanımız Mustafa Sarıgül’ün bu eylemlere katılması bir terörist eylem gösterilmiştir. Aslında, iktidar burada kendi sorumluluğundan kaçınmak için bu kavramın arkasına sığınmıştır.

Gelelim ikinci konu... Suçlandığı ikinci konu cenazeye katılmak, güya terörist cenazelerine katılmak. Değerli arkadaşlar, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz Adalet Bakanıydı. Peki, şimdi, ben size şunu soruyorum: Leyla Zana 9 ayrı cenaze törenine katılmış, Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi mahkûmiyet kararı vermiş, Yargıtay kararı bozmuş, beraat kararı vermiş; 9 tane.

Gelelim, yine Osman Baydemir kararı. Ambulansla terörist cenazesi götürmüş, dava açılmış, Yargıtay bozmuş, beraat kararı vermiş.

Arkadaş, biz Türkiye’de hukukun birliğini istiyorsak, Diyarbakır hukuku ayrı, Tunceli hukuku ayrı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) - ...Ankara hukuku ayrı, İstanbul hukuku ayrıdır diyemeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanal, lütfen tamamlayın.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Onun için, ülkede hukukun birliğini esas almak zorundayız. Leyla Zana’nın 9 tane cenazeye katılmasına verilen beraat kararı kesinleşmiştir, Osman Baydemir’in de kesinleşmiştir. Siz, kalkıp, efendim, Rio şirketlerini, uluslararası şirketleri kollamak, korumak adına halkın madenlerini korumaya çalışan, halkın hak arama özgürlüğünü aramaya çalışan Belediye Başkanımızı terörle yaftalayamazsınız. Asıl teröristler uluslararası şirketi koruyanlardır. Açık ve net söylüyoruz buradan. (CHP sıralarından alkışlar)

Onun için, bu gittiğiniz yol, yol değil. Bu, millî iradenin gasbıdır. Bu, insan haklarının ihlalidir. Bu, vatandaş tanınamaktır. Kalkıp, halkın seçtiği bir belediye başkanını idari kararlarla görevden alamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Devamla) - Hukukta temel bir ilke vardır: Hangi basamakla ben buradan çıkırıyorsa o basamakla da aşağı inmeme gerekiyor. Hukuk budur arkadaşlar. Kalkıp ben oldum, bittim diye olamaz.

Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

Umarım ve dilerim bu önergemiz kabul edilir ve mahkemeler de bu yanlış yoldan geri döner. Biz bunların hepsini yaşadık, Ergenekon'u yaşadık, Balyoz'u yaşadık, hepsini yaşadık. Yani onun için şunu sanmasınlar: On yıl sonra soruşturmayı açacaksınız, on yıl sonra, on iki yıl sonra kararı vereceksiniz.

BAŞKAN - Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Varsa burada bir suç, o dönemin hâkimleri de savcılarını da hepsi suçludur; cezalandırılması lazım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tanal, teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (Devamla) - Şimdi, Başkan, bakın, son söz şu: Eğer mahkûmiyeti kesinleşmiş bir belediye başkanı arıyorsak -Sayın Meclis Başkan Vekilimiz o dönem Adalet Bakanıydı- mesela o dönem Hilal beldesi vardı.

BAŞKAN - Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Devamla) - Hilal beldesinin mahkûmiyet kararı kesinleşmiş Belediye Başkanı, AKP'nin Belediye Başkanı.

BAŞKAN - Sayın Tanal... Sayın Tanal...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Süre bitti.

BAŞKAN - Sayın Tanal, lütfen...

MAHMUT TANAL (Devamla) - Gelin, bunu görevden alın rüşvet ve yolsuzluktan dolayı değerli arkadaşlar.

BAŞKAN - Sayın Tanal, süreniz bitti, lütfen...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Senin dediğine "usulde paralellik" deniyor Mahmut. Bir sen bilmiyorsun, herkes biliyor. "Usulde paralellik" deniyor, merdivene çıkmana gerek yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sizin anlamanız için ben Bilal'e anlatır gibi anlattım zaten. Bilal'e anlatır gibi anlattım, ne yapayım!

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Sataşmadan söz istiyorum Başkanım.

BAŞKAN - Evet, Sayın Çirkin, buyurun.

IV.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- *Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Tanal, belediyelerde eş başkanlıkla ilgili kanunun çıktığını ve bizim Milliyetçi Hareket Partisinde milletvekilliği yaptığımız dönemde çıktığını ifade ettiniz, değil mi? Soruyorum efendim: Böyle bir kanun çıktı mı?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Dinliyorum ben sizi Beyefendi.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Belediyelerde eş başkanlık var mı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yok, kanunda yok.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - O zaman niye çarpıtıyorsunuz sözlerimi?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Siz Siyasi Partiler Kanunu'nu okumadınız, bir bakar mısınız.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Belediyelerde eş başkanlık var mı?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, Siyasi Partiler Kanunu'na bakar mısınız?

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Nasıl?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Siyasi Partiler Kanunu'na bakar mısınız?

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Belediyeleri soruyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, Siyasi Partiler Kanunu'na bakar mısınız?

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Siyasi Partiler Kanunu ile Belediye Kanunu'nu ayırt edemiyor musun?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Beyefendi, ses yükseltmekle bu işi bildiğin anlamı çıkmaz.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Ama ayıp ediyorsunuz!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - E, siz bilmediğinizi öğretmeye çalışıyorsunuz.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Beni çıkarttığım kanunu bilmemekle suçluyorsunuz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bilmiyorsunuz.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Saygısızlık ediyorsunuz!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ya, bilmediğin şeyin saygısızlığı mı olur?

BAŞKAN - Sayın Tanal, hatibi lütfen dinleyin.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Belediyelerde eş başkanlık kanunu var mı?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bilmiyorsun.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Varsa sizden özür dileyeceğim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Doğru söylüyorsun, yoktur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bilmiyorsun.

ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN (Devamla) - Yoksa siz benden özür dileyin. Anlaşıldı mı?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (İYİ Parti ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çirkin.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Tunceli Milletvekili Ayten Kordu ve arkadaşları tarafından, kayyım atamalarının yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'e söz veriyorum.

Sayın Otgöz, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAKUP OTGÖZ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisinin aleyhine AK PARTİ grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle belirtmeliyim ki ben de yıllarca belediye başkanlığı yaptım, kanunlara uygun bir şekilde çalıştım. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözü bizim için değerli ve önemlidir. AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde her zaman millî iradeye saygı gösterdik. Yasalara ve Anayasa'ya da uygun hareket ettik ve etmeye de devam edeceğiz. Ancak "Milletin oylarıyla seçildik." diye kimsenin suç işleme özgürlüğü yoktur, teröre ve teröriste destek olma hakkı da yoktur. Biz AK PARTİ olarak teröre sıfır toleransla yaklaşıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir ve suç işleyen belediye başkanı da olsa hukuk önünde hesap vermektedir.

Hain FETÖ darbe girişimi sonrası 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kayyum atanması uygulaması getirildi. Anayasa'nın 127'nci maddesi de İçişleri Bakanına soruşturma veya kovuşturma açılan yöneticileri görevden uzaklaştırma yetkisi verir.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - “Göreviyle ilgili” diyor, başında “göreviyle ilgili” diyor.

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Görevden almalar ve kayyum atamaları yasalara uygundur ve hukukidir.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Göreviyle ilgili... Öncesini de okuyun.

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Yerel yöneticilerle ilgili uygulamanın nasıl yapılacağı hukuk sistemimizde bellidir ve suç varsa soruşturulur. Yerel yöneticiler, belediye başkanları millettten aldıkları yetkiyi millete hizmet olarak kullanmak zorundadır.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kadınlara, çocuklara, gençlere...

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Kayyum uygulaması keyfi bir uygulama değildir. Kayyumluk zorunlu ve gerekli hâllerde uygulanmaktadır. Kayyumluk kamu kaynaklarını vatandaşların kullanımına açmakta, teröre aktarılan mali kaynakları kesmekte, terör örgütünün etkinliğini ortadan kaldırmakta, bölgedeki yatırımları artırmaktadır.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Hangi bölgede?

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Şimdi gelelim gündemdeki kayyum atamalarına.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluğunu Mustafa Yaman yapıyor!

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Silahlı terör örgütü propagandası yapmak suçundan devam eden dava ve yürütülen soruşturmalar...

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluğu 540 milyon TL. 540 milyon TL'yle cumhuriyet tarihinin en büyük yolsuzluğunu yaptı!

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Biz sizi dinledik, sabahtan akşama kadar dinliyoruz, bir dinlemesini öğren! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Kime yardım ediyorsunuz? Önce onu yargılayın siz. 540 milyon TL 2016 yılında! Bir Mardin şehri daha kurulabilirdi! Hizmetiniz o olur. Hizmet anlayışınız yolsuzluk!

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Silahlı terör örgütü propagandası yapmak suçundan devam eden dava ve yürütülen soruşturmalar, silahlı terör örgütü üyesi olmak suçundan yürütülen davalar, silahlı terör örgütü üyesi olmak suçundan hapis cezası... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Otgöz, lütfen tamamlayın.

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Hukuk gereğini yapmıştır.

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bak, burada haksızlıkla büyümüş biri daha var; bak, orada oturuyor pişkin pişkin!

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Terör ile sivil siyaset yan yana durmaz. Seçilmiş olmak kimseye terörle kol kola yürüme hakkını da vermez. Millet in imkânlarının terör örgütüne peşkeş çekilmesine göz yumamayız. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; DEM PARTİ sıralarında gürültüler)

DEM Grubunun Meclis araştırması açılın önerisine “hayır” oyu vereceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, buyurun.

IV.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Şimdi, tabii, insanın söyleyecek sözü olmayınca, yaptığı yanlışı savunacak yüzü olmayınca gerçekten hakikati eğer ve бүker.

Şimdi, mesele şu: Bakın, haksız ve hukuksuz bir iş yapıyorsunuz, bunu siz de çok iyi biliyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, bu, size göre haksız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Bize göre değil, herkese göre.

Anayasa'ya aykırı bir iş yapıyorsunuz. OHAL döneminde çıkardığımız hukuksuz, kanunsuz bir maddeyi, bir kanun hükmünde kararnameyi yasalaştırdınız. Bakın, diyor ki: "Kamu kaynaklarını halka harcamak." Ben size söyleyeyim: Kamu kaynaklarını halka harcamadınız, kamu kaynaklarını Mardin'de ve diğer bütün belediyelerimizde, Diyarbakır'da, el koyduğunuz o belediyelerimizde yandaş şirketlere harcadınız. Fıstıkların, leblebilerin, yok saatlerin, yok tespihlerin, yok baklavaların parasını bizim halkımız ödedi, siz de yediniz, yediniz, yediniz! Birincisi bu.

İkincisi: Şimdi, istisnai bir durummuş. İstisnai bir durum değil, tam 148 defa kayyum atamışsınız son atamalarla beraber. 148 defa yapılan bir şey nasıl istisnai olur? İstisnai değil, bunu söyleyelim.

Üçüncüsü: Siz görevleri sırasında yaptıkları usulsüz bir işlemden dolayı hiçbir belediye başkanımızın yerine kayyum atamadınız, açılan hiçbir soruşturma ve kovuşturmada bizim belediye eş başkanlarımıza yönelik içinde tek bir kuruluş zimmet, görevi kötüye kullanma, irtibat ya da evrakta sahtecilik gibi bir suç yoktur ve siz bunu çok iyi biliyorsunuz.

Diğer bir mesele de eş başkanlığa ilişkin. Eş başkanlığı yasal olarak değil biz seçilmiş belediye içerisinden eşit temsiliyet ve birlikte yönetim modeli olarak uyguluyoruz. Sizde gerçekten bir demokrasi anlayışı olsaydı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Tamamlayacağım Sayın Başkan, konu özel. Demin de verdiniz Sayın Başkan sataşmadan.

BAŞKAN - Onu yol olsun diye yapmadık , bir istisna yaptık ama lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - İşte, istisnalar kaideyi bozuyor...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Olsun bence bugünlük.

BAŞKAN - O zaman bundan sonra istisna yapmayacağım. Bugün bir defaya mahsus yaptık, bugün yaptım ama yarın istisna yok, onu da hatırlatayım.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Sayın Başkan, 48 defa uzatılabilir.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Teşekkür ederim.

Şimdi, sizde bir demokrasiye, kadın özgürlük mücadelesine yönelik zerre kadar saygı olsa siz zaten eş başkanlığı hedef almazsınız ama hedef alıyorsunuz.

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) - Sen mi karar veriyorsun?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Neden? Çünkü siz kadın düşmanı bir partisiniz.

JÜLİDE SARİEROĞLU (Ankara) - Hadi oradan!

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Asıl kadın düşmanı sizsiniz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Kadın düşmanı, halk düşmanı, Kürt düşmanı, Alevi düşmanı, işçi düşmanı, emekli düşmanı, yoksul düşmanı, çocuk düşmanı bir iktidardan ancak ve ancak sizin bu kayyumcu, darbeci, hukuksuz anlayışınız çıkar. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Dağ çıkarılan kızlara sor onları!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Ama merak etmeyin, merak etmeyin...

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Dağ çıkarılan kızlara sor kadın düşmanlığını!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Bakın, bir dinlerseniz... Leyla Hanım sustur musunuz.

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Asıl kadın düşmanı sizsiniz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Bir dinlerseniz size söyleyeyim. Kürt halkı yediden yetmişe, sizin o kayyumlarınızı tarihin çöp sepetine göndermek için and içmiş, 1.000 kere atasınız 1.001'inci de göndereceğiz.(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEDA GÖREN BÖLÜK (İstanbul) - Hadi bakalım, gönder!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Aynı şekilde efendim, bizim 2 belediyemize...

BAŞKAN - Sayın Başarır, buyurun...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Bölücü bir ağızla konuşuyorsun ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bölücü ağız sizin ağızınız!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sizin ağızınız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bölücü sizsiniz! En büyük bölücü sizsiniz! Utanmıyorsunuz yaptığınızı savunmaya, utanmıyorsunuz!

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Ayıp ya!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kürt halkının seçme ve seçilme hakkını gasbederek en büyük bölücülüğü siz yapıyorsunuz.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Çok ayıp, çok!

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, değerli milletvekilleri...

(AK PARTİ ve DEM PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, bakın...

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Nasıl terbiyesiz konuşuyor ya!

BAŞKAN - ...Grup Başkan Vekiliniz çıktı, konuştu, meramını anlattı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Keşke sustursaydınız.

BAŞKAN - Onlar da konuşuyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Keşke sustursaydınız.

BAŞKAN - Karşılıklı birbirimizi saygıyla dinlememiz lazım.

Bak, hatibi çağırdım kürsüye...

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Onlara da söyleseydiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Keşke sustursaydınız Sayın Başkan.

BAŞKAN - Ben herkese söylüyorum bunu.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Vallaha hiç onlara söylemiyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Uyarı yapsaydınız o zaman.

BAŞKAN - AK PARTİ Grubuna da DEM Grubuna da diğer gruplara da söylüyorum, lütfen, hatibi saygıyla dinleyelim.

Sayın Başarır, buyurun.

10.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; az önce Sayın Yakup Otgöz konuştu, Muğla Seydikemer Belediye Başkanı.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Eski Belediye Başkanı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Burada mı bilmiyorum.

YAKUP OTGÖZ (Muğla) - Buradayım, burada.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Sayın Başkan, laf atmak için değil, kaç dönem yaptınız bilmiyorum, herhâlde 2 dönem Belediye Başkanlığı yaptınız, bayağı yaptınız.

YAKUP OTGÖZ (Muğla) - 2 değil, 3 defa yaptım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ben merak ediyorum, kaç defa soruşturma geçirdiniz... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ya, ayıp ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ya da benzeri belediyeler, AKP'li belediyeler için söylüyorum; kaç tanesi...

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Niye geçirsin?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Çok güzel, bak "Niye geçirsin?" diyor.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Dürüst.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Çünkü sizler soruşturmadan muafsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Devam eden soruşturma var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, değerli arkadaşlar... Bakın, değerli arkadaşlar...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Böyle olmaz ama Sayın Başkanım ya.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen uyarın.

KADEM METE (Muğla) - Soru sordun, cevabını al.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ben hakaret etmiyorum.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, hatibi dinleyin lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Benim geleceğim yeri anlayamazsın sen. Böyle konuşamayız, niye laf atıyorsun?

KADEM METE (Muğla) - Soru sordun...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ne diyeceğimi biliyor musun? Benim ne diyeceğimi biliyor musun?

BAŞKAN - Sayın Vekiller, lütfen hatibi dinleyin, karşılıklı konuşma yok.

KADEM METE (Muğla) - Sen bir soru sordun, cevabını al.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Kardeşim, benim ne diyeceğimi sen biliyor musun?

KADEM METE (Muğla) - Cevabını al, cevabını.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Tamam, çıkar, cevabını burada verir.

BAŞKAN - Sayın Vekilim, lütfen hatibi dinleyin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sizi de dinlemiyorlar Sayın Başkanım, sizi de dinlemiyorlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Verir burada, verir.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Yanlış yerden girdin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, bu ülkede İstanbul, Ankara, Balıkesir, bir sürü belediye başkanı istifa ettirildi. Neden istifa ettirildi?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - FETÖ'cüler.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - FETÖ'cüler ya da başka iddialar vardı ya da yolsuzluktu, bir sürü şey olabilir. Yahu, siz kendi belediye başkanlarınıza soruşturma yapmaktan aciz bir partisiniz.

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Partiler soruşturma yapmaz, savcılar yapar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ya, soruyorum: İstanbul, Ankara gibi büyükşehirlerin belediye başkanları niye istifa eder Sayın Başkan?

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Size ne?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Sizler soruşturmalardan muafsınız.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Size ne? Size mi soracağız?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - İşte, sorun buradan kaynaklanıyor.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Size mi soracağız?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ovacık, Esenyurt; yıllarca soruşturmaları bekletin...

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Yok öyle bir şey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - ...ondan sonra, on yıl sonra soruşturmayı kovuşturmayaya döndürüp belediye başkanını açığa alın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Sizi ilgilendirmez.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Başarır, lütfen bitirin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, bakın, bu tartışmaları doğru ekseninde yapmadığımız sürece bir yere varamazsınız. Bu ülkede müfettişler, soruşturmalar, kovuşturmalar, hiçbiri AKP'li belediyeye uğramıyor ki.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Bilmiyor, yazık ya! Keşke bilse, bilmiyor!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bak, bunu söylediğim için rahatsız oluyorsunuz.

Sayın Başkan, bana çıkın, İstanbul'un, Ankara'nın, Balıkesir'in, diğer illerin belediye başkanlarının niye istifa ettiğini söyleyin. Dünyada yok örneği, dünyada yok ama maalesef... Yani, sabah, Mersin'de, köpek havladığından bir vatandaş yere düştüğü için Mersin Belediye Başkanı soruşturma görüyor -üzülerek söylüyorum ki- sizin belediyelerinizde akıl dışı işler oluyor, yolsuzluklar oluyor, bununla ilgili tek bir soruşturma yok. Olmuyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ben Başkan yolsuzluk yapıyor demedim, bir soruşturma geçirdiniz mi dedim, merak ediyorum. Geçirmediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Peki Sayın Başarır, teşekkür ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YAKUP OTGÖZ (Muğla) - Sayın Başkan, satışma...

BAŞKAN - Ya, Sayın Otgöz, size bir şey demedi ki. "Soruşturma var mı?" diye sordu size, satışma değil ki o ya!

KADEM METE (Muğla) - Cevap versin, cevap.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, bunu bile, bu soruyu bile satışma olarak görüyorsunuz, sorun buradan kaynaklanıyor.

KADEM METE (Muğla) - Ya, soru sordun, cevap versin.

11.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in satışma nedeniyle yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışma nedeniyle konuşması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sayın Başkanım, bizim belediye başkanlarımız da soruşturma geçirirler eğer usulsüz bir iş yaparlarsa; hepsini takip eden kanunlarla işler yapılıyor, bunu çok iyi biliyorsunuz.

Şimdi, kayyumların atanması meselesinden nereye geldik? Sayın vekilimiz doğru bir şey söyledi. Hukukta yeri olmadığı hâlde, vatandaşın seçtiği, oy verdiği belediye başkanının yanına bir eş başkan atıyor. Bu eş başkan kim, neye göre belirliyor?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kim atıyor, kim? Halk seçiyor onları, halk, halk.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Belediye başkanlığında eş başkanlık ataması olmadığı hâlde bu eş başkan kimden, nereden talimat alarak atıyor ve nasıl yönetiyor?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ne talimatı alıyor?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Hangi başkan daha karar verme yetkisine sahip, seçilen mi, atanmış eş başkan mı? Bunlarla ilgili hiçbir düzenleme olmadığı hâlde birileri çıkıyor, kendi kafasından eş başkanlar atıyor. Bu belediyeyi kim idare ediyor?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - "Birileri" dediğiniz halk, halk, halk!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Kendi seçmeninizin iradesine hüküm koymayı hangi kanuna dayanarak yapıyorsunuz? Bunun izahı yok. Sayın Tanal Siyasi Partiler Kanunu'ndan gitti ama Siyasi Partiler Kanunu'nda sadece genel başkanlarda eş başkanlık yetkisi var, belediye başkanlarında yok. Ayrıca, bu kürsüden bağırarak belediye başkanlarıyla ilgili "Yediniz, yediniz, yediniz." deme hakkına sahip değilsiniz. Bu lafı aynen sizlere iade ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Yediler...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yemediler mi, çalmadılar mı? Gaspçısınız, halkın iradesine kayyım atayansınız!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ben Tunceli'ye gittim, kayyım zamanında Tunceli'ye gittim, öncesinde de gördüm, emin olun Tunceli hiç görmediği kadar hizmeti kayyım zamanında gördü, hiç görmediği kadar yolu, parkı, vatandaşın huzuru ve güveninin sağlandığı dönemi kayyım döneminde gördü.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - O zaman niye tekrar seçilmediniz? Kayyumunuzu aday yapsaydınız, kayyumu aday yapsaydınız seçime girerdi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Ancak şunun da çok iyi bilincindeyiz...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Madem çok hizmet yaptınız, niye yüzde 13 aldınız? Çok hizmet yaptınız niye 13 aldınız?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Halkın oyunu alamazsınız. Halkın iradesini çaldınız. Zorbasınız, hırsızısınız ve gaspçısınız!

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Siyaseten yerine kayyum atanması ihtimal dâhilinde olacak soruşturması olan kişileri bile bile aday yapıyorsunuz, sonra yanına bir eş başkan atıyorsunuz, sonra kayyum atanınca da “mağdur edildik” edebiyatıyla burada siyaset yapmaya çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Bitiriyorum.

Kürtlere en çok zarar veren, Kürtlere en çok düşman olan işte bu politikadır. Kayyum atamak üzere, bile bile, ileride hüküm giymesi mümkün olan adayları seçtirerek... (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - İleride?

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - ...Kürtler üzerinden en çok düşmanlık yapan maalesef, sizlersiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Biz mahkemeye yerine girmiyoruz, siz de girmeyin, Anayasa'yı tanıyın. Yargı yetkisi bağımsız mahkemelerdedir, siz de değil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Devamla) - Biz Kürt düşmanı değiliz, biz kadın düşmanı değiliz, biz çocuk düşmanı değiliz; bu söylenenlerin hepsini aynen size iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Bağımsız yargı nerede?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Savcı olmadan karar veriyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Otgöz...

Yerinizden buyurun lütfen.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) - Kürsüden cevap versin.

BAŞKAN - Bir sataşma yok arkadaşlar, sadece ısrar ettiği için veriyorum.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Başkanım, ben de birazdan ısrarla söz isteyeceğim haberiniz olsun; ben de ısrarla söz isteyeceğim bana da söz vermeniz için.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Muğla Milletvekili Yakup Otgöz'ün, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

YAKUP OTGÖZ (Muğla) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; ben 2 dönem muhtarlık yaptım, 3 dönem belde belediye başkanlığı, 2 dönem de kurucu olarak ilçe belediye başkanlığı yaptım. Ali Mahir Başkanım “Soruşturma geçirdin mi?” diyor. Elbette geçirdik, benim soruşturmam hâlâ devam ediyor, milletvekilliğim bittikten sonra da yargılanacağım, cezam neyse çekeceğim.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sen belediyede şirket kurmak isteyen değil miydin?

YAKUP OTGÖZ (Muğla) - Yani, burada hata eden herkes cezasını çeker, ben hata ettiysem ben de çekeceğim bu siyaset bittikten sonra.

Teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Otgöz, teşekkür ediyorum.

Sayın Kılıç Koçyiğit, buyurun.

41.- *Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - İki şey: Şimdi, birincisi, ben çok açık ve net bir şekilde kayyumların nasıl para yediğini söyledim, bütün Sayıştay raporları ortada, kayyumların borcu ortada, bir de yansıyan faturalar ortada, mesela kendi bakanlarına alınan hediyeler ortada. Bence buna cevap versinler, bu bir.

İkincisi: Şimdi “ileride hüküm giyeceği belli olan kişiler” demek ne demek? Masumiyet karinesi anayasal bir ilke değil mi? Hukuksal bir ilke değil mi? Herkes suçu sabitleninceye kadar, son hüküm verilinceye kadar masum değil mi? “İleride suç olur.” ya da “İlerle hüküm giyer.” diye bir madde mi var? YSK’de, Seçim Kanunu’nda böyle bir belirleme mi var? Bu nasıl bir şey? Neye göre buna karar veriyor? İşte, tam da kayyum atamalarının siyasi olduğu meselesinin cevabını buradan veriyorlar.

Diğeri: Ahmet Kaya bizim Ergani Belediyesi Eş Başkanımızdı, hiçbir suçu yoktu, hiçbir soruşturması yoktu, Belediye Başkanı seçildi, soruşturma açıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç Koçyiğit, lütfen tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkanım.

Yargılandı, beraat etti; gitti başvurdu İçişleri Bakanlığına, iade etmediniz. Buna ne diyeceksiniz? Böyle 9 belediye eş başkanımız var.

Belediye eş başkanlığı meselesine gelince, belediyelerin yasası... Biz siyasi partilerde de fiili uyguladık. Bizim belediye eş başkanlarımız ön seçimle geliyor, bir; seçilenler belediye meclis üyesidir, bu iki; kolektif yönetim, üç. “Kimin seçtiği belli olmayan” ne demek ya?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Halka laf atıyorlar resmen!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Halk seçiyor, bunlar seçilmiş belediye meclis üyesi, yasal statüleri var; belediye meclis üyesi olarak orada çalışma yürütüyorlar ve yasal statüleri de belediye başkan yardımcılığıdır, her seferinde sandığa giden halk da onların belediye eş başkanı olduğunu bilerek oy veriyor. Bu kadar büyük manipülasyon olur mu? Tek bir belediye başkanımızın görevi ihmalle ilgili, belediye görevleriyle ilgili bir soruşturması yok. Getirin beraber bakalım ya. Siyaseten yapıyorsunuz, kendinize yol açmak için yapıyorsunuz, iktidarda kalmak için yapıyorsunuz, sonra da kalkıp burada cevap veriyorsunuz.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *DEM PARTİ Grubunun, Tunceli Milletvekili Ayten Kordu ve arkadaşları tarafından, kayyum atamalarının yaratacağı sorunların araştırılması amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum... (DEM PARTİ sıralarından “İsrarla söz istiyorum” sesleri)

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Sayın Başkan, ben de ısrarla söz istiyorum, ısrarla ben de söz istiyorum.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.18

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.03****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Şahin, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- *İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın babası Ethem Kasap'ın vefatına ilişkin açıklaması*

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Az önce aldığımız bir habere göre Kütahya Milletvekilimiz Sayın Ali Fazıl Kasap Bey'in babası Ethem Kasap Bey vefat etmiş. Ben taziyelerimizi paylaşmak için söz aldım. Ali Fazıl Bey'e ve ailesine sabır ve başsağlığı diliyorum; Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN - Âmin.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- *Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, Divan olarak, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a başsağlığı dilediklerine ilişkin konuşması*

BAŞKAN - Biz de Divan olarak Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'a başsağlığı diliyoruz, babasına Allah'tan rahmet diliyoruz; mekânı cennet, makamı ali olsun.

Sayın Emir, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- *Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın babası Ethem Kasap'ın vefatına ilişkin açıklaması*

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Biz de Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Grubu olarak ve tüm Cumhuriyet Halk Partisi ailesi olarak Kütahya Milletvekilimiz Sayın Ali Fazıl Kasap'a başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz, rahmetliye rahmet diliyoruz; toprağı bol olsun, kalanlara sağlıklı ömürler diliyoruz.

Sayın Ali Fazıl Kasap herkesin malumu Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olarak seçilmiş, şu anda bir başka partide görevli ama onun yüreği hâlâ Cumhuriyet Halk Partisinde atan bir milletvekili olduğunu biliyoruz. Kendisine buradan taziye dileklerimizi iletiyoruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

44.- *Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın babası Ethem Kasap'ın vefatına ilişkin açıklaması*

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biz de sayın milletvekiline, Kasap ailesine başsağlığı diliyoruz; Allah'tan rahmet diliyoruz, acılarını paylaşıyoruz. Evet, bu acı tabii, bütün herkes için baktığımız zaman, annelerin, babaların kaybı kolay katlanılacak bir acı değildir, sabırlar diliyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)*A.- SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

4.- *CHP Grubunun, Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün ve arkadaşları tarafından, belediyelerin ve kamu kurumlarının yeterli sayıda kreş, anaokulu açmalarının yaygınlaştırılması amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 26 Kasım 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum.

26/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/11/2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün ve arkadaşları tarafından, belediyelerin ve kamu kurumlarının yeterli sayıda kreş, anaokulu açılmasının yaygınlaştırılması amacıyla 26/11/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (935 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 26/11/2024 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'e söz veriyorum.

Sayın Tüzün, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz hafta sonu Türkiye'de 24 Kasım Öğretmenler Günü olarak kutlanmak istendi. Bu kutlamalara gölge düşürecek, yine her zamanki gibi "Cambaza bak!" taktiğiyle bir uygulamayı hayata geçirmek istediniz. Tam da öğretmenlerimizin sorunlarının konuşulacağı, tam da öğrencilerimizin sorunlarının konuşulacağı, taşınmalı eğitim sisteminin sorunlarının konuşulacağı, kuşkusuz okullarımızın sorunlarının konuşulacağı bir günde bunu yapmak istemediniz; "Cambaza bak!" taktiğiyle iki bakanlık aracılığıyla belediyelerimize ve belediyelerin tamamına bir genelge göndererek Türkiye'nin gündemini değiştirdiniz.

Değerli arkadaşlar, Anayasa'mızın 5'inci maddesi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin insana sosyal belediyeciliğin dışında maddi, manevi katkıları verebilecek düzenlemeyi gerçekleştirmiştir, açık ve nettir. Anayasa'nın 5'inci maddesini uygulamayan sizlersiniz.

Yine, Anayasa'mızın 127'nci maddesi yerel yönetimlerin uygulamalarıyla ilgili. Yerel yönetimler ne yapmakta? Yerel yönetimlerimiz, özellikle Cumhuriyet Halk Partili belediye başkanlarımız sosyal belediyeciliği, yerinde belediyeciliği ve kuşkusuz eğitim, öğretim ve ekonomik noktadaki sorunları

çözebilme adına kreş açmıştır. Türkiye genelinde Cumhuriyet Halk Partili belediyeler 653 tane kreş bugün itibarıyla yönetmektedir. Bu kreşler de toplam 58.850 kapasiteyle ailelere hizmet etmektedir. Amacımız ve iddiamız da şudur: Siz ne kadar engellemek isterseniz isteyin, biz Cumhuriyet Halk Partili belediyeler olarak 2025 yılının ilk altı ayında bu kreşleri en az 1.000'e ve toplam kapasite sayısını 100 bine çıkaracağız, bunu bilmenizi istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Aslında bu genelgeyle yapmak istediğiniz şu -biz bunu çok açık ve net olarak biliyoruz- diyorsunuz ki: "Millî Eğitim Bakanlığı aracılığıyla bu kreşlere biz denetim müfettişi göndereceğiz. Oradaki uygulamalar hakkında usule uygun olmayan tutanaklar, uydurma tutanaklar düzenleyeceğiz ve Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin açmış olduğu kreşleri kapatacağız." Genelgeyle anlatmak istediğiniz bu. Anayasa Mahkemesine müracaatta, ben o dönemde milletvekiliydim Sayın Grup Başkan Vekili.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - İmzanız var.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Bizzat benim de imzam var. Biz niçin o imzalarla Anayasa Mahkemesine müracaat ettik? "Bu AKP iş birlikçisi olan tarikatlar ve cemaatler var, bunlara ana sınıfı ve anaokulları açma yetkisi veriyor. Dolayısıyla bu, yasaya, Anayasa'ya aykırıdır." dedik, müracaat ettik ve haklı çıktık, Anayasa Mahkemesi bizim müracaatımızı kabul etti, tarikatların, cemaatlerin ana sınıfı ve anaokulu açmasını engelledi. Sapla samanı karıştırmayalım; bu, açık ve net. Dolayısıyla, sizin kimlerle iş tuttuğunuz, hangi cemaatlerle, hangi tarikatlarla iş tuttuğunuz o dönem de biliniyor, bu dönem de açık ve net şekilde zaten ortaya çıkmıştır.

Değerli arkadaşlarım, bugünkü vermiş olduğumuz öneri bir başka anlam daha ifade ediyor, o da şu: Kadınlarımız, annelerimiz, istiyoruz ki bunlar toplumla bir araya gelsin, özgürleşsin, sosyalleşsin, çocuğu kreşte okurken kendisi toplumun bir parçası olsun. Bakın, bir ayıbımızı ifade etmek isterim, o da şu: Türkiye kadını, Türk kadını ekonomiyeye katkı oranında 146 ülke içerisinde 133'üncü sırada. Bu ayıp size yeter, bu ayıp size yeter arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Kim inanır ona?

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Yani 146 ülke arasında Türkiye kadını 133'üncü sırada. Siz kadının özgürleşmesini, sosyalleşmesini istemiyorsunuz, o yönden buna benzer uygulamaları hayata geçiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tüzün, lütfen tamamlayın.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Bu genelgeyi gönderen şimdiki Bakan, dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adayı adaylık lansmanında yaptığı konuşmada "İstanbul'un her mahallesine kreş açacağız, 7/24 hizmet verecek. Cumhuriyet Halk Partisinin yapmadığını biz yapacağız." diyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Evet.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Diyen kim? O dönemin İstanbul adayı, şimdi Bakan. Şimdi, bu Bakan ne yapıyor? Bakanlık yetkisini genelge üzerinden göndererek valiliklere bu kreşlerin kapatılmasını istiyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - "Kreş kapatılması" demiyor.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - Bu sap ile samanın karışması değil de nedir arkadaşlar?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz karıştırdınız sap ile samanı.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - O nedenle, siz ne yapmak isterseniz isteyin, biz Cumhuriyet Halk Partili belediyeler olarak bu kreşleri açmaya devam edeceğiz, bu sosyal belediyeciliği yapmaya devam edeceğiz. Sizin de gücünüz yetiyorsa gelin, kapatın. Hodri meydan! Hodri meydan diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tüzün, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e ait.

Sayın Silkin Ün, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidarın 2 konuda hayata geçireceği politikaların arkasında olduğumuzu Gelecek Partisi olarak her seferinde ifade ediyoruz. Bunlardan biri, nüfusun azalma tehlikesine karşı doğal nüfus artışını teşvik eden politikaları; bir diğeri ise kadınların iş gücüne katılım oranını artıracak politikaları. Bu 2 teşviki de kesiştiren en önemli politika malzemesi kreşler. İki gündür de bu kreşler konusunda bir kavgadır gidiyor memlekette. “Kreş miydi, anaokulu muydu?” “Kreş açmaya kim yetkili, anaokulu açmaya kim yetkili?” “Anayasa Mahkemesinden iptal ettiren CHP değil miydi?” “Yasağa rağmen yerel yönetimler seçimi öncesinde her mahalleye kreş vadeden AK PARTİ’li aday değil miydi?” diye uzayıp giden bir liste var, bir tartışma var. Peki, bu tartışmalar ışığında ne kayboluyor? 3-5 yaş arası grubundaki çocuklarımızın erken çocukluk eğitimine katılma oranında OECD ülkelerinin çok gerisinde olduğumuz gerçeği kayboluyor. OECD ülkelerinde yüzde 94 olan oranın bizde yüzde 76 olduğu gerçeği kayboluyor. Okul öncesi eğitimin hâlâ zorunlu olmadığı gerçeği aradan kaybolup gidiyor. Bu vesileyle, gelin, tüm kreş türlerine, Diyanetin, belediyelerin, özel kurumların hepsinde kayıt olma sınırını altmış ayla sınırlandırın ve okul öncesi eğitimi zorunlu hâle getirin.

Değerli milletvekilleri, aslında bu konunun biraz daha öncesi var. 17 Mayıs 2024 tarihli Tasarruf Tedbirleri Genelgesi’nde hem kamunun hem de belediyelerin kreş yapmasını üç yıllığına yasaklayan bir madde vardı. Birçok toplantıda Aile Bakanımıza kreş yapımının tasarruf tedbirleri kapsamından çıkarılmasına aracılık etmesini rica ettim. Daha sonra, aslında genelgedeki o ifadenin kurumların kendi kreşlerini ifade ettiği, halka açık kreşleri kastetmediği söylenerek konu yine muallakta bırakıldı. Daha o tartışma bitmeden yeni bir tartışma, kreş tartışması tekrar önümüze geldi. Millî Eğitim Bakanlığı ilk cümlesine “kreş” diye başladığı o genelgeye açıklık getirerek “Genelgenin konusu kreş değil anaokuludur, sorumlusu da alanımız olarak biziz.” dedi. Sürekli kastetmediklerinizi açıklamak zorunda kalıyorsanız size kasteden işgüzar bürokratlarınız vardır arkadaşlar. Bu belirsizliği, bu kafa karışıklığını, meseleyi daha fazla çığırından çıkarmadan şeffaf şekilde lütfen düzenleyin. Samimi olduğunuzu düşünerek bunu söylüyorum.

AK PARTİ Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta'nın zikrettiği bir konuya da değinmek istiyorum. Evet, İş Kanunu'muz 150 ve üzeri kadın çalışanı olan iş yerlerine kreş açmayı zorunlu hâle getiriyor. Peki, bu yasal mecburiyeti ihlal edenlere ne ceza veriliyor? İşin tehlike sınıfına göre 18 ila 36 bin lira. Kaç işveren maliyet analizi yaptığında bu cezayı göze almıyor sizce? İşte, bakın, MEB istatistiklerinde İş Kanunu'na göre işletme kreşleri sayısı sadece 12 olarak yazıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, lütfen tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Biri buna açıklık getirebilir, izah edebilir. Basit para cezalarıyla bu sorumluluğun pas geçilmesine müsaade etmek samimiyetinizi sorgulatur ister istemez. Devlete düşen böyle bir hizmeti yasaklamak değil teşvik etmektir ancak denetlemektir. Bu kavgadan maalesef, siyaset kurumu mağdur olmuyor; bu kavgadan, resmî kurumlar yetersiz olduğu, özel kurumlar pahalı

olduğu için çaresizliğe düşen çalışan, muhtaç çocuklu anneler oluyor bu işin mağduru. Evet, annelerin umudunu ideolojik kavgalarla söndürdüğünüzün, çocukların geleceğini siyasi çekişmelerle kurban ettiğinizin lütfen farkına varın.

Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Silkin Ün, teşekkür ediyorum.

İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na söz veriyorum.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle, önergeyi desteklediğimizi ifade edeyim.

Geçtiğimiz pazar günü Öğretmenler Günü'ydü, o günün anısına ve o güne atfederek birkaç ismi anacağım ve bir problemi gündeme getireceğim tekraren. Şehit Öğretmen Zileli Dursun Önkuzu'yu, İnegöllü Yusuf İmamoğlu'nu, Akşehirli Fırat Yılmaz Çakıroğlu'nu, Çorum Osmancıklı Aybüke Yalçın'ı, Gümüşhane Torullu Necmettin Yılmaz'ı, Konya Bozkırlı Hüseyin Yavuz'u, Siverekli Cuma İbiş'i ve daha yüzlerce şehit öğretmeni rahmetle minnetle anıyorum; ruhları şad olsun.

Efendim, bütün grupların bildiği, şu an en güncel ve çok tarihî bir hukuksuzluk var. Hangi konuda? Malum, mülakatla birlikte yapılan bu en son atamalarda. Bakınız, bu, yoruma dayalı bir şey değil; alenen bir hukuksuzluğa muhatap olmuş, sayıları 1.500 civarında öğretmen arkadaşımız var. Nasıl? Şöyle: “Bu mülakatlarla devam ederseniz büyük hukuksuzluklara imza atacaksınız.” dedik, dinletebildik mi? Dinletemedik. Ne oldu? Öğretmenler KPSS puanlarını aldı, mülakatlara girdiler; bazı iller -kişiye göre de değil- ortalama 0,5 puan veya 1 puan verdi, bazı iller 7 puan-10 puan verdi. Benim, örneğin, 85 puanım vardı ve atanacaktım ama girdiğim ilde bana sadece -herkese verilen gibi- 1 puan verilince ben oldum 86 ama puanı 80 olan, örneğin, Kütahya'da giren, Ankara'da giren bir başka meslektaşına 7 puan yuvarlanıp verildiği için o ildeki herkes 87 puan aldı, böylece beni geçti ve atandı. Bakın, bu, alenen bir hukuksuzluk. Bunun, rica ediyorum, siyasi bir bakışı yok; alenen bir haksızlık. Bu konuda aslında bütün gruplar, bütün milletvekilleri... O mağdur öğretmenler geçen hafta da geldi; gezdiler, konuştular -kamuoyundan takip ediyorsunuz- meramlarını anlattılar. Allah da biliyor, kul da biliyor ki bu arkadaşlarımız mağdur. Çok zor değil; 24 Kasım haftasında, Öğretmenler Günü'nde bari bu haksızlığı engelleyelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Bu, bu Meclisin elinde.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Devamla) - Hemen tamamlıyorum.

Geçen hafta bu heyetler Grup Başkan Vekili Özlem Zengin'le de görüştü, diğer Grup Başkan Vekilleriyle de görüştü, bizlerle de görüştü. Yapacağımız şey çok basit. Belli ki mülakatı iptal edip KPSS'yle atama yapmayacaksınız, onu ayrı bir zaman tartışalım ama bu hukuksuzluktan dolayı alenen bütün hayalleri yıkılan, mağdur olan, sayıları da 1.300 ile 1.500 arası olan arkadaşlarımıza, meslektaşlarımıza ek kontenjan verebilmelidir bu devlet, bu kadarını yapmalıdır.

Ben heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türkoğlu.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, belediyelere bağlı kreşlerin kapatılmasıyla ve belediyelere bağlı yeni kreşlerin açılmasının engellenmesiyle ilgili bir gündemimiz var. Biz bu gündemi tamamen aslında kadınların eşitlik mücadelesine yapılmış bir saldırı olarak görüyoruz. İkinci olarak da -bizim belediyelerimizi düşündüğümüz zaman- çocukların ana dilinde kamusal alanda ilk karşılaştıkları yer kreşler dolayısıyla ana dilinde hizmet alma hakkının ortadan kaldırılmasına dönük bir saldırdır.

Kadınlarla ilgili alana baktığımız zaman, şimdi, bakımla özdeşleştirilen kadınlar için bu, cinsiyetçi iş bölümünü derinleştiren bir uygulamadır. Eğer biz cinsiyetçi iş bölümünü ortadan kaldırmak istiyorsak öncelikle kreşleri yaygınlaştırmak ve artırmak zorundayız. Bu, bizim en önemli istihdam politikamız olmak zorunda yani kadın istihdam politikamız olmak zorunda. Ama nedir? Siz, var olan kreşleri de kapatma derdine düştünüz.

Şimdi, kadınların istihdamda katılımındaki en önemli engellerden biri bu ama siz önce evliliği, sonra çocuk yapmayı teşvik ediyorsunuz. Kadınlar iş görüşmelerine gittikleri zaman, özel sektörde bile ilk karşılaştıkları soru şu: “Çocuk yapma planınız var mı?” Çünkü istiyorlar ki kadınlar çocuk doğurmasın; performansı düşmesin, daha çok çalışsın, izne ayrılmasın gibi bir yaklaşımla kadınlar zaten en başta işsiz kalıyorlar. Bu bir. İkincisi, çocukları olduğunda da ne yazık ki bırakacak kreş bulamadığı için, özel kreşler de kendi maaşından yüksek fiyatlı olduğu için -bakıcı ücretleri de yine aynı şekilde- işten ayrılmak zorunda kalıyorlar o çocuğu büyütebilmek için. Bu iki.

Yasalara göre, özel sektörde kadın çalışan sayısı 150’den fazlaysa o şirketin kreş açma zorunluluğu var. Ne yazık ki şirketler açmamak için bu sayıyı düşük gösteriyorlar ve tabii ki işverenlerin çoğunun sahip olduğu şey KOBİ; kreş şartını sağlayan iş yeri sayısı çok düşük ve bu da ne yazık ki mekanizmalarla denetlenmiyor, bunu denetleyecek bir mekanizma yok. Mecliste 5 binin üzerinde çalışan var, kreşten faydalanan çalışan sayısı yüzde 5’in altında. Sayıştay, belediyeye bağlı kreşleri kamu zararı olarak görüyor. Tasarruf tedbirleri öne sürülerek kreşlerin yapılmasına izin verilmemesi ve kapatılmaları gündemimiz. Ege Üniversitesinde 100 çocuk kapasiteli kreş kapatılarak 16 çalışanı işten atıldı. Ya, kayuumlardan devraldığımız ve halkın paralarının tarikatlara ve cemaatlere bağlı vakıflara aktarıldığı belediyelerimizde... Şu anda Diyarbakır’da 4 tane kreşimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen, tamamlayın.

ADALET KAYA (Devamla) - Toparlıyorum.

Şimdi, izinsiz eğitim veriliyor meselesi çok muğlak ve gerçekten burada biz anlıyoruz ki ana dilinde eğitim hakkı engellenmek isteniyor, ana dilinde hizmet hakkı da engellenmek isteniyor; bir de kadınların çalışma hayatının içerisinde olmasını istemiyorsunuz. İstiyorsunuz ki çocuk doğursun, devletin yükümlülüğü olan bütün bakım emeğini evde yapsın, çocuğa baksın, hastaya baksın, esnek ve güvencesiz çalışsın. Yani bir köleleştirme programı ortaya koyuyor Aile Bakanlığı ve kreşleri kapatmak için ve bunu desteklemek için bu programı karşımıza getiriyor Millî Eğitim Bakanı ile Çevre ve Şehircilik Bakanı. Yani biz diyoruz ki hizmet alamamaktan, bütün kamusal hizmetlerin özelleştirilmiş olmasından toplum artık yoruldu. Sağlıktan eğitime, iletişime, enerjiye kadar bütün her şey özelleştirildi ve insanlar artık yaşamlarını kaybediyorlar. Biz diyoruz ki kreş haktır, ana dilinde kreş haktır; bunu sağlamak zorundasınız, hepimiz bunu sağlamak zorundayız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi adına Sivas Milletvekili Rukiye Toy’a ait.

Sayın Toy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RUKİYE TOY (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Okul öncesi eğitim, çocuklarımızda öğrenmeye ilgi uyandırmayı, var olan yeteneklerini ortaya çıkarmayı amaçlayan ve çocuklarımızın toplumsallaşması için oldukça önemli bir konudur. Okul öncesi eğitim, dezavantajlı bölgeler için ayrıca bir gerekliliktir çünkü bu süreçte aldıkları eğitim çocuklarımızın ilköğretime mümkün olduğunca eşit koşullarda başlamalarını sağlamaktadır. Öte yandan, okul öncesinde uygulanan eğitim programlarında çocuklarımızın bireysel ayrıcalıklarının ve çevresel faktörlerin dikkate alınması ve programların çocuk merkezli olması gerekir.

Bu durumu teminen okul öncesi eğitim hizmeti veren tüm resmî ve özel kurumlar ile kreş ve gündüz bakımevlerinin denetimi Millî Eğitim Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır. Bununla birlikte, yasal düzlemde ifade etmek gerekirse belediyeler tarafından açılan kreşler ve gündüz bakımevleri, diğer tüm idari iş ve işlemlerde Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlıdır. Belediyelerin 36 ay üzeri çocuklara hizmet veren özel anaokulu açabilmeleri, gerek 5393 sayılı Belediye Kanunu gerekse 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu uyarınca mümkün değildir. Fakat bu durumun var olan ihtiyacın görmezden gelindiği veyahut verildiği iddia edilen hizmete bir garaz olduğu şeklinde değerlendirilmesi art niyetli bir tutumdur. Aksine, tüm bu düzenlemeler yerindelik ve yetkinlik açısından değerlendirilerek yapılmıştır. Nasıl ki eğitimin farklı kademelerine ait eğitim kurumları idari olarak yine farklı birimlerin yetkisinde ise aynı şekilde okul öncesi eğitimde de bu taksimatın yapılması olağandır. Niyeti eğitim hizmeti vermek olan herkes bu durumla uyumlu ve mevzuata bağlı bir şekilde çalışmalarını sürdürmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Millî Eğitim Bakanlığımıza bağlı 10 binden fazla resmî ve özel anaokulu ile 20 binden fazla resmî ve özel ana sınıfında 2 milyona yakın çocuğumuz okul öncesi eğitime devam etmektedir. Ayrıca, çalışan anne ve babaları desteklemek amacıyla çocuk kulübü uygulamaları düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Yine, 2024 Yılı Yatırım Programı'nda 510 resmî anaokulu yapım işi bitmiş veya devam etmektedir. Okul öncesi eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla nüfusu az veya dağınık olan köylerde veya benzeri yerleşim yerlerinde ana sınıfı açılması için gerekli öğrenci sayısı 10'dan 5'e düşürülmüştür. Bu bölgelerde ana sınıfı açılmaması durumunda gezici öğretmen sınıfı ve taşıma merkezi ana sınıfı gibi alternatif erişim modelleriyle çocuklarımıza eğitim hizmeti sunulmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Toy, lütfen tamamlayın.

RUKİYE TOY (Devamla) - Uygulanan doğru politikalar neticesinde 2010 yılından sonra OECD üye ülkeleri arasında en yüksek okullaşma artışıyla okul öncesi eğitim, 5 yaşta okullaşma oranı 2002-2003 eğitim öğretim yılında yüzde 11 civarında iken bugün yüzde 84'ün üzerine yükselmiştir.

Bu gerçekler ışığında sözlerime son verirken eğitimin tüm toplum kesimlerini ilgilendiren millî bir konu olduğunu ve siyasete malzeme yapılamayacağını bir kez daha vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Toy.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

5.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına, tümü üzerinde yapılacak görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ve teklifin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

26/11/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 26 Kasım 2024 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Leyla Şahin Usta

Ankara

AK PARTİ Grubu

Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

3, 4, 5, 24, 25 ve 26 Aralık 2024 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve saat 24.00'e kadar;

26 Kasım 2024 Salı günü (bugün) birleşiminde 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

27 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde 174 Sıra Sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

27 Kasım 2024 Çarşamba günü birleşiminde 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde, 28 Kasım 2024 Perşembe günü birleşiminde 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yapılacak görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi, teklifin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

174 sıra sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691)

1.Bölüm	1 ila 13'üncü maddeler	13
2.Bölüm	14 ila 26'ncı maddeler	13
Toplam Madde Sayısı		26

BAŞKAN - Evet, şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, görüşeceğimiz (2/2691) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 9'uncu ve 16'ncı maddeleri Anayasa'ya aykırıdır, usul tartışması talep ediyoruz.

BAŞKAN - İşlemleri bitireyim; şu anda daha oraya geçmedik.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Oraya geçtik işte.

BAŞKAN - Efendim, şu anda daha henüz oraya gelmedik. O kanun teklifinin görüşülmesi sırasında bu iddianızı ileri sürerseniz o zaman değerlendireceğim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Şimdi gündeme geçmediniz mi?

BAŞKAN - Şu anda işlem devam ediyor, gündeme geçmedik efendim. O, gündeme alınması kararı; alındı. Gündeme geçtiğimizde bu talebinizi...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Geçmeden usul tartışması yapmamız gerekiyor efendim.

BAŞKAN - Efendim, gündeme geçtiğimizde bunu yapacağız. Şu anda devam eden işlemler var. Biz şu işlemleri bitirelim, ondan sonra gündeme geçeceğiz. O zaman bu talebinizi dikkate alacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) ÖNERGELER

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in, (2/2120) esas numaralı İş Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/85)

BAŞKAN - Şimdi İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Önergeyi okutuyorum:

29/4/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/2120) esas numaralı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

BAŞKAN - Önerge üzerinde teklif sahibi olarak İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın konuşacaktır.

Sayın Günaydın, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teşekkür ediyorum.

Şimdi, dün AKP Grubu, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair bir kanun teklifi verdi. Biz de dedik ki: İyi galiba; o kadar çok eleştirdik ki emekli maaşlarını düzelterekler, asgari ücretle ilgili düzenlemeler yapacaklar. Baktık içeriğine ne var diye? GSS borçlarının faizleriyle birlikte silinmesi var, Ahilik Sandığı uygulamasının 2028'e ertelenmesi var, aile hekimliğine ilişkin bazı işlemlerin paralı hâle getirilmesi var. Peki, neler yok değerli milletvekilleri? 2024 sonrası emekli olacakların aylıklarındaki yüzde 30'luk kaybı düzeltmeye yönelik bir ekleme yok. Emekli aylıklarındaki adaletsizliği düzenleme yetkisi yok. İntibak düzenlemesine ilişkin herhangi bir hüküm yok. Emeklilik yaşındaki adaletsizliği düzeltme yani kademe yok. Aylık bağlama oranlarının düzenlenmesine ilişkin bir hüküm yok, yok da yok yani vatandaşın lehine ne varsa bu kanun maddesinde bunların hiçbiri yok.

Peki, biz ne yaptık? Biz, kırk beş gün evvel (2/2120) esas numaralı Kanun Teklifi'yle aynı kanunun düzenlenmesini istedik. Biz burada ne yapıyoruz? Diyoruz ki:

- 1) Asgari ücreti üç ayda bir belirle ve en az 30 bin lira olsun.
- 2) En düşük emekli aylığı en az asgari ücret kadar olsun.
- 3) İşveren üzerindeki prim yükünü de kaldır.

Şimdi, bakın, bunların ayrıntısını anlatacağım size. Memleketteki enflasyon sizin hesaplarınıza göre, Merkez Bankasının düzeltmesine göre yüzde 44 olmuş, yılda bir enflasyona yönelik olmak üzere asgari ücreti belirliyorsunuz yani enflasyon daha düşükken altı ayda bir belirlenen asgari ücreti, siz enflasyon yüzde 60'a çıkmışken yalnızca yılda bir düzenliyorsunuz. Ne yaptınız? Brüt 22 bin liraya çıkardınız, buradan yüzde 14 SGK primi kestiniz, yüzde 1 işsizlik primi kestiniz ve böylece oldu 17.002 TL. Peki, bugüne kadar, Ocak 2024'ten bugüne kadar 17 bin lira alan bir asgari ücretlinin ne oldu satın alma gücü? Bugün itibarıyla, ekim sonu itibarıyla 12.164 lira oldu, yıl sonu itibarıyla...

(Uğultular)

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Arkadaşlar, sizin ilginizi çekmediğini biliyorum. Asgari ücretli, AKP Grubunun niye ilgisini çeksin? Hiç olmazsa dinleyin de dinlemeyi öğrenin be kardeşim! Hiç olmazsa dinlemeyi öğrenin be!

SAFFET BOZKURT (Zonguldak) - İşine bak.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - SGK primi falan kesiliyor, Aralık 2024 itibarıyla 17 bin lira alan asgari ücretlinin satın alma gücü 11 bin liraya düşecek. Ne gam; aranızda oturun, konuşun. Bakın, 8 milyon 300 bin insan var böylesine açlık sınırına mahkûm ettiğiniz. Açlık sınırı diyorum ama yanılmayın, açlık sınırına tamah ettirmediniz, memlekette açlık sınırı 21.432 lira, siz 17 bin lira verdiniz, bugün itibarıyla onun satın alma gücü 12 bin lira, demek ki açlık sınırının 10 bin lira altında yaşıyor memleketin 8 milyon asgari ücretlisi. Yıllık asgari ücretle 2005'te 31 cumhuriyet altını alınabiliyorken bugün 12 cumhuriyet altını alınıyor. İşte, onun için diyoruz ki: AKP memlekete zarardır, sağlığa zarardır.

Hani diyorsunuz ya: "Avrupa bizi kısıkanıyor." Türkiye'nin asgari ücreti 613 avro. Lüksemburg 2.571 avro veriyor. Belçika 1.994 avro veriyor. Hani Almanya var ya, bizi kısıkanan Almanya, 2.054 avro veriyor. Gelin, komşulardan örnek verelim: Yunanistan 910 avro, Hırvatistan 840 avro veriyor. Siz 613 avro veriyorsunuz; işte, bu vatandaş bu nedenle siz zararlısınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim en düşük emekli aylığına. 10.000 liradan 12.500 liraya büyük bir gürlütle çıkardınız. 16 milyon emeklinin yarısı 12.500 lira alıyor. 2003'te işçi emeklisi asgari ücretten yüzde 47 fazla alıyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Bugün, sizin iktidarınızda işçi emeklisi asgari ücretten 5 bin lira daha az alıyor. Yani 8 milyon 300 bin asgari ücretliyi açlık sınırına mahkûm ettiniz. En düşük emekli aylığı alan 8 milyon emekliyi de açlık sınırının altında yaşamaya mahkûm ettiniz. Peki, 30 bin lira önerimiz, her üç ayda bir gözden geçirme önerimiz küçük esnafa zarar verir mi? Verir. Onun için diyoruz ki: Yaşlılık, malullük, ölüm sigortası primi ve çalışanlar için ödenen primlerin işveren hissesinin yarısını hazine karşılansın. Siz biliyor musunuz ilk sekiz ayda 58 bin esnaf kepenk kapattı? Dolayısıyla kanun teklifimizde sizinki gibi boş laflar yok; işçiye, emekliye, esnafa yararlı düzenlemeler var. Gelin, bir kere olsun doğru iş yapın, bu kanun teklifini destekleyin ve böylece milyonlarca insanımız rahat bir nefes alsın, bu gece rahat uyunun.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Günaydın.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, Danışma Kurulunun bir önerisi vardır; okutup oylarınıza sunacağım.

Şimdi öneriyi okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9 Aralık 2024 Pazartesi günü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer almasına; 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kurulda görüşme usul ve takvimi ile konuşma sürelerine; kamu idarelerinin bütçeleri üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanmasına, turların bitiminden sonra bütçe ve kesin hesap kanunu tekliflerinin maddelerinin oylanmasına ilişkin önerisi

No: 45

26/11/2024

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 26 Kasım 2024 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda, aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Leyla Şahin Usta	Ali Mahir Başarır	Sezai Temelli
Ankara	Mersin	Muş
Adalet ve Kalkınma Partisi	Cumhuriyet Halk Partisi	Halkların Demokratik Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili
Filiz Kılıç	Mehmet Satuk Buğra Kavuncu	İsa Mesih Şahin
Nevşehir	İstanbul	İstanbul
Milliyetçi Hareket Partisi	İYİ PARTİ	Saadet Partisi
Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili	Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

1) 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9 Aralık 2024 Pazartesi günkü gündeminin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmının 1'inci ve 2'nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 9 Aralık 2024 Pazartesi günü saat 12.00'de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00'den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalara devam olunması,

2) Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 20 Aralık 2024 Cuma günü görüşmelere saat 14.00'te başlanması ve bu birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

3) Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de yetmişer dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

4) Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin oylanması,

5) Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı adına yapılacak konuşma ile turlarda siyasi parti grupları ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İç Tüzük'ün 61'inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

6) Bütçe görüşmelerinde soruların gerekçesiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak sınırlandırılması,

7) Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye yetmişer dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması önerilmiştir.

BAŞKAN - Evet, şimdi, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, kabul edilen Danışma Kurulu önerisi doğrultusunda bütçe görüşmelerine ilişkin Başkanlığın bir duyurusu vardır:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

D) DUYURULAR

1.- Başkanlıkça, 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi'nin Genel Kuruldaki görüşme programının Türkiye Büyük Millet Meclisi internet sayfasında yayımlanacağına ve bastırılarak üyelere dağıtılacağına; bütçe üzerinde şahıslar adına söz almak isteyen üyelerin söz kayıt işlemlerinin 6 Aralık 2024 Cuma günü 11.00 ile 11.30 saatleri arasında Büyük Grup Toplantı Salonu'nda Başkanlık Divanı Kâtip Üyelerince yapılacağına; söz kaydını her üyenin bizzat yaptırması gerektiğine, başkası adına söz kaydı yapılmayacağına, belirtilen saatlerden sonra söz kayıtlarının Kanunlar ve Kararlar Başkanlığınca yapılacağına ilişkin bir duyuru

BAŞKAN - 2025 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2023 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi'nin Genel Kurul görüşülme takvimine ilişkin Danışma Kurulu önerisi bugün kabul edilmiştir.

Bütçe Kanunu Teklifi ile Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin Genel Kuruldaki görüşme programı Türkiye Büyük Millet Meclisi internet sayfasında yayımlanacak ve bastırılarak sayın üyelerimize dağıtılacaktır.

Bütçe üzerinde şahısları adına söz almak isteyen sayın üyelerin söz kayıt işlemleri 6 Aralık 2024 Cuma günü 11.00 ile 11.30 saatleri arasında Büyük Grup Toplantı Salonu'nda Başkanlık Divanı Kâtip Üyelerince yapılacaktır. Söz kaydını her üyenin bizzat yaptırması gerekmektedir, başkası adına söz kaydı yapılmayacaktır ve belirtilen saatlerden sonra söz kayıtları Kanunlar ve Kararlar Başkanlığınca yapılacaktır.

Sayın üyelerin bilgilerine sunulur.

Değerli milletvekilleri, alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 milletvekilinin, Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174)¹⁰

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 174 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Alınan karar gereğince, teklifin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmalar en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Şimdi, teklifin tümü üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen...

Sayın Temelli, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle usul tartışması açılmasına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Biraz önce de dile getirmiştım; Anayasa'ya aykırılıktan (2/2691) esas numaralı Kanun Teklifi üzerine bir usul tartışması talebimiz vardır.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Lehte söz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Aleyhte.

¹⁰ 174 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

X.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlanıp başlanmamasına ilişkin tutumu hakkında

BAŞKAN - Lehte Leyla Şahin Usta...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başkanım, Halil Eldemir konuşacak.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Aleyhte Ali Bozan.

BAŞKAN - Aleyhte Ali Bozan.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Gökan Zeybek.

BAŞKAN - Lehte?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Mustafa Arslan Bey.

BAŞKAN - Lehte Mustafa Arslan.

Aleyhte, aleyhte kim dedik?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Gökan Zeybek.

BAŞKAN - Gökan Zeybek.

Lehte ilk söz...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Halil Eldemir konuşacak.

BAŞKAN - Halil Eldemir'e devrediyorsunuz.

Bilecik Milletvekili Halil Eldemir...

Buyurun.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; Başkanlık Divanının, Sayın Başkanın tutumu üzerine lehte olmak üzere söz aldım. Bu vesileyle sizleri, sizlerin nezdinde de aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan teklif, Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve bununla ilgili olarak da Komisyonunda bu teklif görüşülürken Anayasa'ya aykırılıkla ilgili orada da teklif verildi.

Şimdi, hepinizin bildiği gibi, teklifler Meclisimize ulaştığı vakit, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına milletvekillerimiz tekliflerini ulaştırdığı vakit komisyonlara havale edilir, komisyonlar da ilk önce bunun Anayasa'ya aykırılığına bakarlar ve sonra da komisyon çalışmaları esnasında grupların, milletvekillerinin Anayasa'ya aykırılık iddiası olursa öncelikle bunu dikkate alırlar. Bu teklifle alakalı da Komisyon çalışmaları esnasında Anayasa'ya aykırılık hükmünü içerdiğiyle ilgili iddialara karşılık, içermediğiyle ilgili de görüşmeler, konuşmalar yapılmıştır ve neticesinde Anayasa'ya aykırılığın olmadığı Komisyonunda kabul edilmiştir.

Burada Sayın Başkanın tutumunun lehinde olduğumuzu şu şekilde de ifade edeyim: Eğer sizin teklifin herhangi bir maddesinde Anayasa'ya aykırılık iddianız var ise, maddeler görüşülürken ilgili maddeyle ilgili Anayasa'ya aykırılık önergesi verebilirsiniz ve verdiğiniz önerge de bütün önergelerin başına alınır ve neticesinde de ona göre işlem yapılır, Genel Kurulun takdirine sunulur.

Bundan dolayı, Sayın Başkanın tutumunun lehinde olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Eldemir.

Aleyhte Mersin Milletvekili Ali Bozan'a söz veriyorum.

Sayın Bozan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ BOZAN (Mersin) - Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, biz Meclis kürsüsünde iki kelam Kürtçe söz söylediğimizde sürekli mikrofonumuz kapatılıyor ve bize Anayasa hatırlatması yapılıyor. Şu anda Meclis Başkanı ne yapacak, merak ediyorum; acaba ekranı mı karartacaksınız Başkan? (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Usul tartışması yapıyoruz.

ALİ BOZAN (Devamla) - Yani, göstereyim... Sanırım ekranı kapatma şeyine girmeyeceksiniz.

BAŞKAN - Sayın Bozan, lütfen konuya gelin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunun için mi söz aldınız?

ALİ BOZAN (Devamla) - Şimdi, Sayın Başkan, tam da Anayasa'yla bağlantısını anlatacağım.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Sayın Başkan, görüntüyü karartalım!

BAŞKAN - Konuya gelin, konuya gelin.

ALİ BOZAN (Devamla) - Şöyle: Şimdi, bize biz Kürtçe konuştuğumuzda Anayasa hatırlatması yapan kim? AKP. Peki, bu AKP yirmi iki yıllık iktidarında Anayasa'ya ne yapmış? Anayasa 177 madde; 177 maddenin 134 maddesinde değişiklik yapmış yani elimde gördüğümüz Anayasa'nın üzerinde Türkiye Cumhuriyeti Anayasası yazıyor, bu Anayasa artık yirmi iki yıllık AKP iktidarında Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olmaktan çıkarılmış, maalesef AKP anayasası olmuş. "Yamalı bohça" diyorduk, yamalı bohça olmaktan çıkmış yağmalı bohçaya döndürülmüş bir anayasa var.

Peki, bu AKP iktidarı Anayasa'ya başka neler yapmış? Bu iktidar ki çıkardığı kanunlar Anayasa Mahkemesi tarafından en fazla iptal edilen iktidardır. Örnek, elimizde 26 maddelik bir kanun teklifi var, 26 maddelik kanun teklifinin 10 maddesi Anayasa Mahkemesinden dönmüş; alın size Anayasa'yı ihlal, alın size Anayasa'yı tanınamama!

Şimdi, 9'uncu ve 16'ncı maddeyle ilgili Anayasa'ya aykırılık önergesi verdik, gelelim 9 ve 16'ya. Eğer AKP kurmayları bana oradan müdahale edip "Konuya gelin." demek yerine, keşke alıp 9'uncu ve 16'ncı maddeyle ilgili şu iki Anayasa Mahkemesi kararını okusa! Evet, Anayasa Mahkemesi Anayasa 104'ten bahsediyor, Anayasa 104 ne? Diyor ki: "Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz." Peki, Cumhurbaşkanı ne yapmış? Sadece burada 10 konuda 104'üncü maddeyi ihlal etmiş. 104'üncü maddeyi 2017'de değiştiren kim? AKP. İhlal eden kim? AKP ve Erdoğan; alın size anayasal suç! Bize Kürtçe konuştuğumuzda sürekli Anayasa hatırlatması yapacağımıza, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenmemesi gereken konular Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlendiğinde Sayın Başkan, Adalet Bakanlığı yaptınız, lütfen Sayın Cumhurbaşkanına hatırlatın. Peki, başka ne yapmış Sayın Cumhurbaşkanı? Hemen, yine Anayasa maddesi okuyalım, Anayasa madde 6: "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." Kullanılmış mı? Kullanılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bozan, lütfen tamamlayın.

ALİ BOZAN (Devamla) - Çünkü Anayasa Mahkemesi 10 Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle ilgili ihlal kararı vermiş, iptal kararı vermiş yani Cumhurbaşkanı Anayasa'nın 6'ncı maddesini ihlal etmiş.

Yine, Anayasa madde 7: "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez." Cumhurbaşkanı ne yapmış? Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kendini Türkiye Büyük Millet Meclisinin yerine koymuş.

Şimdi, AKP'nin ve sarayın hesabı şu, diyor ki: "Ben bile bile, isteye isteye kanunla düzenlenmesi gereken konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarırım, üç beş sene bunlar uygulama görür, ondan sonra Anayasa Mahkemesi iptal eder; iptal ettikten sonra Allah kerim." Ama şu anda aynı hatayı yapmak üzeresiniz, şu anda yeniden, açıkça Anayasa'ya aykırı bir şekilde düzenlemeler yapmak üzeresiniz ve yeniden anayasal suç işleyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Devamla) - Yeniden anayasal suç işlemek için gelin bu hatadan vazgeçin; teklifin 6'ncı, 9'uncu ve 16'ncı maddelerini geri çekin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bozan, teşekkür ediyorum.

Lehte, Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'a söz veriyorum.

Sayın Arslan, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz 174 sıra sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Meclis Başkanlığına sunulduğunda Meclis Başkanlığı tarafından Kanunlar ve Kararlar Başkanlığına havale edildi ve Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı bu konuyla alakalı yani kanun teklifinin Anayasa'ya aykırı olup olmadığıyla ilgili bir değerlendirme yaptıktan sonra teklif Meclis Başkanımız tarafından ilgili komisyona havale edildi ve Komisyonumuzda yani Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda İç Tüzük 38'inci maddeye göre Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunuldu; 38'inci maddeye göre de Anayasa'ya aykırılık iddiasının evleviyetle görüşülmesi gerekiyor ki bu hususta mütalaalar, müzakereler Komisyon aşamasında yapıldı ve Komisyonunda Anayasa'ya aykırılık iddiası reddedildi.

Üçüncü aşama da konunun gündeme alınmasıyla alakalıdır ki Danışma Kurulu önerisi Meclisimizin Genel Kurulunun kararıyla gündeme alınmıştır. Dolayısıyla bu aşamadan sonra Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bir konunun gündeme gelmesi söz konusu olamaz.

Biz bu konuda Sayın Başkanın tutumunun lehinde olduğumuzu belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

Aleyhte İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek'e söz veriyorum.

Sayın Zeybek, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Teklifin 9'uncu maddesinde "Bakanlığın görev alanına giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları denetlemek." diye bir fıkraya var.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Anayasa'nın 135'inci maddesine göre Türkiye'de "TMMOB" dediğimiz Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin özel bir yasayla kurulduğunu ve bu konularla ilgili Bakanlıktan ayrı birer tüzel kişilik olduklarını... Anayasa'ya göre bu kuruluşların kanunla kurulacağı öngörülmektedir; hepsi ayrı kuruluşlardır, görev ve yetkileri de kanunla belirlenmektedir. İdari ve mali açıdan ciddi biçimde baskı altına aldığımız, mali anlamda ekonomik gelirlerini daralttığımız odaların şimdi bir de mevzuatlarını hazırlamayı Anayasa'ya açıkça aykırı biçimiyle yasa metninin içine koyuyorsunuz. Anayasa'nın 124'üncü maddesi de bu kuruluşların kendi mevzuatlarını

düzenleyebileceklerini öngörmüş ve Bakanlığa bu konuda hiçbir yetki de vermemiştir. Anayasa'nın vermediği bir yetkiyi kendinize bir kanunla getiriyorsunuz. Hiçbir organ, kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetkiyi kanunlarla da olsa kullanamaz.

Şimdi, 9'uncu ve 16'ncı maddeyle ilgili, 17'nci ve 18'inci maddelerle ilgili ise şunu söylemek istiyoruz: Bakın, daha geçen Parlamento döneminde bu Meclisten geçirdiğiniz kentsel dönüşüm yasası, Türkiye Çevre Ajansı Yasası, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Yasası, Yapı Denetimi Yasası gibi bütün yasalarla ilgili Anayasa Mahkemesinin onlarca iptal kararı var.

Sayın milletvekilleri, değerli arkadaşlar; yasa yapıcı geçtiğimiz bütçe görüşmelerinde, Bakan bu yasanın bazı maddelerinin teklif hâlinde Meclise getirileceğini söyledi. O nedenle teklifi getiren milletvekillerinin, bu teklifi savunan milletvekillerinin bu teklifin içeriğinden haberdar olmadıklarını biliyorum. Bakın, göreceksiniz, Yapı Denetimi Yasası'yla ilgili, kentsel dönüşümle ilgili emsal artışları, emsallerin transferiyle ilgili getirdiğiniz hükümlerin tamamı Anayasa Mahkemesinden dönecek; bunu ben söylemiyorum, sizin bürokratlarınıza sorduk, danıştık, onlar söylüyor. Bakanlıkta oluşmuş olan yapılanmanın giderek gerçekten liyakatten uzak, mesleğin sorunlarından uzak ve sorunları çözme iradesinden yoksun olduğunu belirtmek istiyorum. Burada pek çok mimar ve mühendis var; mesleğe girdiğinizde gidiyorsunuz odaya bir yemin ediyorsunuz, meslek ünvanını alıyorsunuz ve oda sicil numarasıyla işlem yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zeybek, lütfen tamamlayın.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) - İşte, tam da 1954 yılında özel yasayla kurulmuş Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine mensup olan milletvekillerinin bile "Bir dakika ya, ne oluyor?" demesi gerekirken Anayasa hükmünün açık ihlali ki gerek Anayasa'nın 124 gerekse 135'inci maddelerine göre açıkça Anayasa'ya aykırı ve Anayasa'yla güvence altına alınmış olan özerk kamu kurumu niteliğindeki meslek odalarına mevzuat hazırlamak gibi üzerinize vazife olmayan konularla ilgili yetki kullanmaya çalışıyorsunuz. Bakın, mevzuat hazırlamak istiyorsanız Hatay'da 250 bin konut yapacaksınız, on sekiz yirmi ay geçti, hâlâ 24 bin konuttasınız. Bunları artırmak için mevzuat hazırlayın, bunlarla bizim karşımıza gelin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Zeybek, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 174 sıra sayılı Kanun Teklifi Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunca görüşülmüş, raporu Başkanlıkça bastırılarak dağıtılmış, gündeme alınmasına ve temel kanun olarak Genel Kurulda görüşülmesine dair grup önerisi Genel Kurulun bugünkü birleşiminde kabul edilmiştir. Bu aşamalardan geçen bir teklifin görüşmelerine başlanmaması hususunda Başkanlığımıza verilmiş bir yetki bulunmamaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 38'inci maddesi "Bir Komisyon, bir teklifin Anayasa'ya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder." hükmünü amirdir. Nitekim teklifin esas komisyondaki 21/11/2024 tarihli görüşmelerinde teklifin 2 maddesinin Anayasa'ya aykırılığı iddiaları dile getirilmiş, bu çerçevede verilen bir önerge görüşülmüş ve Komisyon tarafından reddedilmiştir. Ayrıca teklifin birazdan yapılacak Genel Kurul görüşmelerinde de her bir madde üzerinde Anayasa'ya aykırılık önergeleri verilebilmesi mümkündür. Öte yandan, teklife ilişkin olarak serdedilen Anayasa'ya aykırılık iddiaları milletvekilleri tarafından dikkate alınarak teklifin son oylamada reddedilmesi de mümkündür. Açıkladığım gerekçelerle teklifin görüşmelerine başlama yönündeki tutumumda bir değişiklik bulunmamaktadır.

Genel Kurulun bilgisine saygıyla sunulur.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Amasya Milletvekili Hasan Çilez ve İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ile 83 Milletvekilinin Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2691) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 174) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'a ait.

Sayın Yazıcı Özbudun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün görüşmelerine başlayacağımız teklif 26 maddeden oluşuyor ve yürürlükteki 8 kanun üzerinde değişiklik getiren hükümlere yer veriyor. Bu yönüyle bir torba kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla evvelce torba kanunlarla ilgili olarak öne sürdüğümüz Anayasa'ya aykırılık itirazımızı muhafaza ediyoruz. Neden? Çünkü torba kanunlar Anayasa'mızın 2'nci maddesinin içerdiği hukuk devleti ilkesinin belirlilik unsurunu ihlal etmektedir. Bu ihlal şu anda görüşmelerine başlayacağımız teklif bakımından da geçerliliğini korumaktadır.

Torba kanun tekliflerinin bir başka özelliği daha var değerli milletvekilleri. Bu teklifler gerek komisyonlarda gerekse Genel Kurulda süratle görüşülüyor ve bizler bu metinler üzerinde hızlı bir çalışma yürütüp, bunların içerdiği Anayasa'ya aykırılık sorunlarını tespit edip canla başla bunları dile getiriyoruz ama hakikat şu ki öne sürdüğümüz gerekçeler ne kadar haklı temellere dayanırsa dayansın maalesef bunlar dikkate alınmıyor. Sayın Başkanımız isabetli olarak Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesine atıf verdi ama bizim Komisyonadaki görüşmelerimizde 38'inci maddeyi gerekçe göstererek Anayasa'ya aykırılık sorunlarını dile getirmemizin pratik hiçbir değeri yok çünkü oraya da sayısal çoğunluk hâkim olduğu için görüşlerimiz dikkate alınmıyor. Bu, aslında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kanun yapma metodunun ne kadar yanlış olduğunu bize gösteriyor. Çok uzun zamandan beri süregelen metot şu: Sayısal çoğunluk kendisini her şeye kadir gördüğünden bizlerin görüşleri ne kadar iyi niyetli olursa olsun, ne kadar yapıcı olursa olsun yasama sürecine yansımamış oluyor.

Bu kanun yapma metodunun karşımıza çıkardığı başka bir sorun daha var, torba kanun teklifleriyle beraber ortaya çıkan, o da şu: Mevzuatta çok hızlı değişiklik yapıldığı için bunları takip etmek, bırakın ortalama vatandaşları, mesleği hukuk olanlar bakımından dahi çok zor. Üstelik teknolojinin geliştiği bugünün koşullarında doğrusu benim çok ciddi gördüğüm bir sorun var, onu dile getirmek isterim. Evvelce biz mevzuat değişikliklerini matbu metinlerden takip ederdik ve o matbu metinlerde spesifik konuya ilişkin bir maddeyi incelediğimizde o maddenin altında bir dipnot olurdu ve o dipnot o madde üzerinde yapılmış tüm değişikliklerin silsilesini bize gösterirdi, dolayısıyla hangi tarihte hangi normun geçerli olduğunu görmek hukukçular bakımından mümkün olabilirdi. Şimdi, "mevzuat.gov.tr" sitesine giriyorsunuz veya başka bir elektronik siteye, maalesef sadece bir hükmün son hâlini görüyorsunuz. En fazla karşınıza çıkan bilgi şu: Orada yapılmış olan son değişikliğin hangi tarihte rastladığı. Hâlbuki bu süratli kanun yapma metoduyla yürürlükteki kanun maddeleri o kadar sık aralıklarla değişiyor ki o silsileyi takip etmek mümkün olmuyor.

Bunun yarattığı başka bir sorun var. Biliyorsunuz, Türkiye'nin en önemli yargısal sorunlarından biri şu: Yargılamalar uzun sürüyor ve adil yargılanma hakkı ihlal ediliyor. İşte, bu problem aslında gerek hâkimlere gerek savcılara gerekse avukatlara, dolayısıyla bütün kamu makamlarına bir güçlük yaratıyor; yürürlükteki normun ne olduğunu tespit etmek mümkün değil.

Tabii, burada bir olumlu özelliğe değinmem gerekiyor bu teklif bakımından. Genel gerekçenin ve madde gerekçelerinin evvelkilere kıyasla daha açıklayıcı bir biçimde yazıldığını gördüm, bundan çok mutlu oldum çünkü gerekçe metinleri uygulama bakımından hayati bir önem taşıyor.

Şimdi, bir hususa daha işaret edeceğim. Sayın Ali Bozan da belirtti, bu teklif metninin içerdiği hükümlerin -ben 12 madde saydım, kendileri 10 dediler- 12 maddesi Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümler nedeniyle ortaya çıkan hukuki boşluğu gidermeye yönelik olarak kaleme alınmış. Tabii, Anayasa'nın üstünlüğü ilkesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarının kesin ve bağlayıcı olduğu yönündeki 153'üncü madde bize bunu emrediyor, bu çok güzel ama bu vesileyle bir hususa dikkat çekeceğim. Şu ana kadar 168'in üzerinde Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kabul edildi ve bunlarla ilgili Anayasa Mahkemesine pek çok müracaat oldu ve bunların içerdiği hükümlerin önemli bir bölümü iptal edildi ve iptal kararlarının çok büyük bir kısmı aynı gerekçeye dayanıyor. Nedir o gerekçe? 104'üncü maddenin on yedinci fıkrası Sayın Cumhurbaşkanına kararname çıkarma yetkisi tanıyor ama bu kararnameleri konu yönünden sınırlıyor. Dolayısıyla, sadece yürütmeye ilişkin konularda bu kararnameler çıkarılabilir. Temel hak ve ödevler, kişinin hak ve ödevleri, siyasi haklar ve ödevler konusunda kararname çıkarılamaz, yasama ve yargıya ilişkin konularda da çıkarılamaz, münhasıran kanunla düzenlenmesi emrolunan konularda da kararname çıkarılamaz. Hüküm bu kadar sarıhken Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Anayasa'ya aykırı hükümler içermesi bizim üzerinde düşünmemiz gereken bir konu çünkü sarayda çok sayıda hukukçu danışman var ve onların asıl görevleri aslında Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini ve Cumhurbaşkanlığı kararlarını Anayasa'ya uygunluk yönünden değerlendirmek ve Sayın Cumhurbaşkanımıza doğru bilgi sunmak. Dolayısıyla bu görev yerine getirilmiyor. Böylece Anayasa yargısı meşgul ediliyor. Böylece bizim Meclisimiz, yasama organı meşgul ediliyor. Ama çok önemli bir husus daha var, Anayasa Mahkemesinin iptal kararları geçmişe yürümez. Böylece yürürlüğe girmiş olan Anayasa'ya aykırı hükümler aracılığıyla atı alan çoktan Üsküdar'ı geçmiş oluyor ve Anayasa'nın üstünlüğü ilkesi ve hukuk devleti ilkesi bile bile, göz göre göre ihlal edilmiş oluyor. Buna özen gösterilmesi gerekir.

Nihayet buradan bir başka konuya daha temas etmek istiyorum. Bildiğiniz gibi, uzun bir süreden beri Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçe kanun teklifi görüşülüyor. Dolayısıyla bu görüşmeler sabah onda başlıyor, gece yarlarına kadar devam ediyor. Aslında bizim Meclisimizin Anayasa'yla üstlendiği görevlerden biri bütçe kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek ama bu görüşmeler komisyonda sürerken ne yazık ki aynı zamanda burada art arda sıralanan kanun tekliflerini görüşmeye mecbur kalıyoruz. Peki, bu nasıl bir tablo yaratıyor? Bir kısmımız Plan ve Bütçe Komisyonuna koşturuyoruz, orayı takibe mecbur kalıyoruz; bir kısmımız Genel Kurula koşturuyoruz, buradaki teklifleri görüşmeye mecbur kalıyoruz. Hâlbuki bu iki alan da bizim aynı zamanda üstlenmeniz gereken görevler. Dolayısıyla ben sayın yetkililere şu öneride bulunmak istiyorum: Hiç değilse Komisyonda bütçe kanun teklifleri görüşülürken burada, Genel Kurulda bu kanun teklifleri gündeme alınmasın, Genel Kurul diğer görevlerini yerine getirsin çünkü bu ikisinin örtüşmesi neticesinde bizler ne bütçe kanun tekliflerine layıkıyla odaklanabiliyoruz ne de burada kanun tekliflerinin yapımı sürecine layıkıyla odaklanabiliyoruz. Hatta bizi izleyenler belki bilmiyorlardır ama çoğu kez burada toplantı ve karar yeter sayısı olmadan yani Anayasa'ya aykırı olarak çalışıyoruz. Herhâlde hem Anayasa'ya uygun hem

de çok daha verimli olan bir çalışma metodu bulunabilir. Böyle bir metod üzerinde mutabık kalalım, hem iktidar hem muhalefet olarak çalışmalarımızı verimli bir biçimde sürdürelim, böylece bütün toplumun sorunlarını el birliğiyle çözmeye çalışalım.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Yazıcı Özbudun, teşekkür ediyorum.

Saadet Partisi Grubu adına ikinci söz, Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'ya ait.

Sayın Atmaca, buyurun. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, torba kanun teklifi olması hasebiyle çok farklı konular içermektedir. Bir kısım maddeleri olumlu olsa da birçok maddesinde ciddi problemlerin olduğunu görmekteyiz. Köy Kanunu'yla ilgili, köylerde ikamet etmekte olan ve ev sahibi olmayan vatandaşlara gösterilen kolaylığı biz destekliyoruz. Yani mevcut, yaşanan ekonomik sıkıntılar içerisinde bu insanlar borçlarını ödeyemedikleri için, daha evvel elde ettikleri hakların ellerinden kaybedilmesini engelleme adına bu düzenlemeyi gerekli ve faydalı görüyoruz.

Gecekondu Kanunu'nda yapılan değişiklik de kamu arazileri üzerinde olması koşuluyla tebligat yapıldıktan sonra yıkılmasına serbestlik veren bir değişiklik. Burada bir kısım sıkıntılar var; kamu arazisi görüldüğü hâlde uzun yıllardan beri kullanılan yayla ve mera alanları gibi alanlarda birçok belirsiz olan alanlar var. Örneğin, yaylaların bulunduğu bölgelerde iki yüz üç yüz yıldan beri evi ve bahçesi olan insanların evleri de acaba bu kanuna istinaden yıkılacak mı? Çok net değil, zaten onların devam eden hukuki süreçleri vardır.

Yine, kentsel dönüşümle ilgili katmadeğer muafiyeti. Bu kentsel dönüşümle ilgili kanunu burada çok tartıştık. Bu zaten tamamen rantı amaçlayan bir kanun ama öyle anlaşılıyor ki her türlü engel ortadan kaldırılarak, her türlü teşvik de verilerek kentsel dönüşüm kurumunun ülkemizde istediği alanı elde etmesine ve istediği gibi tasarrufla bulunmasına imkân sağlayan bir kanun. Bu gerçekten üzücü bir durumdur çünkü deprem korkusu istismar edilerek çıkarılan bir kanundur. İnsanlar depremden korktuğu için depremde hasarı azaltıcı ya da can kaybını azaltıcı bir kanun olduğunu zannediyor ama biz kanunu incelediğimizde net bir şekilde görmekteyiz ki rant amaçlı, mevcut yasa ve yönetmeliklerle imara açılmayan veya istenildiği gibi ranta çevrilemeyen yerlerin daha rahat ranta çevrilmesi adına çıkarılan bir kanun. Maalesef depremde can kaybına sebebiyet verecek riskli yapıların tespitine yönelik bir zorlama yoktur. O yüzden bu kanunu, bu kentsel dönüşümle ilgili KDV muafiyetini de kesinlikle doğru bulmuyoruz.

Yine, İmar Kanunu'nda "imar hakkı transferi" diye bir madde var. Şimdi, imar parsellerinde yapılan imar değişikliğiyle meydana gelen değer artışının tahsili konusu var. Bu maddelerde de ciddi belirsizlikler ve sıkıntılar var. Öncelikle bu plan değişikliği talepleri hepsi rant amaçlı ya da keyfi olmuyor, efendim, bir kısmı zoraki oluyor çünkü mevcut imar planı uygulanamaz olduğu için parsel sahipleri tarafından plan değişikliği talep edilebiliyor. Bu tür durumlarda da değer artışından farkın talep edilmesi kesinlikle adil değildir.

Yine, plan hazırlanması sırasında DOP payının yüzde 45'ten fazla olması durumunda bu parsellerin bu değer artışına maruz bırakılması da doğru değil. Eğer değer artışına maruz bırakılacaksa da bu yüzde 45'ten fazla alınan yerin değeri de hesap edilerek mahsup edilmesi gerekmektedir. Tabii, yine, bu değer artışının yüzde 90'ının talep edilmesi. Zaten yüzde 100'ü vardı ve bunu Anayasa Mahkemesi iptal etti. Şimdi yüzde 90'a indirildi bu oran. Yüzde 90 da kesinlikle kabul edilemez, çok yüksek bir

orandır çünkü bu imar değişikliğini yapan vatandaşın zaten ciddi masrafları olacak, plan hazırlama masrafları, ilgili idareye ödenecek harçlar, zorunlu bağışlar gibi. Bu da ciddi bir sıkıntı oluşturacaktır. Yine, bu artış, değer artışı hesaplamasında şehir dışından firmalar da tayin edilebiliyor. Şehrin özelliğini ve değer dağılımını bilmeyen bir firmanın doğru bir değer artışı hesaplaması mümkün değil. Bunun çok enteresan örnekleri de vardır. Örneğin, gerçekte 100 lira değer artışı olan yerde 10 lira hesaplama gibi 1.000 lira bile hesaplayanlar maalesef vardır.

Kanunda yine Yapı Denetimi Kanunu'yla ilgili bir kısım değişiklikler var. Evet, Yapı Denetimi Kanunu'nda bir kısım sıkıntılar vardı, bir kısmının bu sıkıntıları çözme adına yapıldığını anlıyoruz ama yine içinde sıkıntılar var. Örneğin, 500 metrekaresinin altındaki işlerde yapı denetim firmasının mal sahibini seçmesi hakkı getirilmiştir. Bunun sebebi şu: 500 metrekaresinin altındaki küçük işleri yapı denetim firmaları almak istemiyordu çünkü çok düşük değer çıkıyordu ve bu değer bunların masraflarını karşılayamadığı için bu talep vardı ancak bu kanunla hem yapı denetim ücret oranı artırılmış oldu, 1,5'tan 3,75'e çıktı hem de vatandaşa seçme hakkı getirildi. Zaten yapı denetim firmalarının itirazı olan değer artışı yapıldığı hâlde seçme hakkının neden verildiğini anlamak mümkün değil. Bu, çok sayıda haksız rekabete sebebiyet verecek. Yine, daha evvel zaten vatandaşın her işi için yapı denetimi seçme hakkı vardı, bunun olumsuzlukları görüldüğü için bu kaldırıldı ama maalesef bu maddeyle tekrar geri geldi.

Yine, 500 metrekaresinin üstündeki yapılarla ilgili 2 yapı denetim atanacak. Bu da kesinlikle doğru değil, yine bir pazarlık, yine denetim kalitesinde bir düşüklük ihtimali meydana getirdiği için bu da kabul edilebilir değil ve kesinlikle faydalı değil.

Tabii, yine, kanunda rüzgâr gülü projelerinin yapı denetimi kapsamı dışına alınması var. Bu, kısmen kabul edilebilir bir madde çünkü zaten profesyonel firmalar tarafından yapıldığı için iç denetim mekanizmaları bu hizmeti verebilir. Ancak güneş enerjisi panelleriyle ilgili aynı durum söz konusu değil; onlar son derece daha basit yapılar olduğu için daha amatör firmalar tarafından yapılma ihtimali var. Bu yüzden, güneş enerjisi santrallerinde yapı denetim kontrollerinin devam etmesi zaruridir diye düşünüyoruz.

Tabii, yine bir maddede Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un Kentsel Dönüşüm Başkanlığının görevleriyle ilgili bir kısmında değişiklikler var. Konuşmamın başında ifade ettiğim gibi, öyle bir hâle getirildi ki Kentsel Dönüşüm Başkanlığı Türkiye'de kamu ya da özel olması hiçbir şekilde fark etmez, sit ya da orman olması da fark etmez, istediği yeri kentsel dönüşüm alanı gerekçesiyle işgal edip istediği rantı oluşturma fırsatı veriyor. Bu, biraz daha genişletilmiş oldu. Biz, bu nedenle, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına verilen bu yetkinin doğru olmadığını düşünüyoruz; tam aksine, bu yetkilerin yerele devredilmesi önemli çünkü yerel idarecilerin yereldeki sıkıntıları daha doğru bilmesi mümkün. Yine, tabii, merak ettiğim konu şu: Acaba belediyeleri kaybetmemiş olsaydı AK PARTİ, böyle bir değişikliği yani yerel yetkilerin kentsel dönüşüm kurumuna devrini talep edecek miydi? Bu da son derece ilginç bir şey.

Bu münasebetle, önemine binaen, ben tekraren... Deprem riski taşıyan bir ülkeyiz ve her an büyük bir deprem olabilme ihtimali var, o yüzden yıkılma olasılığı yüksek olan ve can kaybına sebebiyet verecek yapıların kamu eliyle tespit edilip cebren bunların dönüştürülmesi esastır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Atmaca, lütfen tamamlayın.

MEHMET ATMACA (Devamla) - Maalesef, bu yapıların riskli olup olmadığının tespitiyle ilgili kullanılan yönetmelik bu gerçeği yansıtmıyor. O yönetmeliğe göre sağlam olan yapıları da riskli gösterebiliyorlar. Birçok insanın bu kanunu istismar etme adına sağlam yapısına sakat raporu çıkarıp ek imar artışları, bir kısım avantajlardan istifade etme amaçlı binalarını yenilediklerine şahit olduk. Bu istismarın giderilmesi adına kamusal tespit olması önemli ve bu yönetmeliğin değiştirilmesi önemli.

Ben bu konuda hassasiyetlerimizi tekrar ifade ediyor ve bu kanun değişikliğine ret oyu vereceğimizi ifade ediyorum ve saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Atmaca, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz ait.

Sayın Beyaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifi, torba kanun teklifi usulünde hazırlanmış, 8 farklı kanunda düzenleme içeren ve 26 maddeden oluşan bir tekliftir. Türkiye Büyük Millet Meclisine 18 Kasım'da sunulmuş, 19 Kasım'da teklif metni milletvekillerine dijital ortamda gönderilmiş, 20 Kasım gününde de bilgilendirme toplantısı yapılacağı duyurulmuştur. 21 Kasım'da ise Komisyona gelerek teklif üzerinde alelacele görüşmeler yapılmıştır. İYİ Parti olarak bu eleştirimizi sürekli tekrarlamamıza rağmen, AK PARTİ iktidarı bu despot tavrından bir türlü vazgeçmemektedir. İktidar, ihtiyaç duyduğu alanda aralarında bağlantı olup olmadığını gözetmeden hızla yasalastırmak istediği kanun tekliflerini geniş bir yelpazede torba kanun uygulaması yoluyla yapıyor. Ancak milletimizin menfaati ve kamu yararı gözetilmeksizin özensiz ve acilen çıkarılan kanunlar bir dizi sorunu da beraberinde getiriyor. Torba kanunlarda kanun içerisinde bulunan ve farklı alanlarda düzenleme öngören çok sayıda madde bulunmasına rağmen kanun adını kronolojik olarak daha erken tarihli olandan almaktadır. Teklif sahipleri, o torba kanunun kendilerine sağladığı bu kolaylıktan faydalanarak torba içine daha eski tarihli ve daha masum intiba uyandıran bir madde eklemek suretiyle kamu açısından sakınca doğurabilecek birçok alanda düzenlemeyi getirebilmektedirler. Böylelikle teklif, içeriğindeki düzenlemelerin nüfuz ettiği alanında değil başka bir kanunun adıyla anılmaktadır. Görüştüğümüz Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi de aynen böyle bir duruma örnektir. Köy Kanunu'nda sadece 1 maddede değişiklik yapılmaktadır. Ancak adından da anlaşılacağı üzere, 23 maddeden oluşan "bazı kanunlarda değişiklik" konusunu milletimiz ilk bakışta anlamamaktadır.

Değerli milletvekilleri, tali komisyonların sürece dâhil edilmediği, konu itibarıyla kendilerini ilgilendiren maddeler üzerinde görüşlerinin bildirilmediği bir kanun süreci kabul edilemez. Kanun teklifi İç Tüzük'ün 23'üncü maddesi uyarınca tali komisyon olarak Adalet, Çevre, İçişleri, Plan ve Bütçe Komisyonlarına havale edilirken esas komisyon olarak Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu belirlenmiştir. Anayasa Mahkemesi kararına atıfta bulunularak toplam 12 ayrı madde düzenlenmektedir. Dolayısıyla yarısı Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda hazırlanmış bir kanun teklifinin Anayasa Komisyonunda da görüşülmesi ve Komisyondan görüş bildiren bir rapor alınması gerekmektedir. Ancak teklif, Anayasa Komisyonuna havale edilmediği gibi havalesi yapılan diğer tali komisyonların da raporları ve görüşleri alınmamıştır. Örneğin, teklif içerisinde kamu kaynaklarına ilişkin KDV'den muafiyet getiren bir düzenleme bulunmasına rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmemiştir. Bunun nedeni, zamanlama itibarıyla Plan ve Bütçe Komisyonunun yoğun olması ve bütçe kanunu teklifinin görüşmelerine başlamış olmasıdır. İktidar partisi bu süreci

görmezden gelerek ve umursamayarak belki de bir fırsat olarak değerlendirip kanun teklifinin içerisine Plan ve Bütçe Komisyonunun inceleme alanına girecek maddeler yerleştirmiştir. Nitekim, dönem itibarıyla yoğun olan Plan ve Bütçe Komisyonu görüş bildirmemiştir.

Anayasa’ımızda korunan mülkiyet hukukunu, kamulaştırma hukukunu ilgilendiren ve ayrıntılı değişiklik öngören maddeler konusunda da Adalet Komisyonu görüş bildirmemiştir. Diğer konu ve kanunlarda da durum değişmemiş, sonuç olarak tali komisyonların fonksiyonu devre dışı bırakılmıştır.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun ihtisas alanına girmeyen bir alanda Köy Kanunu’na ilişkin bir düzenlemeyi teklif metninde dâhil ederek sağlayacağı kolaylıklardan faydalanılmıştır. Bu tespit ve yorumumuz Komisyon görüşmelerinde ciddi bir tepkiyle karşılanmış, kanun yapma tekniği hatırlatılarak en başa Köy Kanunu’nun konulduğu belirtilmiştir. Buradan bir kez daha tekrarlıyorum ki adına “Köy Kanunu” diyerek 26 maddelik bu kanun teklifini masumlaştırılmazsınız. Biz köylerimiz ve köyde yaşayan vatandaşlarımız için borçların ötelenmesi ve yükümlülüklerini yerine getirmeleri için bir dört sene daha zaman verilmesini destekliyoruz. Ancak, öncelikle, hepimizin destekleyeceği bu uygulamayı kanun metnine ismini verecek şekilde ayarlamının da AK PARTİ iktidarının siyasi kurnazlığına yakışacağını belirtmek isterim. Böylesine hızlı kanun yapmaya çalışmak, Komisyon üyesi olan muhalefet partisi milletvekillerinin yeterince çalışma yapmasına, ilgili kurum, meslek mensupları ve sivil toplum kuruluşlarından görüş almalarına imkân tanımamaktadır. Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere, muhalefet partilerinin ve muhatap sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin müzakere taleplerine kapalı olmak Parlamentoların asli sorumluluğuna ve demokrasimizin varlık sebeplerine aykırı düşmektedir.

İktidar partisinin görmezden geldiği diğer bir konu ise hemen hemen her komisyonda dile getirmemize rağmen ya ciddi bir çalışma yapılmayan ya da konunun dikkate alınmadığı düzenleyici etki analizi konusudur. Etki analizinin olmaması ya da eksik olması teklif sahiplerinin üzerinde çalıştıkları kanun tekliflerini öncelikle kendilerinin ciddiye almadığını göstermektedir. Teklifte yer alan düzenlemelere ilişkin geçerli bir etki analizinin yapılmaması gerek Komisyon üyesi milletvekilleri tarafından yeterli çalışmanın yapılamamasına gerekse kamuoyu tarafından teklifin anlaşılmasına yol açmaktadır. Bu konunun önemini gördüğümüz kanun teklifi üzerinden de örneklendirmek istiyorum. 442 sayılı Köy Kanunu’nun geçici 5’inci maddesi kapsamında köyde ikamet eden ve yapılmak istenen değişiklikten etkilenecek vatandaşlarımıza ilişkin bir veri tarafımıza verilmemiştir. 1’inci maddenin kendisini ilgilendiren köylü sayımız kaçtır? Borç taksitlerini ödeyememiş, satın aldığı alanlara yapı inşa etmemiş ya da edememiş köylü sayımız yine bilinmemektedir. Bu insanlar beş yıl içinde hangi ekonomik sorunlar sebebiyle ödemelerini yapamamıştır? Bu sorular cevap verilememiş, izaha muhtaç konulardır. Bunun yanı sıra, düzenlemenin kamuya sağlayacağı faydanın tutarına ilişkin bilgi açıklanmamıştır. Bu yolla ne kadar arazi satıldığına ilişkin bir bilgi de yine Komisyon üyesi milletvekilleriyle paylaşılmamıştır. Ayrıca, teklifte dört yıl kadar uzatma öngörülürken bu uzatmanın hangi gerekçeler ve parametrelerle yapıldığı da bilinmemektedir. Aynı şekilde, teklifin 4’üncü maddesiyle düzenlenen 3194 sayılı İmar Kanunu’nun 5’inci maddesine eklenmek istenilen “imar hakkı aktarımı” kavramıyla bu kapsamda il ve ilçe bazında veyahut Türkiye genelinde etkilenecek vatandaşların sayısı da bilinmemektedir. Konu diğer maddelerle birlikte değerlendirildiğinde kamulaştırma hukukunda etkisi olacağı düşünülmekle birlikte Komisyon sürecinde bir uzman görüşü de alınmamıştır. Bu çalışmaların Komisyon görüşmeleri başlamadan önce yapılması bütün milletvekilleri açısından yararlı olacaktır. Etki analizi raporlarının hem yasama verimliliği açısından hem de vatandaşlarımızın sağlıklı bilgi alması açısından önemli olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum, iktidarın bu konudaki duyarsızlığını ve disiplinsizliğini de kamuoyuna bildirmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti olarak, aynı konu üzerinde mevcut kanun teklifinden daha önce verilmiş bir kanun teklifimiz olmasına rağmen Komisyon sürecinde verdiğimiz önergemiz kabul edilmemiştir. 2028 yılı normal şartlar altında önümüzdeki genel seçimler için seçim yılı olarak dikkat çekmektedir. Önergemizde bu sürenin beş yıl olması gerektiği ve 31/12/2029 tarihine uzatılması gerektiği Komisyona sunulmuştur ancak Cumhur İttifakı milletvekillerinin oylarıyla 1'inci madde üzerindeki önergemiz kabul edilmemiştir. Seçim döneminde tekrar uzatma vadedine kurban edilebilecek ve suistimal edilebilecek bir tarih olarak karşımıza çıkan Köy Kanunu'ndaki değişiklikte bir önceki dönemde olduğu gibi beş yıl erteleme yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun düzenlediği metinlerde daha önce bulunan, belediye sınırları içinde veya dışında belediyelere, hazineye, özel idarelere, özel bütçeli dairelere ait arazi ve arsalarda veya devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde izinsiz yapılan yapıların yıkım kararı alınmaksızın derhâl yıkılabileceği hükmü varken Anayasa Mahkemesi kararıyla bu madde iptal edilmiştir. Bu durumun hak arama özgürlüğü, mahkemeye erişim hakkı ve etkili başvuru hakkını ihlal ettiği ortadadır. Görüştüğümüz kanun teklifinde ise bu eksiklikler düzenlenerek metin düzeltilmiş ve bazı cümleler eklenmiştir. Teklif metninde yıkım kararına esas cümlelerin arasına “devlet ormanları hariç” ibaresi de eklenmiştir. Bu ibarenin kanun teklifinden çıkarılması talebimiz reddedilmiş, ardından AK PARTİ'li üyelerin aynı mahiyetteki önergesiyle madde metninden çıkarılmıştır. Teklif metninin ilk hâlinde devlet ormanlarına yapılan izinsiz yapıların yıkım kapsamından çıkarılacağı anlaşılmaktadır. Önergemizle bu yanlış anlaşılma düzeltilmiş ve devlet ormanlarına yapılan izinsiz yapıların Orman Kanunu hükümlerine göre yıkılacağı hüküm altına alınmıştır.

Değerli milletvekilleri, 3194 sayılı İmar Kanunu'yla ilgili “imar hakkı aktarımı” kavramı tanımlanmıştır. Yine, aynı kanun maddesinin içerisinde 7181 sayılı Tapu Kanunu düzenlenerek, düzenleme ortaklık payı yüzde 45'e çıkarılarak kamu ortaklık payı kaldırılmış olup bu düzenlemeden önce imar uygulaması yapılarak KOP alanı olarak oluşturulan alanlarda kalan taşınmazlarda umumi ve kamu hizmet alanlarının kamuya mali külfet getirmeden bedelsiz karşılanarak kamu mülkiyetine geçirilmesi sağlanmak istenmektedir. Ülkemizde kamulaştırmaya ilişkin düzenlemeler her zaman karşımıza çıkmaya devam edecektir. Geçen yasama döneminde Millî Savunma Komisyonunda ve Adalet Komisyonunda kamulaştırmaya ilişkin düzenlemeler yapılmak istenilmiştir. Her iki komisyonda görüşülen kamulaştırmaya esas konular Genel Kurul sürecinde geri çekilmiştir.

Görüştüğümüz kanun teklifi metnindeki imar konusu ve özelde kamulaştırmayla ilgili kısımlar teknik olarak sakıncaları da içerisinde barındırmaktadır. Bu bağlamda kamulaştırma-mülkiyet çatışması ortaya çıkacak ve netameli birçok mesele doğacaktır. Bu kapsamda ülkemizde ne kadar parsel olduğu, ne kadar insanımızın konuyla ilgili davasının olduğu ya da gelecekte olacağı konusunda bilgi paylaşılmamıştır. İmar hakkı aktarımı konusunda iller bazında çalışmaların olmadığı aşikârdır. Kanunu çıkardıktan sonra yine keyfi ve verimsiz bir uygulamanın içinde olunacağı hususunu dile getirmemize rağmen konuyla ilgili tatmin edici bir açıklama yapılmaması endişe vericidir.

Madde hükmüyle artacak konut sayısına bağlı olarak nüfus yoğunluğunda da teknik oranda bir artış olacağını, bu artışın sosyoekonomik, sosyokültürel, sağlık ve eğitim gibi alanlarda doğuracağı sorunların da beraberinde büyüyeceğini öngörülerimiz arasında belirtmekteyiz. Kamulaştırma konusunda güncel sorunların olduğu aşikârdır. Ancak verimli ve etkin bir çözüm üretme konusunda iktidarın daha özenli davranması gerektiği de ortadadır.

Yine, imar hakkı aktarımı konusunda, alıcı ve verici parselle ilgili konularda belirsizlik olduğu anlaşılmaktadır. “Verici parselin ya da parsellerin aktarıma esas inşaat hakları, en yakın komşuluğundaki imar parselinin, adanın emsale esas inşaat hakkını aşmamak kaydıyla ilgili idaresince

belirlenir. Aktarma işlemi alıcı ve verici parsellerin değer tespitleri üzerinden yapılır.” hükmünden de anlayacağımız üzere verici parselden ne kadar inşaat alanı aktarımı yapılacağı muğlaktır. İmar planı burada öngörülemez bir fonksiyonun bilinmeyenleri hâline gelmektedir. Büyüklüğü değerlendirme ve tespit esaslarına göre belirlenecek olan verici parselin emsale esas inşaat alanının yüzde 20’sini geçmeyecek şekilde belirlenmesi, imar planında alıcı parsellere kısıtlama getireceği anlaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında yine, İmar Kanunu’na aykırı bir düzenleme yapıldığı anlaşılmakta, bu ve buna benzer düzenlemelerin imar planı kararlarında sorun açacağı ortaya çıkmaktadır. Buna rağmen Bakanlığa İmar Kanunu kapsamında çeşitli görev ve yetkilerin bırakılması ya da Bakanlığın bu yetki ve görevlere el atması kanunun bütünlüğüne müdahale edilmesi anlamına gelmektedir. Bu karmaşalı durum uygulamada da birçok sorunu beraberinde getirecektir.

Değerli milletvekilleri, sadece imar alanında değil; Gecekondu Kanunu kapsamında, Boğaziçi Kanunu kapsamında, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında ve daha birçok alanda Bakanlık yetkileri kullanılmaktadır. Tartışmasız bu durum fiiliyatta yetki karmaşası yaşanan durumların da önünü açmaktadır. Esasen Türkiye’de köklü bürokrasi ve hukuk temelimizin getirdiği bazı yerleşmiş ve işleyişi süregelen, bir disiplin hâline gelmiş kurallar bütünü vardır. Bakanlığın kuralları kanunlaştırması, mevzuata uygun hâle getirmesi ve kural olarak uygulamasında karar mekanizması olmasının yanında denetim görevi de Bakanlığa aittir. Ancak imar planları ve uygulamaya esas görev ve yetkilerin ise yerel yönetimler tarafından uygulanması, bürokrasi ve hukuk temelimizin taşlarından biridir. Belediye ve valiliklerin yanında imar uygulamalarının Bakanlık tarafından da yapılabilecek olması, imara ilişkin konularda karmaşaya ve çok başlılığa sebep olacaktır. Kurumlar arası çatışma ve dağımlık “kamu yararı” ilkesine zarar verecektir. Tekliften parsel bazında fonksiyon değişikliği yapılabileceği ancak bu değişikliğin konut kullanımına ilişkin olamayacağı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte ada bazında imar plan değişikliği yapılabileceği, değer artış oranının da yüzde 90’ın kamuya kalacağı düzenlenmek istenmektedir. Bu durum yeni bir rant kapısı oluşturacaktır. Fonksiyon değişikliklerinin ne şekilde yapılacağı bilinemeyeceği gibi imar planına aykırılıklar doğacaktır. Maddeyle “Parsel bazında imar planı değişikliği yapılamaz.” derken ada bazında bu değişikliği yaparak rant kapısı oluşturuyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, en büyük hassasiyetlerimizden biri olan Atatürk Kültür Merkezi’yle ilgili kısımlar da dikkatle incelenmelidir. Teklifin 9’uncu maddesinin ek madde 11/e bendindeki Atatürk Kültür Merkezi’yle ilgili kısımlar suistimale açık ifadelerdir. Atatürk Kültür Merkezi’nde bulunan alanlarda iyileştirme, güzelleştirme, yenileme ve ihya etme maksadıyla yapılacak her tür ve ölçekte arsa düzenlemesi ve yapı projeleri yapmaktan kastın ne olduğu konusu netlikle ve ayrıntılarıyla açıklanamamıştır. Bu özel alanda farklı inşa ve yapıların oluşturulmasında Bakanlık yetkilendirilmiş, kamulaştırma ve ruhsatlandırma yetkisi de Bakanlığa verilmiştir. Mevcut metinde belediye ve Bakanlık arasında yetki karmaşası olduğu yapılan açıklamalarda itiraf edilmiş, kanun teklifinde bu yetkiler Bakanlık elinde toplanmıştır. Merkezî idareye oldukça geniş yetkiler verilerek mahallî idarelerin çalışmaları sekteye uğratabilir, keyfi uygulamalara yol açılabilir. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin bir kararı doğrultusunda düzenleme yapılırken hukukun başka bir alanında sakatlık çıkartıyorsunuz.

Bir diğer konu ise yapı denetimi meselesidir. Yapı denetimi alanında getirilen değişiklikler, yapı inşaat alanı üzerinden hizmet bedellerini düzenlemektedir. Yapı denetimi hizmeti sözleşmeleri için hizmet bedeline esas yapı yaklaşık maliyetinin yüzdelik oranları olarak tespit edilmiş ve bunlar farklı metrekarelerde farklı olacak şekilde madde metnine eklenmiştir. Bu konudaki çekincelerimizi, sahada ve fiiliyatta ortaya çıkacak sorunları Komisyonunda dile getirerek madde üzerinde bir değişiklik önergesi

vermemize rağmen önergemiz kabul edilmemiştir. Elektronik ortamda belirlenen en fazla 2 yapı denetim kuruluşundan biriyle yapı sahibinin hizmet sözleşmesi yapmaya mecbur bırakılması, rekabeti sınırlandıran serbest piyasa ilkelerine aykırı bir durumdur.

Ayrıca, küçük şehirlerde belli yapı denetim şirketleriyle sözleşme imzalamak zorunda olan firmaların, şirket ve firma arasındaki münasebeti de bu sorunu kökleştirmektedir. Yapı denetim şirketiyle sorunu olan firmaların sözleşme yapma süreci de sıkıntıya girmektedir. Bu sebeple, yapı denetim firmalarının elektronik ortamda seçilecek 2 firmayla sınırlandırılması, müşteri memnuniyetine yönelik çabalarının azalacağını göstermektedir. Bu, denetim şirketlerinin müşterilerinin kendilerine muhtaç olduğunu düşünerek daha düşük standartlarda hizmet vermelerine sebep olacaktır. Yapı denetim firmalarının elektronik ortamda rastgele seçilecek şekilde sınırlandırılması, yapı sahibi firmalarının ve yapı denetim firmalarının aralarında kötü niyetli anlaşmalar yapmasının önüne geçecek bir düzenlemedir. Bu konudaki en az 4 yapı denetim firmasının seçimlik olması yönündeki önergemiz de kabul edilmemiştir. Bu durum, Anayasa'nın sözleşme serbestliği ilkesine de aykırı olarak düzenlenmiştir.

Değerli milletvekilleri, 24/12/2020 tarih ve 7261 sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "şirketler kurarak" ibaresinden sonra gelmek üzere "şirketlere ortak olmak" ibaresi eklenmiştir. Komisyon toplantısı öncesinde Bakanlık bürokratlarının ve Türkiye Çevre Ajansı Başkanının bilgilendirmeleri esnasında "şirketlere ortak olmak" ibaresinin "yerli şirketlere ortak olmak" olarak değiştirilmesi talebimize rağmen Komisyon görüşmelerinde bu değişiklik yapılmamıştır. Türkiye Çevre Ajansı Başkanı Ferhat Pirinççi'nin kurumunu tanıtırken bu konunun düzenlenmesinde bir beis olmadığını ve isterlerse "ulusal" kelimesini ekleyebileceklerini söylemesine rağmen Komisyon görüşmelerinde konunun üstü kapatılmış, "ulusal" veya "yerli" ibaresi ısrarla eklenmemiştir. Bu tutum ve davranış, Çevre Ajansının yabancı şirketlerle ortaklık yapabileceği konusunda hangi koşullarda ve nasıl ortaklık kurulacağı konusundaki şüpheleri de beraberinde getirmiştir.

Görüştüğümüz kanun teklifinin maddeleri üzerinde de İYİ Parti olarak milletvekili arkadaşlarımız ayrıntılı şerhlerini ve düşüncelerini dile getireceklerdir. Geneli üzerindeki düşüncelerimizi kamuoyunun ve Meclisimizin bilgisine sunar, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Beyaz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Giresun Milletvekili Ertuğrul Gazi Konal'a aittir.

Sayın Konal, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ERTUĞRUL GAZİ KONAL (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 174 sıra sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Gazi Meclisimizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken doğumunun 107'nci yılında merhum Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'i rahmetle, minnetle, özlemle anıyorum. Başbuğ'umuzun ifadesiyle: "İnsanların ve toplumların mutluluğu sağlıklı ve güçlü bulunmalarıyla başlar. Kendi kendine yeterli ve kendi gücüyle yaşayabilen kişi ve toplum olmak, insanlık şerefine başlıca şartını teşkil eder. Bunun için düşünerek çalışmak, kişiler ve toplumların yükselişinin biricik yoludur. Bu sebepten insanlar erginlik kazandıkları çağdan itibaren toplum içindeki yerlerini ve hedeflerini tayin ederek çalışmak zorundadırlar. Bir milletin yükselişi, her şeyden önce insan sevgisi ve insanlara yararlı olma, insan varlığına saygı gösterme

esasına dayanan manevi yüksek inanç sahibi bulunmasına ihtiyaç göstermektedir.” Bizlerin de bu hedefte çalışmalarımızı yürüttüğümüzü, Başbuğ’unuzun millî doktrin “dokuz ışık” adıyla ortaya koymuş olduğu ülkücülüğün ana ilkeleri doğrultusunda ilerlediğimizi ifade etmekten bir kez daha onur duyduğumuzu belirtmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün ele aldığımız 174 sıra sayılı Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, köylerimizden şehirlerimize kadar uzanan geniş bir etki alanına sahiptir. Kırsal kalkınma, imar düzenlemeleri, kentsel dönüşüm ve çevre yönetimi gibi hayati alanlarda ülkemize önemli katkılar sunmayı hedeflemektedir. Teklifin içeriğinde yer alan değişiklikler, hem toplumsal yaşamımızın hem de ülkemizin geleceği için kritik öneme sahiptir. Bu nedenle, teklifin öne çıkan maddelerini ve düzenlemelerin ülkemize ne gibi faydalar sağlayacağını değerlendirmek istiyorum.

Öncelikle, 442 sayılı Köy Kanunu’nun 3’üncü maddesinde yapılan değişiklikle, köyde ikamet eden ve köy nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine satılan taşınmazlar üzerinde çeşitli nedenlerle bina yapamayanlara ya da taksitlerini ödeyemeyen hak sahiplerine verilen süre 31 Aralık 2028 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu teklifle, köylerimizde devam eden projelerin tamamlanması için yasal sürelerin uzatılması öngörülmektedir. Bilindiği üzere kırsal kalkınma projeleri, zaman zaman bürokratik süreçler, hava koşulları ve diğer beklenmeyen sebeplerle gecikmelere maruz kalabilmektedir. Bu düzenleme, kırsal altyapı projelerinin kesintiye uğramadan devam etmesini sağlamayı amaçlamaktadır ve böylece köylerimizde yaşayan vatandaşlarımızın hayat standartları artırılabilecektir. Kırsal kalkınmanın teşvik edilmesi ve yerinde refahın sağlanması, köyden kente göçü azaltmanın da anahtar unsurlarından biridir.

Bir diğer önemli düzenleme, izinsiz yapılaşmanın önlenmesine yönelik olarak Gecekondu Kanunu’nda yapılan değişikliklerdir. Yapılan değişiklikle, devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak izinsiz duvar, tel örgü ve çit dâhil olmak üzere bütün yapıların belediyeler ve il özel idarelerinin yanı sıra Toplu Konut İdaresi Başkanlığı kararıyla yıkılabilmesi ve Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda ilgili idare tarafından yapının yıkılmadan önce yıkım kararı alınması ve işlemin içeriğinden ilgili kişinin haberdar edilmesi suretiyle bu işleme karşı kullanılabileceği dava açma hakkının korunması sağlanmaktadır. Hepimizin bildiği üzere izinsiz ve plansız yapılaşma, şehirlerimizin ve kırsal bölgelerimizin sağlıklı bir şekilde gelişmesini engellemekte, çevre düzenini bozmakta ve gelecekte karşılaşılabileceğimiz ciddi sorunlara yol açabilmektedir. Bu teklifle birlikte, belediyelere ve il özel idarelerine daha fazla yetki ve sorumluluk verilerek süreçlerin hızlandırılması ve izinsiz yapılaşmanın önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Bu değişikliklerin şehirleşme sürecimizin daha düzenli ve daha sürdürülebilir bir şekilde ilerlemesine katkı sunacağına inanıyoruz. Aynı zamanda, bu düzenlemeler, kırsal bölgelerde yaşayan vatandaşlarımızın mülkiyet haklarının korunmasına da daha yaşanabilir alanların oluşturulmasına da olanak sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, İmar Kanunu’nda yapılan değişiklikleri ifade edecek olursam 5’inci maddesinde yapılan değişiklikle “imar hakkı aktarımı” tanımı eklenmektedir. Aynı zamanda, yapılan değişiklikle, özel hukuk kişilerinin mülkiyetinde olup uygulama imar planında düzenleme ortaklık payına konu kullanımlarda yer alan taşınmazların imar hakkı aktarımı yapılarak kamu mülkiyetine geçirilmesinin önü açılmıştır. Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda yapılan değişiklikle, elektronik haberleşme istasyonlarına ilişkin güvenlik sertifikası ve yer seçim belgesi gibi kriterler eklenerek bu yapıların insan sağlığı ile kent ve yapı estetiği bakımından da denetlenebilmesi mümkün kılınmaktadır. Bu çerçevede doğrultusunda İmar Kanunu’na eklenen imar hakkı aktarımı düzenlemesine dikkat çekmekte fayda vardır. Bu yeni düzenleme, mülkiyet haklarının korunmasını sağlarken kamu hizmet alanlarının genişletilmesine de olanak tanımaktadır. Aynı zamanda, imar hakkı aktarımı, hem vatandaşlarımızın

haklarını gözeten hem de kamusal alanları planlamayı daha etkin hâle getiren bir yöntemdir. Bu sayede, kamu hizmet alanlarında ihtiyaç duyulan genişlemeler mülkiyet sahiplerinin mağduriyeti olmadan gerçekleştirilebilir. Ayrıca, imar planında adalet ve denge sağlanarak vatandaşlarımızın hakkına hâle getirilmeden kamu yararı gözetilecektir.

Bir diğer yandan, teklifin Katma Değer Vergisi Kanunu'na yaptığı eklemeler kentsel dönüşüm projelerine verilen destekleri genişletmektedir. Kentsel dönüşüm, özellikle doğal afet riski altındaki alanlarda çok büyük önem taşımaktadır. Deprem kuşağında yer alan bir ülke olarak şehirlerimizi daha güvenli ve yaşanabilir hâle getirmek hepimizin sorumluluğudur. Kentsel dönüşümün hızlanması bu hedefe ulaşmada önemli bir adımdır. Bu nedenle, kentsel dönüşüm projelerine yönelik vergi teşviklerinin artırılması bu dönüşüm sürecinin hızlandırılmasında büyük katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, afetlere karşı dirençli modern yaşam alanlarının oluşturulmasını destekleyen bu değişikliklerin hayati olduğunu vurgulamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin çevresel düzenlemelere ilişkin maddeleri de oldukça önemlidir. Bu bakımdan, Türkiye'de Çevre Ajansının mevcut şirket kurma yetkisi yanında ortaklık da kurabileceğine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda, Ajansın organ ve birimlerine ilişkin kanuni düzenlemeler yapılmaktadır. Kamu hizmet alanlarının korunması ve çevresel planların etkin bir şekilde uygulanması, şehirlerimizin daha yaşanılır bir hâle getirilmesi için kritik öneme sahiptir. Bugün karşı karşıya olduğumuz çevresel sorunlar, yalnızca bugünün değil geleceğin de sorunudur. Bu nedenle, çevremizi koruma ve sürdürülebilir bir şekilde kullanma sorumluluğumuz vardır. Teklifin bu maddeleri, çevresel sürdürülebilirliği gözeterek şehirlerimizin yeşil alanlarını koruma ve genişletme, altyapı projelerinde çevreye duyarlılığı artırma hedefini taşımaktadır. Bu noktada, hepimizin bu düzenlemelere sahip çıkması gerektiğine inanıyorum.

4708 sayılı Yapı Denetimi Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, rüzgâr ve güneş enerjisi santralleri yapı denetiminden muaf tutulmuştur. Aynı zamanda, yapı denetim hizmet sözleşmelerinin kurulmaları ve yapı denetim firmalarının görevlendirilmelerine ilişkin düzenleme yapılarak inşaat alanı 500 metrekareye kadar olan yapılarda müteahhide yapı denetim firmasını seçme hakkı getirilmiştir. İnşaat alanı 500 metrekarenin üzerindeki inşaat alanlarındaysa müteahhit, sistemin otomatik olarak atayacağı iki firmadan biri konusunda tercih yapacaktır.

Yapı denetim firmalarına uygulanacak müeyyideler getirilmekte, denetim sorumluluğu üstlendiği yapının taşıyıcı sistemlerine on beş yıl içinde veya yapım aşaması çerçevesinde yer alan binanın taşıyıcı sisteminin onarımla düzeyinde yapısal bir hasarın oluşması hâlinde şirketin izin belgesi iptal edilmektedir. Yapılan değişikliklerle, yapı denetim kuruluşlarının izin belgesinin doğrudan iptal edilmesine, laboratuvar kuruluşlarının ise yeni iş almaktan men cezası almasına veya direkt kapanmasına neden olan fiiller için cezalar düzenlenmiştir.

Bir diğer yapılan değişikliklerle, bir ilde faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşu sayısının Bakanlık tarafından belirleneceği, büyükşehirlerin birden fazla bölgeye ayrılabilmesi ve denetim firmaları sayısının her bir bölge için ayrı ayrı belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Görüldüğü üzere kanun teklifi, yapı güvenliğini artırmayı ve denetim süreçlerini daha etkin hâle getirmeyi amaçlamaktadır. Özellikle deprem riski taşıyan bölgelerde yapıların güvenliği, vatandaşlarımızın can güvenliği açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu düzenlemeler sayesinde, yapılarımızın denetimi daha sıkı hâle getirilecek ve olası afet durumunda ortaya çıkabilecek zararlar en aza indirilecektir. Bu konuda yapılan her türlü yasal düzenleme, milletimizin güvenliği açısından büyük önem taşımaktadır ve bu değişiklikler, gelecekte karşılaşılabileceğimiz riskleri önlemeye yönelik olarak atılmış adımlardır.

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikler, afetlere karşı daha dirençli şehirler inşa etmemizi sağlayacak niteliktedir. Afet riski altındaki bölgelerde yaşayan vatandaşlarımızın güvenliğini sağlamak hepimizin ortak sorumluluğudur. Bu düzenlemeler, afetlerin yıkıcı etkilerini azaltma ve riskleri minimize etme konusunda önemli bir rol oynayacaktır. Kentsel dönüşüm süreçlerinin hızlanması, hem can güvenliğinin sağlanmasına hem de yaşam kalitesinin artırılmasına doğrudan katkı sunacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifi, köylerimizin refahından şehirlerimizin güvenliğine kadar geniş bir yelpazede olumlu etkiler yaratacak düzenlemeler içermektedir. Kırsal kalkınmayı destekleyecek, plansız yapılaşmayı önleyecek, çevresel sürdürülebilirliği teşvik edecek ve şehirlerimizi daha yaşanabilir bir hâle getirecek olduğunu, Türkiye'nin geleceği adına büyük bir adım olduğunu düşünüyoruz ve buna inanıyoruz. Her bir düzenleme, vatandaşımızın yaşam kalitesini yükseltmek, doğal afetlere karşı daha dirençli ve güvenli yerleşim alanlarını inşa etmek için atılmış kıymetli adımlardır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu teklifi tüm yönleriyle desteklediğimizi ve bu kanun teklifinin hayırlı sonuçlar doğuracağına yürekten inandığımızı belirtiyor, teklifin hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın geri kalan bölümünde yüksek müsaadenizle seçim bölgem Giresun'dan da biraz bahsetmek istiyorum. Geçtiğimiz günlerde tüm yurdumuzda etkisini gösteren yoğun kar yağışı Doğu Karadeniz'de de etkili olmuş, Giresun'un kırsal ilçe köy ve yayla yollarının da hemen hepsi ulaşımına kapanmıştır. Yağışın ilk dakikalarından itibaren gece gündüz vatandaşlarımız için çaba sarf edip mağduriyeti gideren Giresun İl Özel İdaresi, Karayolları, Belediye ve AFAD ekiplerini tebrik ediyor, çalışmalarında kolaylıklar diliyorum.

13'üncü yüzyılda Reşidüddin Fazlullah tarafından kayıt altına alınan Türklerin ve Oğuzların tarihi bahsinde "Nerede bir yağdı yani düşman görse orada savaşır." diye tanımladığı Çepnilerin diyarı, Vilayet-i Çepni Giresun; Anadolu'nun fethinden bugüne kadar bu yüce milletin millî birliğinin -tabiri caîze- hep çimentosu olmuş, Osmanlı'dan cumhuriyete, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten bugüne kadar devlet büyüklerimizin, Meclisimizin, memleketimizin korunmasında hep en ön safta bulunmuş ve bulunmaya devam eden kadirşinas hemşehrilerimde ve şehrimde hep bir şeylerin eksik kaldığını üzümlere buradan belirtmek istiyorum.

"Cennet bahçesi" diye tabir edilecek doğasıyla Doğu Karadeniz'in incisi olan Giresun'da Doğu Karadeniz'in tek adası var ama adaya vatandaşı çıkaracak bir yolcu taşıtımız bulunmamakta. Bölgenin en nezih, en temiz denizi var ama düzenli sahil tesislerimiz bulunmamakta. Havasıyla, suyuyla, doğasıyla ömre ömür katan yaylalarımız, köylerimiz var ama konforlu yollarımız bulunmamakta. Kalelerimiz, tepelerimiz var ama yıllardır teleferiğimiz bulunmamakta. Havaalanımız var, yeterli uçuş seferlerimiz bulunmamakta. Tünellerimiz var, içinde ışıklandırması bulunmamakta.

İnanın, şu an kar altında, elektriği hava şartlarından dolayı defalarca kesilmiş, cep telefonları dahi çekmeyen, karalahana ve mısır ekmeğiyle kışı geçiren, bugün kapısını çalsak "Hiçbir eksikimiz, isteğimiz yok; Allah devletimize zeval vermesin." diyerek bizleri karşılayacak, her biri bu milletin bir karakolu sayılacak binlerce Giresunlu hemşehrilerimin hanelerine yeterli ilgiyi gösterememenin hüznünü yaşıyorum.

Yıllardır beklediğimiz ve Giresun için hayati öneme sahip olan Güney Çevre Yolu'nun başlaması; Doğu Karadeniz'i ekonomik olarak canlandırarak Giresun Limanı ve serbest bölge talebimizin gerçekleşmesi; köy, yayla, mera problemlerimizin bir an önce yasal düzenlemelerle düzenlenip planlanması; yıllardır şehrimizde ilerlemeyen Yeşil Yol Projesi'nin artık hızlanması; bu çağda hiçbir şehrimize yakışmayan ilçe ve köylerimizin yol, su, elektrik, kanalizasyon hatlarının yenilenmesi; sanayi ve işletme teşviklerinin artırılarak istihdamımızın artırılması ve Giresun için olmazsa olmazımız fındığımızın hak ettiği değere ulaşması için tüm yetkililerden bir kez daha kıymetli şehrim ve hemşehrilerim adına atılımlar bekliyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Konal, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'ya ait.

Sayın Oduncu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başlarında bizleri izleyen sevgili halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, iktidarın yargıyı kendi siyasi hedeflerine alet etmesiyle tutuklanan ve cezaevinde bulunan tüm seçilmişlerimizi buradan bir kez daha selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında dün meydanlara inerek şiddete karşı sesini yükselten, direnişiyle umut olan tüm kadınları buradan bir kez daha selamlıyorum. Ne yazık ki şiddetle mücadele etmeyenler, kadınların haklı taleplerine şiddetle karşılık verdi. Bu da yetmezmiş gibi tüm dünya kadınlarının özgürlük taleplerine ilham olmuş "...”¹¹“yi...

(Mikrofon kapandı)

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Devamla) - ...dahi yasaklamaya çalışarak kadınların özgürlük ve eşitlik mücadelesine savaş açtılar. Ama bu söz sadece bir slogan değildir, binlerce yıllık kadın mücadelesinin çığıdır ve özgürlük tutkusudur. Hiçbir yasak, biz kadınların bu özgürlük tutkusunu susturamayacak; o yüzden buradan bir kez daha dile getiriyorum.”...”¹²

(Mikrofon kapandı)

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bugün, burada, kadınların mücadelesini şiddetle sindirmeye çalışan zihniyetin, halkımızın temel ihtiyaçlarına çözüm bulması gereken yasaları nasıl bir anlayışla hazırladığını bir kez daha ibretle izliyoruz. İktidar, toplum yararını hiçe sayarak sermayenin taleplerini karşılama yarışına girmiş. Hızla geçirilen çalakalem düzenlemeler, halkımızın refahını değil bir avuç ayrıcalıklı kesimin çıkarlarını büyüme girişiminden başka bir şey değildir.

Tüm bunlar ortadayken geçen hafta apar topar komisyonuna getirilip bir günde görüşmeleri tamamlanan Köy Kanunu, imar düzenlemeleri ve yapı denetimi gibi farklı alanları kapsayan bir yasa teklifini bugün görüşüyoruz. Bu teklif, ne toplumsal ihtiyaçlara ne de afet risklerine karşı güvenli bir yaşam alanı oluşturma hedefine hizmet ediyor; aksine, rant odaklı politikalarımızın kentlerimizi daha savunmasız, insanlarımızı ise güvencesiz hâle getirmeye hizmet ediyor. Bugün, karşımızda Anayasa'yı, hukuk devletini ve milletin iradesini yok sayan bir teklif duruyor. Bu teklifle yalnızca milletin iradesine sırt dönmüyor, bu iradeyi gasbetme çabalarına hukuki bir kılıf uydurmaya çalışıyorlar. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 12 ayrı düzenleme, bu kanun teklifiyle yasallaştırılmak isteniyor. Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle hayata geçirilen düzenleme Anayasa Mahkemesince mülkiyet hakkına yönelik ihlaller içerdiği gerekçesiyle iptal edilmesine rağmen, aynı düzenleme hukuki biçimi değiştirilerek yeniden sunuluyor. Ama bu kadarla da bitmiyor, teklifin bir başka maddesiyle yerel yönetimlerin idari özerkliğine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilen bir farklı düzenleme de bugün Meclis aracılığıyla yasallaştırılmak isteniyor.

¹¹ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

¹² Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, lafı dolandırmaya gerek yok. Aslında yapmak istediğiniz tam olarak sandıkta alamadığımız yetkiyi türlü hilelerle elde etmeye çalışarak zorbalıkla halkın iradesini yok saymak ve gasbettir. Siyaseten yenildiniz, hukuku da bir sopa olarak kullanıyor, kendi oyunlarınızı meşrulaştırmak için araçsallaştırıp demokrasiyi ayaklar altına alıyorsunuz. Bundan tam iki yüz kırk gün önce halk kendi geleceğini belirlemek için iradesinden yana oy kullanarak sandığa gitti. Halkın sandıkta verdiği mesaj netti: Rantçı belediyeciliğe, gasp zihniyetine, baskıcı zihniyete “Dur!” dedi. Kürt halkının diline, kültürüne, kadınların kazanılmış haklarına el uzatanları tarihin çöp sepetine göndererek tarihî bir cevap verdiler ama halkın bu mesajını anlamayıp demokrasiye olan düşmanlığı her fırsatta göstermeye devam ediyorsunuz.

Seçimlerin üzerinden daha sekiz ay geçmiş olmasına rağmen önce Hakkâri, ardından Esenyurt, Mardin, Halfeti, Dersim, Ovacık ve seçim bölgem Batman halkının seçtiği belediye eş başkanlarının yerlerine maalesef tekrar kayyum atadınız. Öyle ki bu, Batman’a 3’üncü kez kayyum ataması oluyor. Halk size şunun cevabını daha önceki seçimlerde de vermişti. Sizin bu rantçı, baskıcı, halk düşmanı politikalarınıza sandıklarda cevap veriyorduk; 3 dönemdir aynı şeyi yapıyorsunuz ve 3 dönemdir size “Sizi istemiyoruz.” diyenlere rağmen gasbederek belediyelerimizi işgal ediyorsunuz. Ve Batman son seçimde yüzde 65 rekor bir oyla sandıktan kendi belediye eş başkanlarını tekrar seçti ve Batman’da karşılığı olmayan, yüzde 13 bile bir karşılığı olmayan iktidar, Batman’da kendisini iktidar olarak göreceğini zannederek tekrar belediyeye gitti.

Tabii, şunu söylemek gerekiyor: Siz gasp, talan ve ranttan yanasınız oysa Batman halkının tarihinde, sizin ve sizden önceki iktidarların zulmüne teslim olmayan bir direniş var. Kürt siyasetinin yerel yönetimlerindeki ilk kıvılcımı tutuşturan Batman, baskıya, şiddete ve sindirme politikalarına karşı boyun eğmeyen bir direnişin adıdır. Bu direniş 1979’da Edip Solmaz’ın Belediye Başkanı seçilmesiyle başladı. Edip Solmaz daha yirmi sekiz gün belediyede kalmamışken kapısının önünde suikast girişimiyle katledildi. Daha sonra gelen, 1999’da HADEP’ten seçilen Abdullah Akın bir konuşması nedeniyle maalesef cezaevine konuldu. Daha sonra seçilen belediye başkanlarımızdan Nejdet Atalay tutuklandı; Sabri Özdemir, Gülistan Akel görevlerinden alınarak yerlerine kayyum atandı; Mehmet Demir’in, Songül Korkmaz’ın yerlerine kayyum atandı ve son olarak da Gülistan Sönük ve Yeşil Işık...

Ama biz buradan tekrar söylüyoruz: Sekiz yılda Batman kayyumu olarak atanmış 4’üncü şahıs, ne tesadüftür ki seçimlerden önce de kayyumdu. Halkın iradesine hiçbir şekilde saygı duymayan bu şahıs, halkın seçmediği, istemediği bir isim; bir önceki dönemde de kayyum olarak görev yaptığı Batman şehrinde kendi yandaşlarına Batman’ı peşkeş çekiyordu, şu anki durum da maalesef aynı şekilde; rant belediyeciliği ve halka ait olanın halkın dışındakilere, kendi rant alanlarına peşkeş çekilmesiyle devam ettiriliyor.

Bunları daha önce de yine dile getirmiştik. Bir sene önce yine bütçe görüşmelerinde kayyumun yaptıklarını biz belgeli olarak burada anlatmıştık ve üzerinden bir sene geçti, aynı kişiler yine kayyum olarak atandı ve şu an yine aynı uygulamalara devam ediyorlar. Öyle ki 2023 Sayıştay Denetim Raporlarında Batman Belediyesinin denetim raporu bile yok; yine, sadece 2023 değil 2022 yılına ait denetim raporu da yok yani Sayıştay raporlarında Batman’a ait Sayıştay raporları elimizde yok ve bunun üzerine gelen kayyum Batman’da tahribatlarına büyüterek devam ediyor.

Hâlâ sadece kendini siyasi bir arenada zanneden kayyum, hizmet üreteceği yerde geldiği alanda önce Kürt halkının kimliğine karşı bir tahammülsüzlüğü dile getiriyor. Gelir gelmez Kürtçe olan “web” sitesinden Kürtçeyi kaldırdı. Daha sonra ne yaptı biliyor musunuz? 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü’nde Kürtçe olan kadın spor kompleksinin adını değiştirerek, yüzde 90’ının Kürt olduğu Batman şehrinde Kürt dilindeki tabelayı indirerek yeni bir tabelayı oraya yerleştirdi.

Biz onlara diyoruz ki: Bu kayyumların, sadece Batman’da, Hakkâri’de ya da kürdistan da olan şehirlerde değil Türkiye’nin bütününde; bugün Türkiye’nin yoksullaşmasında, Türkiye’deki savaş politikalarının çoğalmasında, Türkiye’deki yoksulluğun, sefaletin bu kadar büyümesinde büyük bir payı var. “Niye?” diyeceksiniz. Çünkü bütün yolsuzlukların geçtiği, bütün rantın geçtiği, bütün halkın iradesinin yok sayıldığı alanlar maalesef bugün halk iradesini tanımayan bu zihniyet anlayışının ta kendisidir. O yüzden biz diyoruz ki burada: Lütfen, bu uygulamalarınızdan artık vazgeçin. Türkiye halkları da kürdistan halkları da sizden bıktı. 3 dönemdir size tarihî bir şekilde cevap veren halkın iradesine saygı göstermek zorundasınız. Sizi bugün çöp sepetine gömenler, emin olun, yarın öbür gün seçim olduğunda sizi o tarihin çöp sepetine tekrar gömecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Oduncu, teşekkür ediyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz, Mardin Milletvekili George Aslan’a ait.

Sayın Aslan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine DEM PARTİ adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, birçok konuşmacı arkadaşımız kayyum meselesine değindi, ben çok fazla değinmeyeceğim ama gerçekten bir şey söylemek istiyorum: Kayyum politikalarıyla siz fiilî olarak bu ülkeyi böldünüz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) İster beğenin ister beğenmeyin, ister kabul edin ister kabul etmeyin, böldünüz, gerçekten böldünüz. Yüzde 70, yüzde 80 oy alan insanları görevden alıyorsunuz ve yerine kayyum atıyorsunuz. Ya, bu halk bunu kabul etmiyor artık. “Böldünüz.” derken bu halk diyor ki: “Artık bunlar bizi istemiyorlar.” Yani gerçekten ülkeye zarar veriyorsunuz. 2002 gerçekliğimize geri dönünüz, geri dönmediğiniz takdirde inanın bir dahaki seçimlerde o Kürt illerinde siz tabela partisine döneceksiniz. Yasaklamayla bugüne kadar ne elde ettiniz? İşte, akşamdan beri Meclisi yöneten Sayın Başkan Vekili, bir slogan yüzünden diyor ki: “İşte, bu, Anayasa’ya aykırıdır.” Ya, Anayasa bırakmadınız ki! Anayasa’ya artık uyan kim? Siz kendiniz uymuyorsunuz. Yani, şimdi, o attıkları sloganı siz yasakladınız ama ben de diyorum ki: “...”¹³

(Mikrofon kapandı)

GEORGE ASLAN (Devamla) - Bu da Süryanicesi, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Onu da yasakladınız, onu da yasakladılar.

GEORGE ASLAN Devamla) - Bu da Anayasa’ya aykırı. Ne yapalım yani, söylemeyecek miyiz? Dünyada artık herkes bunu dile getiriyor, biz niye kendi Meclisimizde dile getirmeyelim? Burası hepimizin Meclisi, bütün Türkiye’de yaşayan halkların Meclisi. Halk yüz binlerce oy vererek bizi buraya gönderdi yani bir kelime konuşmayacak mıyız?

¹³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, şimdi esas konuya geçiyorum. Üzerinde sıklıkla kanuni değişiklikler yapılan alanların başında nedense imar ve kentsel dönüşüm konusu gelmektedir. İktidar her ne kadar bunun depreme karşı yapıldığını iddia etse de uygulamalar bunun tersini göstermektedir. AKP iktidarı döneminde kente ve imara ilişkin yasaların çoğu toplumsal ihtiyaç ve talepler gözetilmeden çıkarılmıştır. Bu yasalar, konut hakkı başta olmak üzere, pek çok insan hakkı ihlali ile mağduriyetini barındırmakta ve salt ekonomik getiriye odaklandıklarından da kamu yararı yok sayılmaktadır. Yoksul ve emekçi mahallelerine ödenemeyecek koşullarda lüks projeler dayatarak mülksüzleştirme, yoksullaştırma projelerine dönüşen bu uygulamalarla zorunlu göçe yol açılmaktadır.

Deprem kuşağı içerisinde olan Türkiye’de kentleri, binaları depreme karşı dayanıklı, hazır hâle getirmenin ne denli önemli olduğunu vurgulamaya gerek yok ancak özellikle son on beş yılda yaşanan Van, İzmir ve Maraş gibi büyük depremlere rağmen kayda değer ciddi önlemler alınmadı. “Kentsel dönüşüm” denilerek bilimsel bir temele dayanmadan yapılan çalışmalar da kentleri depreme karşı dayanıklı hâle getirmekten ziyade daha çok ticari kazanç elde etmek için yürütüldü. Kentlerde rant değeri yüksek bölgelerde dönüşüm uygulanırken acil ihtiyaç duyulan bölgelerde bir çivi bile çakılmamış; öyle ki depreme dayanıksız binaların dönüştürülmesi bir kenara, değerli bölgelerdeki boş arsalar üzerinde kentsel dönüşüm projeleri hayata geçirildi. Türkiye’de yıllardır çıkarılan imar afları sağlıksız yapılaşmayı teşvik etti, depreme dayanıklı olmayan yapıların devlet onayıyla kullanılmaya devam edilmesine neden oldu. Deprem ve depremde güvenilir binalar yaratmak Türkiye’nin en önemli konularından biridir. Ancak şu ana kadar deprem zararlarını azaltmaya yönelik olarak sunulan kentsel dönüşüm projeleri genel olarak amacı dışında kullanılarak daha çok rantal dönüşüme hizmet etmiştir. Jeolojik, jeoteknik etütler sonucunda “imar uygun olmayan alan” olarak ilan edilmiş bölgeler dahi “kentsel dönüşüm” adı altında yapılaşmaya açılarak daha da tehlikeli hâle getirildi. Deprem riski çok daha az olan ancak rant değeri yüksek alanlar “riskli” ilan edilerek iktidara yakın müteahhitler ve sermayedarların rant alanına dönüştürüldü. Uzun yıllar bir arada ve ortak yaşama kültürü bulunan mahallelerde yaşayan insanlar zor kullanılarak cüzi kira yardımıyla yerlerinden edildi.

Değerli milletvekilleri, getirilen yasa taslağı Köy Kanunu, İmar Kanunu, Yapı Denetimi Kanunu, Çevre Ajansı Kanunu gibi farklı kanunlarla ilgili bazı düzenlemeler içermekte. Teklifin geneline baktığımızda kimi olumlu gibi görünen değişiklikler içerse de genel olarak toplumun ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak kimi düzenlemeler içermektedir.

Getirilen önemli düzenlemelerden biri, insanların kent içindeki değerli yapı stoklarının ranta açılmasının önünü açabilecek imar hakkı aktarımı konusudur. Düzenleme, kamuya ait alanların bedelsiz şekilde kamu mülkiyetine geçirilmesi ve “imar hakkı aktarımı” adı altında arazi sahiplerinin mülkiyet haklarını kısıtlayan bir mekanizma oluşturmasıyla mülkiyet hakkının özüne zarar verecek niteliktedir. Kamulaştırma bedellerinin ödenmeden bu alanların kamuya aktarılmaya çalışılması, anayasal güvence altındaki mülkiyet hakkını ve hukuki güvenliği zedelerken kamu yükümlülüklerini vatandaşa yıkmaya yönelik bir yaklaşımı yansıtmaktadır. İktidarın daha önceki pratikleri bu uygulamanın da rant odaklı kullanılma ihtimalinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bugüne kadar yürütülen “kentsel dönüşüm” adı altındaki tüm çalışmalar, yoksul halkı evlerinden çıkarıp eğer barınmak istiyorlarsa karşılığında borç senetleriyle uzun vadeli borçlandıran; bu insanları kendi mahallelerinden, evlerinden koparıp şehir dışına süren projeler hâline getirilmiştir.

Kanun teklifinin 1’inci maddesiyle Köy Kanunu’nun geçici 5’inci maddesindeki köyde sürekli oturanlara köy ihtiyar heyeti vasıtasıyla satılan taşınmazların devir ücretlerinin ödemesi dört yıl süreyle uzatılmaktadır. Bu maddeyle getirilen düzenleme olumludur ancak yetersizdir. Buradaki sorun, süre

uzatımı değil; mesele, esas itibarıyla insanların barınma sorunuyla karşı karşıya olduğu gerçeğidir. Şehirlerde ve kırsal kesimlerde insanlar barınma ve mülksüzleşme sorunu yaşamaktadır. Barınma ve mülkiyet hakkı için kısmi çözümler yerine bu soruna bütünlüklü bir politikayla yaklaşmak gerekir.

Getirilen diğer önemli bir düzenlemeyle belediyelerin yetkisinin “hazırlık işlemleri” adı altında Bakanlığa bağlı kuruluşa devredilmesinin yolu açılmaktadır. Diğer taraftan, Gecekondu Kanunu’nda değişiklik yapılarak sadece belediyelere değil Toplu Konut İdaresi ve il özel idaresine de bu konuda işlem yapma yetkisi verilmektedir. Belediyelere, hazineye, özel bütçeli idarelere ait arazi ve arsalarda bulunan yapılarla ilgili TOKİ, belediyeler veya il özel idarelerince yıkım kararı alınabilecektir. Belediyelerin, yerel yönetimlerin kentler üzerindeki yetkilerini kısıtlayan, işlevsizleştiren, özellikle de imar konusunda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı üzerinden merkezî yönetimin kentlere doğrudan müdahale yetkisini genişleten düzenlemeler getirilmişti; burada da benzer uygulamaların önü açılmaktadır. Partimizin belediyelerine valiler, kaymakamlar kayyum olarak atandığı gibi tüm belediyelerin yetki alanlarını kısıtlayan bu düzenlemeyle diğer tüm belediyelere de bir nevi kayyum atanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifte yapı denetim firmalarına ilişkin düzenleme getirilmektedir. Bu düzenlemeyle 500 metrekare alandaki projelerin elektronik dağıtım sisteminden çıkartılarak yapı denetimi firmasının müteahhit tarafından seçilmesinin önü açılmaktadır. 500 metrekare üzerindeki işlerde ise müteahhide iki yapı denetim şirketinden birini seçme hakkı tanınmaktadır. 2019 itibarıyla Yapı Denetimi Kanunu’nda yapılan değişiklikle müteahhitlerin tercihinde olan yapı denetim şirketlerinin belirlenmesi seçeneği ortadan kaldırılmış; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından denetçilerin bir havuz içerisinde elektronik olarak belirlendiği bir kura sistemi başlatılmıştı. Getirilen yeni düzenleme, tarafsız denetimi ortadan kaldıracağı ve 2019 öncesine dönüş niteliği taşıyacağı gibi alanda yaşanan sorunların daha da artmasına neden olacaktır. Düzenlemeyle, yapı denetim kuruluşlarının denetim yaptıkları yapıda kendi kusurları nedeniyle hasar oluşması hâlinde yapı denetim kuruluşlarına yaptırım uygulanacaktır. Ancak bu düzenleme, teknik personelden laboratuvar görevlilerine kadar geniş bir kesimi sorumluluk altına alırken “görevi kötüye kullanma” gibi ifadeler belirsiz bırakılmıştır. Bu durum uygulamada keyfî yorumlara ve cezalandırmalara da yol açabilir. Teknik hatalar kişisel ihmallerle karıştırılarak adaletsiz sonuçlar doğurabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aslan, lütfen tamamlayın.

GEORGE ASLAN (Devamla) - Hapis cezası tehdidi sektör profesyonelleri üzerinde ciddi bir caydırıcı etki yaratabilir.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak imar, kentsel dönüşüm ve deprem gibi insanların hayatına mal olan konulara ciddiyetle yaklaşılmalıdır. Rant yaklaşımından uzak, güvenli, sağlıklı ve yaşanabilir kentler oluşturulmalıdır. Yapı üretim ve denetim süreçleri bilimin ve mühendisliğin yol göstericiliğinde yürütülmelidir. Deprem ve diğer doğal afetler nedeniyle yaşanan can kayıplarının alınmayan önlemlerin bir sonucu olduğu bilinciyle toplumun yararını önceleyen, barınma ve mülkiyet hakkını koruyan, insana hizmet edecek politikaların hayata geçirilmesi gerekmektedir diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aslan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Gökân Zeybek’e ait.

Sayın Zeybek, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz 174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi, köylerde 2024 yılına kadar yapılması gereken yapıların zamanında tamamlanmaması dolayısıyla bu süreyi 2028 yılına kadar uzatıyor. Değerli arkadaşlar, niye 2024 yılına kadar köylü tek göz evini yapamadı? Kendisine tanınmış olan hakla bu evleri beş yıl boyunca niçin tamamlayamadı? Çünkü ülkeyi yöneten iktidar o kadar başıboş bir ekonomik politika, o kadar yanlış bir tarımsal ve kırsalda yaşayan köylüyü inciten politikalar uyguladı ki köylerde neredeyse önemli bir nüfus büyükşehirlere göç ederken var olan, köyde yaşamayı tercih eden, tarımsal üretimde kalan köylünün de bu evleri yapabilme şansı yok. 2028 yılına kadar uzatıyorsunuz ama biz biliyoruz ki siz iktidarda olduğunuz sürece Türk köylüsü yoksullaşmaya devam edecek ve -bu süre- siz iktidardan gittikten sonra ancak köylünün hak ettiği değer kendisine verildiğinde evlerini tamamlayacaklardır.

2'nci maddede, kaçak yapılarla ilgili Anayasa Mahkemesinin iptal kararının yerine bir madde getiriyorsunuz. Şimdi, değerli arkadaşlar, sayın milletvekilleri; şöyle düşünün: Kaçak bir bina yaptınız, kaçak binayla ilgili belediye zabıt tuttu, yapı tatil tutanağıyla geldi sizin binanızın yıkmaya, Anayasa Mahkemesi dedi ki: "Tebliğat Yasası'na göre bu kişinin kendini savunma hakkı vardır ve kendini savunması gerekir." Siz de yeni bir yasa getiriyorsunuz, değerli arkadaşlar, aynen şöyle diyor... Bu tarih itibarıyla, bundan sonra yapılacak olan yapılarla ilgili bir başlangıç yapıyor. Bunun anlamı nedir biliyor musunuz? Siz, 2017 yılında çıkardığınız imar barışından sonra bu yasayla birlikte, 2024 yılında bu kanunun çıktığı tarihe kadar yapılmış olan kaçak yapılarla ilgili, ilgili kurumların, kuruluşların ve belediyelerin işlem yapmasını engelliyorsunuz; örtülü bir imar affi getiriyorsunuz. Bunu Komisyonda söyledik. Geçmiş dönemde yapı tatil tutanağı tutulmuş, encümen kararı alınmış, 32 ve 42'ye göre cezası kesinleşmiş ama Anayasa Mahkemesinin kararına göre işlem yapılamayan parsellerle ilgili "O zaman bu kaçak binaların durumu ne olacak?" dedik, bir düzenleme getirilmedi. Komisyonda çok öneride bulunduk ama hiçbiri dikkate alınmadı.

Kentsel dönüşümle ilgili bu iktidar tek kelimeyle başarısızdır. Bakın, kentsel dönüşümün en büyük düşmanı enflasyondur. Enflasyon, dar ve orta gelirli insanların satın alma gücünü öylesine etkiler ki yapı maliyetleri öylesine yükselir ki insanların günlük yaşamda barınma, gıda ve sağlık hizmetlerinin dışında buldukları riskli binaları dönüştürmeyle ilgili bütçe ayırmaları olanaklı hâle gelmez. Hele de ekonomideki daralma, ekonomideki istikrarsızlık, özellikle emekli, orta yaşın üzerindeki toplum kesimlerinin giderek böyle kararlar almasının önüne geçer.

Bakın, Türkiye'de iktidarınızın son on yılında, hele de son beş yılında temel manzara şudur: Yoksul vatandaş, kolonları korozyona uğramış, demirleri paslanmış, beton dayanım oranı 10'un altında olan binalarda oturup bir afet anında, bir deprem anında, 6'nın üzerindeki bir depremde yıkılacağını bildiği binadan çıkıp başka bir binaya taşınmanın getirdiği maliyet ile yaşam maliyeti arasındaki tercihini bu binada ölümde yana kullanmaktadır. İşte, bu, sizin son dönemde kentsel dönüşümle ilgili getirdiğiniz temel bir sosyolojik sonuçtur. O nedenle, kentsel dönüşümle ilgili bir kaynak ayırma, bütçe oluşturma, ilgili kurumları güçlendirmeyi hedefliyorsanız tek bir şey yapmanız gerekir ya: Kamu bankaları eliyle kentsel dönüşüm projelerine ayrılacak olan kaynakları bütçede tanımlayın. Diğer kurumlara kur korumalı mevduat hesaplarıyla 1 trilyon 400 milyar lirayı nasıl aktardınız... Kentsel dönüşümde kredi verecek olan kamu bankalarının hazineye ya da bütçeden açıklarının karşılanmasıyla ilgili bir düzenleme buraya getirmedığınız sürece konuştuğumuz hiçbir konunun gerçekleşme şansı yok.

Ama bu yasanın içine gizlenmiş neyi gördük? Komisyon aşamasında inceledik ama o günden sonra da yaptığımız "Acaba bu paragrafın altında ne var, acaba neyi kastediyor bu yasa hazırlayıcılar?" dediğimizde çok net biçimiyle, İstanbul seçimlerinde, bu milletten, 1 milyon bin oy farkla yenilgisini

hazmedememiş bir bakan, şimdi milletin kendisine vermediği belediye bütçesini yapma yetkisini, milletin kendisine vermediği plan yapma yetkisini, milletin kendisine vermediği belediyeleri yönetme yetkisini başka bir biçimiyle kullanıyor. Ekonomik anlamda daraltıyor, yetki anlamında “kentsel dönüşüm” adı altında bazı alanlarla ilgili plan yapma yetkisinin sınırlarını daha da çok çiziyor. Bu yasa teklifini hazırlayan arkadaşlarımızın büyük bir çoğunluğunun Bakanlıktan gelen, içinde gizli şifreler olan kimi uygulamaların farkında bile olmadığını apaçık buradan belirtmek istiyorum. Öylesine ki yasa hazırlayıcı... Pek çok konu başlığıyla ilgili tek tek söyleyeceğim: Yapı denetimlerle ilgili, 500 metrekareye kadar yapı denetimin uygulamacı tarafından bulunması fikrini geçtiğimiz dönem Komisyonlarda ben söyledim çünkü birinci yapı denetim firmasıyla maliyetlerin yüksekliği sebebiyle sözleşme yapılamıyordu, her 100 inşaatın 60’ı aylarca bekliyordu. Şimdi bir düzenleme getiriyorsunuz; onu da önermiştik ama Komisyonunda söyledik, gene dikkate alınmamış.

Kura çekilecek, doğrudur. 1’inci kurayı çektiniz, 2’nci kurayı çektiniz. Ya, yasa teklifinin içine şunu koyunuz: “1’inci kurada çıkan yapı denetim firması sözleşmeyi bir hafta, on gün içinde onaylamaz ise mal sahibi gider, 2’nci firmayla sözleşme yapar.” Hayır, bunu koymuyorsunuz. Yapı denetim firmalarının, bu iki firmanın birbiriyle rekabet etmesiyle, zaten şu anda çok ciddi biçimiyle ekonomik anlamda risk altında olan yapı denetim firmalarını fiyatlarını aşağıya çekmeye, örtülü pazarlıkların yeniden oluşmasına yol açıyorsunuz.

Buradan bir kez daha söylüyorum: Bir değişiklik yapınız, yetkiniz var, Komisyonunda iktidar... Teklif verin. Kura çektiniz; 1’inci çıkan firma sözleşmeyi on gün içinde imzalamazsa mal sahibi gider, 2’nci firmayla sözleşme yapabilir. O nedenle yani... Uygulamadan gelmediğiniz o kadar belli ki, sistemin içinden gelmediğiniz o kadar belli ki. Sadece bir avuç zengin müteahhiti, sadece binlerce konut yapan TOKİ müteahhitlerini, sadece hazine ya da kamu alanlarını, donatı alanlarını Çevre, Şehircilik Bakanlığıyla imara açan müteahhitleri dinliyorsunuz, başka hiç kimseyi dinlemiyorsunuz.

Başka bir şey, değer artış vergisini getirdiniz. Değer artış vergisi... Diyorsunuz ki: “Elde edilen değer yüzde 90’ı oranında alınacaktır.” Arkadaşlar, böyle bir oran olabilir mi? Yani bir işletme plan tadili yaptığında bundan elde edilecek olan rantın yüzde 90’ını kentsel dönüşüm hesabına yatıracak. Peki, bu yasa 2020 yılında çıktı. Şimdi Sayın Komisyona, yasayı hazırlayan milletvekillerine soruyorum: 2020 yılından itibaren -yıl 2024, tarih 26 Kasım; Sayın Sarıgül, siz de belediye başkanlığı yaptınız- İstanbul Büyükşehir Belediyesinin hesabına yatan değer artış kazancı ne kadar biliyor musunuz? Sıfır. Bakanlığın yaptığı bütün uygulamalardan milyarlarca liralık rant elde etmiş olan müteahhitlerin ödedikleri değer artış kazancı vergisi sıfırdır.

Şimdi gelelim başka bir konuya. Kentsel dönüşümle ilgili biraz önce burada bir hatip dedi ki: “Şu ana kadar 130 bin, sene sonunda 200 bin.” Bugün kaç? Kasım ayı bitti. Ya, 6 Şubat depreminden sonra önce “650 bin konut yapacağız.” dediniz, sonra “350 bin” dediniz, sonra “Bir yılda 200 binini tamamlayacağız.” dediniz. 2’nci yılın neredeyse iki ayı kaldı, yirmi iki ay bitmek üzere; biten konutlarımızın sayısı 130 bin. Bunların içinde adaletsizliğin en fazla olduğu il neresi diye baktığımızda o da Hatay. Öngörülen konut sayısı, arkadaşlar, 254 bin; 26 Ekim tarihiyle yapılmış olan 26.220; işte gerçek bu, TOKİ’nin açıkladığı olduğu rakamlar.

Yine, kentsel dönüşümle ilgili başka bir usulsüzlük daha var. Hazine parsellerini hazine satar ise ilgili belediyenin hesabına bedellerin yüzde 30’unun yatırılması gerekiyor. Anadolu’da pek çok küçük belde belediyesi, ilçe belediyesi, il belediyesinin kendi mücavir alanlarında -hazineye ait olan parsellerin satılmasıyla elde edilen gelirden- oranın altyapısı, kanalizasyonu, donatısı, içme suyu gibi bütün bu giderleri yapmak için bir kaynağa ihtiyacı var. Bir yol bulmuş iktidar, hazine parsellerini

TOKİ'ye devrediyor. TOKİ eliyle yapılan satışların tamamından ilçe ve belde belediyelerine aktarılan kaç para biliyor musunuz? Sıfır, sıfır, sıfır! İşte bu, Adalet ve Kalkınma Partisinin yerel yönetimlerin güçlendirilmesiyle ilgili genel siyasetinin bir başka örneği.

Türkiye Çevre Ajansı ile ilgili bir değerlendirme yapmak istiyorum. Geçtiğimiz Parlamento döneminde buradan geçti, Çevre Ajansı ile ilgili "Anayasa'ya aykırıdır." dedik. Nedir? Vergi topluyorsunuz. Vergiyi Türkiye Büyük Millet Meclisi kamu kurumları eliyle toplar, vergi millet adına toplanır. Türk ve millet adına toplanan vergiyi denetleme görevi de yasalarla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiştir, Meclis adına bu görevi de Sayıştay yapar. Vergi salıyorsunuz, parayı topluyor ama denetimi Türkiye Büyük Millet Meclisinde değil. Üstelik yasanın içine, bu yasa 2020 yılında geldiğinde -Çevre Ajansı Yasası- o zaman da bir şirkete, özel bir şirkete ortak olabilmesiyle ilgili hüküm vardı; Komisyonunda o madde geri çekildi, yasalaşmadı; şimdi bir kez daha getiriyorsunuz.

Buradan sormak istiyorum: Türkiye Çevre Ajansının parasını vererek ortak olacağı... Türkiye'nin bütün kıyılarını, tıpkı Muğla'da kurulan ve sonra Türkiye'nin bütün kıyılarını yandaşlarına yağmalatan MUÇEV gibi şirketler eliyle genişletecek olan, büyütecek olan Türkiye Çevre Ajansını ortak yapmak istediğiniz bu şirketin adını neden bu yasanın içine koymuyorsunuz? Eğer bu Ajans ekonomik anlamda vergi topluyorsa, gelirleri varsa... Kendisi bir şirket kurmaktan âciz mi de hisselerinin tamamı kamuya ait olan bir şirket kurmaktan âciz mi de başka bir şirkete ortak olabilmeyi hem de yasanın içine koyuyorsunuz? Vergiyi salan devlet, parayı toplayan Çevre Ajansı, paranın aktarıldığı yer özel bir şirket. O şirketin harcamaları da millet adına denetim yapan Türkiye Büyük Millet Meclisinden kaçırılmak isteniyor. Neden? Bunu anlamak mümkün değil.

GES yatırımlarını özendirerek istiyorsunuz, HES yatırımlarını özendirerek istiyorsunuz ancak yapı denetim... Yani 4708 sayılı Yasa'ya ilişkin olarak Türkiye'de yapılmış olan her türlü yapıyla ilgili belli bir metrekaresinin üzerindeki yapı denetiminden muaf tutuyorsunuz; gerekçe de maliyetler. Değerli arkadaşlar, 1 megavat GES'in beş yıl önce maliyeti 1 milyon dolar iken şimdi 400 bin dolara düştü. Zaten teknolojik gelişmeler, zaten sektörün yerli üretime geçmesiyle birlikte maliyetler aşağı çekilmişken siz nasıl olur da enerji mühendislerinin, elektrik mühendislerinin, inşaat mühendislerinin, jeoloji mühendislerinin, harita mühendislerinin yapacağı denetimi maliyet gerekçesiyle tümüyle kaldırıyor musunuz? Biraz önce, Yapı Denetimi Yasası'nda belli bir metrekaresinin üzerindeki yapılarla ilgili maliyet üzerinden alınan harçları yüzde 1,5'tan 1,25'e indirdiniz; o da doğru değil, o da doğru değil. Burada da GES yatırımlarıyla ilgili maliyetler yüksek ise tıpkı diğer maliyetlerdeki aşağı çekilme gibi bunda da bir aşağı çekilme yapılabilir ama mühendislik denetiminden geçmemiş hiçbir uygulamanın günümüz Türkiye'sinde yapılamayacağı konusundaki temel bir aklın terk ediliyor olmasını, sadece maliyet hedefleri nedeniyle terk ediliyor olmasını anlamak mümkün değildir. Yapı Denetimi Yasası'nda laboratuvar hizmetlerinin -eskiden laboratuvarlar ayrı bir yapıdaydı- bedellerini şimdi kim ödeyecek? Yasa koyucuya soruyorum: Kim ödeyecek? Yapı denetim firması. Yani 1,5'tan 1,25'e indirmeyi düşünüyorsun, "Denetimleri sıkılaştıracağım." diyorsun, "Yapılan hizmetlerle ilgili suistimal olursa, suç unsuru yakalarsam cezai müeyyideleri artıracacağım." diyorsun... İçinizde, yurt dışında, Libya'da, Suudi Arabistan'da, Cezayir'de, Afrika'da bir yabancı yapı denetim firmasıyla birlikte iş yapmış bir tek insan yok mu ya?

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) - Bizde müteahhit...

GÖKAN ZEYBEK (Devamlı) - Toplam yatırım maliyetlerinin içinde, bırakınız yapı denetim ücretlerini, denetim maliyetlerini aşağı çekmeyi... Bakın, denetimde ödenecek bedelleri artırarak toplam standardı yükseltmemiz gerekir. Bunun en temel yanışını nerede gördük biz? Gidin deprem bölgesine; 2009'dan, 2014'ten sonra yapılmış olan kamu yapılarının, özel yapıların, endüstri yapılarının, okulların

hatta bazı turizm tesislerinin, sitelerin nasıl yıkıldığını gördüğümüzde, bizim denetimdeki ücretleri aşağı çekmek yerine, denetimdeki cezai sorumluluğunun yanında bu hizmetlerin yapılabilmesiyle ilgili bedellerinin artırılması konusunda da doğru bir şekilde sektörün sorunlarını görmemiz gerekir. Yapı denetimle ilgili bu uygulamanın başka sıkıntılar getireceğini buradan bir kez daha sizlere belirtmek istiyorum.

Coğrafi Bilgi Sistemleri Yasası geçen dönem buradan geçti. Eleştirilerimizi söyledik, Anayasa'ya aykırılıkları söyledik, bu belgelere ulaşmanın ciddi riskler taşıdığını söyledik. Yasanın pek çok maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildi. Biraz önce Anayasa'ya aykırılık yönünden bazı maddeleri de ifade ettim; bu yasanın içinde Anayasa'ya aykırı o kadar çok hüküm var ki... Bu hükümlerin tamamı değiştirilmeden geliyor, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi orada dururken pek çok maddede hiçbir değişiklik yapılmadan geliyor. Yine, şunu da burada belirtmemiz gerekiyor: Nasıl oluyor da Bakanlık -bu Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin- bunlara ilişkin mevzuat hazırlama yetkisini kendinde görüyor? Bakın, Danıştay tarafından denetlenebilir. Özerk bir yasayla 1954'te kurulmuş meslek odalarıyla ilgili olarak izlediğiniz yol ve yöntem kesinlikle doğru değildir. Burada Bakanlığın bu yanlıştan geri çekilmesi lazım. Bu maddenin, 9'uncu maddenin (1) bendinin yasa teklifi metninden kesinlikle çıkarılması gerekir. Bunu Anayasa Mahkemesine götüreceğiz; daha önce de götürmüştük, hep iptal edilmişti; bunun da iptal edileceği konusunda en ufak bir şüphemiz bulunmamaktadır.

Değerli arkadaşlar, kentsel dönüşümdeki emsal transferiyle ilgili de bazı bilgileri size aktarmak istiyorum, şöyle: Emsal transferiyle ilgili hükümler uygulanabilir mi? Evet ama bazı eksikleri var. Burada bir arsa var, 1.000 metrekare bir arsa var "düzenleme ortaklık payı" adı altında bunun belli bir oranı kaldırılıyorsa -diyelim yüzde 45'i- geriye kalan kısmın verici parsellerin alıcı parsellere ne kadar oranında verileceğiyle ilgili bir düzenleme yok. İkincisi, daha da tehlikelisi... İmar planları bir bütündür, kaç kişinin yaşayacağı, hangi hizmetlere ihtiyaç olduğu, donatılar, sağlık, eğitim, spor, diğer bütün donatılar bu planın içine yerleştirilir ve plan nüfusuna uygun bir donatı mekanizması oluşturulur. Şimdi, siz burada plan sınırları içinde emsal transferiyle ilgili bir düzenleme getiriyorsanız o zaman yasanın içinde onu belirtmek gerekir. Nedir o? "İmar plan sınırları içinde emsal transferi yapılabilir." Yani bizim endişemiz şudur, açık söyleyeyim, buna ilişkin kaygılarımızı giderecek bir madde de yoktur: Değersiz bir arazideki mülkler, değerli bir araziye emsal transfer olarak geçirilebilir. Bu, özellikle İstanbul Milletvekili olarak söylüyorum- İstanbul 2'nci bölge dediğimiz merkez İstanbul'da, Şişli'de, Beşiktaş'ta, Beyoğlu'nda, Fatih'te, merkez ilçelerde var olan sıkıntının daha da artmasına yol açabilir. O nedenle, burada ben bir çalışma yapılmasını, bu önerdiğim konularla ilgili düzenlemenin mutlaka metne girmesini istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zeybek, lütfen tamamlayın.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bir imar planı var, bu plan sınırları içinde nüfus oranı belli, hektar başına düşecek kişi sayısı belli. Bunun artırılmasıyla ilgili bir düzenleme değil, bu plan sınırları içindeki nüfusu arttırmadan, plan sınırları içinde kamulaştırmazsız el atma ya da kamulaştırma yoluyla alınmış ama bedeli ödenmemiş olan parsel maliklerinin de mağdur olmaması için o plan sınırları içinde, bu plan sınırlarının eş değer, yakın çevresindeki bir mahalle olabilir, bazen bir mahallenin içinde birden fazla imar planı olabilir, bunlarla ilgili belirleyici, daraltıcı ve engelleyici hükümlerin mutlaka metnin içine konulması gerektiğini düşünüyorum.

İmar Kanunu gibi -3194 sayılı- özel bir yasanın pek çok maddesi bu biçimiyle getirilip madde metninin içine konulmuş ve buradan bir sonuç elde etmek mümkün değildir. Size naçizane tavsiyem şudur: 2028 yılında -bu dönemin sonu- dönemin sonu gelmeden bu getirdiğiniz yasanın da pek çok maddesini değiştirmek zorunda kalacaksınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Zeybek, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ilk söz, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen Göl'e ait.

Sayın Gökçen Göl, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKÇE GÖKÇEN GÖL (İzmir) - Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz alıyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, vatandaşlarımız, hukukçular, hukuk öğrencileri bu Meclisi izlediklerinde, bu kanun isimlerini bile gördüklerinde şaşırıp üzülmüyorlar, şunu söylüyorlar: “Biz ne yaşıyoruz, bunlar ne konuşuyorlar?” Burada toplanıp sorun çözmeye amacıyla konuşmamız gerekirken karşımızda hep torba kanunlar var. Tek bir komisyondan çıkan, derli toplu araştırılmadan, etki analizleri yeterli bir şekilde yapılmadan, ilgili sivil toplum örgütleri ve meslek odalarının katkısı olmadan, hatta bu itirazlara rağmen hukuki ve teknik hatalarla dolu kanunlarla Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını zedeliyoruz. Bu kanun teklifiyle Köy Kanunu, Gecekondu Kanunu, İmar Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Yapı Denetimi Hakkında Kanun, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun, Coğrafi Bilgi Sistemleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da değişiklikler yapılıyor. Bütçe görüşmeleri öncesinde apar topar bunun gibi torba kanunlarını yetiştirmeye çalışan bir görüntü ülkemizin hayrına bir görüntü değil; Türkiye Büyük Millet Meclisinde hazırlanmayan, Meclis komisyonlarını işletmeyen, tali komisyonlara kanun tekliflerini havale etmeyen, farklı siyasi partilerden fikirlere ve sivil toplumun katkısına kapılarını kapatan bir görüntü, doğru bir görüntü değil; Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının yürürlüğe girmesini dokuz ay boyunca bekleyip süre dolduktan sonra Meclisi acele etmeye mecbur eden bir görüntü, doğru bir görüntü değil. Bazen yokmuş gibi davrandığınız için hatırlatma ihtiyacı hissediyorum. Meclis İçtüzüğü'nün 26'ncı maddesinde şöyle ifade edilmiş: “Zorunluluk olmadıkça komisyon toplantısı için çağrı, en az iki gün önceden yapılır.” Kanun görüşme çağrı metnini Cumhuriyet Halk Partisi olarak 19 Kasım 2024 tarihinde mesai saati sonunda almışız. Kanun teklifinin görüşmelerine 21 Kasım 2024 tarihinde saat 14.15'te başlandı, aynı gün içerisinde apar topar bitirildi. Kanun teklifinde Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarını doğrudan ilgilendiren çok sayıda düzenleme olduğu için konunun Adalet Komisyonunda görüşülmesi yönündeki talepler de reddedildi. Anayasa'ya aykırılık hakkındaki itirazlar da aynı şekilde reddedildi. Anayasa Mahkemesinin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyecek, münhasıran kanunla düzenlenmesi gerektiğini söylediği maddeler Anayasa'nın 104'üncü maddesine aykırı bulunarak iptal edilmişti. Bunlarda Anayasa Mahkemesi sanki “Tamamen aynı düzenlemeyi noktası virgülüne kadar getir, sadece bent harflerini değiştir, gerisinde sorun yok.” demiş gibi lakayıt bir tavır var burada. Bu teklif, mahallî idarelerin özerkliği ilkesine, mülkiyet hakkına, yasama yetkisinin devredilmesi yasağına, kamu hizmetine girme hakkına ciddi aykırılıklar içeriyor. Bu kanun teklifiyle kanun koyucuyu devreden çıkarıyorsunuz. Belediyelerin yetkilerini alarak bakanlığın bünyesinde çalışan başkanlığa ve ajansa devrediyorsunuz. Bu da yetmediği gibi alınacak olan personelin koşullarını, çalışan personelin özlük haklarını bile kanunla düzenlemiyorsunuz. Fakat bana sorarsanız daha da önemlisi 31 Marttan bugüne seçim sonuçlarını hazmedememiş, vatandaşın size verdiği mesajı almamış olmanız. Daha da vahimi vatandaşın size vermediği oyu alıp gasbedip İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan Adayınız

Murat Kurum'a devretme çabanız. Bu ülkede insanlar asgari ücretle geçinmeye çalışırken, asgari ücret yaygın ücret hâline gelmişken, emekliler insanca yaşayamazken, gençler yarınını planlayamazken ve ekonomik zorlukları yerel yönetimlerin desteğiyle bir nebze olsun aşmaya çalışan vatandaşlarımız, bütün gündemi yerel yönetimlerin yetkisini gasbetmek olan bir siyaset anlayışını ibretle izliyor.

Dün, 25 Kasım'da sokaklarda eşitlik için mücadele eden gözüaltına aldığımız o kadınlar sizi öfkeyle izliyor. Depremde enkaz altında kalan vatandaşlarımız "tweet" atarak yardım isterken sosyal medyayı yasaklayanlar, insanımız başını sokacak, çocuğunu ısıtacak bir çadır, bir soba ararken çadır satanlar, şimdi, yerinde ve insanca kentsel dönüşüm için çaba gösteren belediyelerin yetkilerini apar topar bütçe görüşmeleri öncesinde kendilerine almaya giriştiler. Bunu yapanlar Esenyurt'a, Ovacık'a, Tunceli'ye, Mardin'e kayyum atayanlardan başkası değil. Bunu yapanlar, önceki yönetimlerden kalan borçları ödemek ve vatandaşa hizmeti bir gün bile aksatmamak için canla başla çalışan belediyelerin tepesine çökmeye çalışanlardan başkası değil. Bunu yapanlar, Efes Selçuk'ta 1970'lerden bugüne belediye gelirlerinin yüzde 60'ını sağlayan Meryem Ana Evi'nin otoparkına bile kayyum atamaya girişenlerden başkası değil. Bunu yapanlar, girdiği bütün seçimlerde onları yenmiş olan belediye başkanından sırf korktukları için siyasi yasak isteyenlerden başkası değil. Bunu yapanlar, anneyi çalışma hayatına kazandıran, çocuğu güvende tutan ve sosyalleştiren kreşleri kapatmaya kalkanlardan başkası değil. Bunu yapanlar, kreşlere göz dikmişken kız çocuklarını tarikat ve cemaatlerin kucağına bırakanlardan başkası değil. Bunu yapanlar, bir tane soruşturma geçirmemiş, bırakın cezayı, bir kere yargılanmamış seçilmiş belediye meclis üyelerini günlerce belediye kapısında bekletip Kenan Evrenci bir kafayla Cumhuriyet Halk Partisi tabelasını sökmeye kalkanlardan başkası değil ama sizin kayyumlarınız varsa "Ben oy vermemiş olsam da seçilene saygım var." diyen seçmeninizin haksızlığa karşı isyanı da var. (CHP sıralarından alkışlar) "Kreşleri kapatacağım." diye yazı gönderenler varsa onun karşısında "Çocuğumun hakkını savunuyorum." diyen anneler var. "Bana oy vermeyen vatan hainidir, teröristtir." diyenler varsa aynı 31 Martta olduğu gibi size dersinizi verenler var. Efes Selçuk'u bitirmek isteyenler varsa "Efes Selçuk'un olan burada kalacak." diyen, günlerdir soğukta nöbet tutan vatandaşlar, kendi emeğine ve ilçesine sahip çıkan belediye emekçileri var.

Şimdi, sizler, depremde canı gibi sevdiği yakınlarını kaybetmiş vatandaşlarımıza, o teslim etmediğiniz evleri, onları yalnız bıraktığımız o günleri, rutubetli konteynerde çocuğuna bakan, geceleri çamur içinde hâlâ güvenlik kaygısı taşıyan o anneye o büyük devletinizi anlatın. Burada getirdiğiniz örtülü imar affını anlatın o anneye. Kentsel Dönüşüm Başkanlığınızın en çok sayıda seçmenin oy vermiş olduğu Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin yetkisini nasıl gasbedeceğini anlatın. O insanlar için çalışan belediyelerden bu yetkileri nasıl alacağımızı anlatabiliyorsanız anlatın. Yapı denetim zorunluluğu dışına çıkardığınız o yapıları gidin bu insanlara anlatın. Her gün "Bu bina benim mezarım mı olacak?" diye düşünen milyonlarca insanın çaresizliği sizin eseriniz.

Bir de 2002 yılında "Yerel yönetimleri güçlendireceğiz." diyerek oy istediğiniz, size iyi duyularla, bu ülkeye dair umutlarla yeni bir hikâye yazdığınızı düşünerek destek vermiş olan vatandaşlarımıza gidin, bu geldiğiniz noktayı bir anlatın. 31 Marttan itibaren belediyelerimizde gördüğümüz muhalefeti dikkate alarak samimiyetle söylüyorum, "Giderayak ne götürürüz?" diyen bir anlayışa değil, ilk seçimlerden itibaren Türkiye'nin seçmene saygılı ve yapıcı bir muhalefet anlayışına ihtiyacı olacak.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gökçen Göl, teşekkür ediyorum.

Şahısları adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'e ait.

Sayın Demir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Köy Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde görüşlerimi paylaşacağım.

Bu kanunda 8 farklı kanunda değişiklik öneriliyor. Ülkemizin şehirlerinde, köylerinde yaşayan vatandaşlarımızın yaşam koşullarını düzenlemek ve hak ettikleri yaşama kavuşturmak için, konfora kavuşturmak için yapılan çalışmalar aslında bunlar. Bir de, şimdi bu kanunlar çok değişiyor ama siz de bilirsiniz ki bu şehirler dolayısıyla imar planları... Şehirler aslında yaşayan birer organizmalardır; her gün gelişirler, değişirler, ihtiyaçları değişir, ihtiyaçları artar, başka yere yönelirler. Dolayısıyla siz de bu şehirleri canlı tutabilmek için, şehirleri sürdürülebilir hâle getirebilmek için önce şehrin hak ve hukukunu korumak zorundasınız ve şehrin taleplerini düzenlemek zorundasınız. Yoksa “Ben buraya imar planı yaptım, otuz yıl kalsın.” denilirse otuz yıl sonra dönüp baktığımızda o şehri köy olarak görürsünüz. Hele bizde, İstanbul, Ankara, İzmir gibi şehirlerde siz statik bir akılla bunlara hizmet etmekte zorlanırsınız, zaten de görüyoruz şu anda.

Şimdi, değerli arkadaşlar, aslında konuşmalarımı hazırladım ama, şimdi metnin içerisinde...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Avrupa'nın hangi şehrinde planlar değişiyor?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Gökân Bey'in söylediklerinin hepsine cevap verecek şeyler var, vaktim olursa hepsine cevap vereceğim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vakit yok, vakit.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Şimdi birincisinde, şu Köy Kanunu... Ya, aslında bu Köy Kanunu'nda, arkadaşlar, diyoruz ki 1'inci maddede: Köyde nüfusuna kayıtlı olup evi bulunmayan, ihtiyaç sahibi olan - ihtiyaç sahibinin açıklaması var, biliyorsunuz, asgari ücretin üçte 2'sinden daha az geliri olan - insanlara, bunlara zamanında evlerini yapabilmesi için Maliyeden arsalar verilmiş fakat bir kısmı bunların taksitlerini ödemekte zorlanmışlar...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - E, tamam işte...

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - ...bir kısmı taksitlerini ödedikten sonra evlerini yapmakta sıkıntı çekmişler. Fakat kanun çıkarken de sınırlı çıkmış yani “Falanca tarihe kadar yapılmazsa.” diyor, ne yapalım şimdi? Şimdi, bu köyde yaşayan arkadaşlarımızın, bizim vatandaşlarımızın taksitlerini ödemedi diye bu haklarını ellerinden alalım mı? Ben CHP'ye ve diğer hepsine soruyorum.

İki, almış taksitle, dışından tırnağından artırmış ve almış ama evini yapamamış, ne yapalım şimdi?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Buğdaya aynı taban fiyatı veriyorsunuz. Enflasyon yüzde 60, buğdayın taban fiyatı aynı.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Yani size göre “Bunlara verilmiş bu haklarını alalım.” diyoruz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Köylüyü batırmayın mesela, köylüyü batırmayın.

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - Ya, sizin hatibiniz on dakika yalan konuştu burada, bir kelime etmedik ya.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kim yalan konuştu?

FAHRETTİN TUĞRUL (Uşak) - Susun da dinleyin arkadaş ya! Susun da dinleyin gecenin bu saatinde.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlar, şöyle bir şey var: Şimdi, İmar Kanunu'yla ilgili değişiklikleri söylüyorum. Kanun teklifimizdeki değişikliklerden biri de İmar Kanunu'yla ilgilidir. İmar planları şehirleri aslında geleceğe hazırlar. Demin söyledim, sağlıklı, sürdürülebilir ve güvenli ortam olsun istiyoruz. Yaşanabilir ve sürdürülebilir kılmak için de ulaşımdan çevreye, altyapıdan yeşil alanlara kadar düzenli bir yaşam merkezi oluşturmak için uğraşıyoruz. İşte, bu

imar planları aslında şehrin anayasasıdır ve bunların nasıl yapılacağı, hangi kriterlere göre yapılacağı ve nasıl uygulanacağıyla ilgili de kanunlar çıkarıyoruz. Şimdi, ne yazık ki bu -Gökân Bey söylerken Fatih'ten de bahsetti; evet, yıllara sâri problemleri var insanların- imar planları yapılmış, bir, 18 uygulaması yapılmış, kamu ortaklık payıyla alınmış fakat gelip görüyorsunuz, bakıyorsunuz, yapılmış imar planları ile yapılaşma arasında uçurumlar var. Dolayısıyla...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Finans sınırı koyun diyoruz, finans sınırı koyun diyoruz.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - İşte, şimdi bunları çözüyoruz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Çözmüyorsunuz.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Bakın, AK PARTİ'den önce başlanmış, 1957'den önce başlanmış, 1983'te kanun çıkarılmış ama derde deva olmamış ve buraya kadar gelmiş. Ne yapacağız? Ben Fatih Belediye Başkanırken... Söyleyeyim, işte, Mustafa Bey de burada, şimdi, yeşil alan olarak duruyor orada ama adam oraya ev yapmış; bu evi yaparken de aslında yaptığı dönemde de...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - E, sen de ruhsat verdin.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - ...ruhsatlı yapmış, iskânını almış fakat siz daha sonra uyanıyorsunuz, işte "koruma amaçlı imar planı" adı altında, yer bulamadığınız için orayı yeşil alan yapıyorsunuz. Ne yapacaksınız burasını?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Mustafa Bey, "Plan sınırları içinde emsal transferi yapılabilir." de, ben evet diyeceğim.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Bir saniye, ona da geleceğim, o ayrı bir konu, o ayrı bir konu.

Şimdi, ben imar transferinin asıl kendisini söylüyorum, mantığını anlatmaya çalışıyorum.

İki; ne yapılmış imar planları? Bak, yıllara sâri en büyük problemlerden bir tanesi bu. Şimdi, arasına sahip çıkan gelmiş binasını yapmış, hatta fazlasıyla yapmış. Siz ona bir şey yapamıyorsunuz ama vatandaş bırakmış, sahipsiz kalmış, şehrin tam göbeğinde arsası, tutup onu şak diye yeşil alan yapmışsınız.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Zaten işiniz bu, şak diye yapıyorsunuz. Şu anda da yapıyorsunuz. Gerçekten şak diye çöküyorsunuz.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Şimdi geliyor adam diyor ki: "Kardeşim, sen benim arsamı yeşil alan yaptın imar planıyla, tamam; benim arsamın parasını ver, kamulaştır. Ne ise ben bunu istiyorum." Sen de çıkan kanuna göre bütçenin yüzde 2'sini ancak kamulaştırma yapabiliyorsun. Diyorsun ki: "Sıraya koydum, seninki 100'üncü sırada gelirse olur, gelmezse olmaz." Ve insanlar mağdurlar.

Bakın, bir, bina varsa şehir mağdur, niye? Çünkü şehirde yaşayanların ortak yeşil alanı işgal altında.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Kaldırım döşer gibi inşaat döşediniz ya!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - İki, arsa var, yeşil alan ilan etmişsin ama mülkiyeti şahsın, bu sefer şahıs mağdur. Biz diyoruz ki bu imar hakkı transferiyle şunu yapalım arkadaşlar: Bir, vatandaşın mağduriyetini ortadan kaldıralım. Kim karşı çıkar? Gitmişsin işgal etmişsin kamu olarak -CHP, AK PARTİ fark etmez- yeşil alan ilan etmişsin. Adam da diyor ki: "Beni bu durumdan kurtar." Şu ana kadar bir şey diyemiyorduk. Bakın, böyle bir sürü yerler var; isterseniz gidin, Beşiktaş'ta da vardır, muhakkak vardır; gidin Kadıköy'de de vardır, muhakkak vardır. Biz diyoruz ki: Tamam kardeşim, benim bütçem yok, belediyelerin de sıkıntı diyorsunuz ya hep belediye kaynakları, kaynakları, kaynakları, biz de tam sizin söylediğiniz gibi bir kanun getirdik, bizim bütçemiz yok ama senin imar hakkını tespit edelim, değer komisyonu oluşturalım. Tamam. Peki, senin yeşil alanındaki arsanın maliyetini nasıl çözeceğiz? Diyoruz ki: En yakındaki parselde veya adada yapılanma koşulları neyse...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Öyle bir şey yok, metinde yok o.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Var.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Efendim?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Plan sınırları içinde yok.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Bir dakika...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Başka bir plan sınırına gidebilir.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Kanun maddesinde var bu.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Yok öyle bir şey.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Ya, var, kanun maddesini aç.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Plan sınırı yok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dinleyin, öğrenin.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Arkadaşlar, var. Bakın, plan sınırları... Sizin söylediğiniz, olmayan şeyi söyleyeceğim, merak etmeyin.

Şimdi, biz diyoruz ki bakın, bu yeşil alanın değerinde yandaki parsel ve adalarda yapılaşma şartlarını esas alıyoruz. Dolayısıyla yeşil alan değil, orada sanki imar varmış gibi değerini tespit ediyoruz. Tamam, ondan sonra diyoruz ki: Bu kurumlar yapıyorsa yetki alanları içerisinde, işte, “plan alanı” diyorsunuz ya, biz de diyoruz ki “yetki alanı” olsun. Neden yetki alanı? Eğer ilçe belediyesi yapıyorsa ilçe belediyesi kendi sınırlarından buradaki imar hakkını başka bir parselde götürecektir, götürdüğü parselde değer artışı tespit edilen değerden aynısı olacak. Öyle demin söylediğiniz gibi birini sıfırdan öbür tarafa götürürken astronomik rakamlar veya verici parselde şeyi çok düşük, öbür tarafta daha yüksek olacak veya tersi mümkün değil çünkü değer artışı komisyonunu kuruyorsunuz ve ona göre yapıyorsunuz. Dolayısıyla bu iş herkesin kendi kurumsal yetki alanı içerisinde çözülüyor. Büyükşehirse büyükşehir sınırları içerisinde, eğer eğitim alanları ise Millî Eğitim Bakanlığının kendi yetki alanları içerisinde bu çözülüyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, -zaman kalmadı ama ben yine söyleyeceğim- mesela bir konu daha var, deniliyor ki: Şimdi düzenleme ortaklık payı yüzde 45 oranında kesilmiş, adamın arsasından yüzde 45 kesmişsin fakat imar planlarının şartları gereği yüzde 45 yetmemiş sana, adamın alanı da boş, yapmamış dolayısıyla biraz daha fazla alıyorsun. Şimdi nasıl yapacaksınız, paranız da yok? Diyoruz ki: Sizin buradan aldığınızın fazlasını hesaplıyorsunuz, başka yerden veriyorsunuz veya yapılanma var, mülk sahibinin düzenleme ortaklık payını verecek durumu yoksa, aslında hukuken vermesi gerekiyor fakat arsası yoksa biz diyoruz ki: Düzenleme ortaklık payına vereceği arsanın değeri kadar para ödeyecek ve bu belediye bu paraya dokunmayacak, bunun karşılığında başka bir alanda aynı oranda yeşil alan alacak ve onun parasını şahsa teslim edecek.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Ya, depremzedelere vermediniz! Evlere el koyuyorsunuz Hatay’da, Maraş’ta, Malatya’da ya!

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Mustafa Bey, biz bunu Sarıyer’de zaten yıllardır yapıyoruz; Sarıyer böyle yapıyor, uyguluyoruz bunu.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Efendim, sizin anladığınız gibi değil.

ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ (Batman) - Tabii, biz ranttan anlamıyoruz ancak siz anlarsınız! Rant alanlarını siz çok iyi biliyorsunuz, siz de haklısınız!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Hayır, şu ana kadar yapılanlar sadece karşılıklı... Hukuki temeli yoktu arkadaşlar, öyle demeyin. Bakın, bunların devir teslimlerinde bir sürü sıkıntılar oluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Bir şey daha.

Şimdi, arkadaşlar, şu Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği değer artışı. Ya arkadaşlar, bakın, maşallah, sizin de müteahhitlerimiz bol, ben gördüm. Şimdi değer artışı...

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Cengiz Holding size ait...

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Bakın, arkadaşlar, değer artış payını... Biz burada kanunu çıkarırken -kanunun imza sahibiyim- dedik ki: Eğer, bir insan kendi parseliyle ilgili imar hakkı istiyorsa imar artışının yüzde 100'ü kadar getirsin, kamuya ödesin. Bunu niçin yaptık, biliyor musunuz? Biz dedik ki bundan sonra imar artışı talebi olmasın, imar planı şu veya bu şekilde delinmesin istedik. Yoksa...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Demirörenden kaç kuruluş aldınız? Demirörenden kaç kuruluş değer artış vergisi?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Ya, arkadaş, bak, o kanunun esası buydu.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Kemer Country'de Demirörenden kaç kuruluş aldınız?

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Biz bunun için imar değer artışının artmasını da istemiyoruz normal şartlarda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Dolayısıyla, yapılan iş doğru bir iştir. Eksikleri var mı? Var. Önerdiğiniz, Sayın Grup Başkanımızın demin buraya gelmeden önce bana söylediğini söylüyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) - Haklısınız, hani "Birden fazla yapı denetimi." dediniz ya, onun sıralamasının yapılmasını Sayın Grup Başkanımız Abdullah Bey söyledi; inşallah, önergeyle onu düzelterek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) - Bir tane düzeltmeyin. Abdullah Bey, neredesiniz? Çok var düzeltilecek.

BAŞKAN - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir ve maddelerine geçilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.02

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.03****BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ****KÂTİP ÜYELER: Yasin ÖZTÜRK (Denizli), Adil BİÇER (Kütahya)**

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23'üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

174 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 27 Kasım 2024 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.04

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Anayasayı ihlal etmek suçundan açılan davalara ilişkin sorusu ve Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevabı (7/18514)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Adalet Bakanı Sayın Yılmaz TUNÇ tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Orhan Sümer
Adana Milletvekili

Anayasa, ülkemizin temel hukuk düzenini belirleyen ve vatandaşlarımızın haklarını, özgürlüklerini güvence altına alan en üst hukuk normudur. Anayasa'nın ihlal edilmesi, bu düzenin temel taşlarını sarsmakta ve demokratik işleyişe zarar vermektedir. Bu bağlamda, Anayasa'yı ihlal etmek suçlarıyla ilgili son dönemlerde nasıl bir yargısal süreç izlendiği ve hangi verilerin elde edildiği büyük önem taşımaktadır.

Anayasa'ya yönelik ihlallerin artması, devletin temel yapısına ve toplumun hukuk güvenliğine zarar vermektedir. Bu suçlara ilişkin yargı süreçlerinin şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılması, hukuk devleti ilkesinin korunması açısından elzemdir.

Bu bağlamda;

- 1-) Son üç yıl içinde "Anayasa'yı ihlal etmek" suçundan Türkiye genelinde kaç kişi hakkında soruşturma başlatılmıştır?
- 2-) Bu kişilerden kaç hakkında dava açılmıştır?
- 3-) Açılan davalar sonucunda kaç kişi hüküm giymiştir?
- 4-) Anayasa'yı ihlal etmek suçlamasıyla açılan davalarda verilen cezaların dağılımı nasıldır? (Hapis, adli para cezası vb.)
- 5-) Anayasa'yı ihlal etmek suçuyla ilgili davaların illere göre dağılımı nasıldır? Hangi illerde bu suçtan yargılanan kişi sayısı daha fazladır?
- 6-) Anayasa'yı ihlal suçuyla yargılanan kişilerin profili (meslek, yaş grubu vb.) nedir?

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-1544-5982/8307
Konu : Yazılı soru önergesi

22. / 11. / 2024

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 04/11/2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1522939 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Adana Milletvekili Orhan Sümer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18514 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-1544-5981/8306
Konu : Yazılı soru ¼nergesi

22.11.2024

Sayın Orhan S¼MER
Adana Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza y¼neltiip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18514 Esas Nolu soru ¼nergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resm¼ Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teřkil¼tı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin "G¼rev" kenar başlıklı 38. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde, adlı sicilin tutulmasıyla ilgili hizmetleri y¼r¼tmek Bakanlığımız g¼revleri arasında sayılmaktadır. Bu çerçevede istenilen ayrıntıda bilgi bulunmama ile birlikte; 5237 sayılı T¼rk Ceza Kanununun "Anayasayı ihlal" kenar başlıklı 309. maddesi uyarınca Cumhuriyet başsavcılıklarında soruşturma evresinde aılan ve karara bağlanan dosya, ř¼pheli ve suç sayılılarıyla ceza mahkemelerinde aılan ve karara bağlanan dosya, sanık ve suç sayılarına ait istatistiklere Bakanlığımız Adli Sicil ve İstatistik Genel M¼d¼rl¼đ¼n¼n "<https://www.adlisicil.adalet.gov.tr>" adresli internet sitesinden ulaşılması m¼mk¼n olabilecektir.

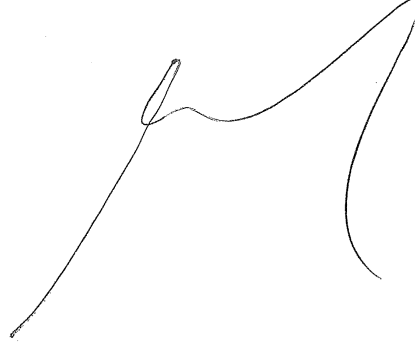
Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, vicdani ret beyanında bulunan bir kişiye ilişkin sorusu ve Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler'in cevabı (7/18893)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Savunma Bakanı Sayın Yaşar Güler tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma iletilen mesajda; “Ben Nevzat Karabacak (T.C. Kimlik No:13259127640) Erzurum'un Karaçoban ilçesi Molladavut köyünde doğdum. 20.11.2001 doğumluyum kasım ayı 2022 yılında zorunlu askerlik sebebi ile Fransa'ya geldim. Ben vicdani retçiyim zorunlu askerliğe karşıyım. Zorunlu askerlik yerine sivil bir görev ya da gönüllü bir kurumda görev yapmak istiyorum.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

1)Konu ile ilgili bakanlığınızın yapmış olduğu çalışmalar var mıdır? Varsa bunlar nelerdir?

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : Z-88839574-610-2024/7156 - 4170699
Konu : Yazılı Soru Önergesi

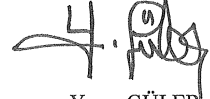
21 Kasım 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1527710 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Milli Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/18893 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Askerlik hizmetine ilişkin iş ve işlemler, 7179 sayılı Askeralma Kanunu hükümleri çerçevesinde yerine getirilmektedir.
Arz ederim.

Yaşar GÜLER
Bakan

3.- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilinde kaybolan bir üniversite öğrencisinin hayatını kaybetmesine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/19146)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet YILMAZ tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 13.11.2024

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

Türkiye'de kadın cinayetleri ile beraber son yıllarda şüpheli kadın ölümleri de artmaktadır. Yaşamın her alanında evde, sokakta ve işyerinde kadınlar şiddete maruz kalmaktadır. Basına yansıyan vahşet görüntüleri, kadın platformlarının kadın cinayetlerine dair tutulan verilerinin yıldan yıla artması, kadına yönelik şiddetle mücadelenin yetersizliğini gözler önüne sermekte ve kadına yönelik şiddeti önleyen politikaların etkin ve somut adımlarla yürütülmediğini göstermektedir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede aileyi önceleyen politikalar yerine kadın haklarını önceleyen politikaların uygulanması gerektiği belirtilmektedir. Ancak yapılan tüm uyarılar dikkate alınmamakta ve her gün en az 3 kadın katledilmektedir. Erkek şiddeti sonucu Ekim ayında en az 48 kadın öldürülürken 23 kadın ise şüpheli bir şekilde katledilmiştir. Son 10 yılın en yüksek kadın cinayetlerinin görüldüğü Ekim ayında şüpheli bir şekilde yaşamını yitiren kadınlardan biri de Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) öğrencisi Rojin Kabaiş'tir. Van'da 27 Eylül'de kaybolan, 15 Ekim'de Van Gölü'nün Mollakasım Köyü sahilinde cansız bedeni bulunan Rojin Kabaiş'in otopsi raporu geçen zamana rağmen hala açıklanmaması olayda farklı şüpheleri uyandırdığı basında da yer almaktadır.

Basında yer alan bilgilere göre Rojin Kabaiş'in kardeşi "Ben ablamın kaybolduğu gün yani cuma günü yine bir umut diye ablama mesaj attım. Mesajuma ise çarşamba günü yani kaybolduğundan 5 gün sonra görüldü atıldı. Emniyet ise şifreyi 8 gün sonra kırdığını söylüyor. Birde emniyet babama telefonu incelediklerini kayıtlarda sadece aile ile konuştuklarını ama Whatsapp'ın ise şifreli olmasından kaynaklı karamadıklarını aktardı ama ablamın kaybolduğu günün akşamına kadar da Whatsapp profili duruyorken; bir süre sonra oda kaldırılıyor ve Whatsapp hala duruyor"

Ayrıca baba Nizamettin Kabaiş, “Doktor otopside çıktıktan sonra bana dedi ki, ‘Kızının 18 gün boyunca suda kalmış olması mümkün değil. Öyle olmuş olsaydı cenazenin bütünlüğü bozulurdu. En fazla 5 veya 6 gün suda kalmıştır. Rojin’in bedeninde ve gözlerinde morarma vardı. Muhtemel birileri onu bir yerde uzun zaman tutmuş belki de sonradan katletmiş ve suya atmış. Yani bunlar hepsi ihmal. En son bir bahçıvan Mola Kasım Mahallesi’nde Rojin’in kıyıya vurmuş cansız bedenini görüp polisi arıyor” ifadelerini kullanarak kızının hayattan nasıl koparıldığının açığa çıkarılmasını istemektedir.

Bu bağlamda;

1. Artan kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümleri, koruma kararlarına rağmen katledilen kadın sayısının artması, verilen iyi hal indirimleri ve cezasızlık politikalarına dair ilgili bakanlıklarınız tarafından etkin ve somut adımlar atılmadığı iddia edilmektedir. Kadına yönelik şiddetle mücadelede iddia edildiği gibi etkin mücadele edilmiyorsa bunun gerekçesi /gerekçeleri nelerdir?
2. Her gün artan erkek şiddetine maruz kalarak hayattan koparılan kadınlara ilişkin bakanlıklarınız tarafından alınan önlemler nelerdir? Kadın haklarını koruyan ve önceleyen somut politikalarınız nelerdir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-262791

Konu : Soru Önergeleri-158

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1532585 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Bu itibarla, Van Milletvekili Sayın Gülderen VARLI tarafından verilen 7/19146 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, ihtisas komisyonu toplantılarının TBMM TV'den canlı yayınlanması talebine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/19373)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan KURTULMUŞ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu Yönetmeliği'nce Yayın Danışma Kurulunca gerekli görülmesi halinde ihtisas komisyonlarının çalışmalarını canlı yayın yapmakla görevli TBMM TV yıllardır komisyonları canlı yayınlamadığı görülmektedir. Bu durum kamu vicdanını yaralamakta ve demokrasinin olmazsa olmazı olan hesap verilebilirlik, şeffaflık gibi ilkelerle örtüşmemektedir.

Buradan hareketle;

1. Komisyon çalışmalarının canlı yayınlanmasının şeffaflık ilkesi açısından önemi büyükken, Yayın Danışma Kurulu'nun "gerekli" görme kriterleri nelerdir?
2. Yayın Danışma Kurulu bugüne kadar komisyon çalışmalarının canlı yayınlanmasını neden gerekli görmemiştir? Kararlarını hangi somut gerekçelere dayandırmaktadır?
3. 85 milyonluk Türkiye Cumhuriyeti'nin merkezi bütçe görüşmeleri, ihtisas komisyonu olan Plan ve Bütçe komisyonunda görüşülürken, hangi somut gerekçelerle yayınlanması "gerekli" görülmemiştir?
4. TBMM TV'nin teknik altyapısı ihtisas komisyonlarının çalışmalarını canlı yayınlamaya uygun değil midir? Eğer değilse, bu konuda bir iyileştirme planı var mı?
5. En son hangi tarihte? hangi ihtisas komisyonu çalışması TBMM TV'den canlı yayınlanmıştır?
6. Geçtiğimiz yıl Yayın Danışma Kurulu'na kaç kez komisyon çalışmalarının canlı yayınlanması ihtisas komisyonlarında önerilmiştir? Bu önerilerden kaç kabul edildi, kaç reddedildi ve reddedilme gerekçeleri nelerdir?
7. 2024 yılı içinde kaç ihtisas komisyonu çalışması TBMM TV'de canlı yayınlandı? Yayınlanmayan oturumların sayısı nedir ve neden yayınlanmadı?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1536952
Konu : Soru Önergesi

26.11.2024

Sayın Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

İlgi : 12.11.2024 tarihli ve 7/19373 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İhtisas komisyonu toplantılarının TBMM TV'den canlı yayınlanması talebine ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.
Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAG
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek:
1- Soru Cevabı

EK-1

CEVAPLAR:

Cevap 1., 2., 3., 4., 5., 6. ve 7.- Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün "Toplantı günleri" başlıklı 54'üncü maddesinin birinci fıkrası, "Resmî tatile rastlamadığı takdirde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, Salı günü saat 15.00'ten 21.00'e, Çarşamba ve Perşembe günleri saat 14.00'ten 21.00'e kadar toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi vasıtasıyla yapılacak televizyon yayınında, önemli ve özel haller saklı kalmak kaydıyla bu fıkrafta düzenlenen toplantı günleri ve saatleri esas alınır." hükmünü haizdir. Bu hüküm uyarınca, TBMM TV'nin asli görevi Genel Kurul çalışmalarını canlı yayınlamaktır.

Yayın Danışma Kurulunda komisyon çalışmalarının canlı yayınlanması konusunda bir görüşme yapılmamıştır.

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ulusal ve Resmi Bayram Tören ve Kutlama Yönetmeliği'nde değişiklik yapılması talebine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın cevabı (7/19487)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Sayın Numan KURTULMUŞ tarafından TBMM İç Tüzüğü'nün 100. Maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ve talep ederim.

Saygılarımla. 15.11.2024

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

15 Temmuz darbe kalkışmasını gerçekleştiren anlayışın yayın organlarında, 2012 yılından itibaren Milli bayramların kutlanmasına yönelik sınırlandırma talepleri sonrası, 16 Nisan 2012 tarihinde ulusal ve resmi bayramlara ilişkin tören ve kutlama yönetmeliği yayınlanmıştı. Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Atatürk'ü Anma ve Gençlik Spor Bayramı, Zafer Bayramı ile mahalli kurtuluş günleri kutlama törenleri değiştirilmişti. 15 Temmuz darbe girişimi sonrası, bu yönetmelik uygulamasında valilerin inisiyatifine öne çıkarak farklı uygulamalar başlamıştır. Vali değişikçe uygulama değişiklikleri yaşanan illerden biri de Niğde olmuştur. Yönetmelik, son vali değişikliğine kadar esnetilerek sürdürülürken, mevcut vali yönetmeliği aynen uygulamaya koymuş ve bu durum toplumda tepkilere yol açmıştır.

Protokolde duruş sırasından çelenklerin sunumuna, bayram kutlamalarındaki çelenk sunumundan vali katılımına ve 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda kapalı spor salonunda gerçekleştirilen etkinlikte saygı duruşu yapılmadan İstiklal Marşı ile törenin başlamasına rağmen saygı duruşunun kim için ve neden yapıldığı ise belirsiz kalmasına kadar uzanan bir dizi aksaklık, tepkilere de neden olmuştur.

Bu bağlamda:

1. Milli bayramların kutlanmasında yeni bir yönetmelik düzenlemesi gereklidir. Bu bağlamda bir çalışma yapılmakta mıdır?
2. Milli bayram ve törenlerde, resmi kurumlardan sonra siyasi partiler ile demokratik kitle örgütlerinin de çelenk sunmak istemeleri durumunda bu konuda yeni bir düzenleme yapılacak mıdır? Aynı anda çelenk sunulmasının engellenmesi, izne bağlanması ve farklı saatlerde çelenk bırakılması yerine, tören anında herkesin sırayla valiliğe bilgi vererek çelenk sunabilmesi için bir düzenleme yapılacak mıdır? Toplam 15 dakikalık bir sunumun sorunlu hale gelmesinin nedeni nedir?

3. Meydan törenlerinde protokolde büyük bir kargaşa yaşanmakta; kim kimin yanında, kim olduğu belli olmayan bir düzenleme ile törenler yapılmaktadır. Bu nedenle, il protokollerinin yeniden düzenlenmesi ve il protokol katılımcıları ile milletvekillerine de bu düzenlemenin gönderilerek gerekli düzenlemenin sağlanacak mıdır?
4. Tören ve kutlama komiteleri için ülke genelinde benzer bir kutlama düzenlemesinin sağlanması amacıyla bir çalışma yapılmakta mıdır?
5. Bayram günleri öncesinde değil, bayram günlerinde çelenk sunulması ve tüm törenlerin saygı duruşu ve İstiklal Marşı okunarak başlaması sağlanacak mıdır?
6. 29 Ekim’de Niğde ilinde kapalı spor salonunda tören saygı duruşu anonsu yapılmadan başlanmış. Komite, bayram töreninde saygı duruşunun yer almadığını ifade ederken, İstiklal Marşı öncesinde ne için yapıldığı belli olmayan iki dakikalık ayakta bekleme duruşu sonrası İstiklal Marşı başlamıştır.
7. Hava koşulları el verdiği sürece, tüm törenlerin kent meydanlarında yapılmasına yönelik bir düzenleme sağlanacak mıdır?
8. Garnizon komutanının yönetmelik ile kaldırılması yanlış olmuştur. Yeni bir yazı gönderilerek bu uygulamadan vazgeçilmiştir. Bu süreçte, protokol duruş sırası yeniden belirlenip yeni bir yönetmelik hazırlanarak valiliklere gönderilecek midir?
9. Tüm bayramlarda, valilerin katılımı ve çelenk sunumunda yer alması için yeni bir düzenleme yapılacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : Z-43452547-120.07.03-1536959
Konu : Soru Önergesi

26.11.2024

Sayın Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

İlgi : 19.11.2024 tarihli ve 7/19487 esas numaralı yazılı soru önergeniz.

İlgi önergeniz ile Ulusal ve Resmi Bayram Tören ve Kutlama Yönetmeliği'nde değişiklik yapılması talebiniz soru konusu edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) İçtüzüğü'nün 100'üncü maddesi uyarınca TBMM Başkanlığından "Başkanın, Başkanlık Divanının, Başkanlık Divanı üyelerinin ve Danışma Kurulunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleriyle ilgili görevleri hakkında" yazılı soru sorulabilmesi mümkündür.

Diğer taraftan soru önergenizin içeriğiyle aynı konuda olan Cumhurbaşkanı Yardımcısı'na (Sayın Cevdet YILMAZ) yöneltilen 7/19377 esas numaralı önergeniz ile İçişleri Bakanı'na yöneltilen 7/19445 esas numaralı önergeniz işleme alınmış ve muhataplarına gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Bekir BOZDAĞ

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

